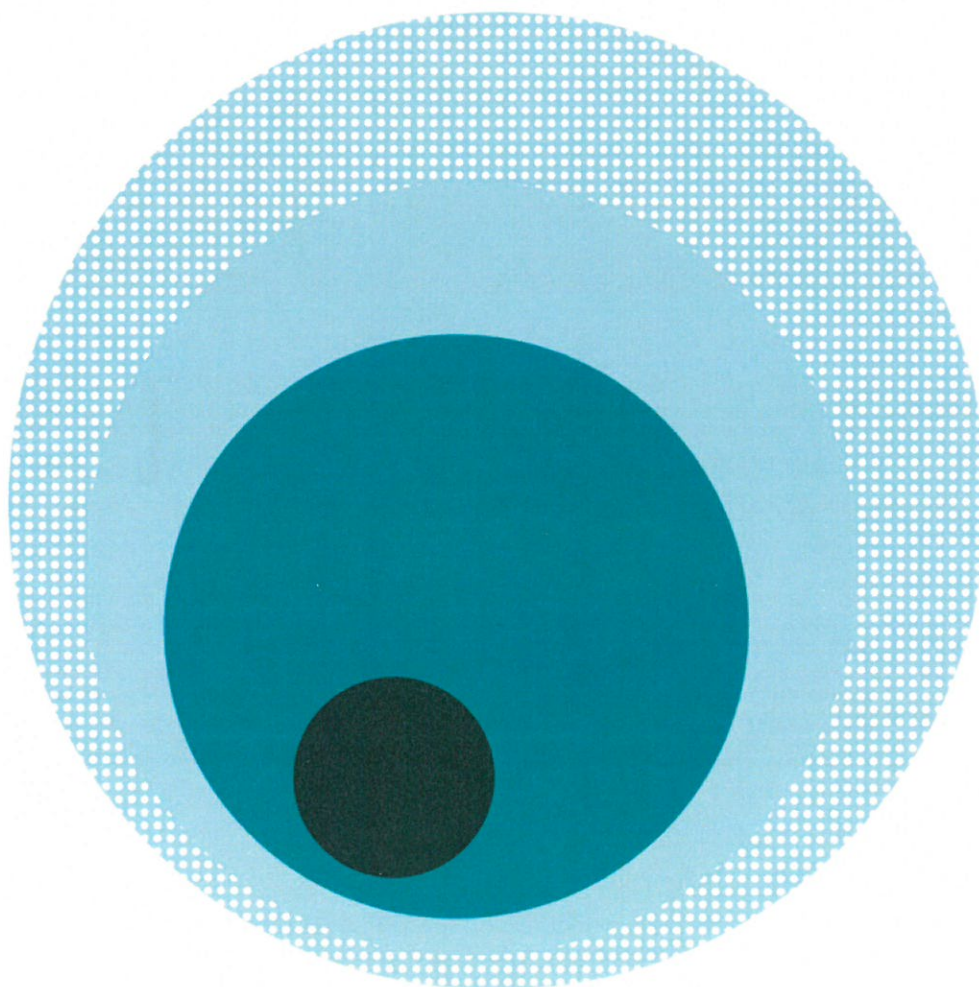

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO
REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO
SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO
NA DZIEŃ 31.12.2017 R.

27.04.2018 R.

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA ROCZNEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Dla Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej Jednostki dominującej

Sprawozdanie z badania rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Przeprowadziliśmy badanie załączonego rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze S.A. (zwana dalej także „Grupą Kapitałową”), w której Jednostką dominującą jest Mostostal Zabrze S.A. (zwana dalej także „Jednostką dominującą”) z siedzibą w Zabrzu, na które składają się: skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31.12.2017 r., skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów, skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r. oraz opis znaczących zasad (polityki) rachunkowości a także informacje dodatkowe i objaśniające.

Odpowiedzialność Zarządu Jednostki dominującej oraz Rady Nadzorczej za skonsolidowane sprawozdanie finansowe

Zarząd Jednostki dominującej jest odpowiedzialny za sporządzenie, skonsolidowanego sprawozdania finansowego i za jego rzetelną prezentację zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa a także statutem Jednostki dominującej. Zarząd Jednostki dominującej jest również odpowiedzialny za kontrolę wewnętrzną, którą uznaje za niezbędną dla sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Helping you
prosper

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 395, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o rachunkowości”, Zarząd Jednostki dominującej oraz Członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby skonsolidowane sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Odpowiedzialność Biegłego rewidenta

Naszym zadaniem było wyrażenie opinii o tym, czy załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wyniku finansowego Grupy Kapitałowej zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego przeprowadziliśmy stosownie do postanowień:

1. ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2017 roku poz. 1089), zwaną dalej „ustawą o biegłych rewidentach”;
2. Krajowych Standardów Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania przyjętych uchwałą nr 2041/37a/2018 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 5 marca 2018 r.;
3. Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. U. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. U. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66) („rozporządzenie 537/2014”).

Regulacje te wymagają przestrzegania wymogów etycznych oraz zaplanowania i przeprowadzenia badania w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zawiera istotnego zniekształcenia.

Helping you
prosper

Celem badania jest uzyskanie wystarczającej pewności, co do tego, czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem, oraz wydanie sprawozdania niezależnego biegłego rewidenta zawierającego naszą opinię. Wystarczająca pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z powyżej wskazanymi standardami zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego skonsolidowanego sprawozdania finansowego. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia, powstałego na skutek oszustwa jest wyższe niż ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia powstałego na skutek błędu, ponieważ może obejmować zmywy, fałszerstwo, celowe pominięcia, wprowadzanie w błąd lub obejście kontroli wewnętrznej i może dotyczyć każdego obszaru prawa i regulacji, nie tylko tego bezpośrednio wpływającego na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Badanie polegało na przeprowadzeniu procedur służących uzyskaniu dowodów badania kwot i ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Dobór procedur badania zależy od osądu Biegłego rewidenta, w tym od oceny ryzyka istotnego zniekształcenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem. Dokonując oceny tego ryzyka Biegły rewident bierze pod uwagę działanie kontroli wewnętrznej, w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji przez Jednostkę dominującą skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w celu zaprojektowania odpowiednich w danych okolicznościach procedur badania, nie zaś wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej. Badanie obejmuje także ocenę odpowiedniości przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, racjonalności ustalonych przez Zarząd Jednostki dominującej wartości szacunkowych, jak również ocenę ogólnej prezentacji skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia, co do przyszłej rentowności badanej Grupy Kapitałowej ani efektywności lub skuteczności prowadzenia spraw Grupy Kapitałowej przez Zarząd Jednostki dominującej obecnie lub w przyszłości.

Wyrażamy przekonanie, że uzyskane przez nas dowody badania stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wyrażenia przez nas opinii z badania. Opinia jest spójna z dodatkowym sprawozdaniem dla Komitetu Audytu wydanym z dniem niniejszego sprawozdania z badania.

Niezależność

W trakcie przeprowadzania badania Kluczowy Biegły rewident i firma audytorska pozostawali niezależni od Jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej zgodnie z przepisami ustawy o biegłych rewidentach, rozporządzenia 537/2014 oraz zasadami etyki zawodowej przyjętymi uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczylśmy usług niebędących badaniem, które są zabronione przepisami art. 136 ustawy o biegłych rewidentach oraz art. 5 ust. 1 rozporządzenia 537/2014 dla Jednostek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 21 czerwca 2017 r. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej badamy po raz pierwszy, od roku obrotowego zakończonego dnia 31.12.2017 r.

Najbardziej znaczące rodzaje ryzyka

W trakcie przeprowadzonego badania zidentyfikowaliśmy poniżej opisane najbardziej znaczące rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym spowodowanego oszustwem oraz opracowaliśmy stosowne procedury badania dotyczące tych rodzajów ryzyk. W przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne dla zrozumienia zidentyfikowanego ryzyka oraz wykonanych przez Biegłego rewidenta procedur badania, zamieściliśmy również najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka.

Opis rodzaju ryzyka istotnego zniekształcenia	Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko oraz najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka
<p>1. Ryzyko zagrożenia kontynuacji działalności</p> <p>Na dzień 31.12.2017 r. Grupa Kapitałowa wykazała stratę w wysokości 79.787 TPLN. Zgodnie z przepisami MSR 1 sprawozdanie finansowe sporządza się przy założeniu kontynuacji działalności, a Zarząd Jednostki dominującej jest</p>	<p>Nasze procedury w kwestii zidentyfikowanego kluczowego ryzyka obejmowały między innymi:</p> <p>a) dokonanie analizy kluczowych wskaźników ekonomicznych pozwalających ocenić zdolność Grupy do kontynuacji działalności,</p> <p>b) poddanie analizie wpływ poniesionych przez Grupę strat na generowane</p>

<p>zobowiązany dokonać oceny zdolności Grupy do kontynuowania działalności. Oceniając, czy założenie kontynuacji działalności jest właściwe, Zarząd Jednostki dominującej bierze pod uwagę wszelkie dostępne informacje dotyczące przyszłości, które odpowiada przynajmniej dwunastu miesiącom od końca okresu sprawozdawczego. Zagadnienie zostało określone jako kluczowe ze względu na fakt, że zasada kontynuacji działalności jest w myśl przepisów MSR/MSSF jedną z podstawowych zasad stosowanych do sporządzenia sprawozdania finansowego, która ma bezpośredni wpływ na sposób wyceny wszystkich wykazanych w sprawozdaniu finansowym aktywów i zobowiązań.</p> <p><i>Odniesienie do ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym</i></p> <p>Zarząd Jednostki dominującej wskazał na założenie kontynuacji działalności w punkcie 3.1.9.</p>	<p>przepływy pieniężne,</p> <p>c) poddanie analizie planów Zarządu Jednostki dominującej będące podstawą założenia przez Grupę kontynuacji działalności w ciągu dwunastu miesięcy od końca okresu sprawozdawczego,</p> <p>d) dokonanie analizy zdolności Grupy do generowania przychodów, będących podstawą prognozy przepływów pieniężnych pozwalających na przyjęcie założenia kontynuacji działalności.</p>
<p>2. Sposób ujęcia, rozliczenia i wyceny realizowanych przez Grupę umów o usługę budowlaną w rozumieniu MSR 11</p> <p>Grupa realizuje liczne długoterminowe kontrakty dotyczące umów o usługę budowlaną w rozumieniu MSR 11. Kwestia została uznana za kluczowy obszar ryzyka z uwagi na istotność przychodów z tytułu sprzedaży usług i krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych. Znaczący wpływ na wynik finansowy ma także złożony charakter procesu w obszarze kontraktów długoterminowych, który dotyczy w szczególności:</p>	<p>Nasze procedury w kwestii zidentyfikowanego kluczowego ryzyka obejmowały między innymi:</p> <p>a) zweryfikowanie polityki rachunkowości Grupy w zakresie rozliczenia kontraktów dotyczących usług budowlanych z przepisami MSR/MSSF,</p> <p>b) w oparciu o wybraną próbę dokumentów sprawdzenie przypisania bezpośrednich rzeczywistych kosztów i przychodów do poszczególnych kontraktów,</p> <p>c) w oparciu o próbę dokumentów źródłowych dokonanie oceny poprawności przypisania kosztów do odpowiedniego okresu,</p>

<p>a) ustalenia budżetowych kosztów wykonania a także budżetowych przychodów w związku z realizacją kontraktu oraz ich aktualizacja w trakcie wykonywania usługi, b) prawidłowego przypisania kosztów i przychodów do odpowiedniego projektu oraz odpowiedniego okresu, c) ujmowania przewidywanych strat na umowach o usługę budowlaną.</p> <p><i>Odniesienie do ujawnień w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym</i></p> <p>Grupa zawarła ujawnienia w zakresie kontraktów dotyczących usług budowlanych w nocie 10 – Umowy o usługę budowlaną oraz w punkcie 3.9.</p>	<p>d) w oparciu o próbę dokumentów źródłowych dokonanie oceny poprawności ujęcia i rozliczenia przychodów z tytułu umów o usługę budowlaną, e) dokonanie analizy budżetów będących podstawą rozliczenia przychodów z tytułu realizacji kontraktów dotyczących usług budowlanych, f) na wybranej próbie dokonano weryfikacji kwoty i sposobu ujęcia strat na kontraktach realizowanych z ujemną marżą, g) przeprowadzenie analizy ujawnień w zakresie kontraktów dotyczących usługi budowlanej.</p>
--	---

Opinia

Naszym zdaniem, załączone skonsolidowane sprawozdanie finansowe:

1. przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Grupy Kapitałowej na dzień 31.12.2017 r. oraz jej wyniku finansowego za rok obrotowy od 01.01.2017 r. do 31.12.2017 r., zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
2. jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Grupę Kapitałową przepisami prawa i statutem Jednostki dominującej.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Opinia na temat sprawozdania z działalności

Nasza opinia o skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym nie obejmuje sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej.

Helping you prosper

Za sporządzenie sprawozdania z działalności zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości oraz innymi obowiązującymi przepisami prawa jest odpowiedzialny Zarząd Jednostki dominującej. Ponadto Zarząd Jednostki dominującej oraz Członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie z działalności spełniało wymagania przewidziane w ustawie o rachunkowości.

Naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej, za wyjątkiem treści rozdziału „Oświadczenie na temat informacji niefinansowych”, zostało sporządzone zgodnie z przepisami prawa oraz, że jest ono zgodne z informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Naszym obowiązkiem było także złożenie oświadczenia, czy w świetle naszej wiedzy o Grupie Kapitałowej i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej istotne zniekształcenia oraz wskazanie, na czym polega każde istotne zniekształcenie.

Naszym zdaniem sprawozdanie z działalności Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami i jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. Ponadto, oświadczamy, iż w świetle wiedzy o Grupie Kapitałowej i jej otoczeniu uzyskanej podczas badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego, nie stwierdziliśmy w sprawozdaniu z działalności Grupy Kapitałowej istotnych zniekształceń.

Opinia na temat oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego

Zarząd Jednostki dominującej oraz Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za sporządzenie oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego zgodnie z przepisami prawa.

W związku z przeprowadzonym badaniem skonsolidowanego sprawozdania finansowego, naszym obowiązkiem zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach było wydanie opinii, czy emitent obowiązany do złożenia oświadczenia o stosowaniu ładu korporacyjnego, stanowiącego wyodrębnioną część sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej, zawarł w tym oświadczeniu informacje wymagane przepisami prawa oraz w odniesieniu do określonych informacji wskazanych w tych przepisach lub regulaminach stwierdzenie, czy są one zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

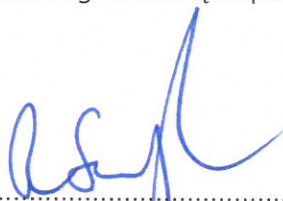
Naszym zdaniem w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego Jednostka dominująca zawarła informacje określone w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. a, b, g, j, k oraz lit. l Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2014 r., poz. 133 z późn. zm) („Rozporządzenie”). Informacje wskazane w paragrafie 91 ust. 5 punkt 4 lit. c-f, h oraz lit. i tego Rozporządzenia zawarte w oświadczeniu o stosowaniu ładu korporacyjnego są zgodne z mającymi zastosowanie przepisami oraz informacjami zawartymi w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Informacja o sporządzeniu oświadczenia na temat informacji niefinansowych

Zgodnie z wymogami ustawy o biegłych rewidentach informujemy, że Jednostka dominująca sporządziła oświadczenie na temat informacji niefinansowych, o których mowa w art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości jako wyodrębnioną część sprawozdania z działalności.

Nie wykonaliśmy żadnych prac atestacyjnych dotyczących oświadczenia na temat informacji niefinansowych i nie wyrażamy jakiegokolwiek zapewnienia na jego temat.

UHY ECA Audyt
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.

.....
dr Roman Seredyński
Kluczowy Biegły rewident
Nr ewidencyjny 10395
przeprowadzający badanie w imieniu
UHY ECA Audyt
Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Sp. k.
Nr 3115

Kraków, 27.04.2018 r.

Zabrze, dnia 27 kwietnia 2018 r.

**DO AKCJONARIUSZY
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.**

W imieniu Zarządu MOSTOSTALU ZABRZE S.A. prezentuję Państwu roczne raporty: spółki dominującej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE wraz ze sprawozdaniem z działalności, zawierającym oświadczenie na temat informacji niefinansowych, informację o najważniejszych wydarzeniach w roku 2017 oraz perspektywy rozwoju Grupy Kapitałowej w kolejnych latach.

MOSTOSTAL ZABRZE od 72 lat realizuje projekty budowlane i montażowe stanowiące często duże wyzwanie z inżynierskiego punktu widzenia. Sposób działania, rynki i branże, czy wreszcie charakter pozyskiwanych kontraktów wynikały z wieloletnich doświadczeń i wypracowanej przez lata praktyki. Specyfika naszego biznesu polega na tym, że skutki decyzji o podjęciu realizacji kontraktu i przyjęciu ryzyk z nim związanych materializują się w okresie wielu miesięcy i lat. Niezadowolające wyniki roku ubiegłego pokazują, że dotychczasowy sposób działania przestał się sprawdzać. Otoczenie, w którym działamy przeszło w ostatnich latach wiele zmian, do których musimy dostosować nasz model biznesowy. Misji tej podjąłem się obejmując stanowisko Prezesa Zarządu pod koniec września ubiegłego roku. Jestem przekonany, że opracowane i wdrażane od tego czasu rozwiązania oraz przeprowadzone zmiany kadrowe zabezpieczają przed podejmowaniem nietrafionych decyzji biznesowych i pozwalają się skupić na obszarach generujących zadowalające marże przy zachowaniu możliwego do zaakceptowania poziomu ryzyka. Przedstawione przez Zarząd i przyjęte przez Radę Nadzorczą kierunki reorganizacji Grupy MOSTOSTAL ZABRZE na lata 2018-2020 doprowadzą do zwiększenia wartości Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE.

Pomimo sukcesów realizacyjnych spiętrzenie się negatywnych wydarzeń na kontrakcie prowadzonym w Wielkiej Brytanii oraz na dwóch kontraktach krajowych (szczegóły w sprawozdaniu z działalności) doprowadziło do zamknięcia roku 2017 stratami finansowymi netto na poziomie 58,2 mln zł w sprawozdaniu jednostkowym oraz 79,9 mln zł w sprawozdaniu skonsolidowanym. Eliminując wpływ

tych trzech kontraktów na wynik finansowy zobaczymy, że Grupa Kapitałowa MOSTOSTAL ZABRZE jest w stanie generować zysk. Podejmowane decyzje strategiczne i rozpoczęte na wielu płaszczyznach działania zmierzające do głębokiej przemiany strukturalnej, operacyjnej, procesowej i zarządczej oraz mające na celu minimalizację ryzyka związanego z prowadzeniem działalności w branży budowlanej zapewnią zyskowny i stabilny rozwój.

Musimy mieć świadomość, że warunki rynkowe minionego roku nie były dla branży budowlanej sprzyjające. W 2017 r. upadło w Polsce ponad 150 firm budowlanych, a blisko 40% z 900 niewypłacalnych podmiotów stanowiły firmy związane z budownictwem. Wiele przedsięwzięć inwestycyjnych opartych na nowym budżecie unijnym było dopiero w fazie projektowej, a ich realizacja ruszy najwcześniej w roku bieżącym. Istotnym czynnikiem wpływającym na działalność operacyjną MOSTOSTALU ZABRZE, tak jak i innych podmiotów działających w branży budowlanej, były braki pracowników i rosnące koszty pracy, które nie znalazły dotychczas odzwierciedlenia w zwiększonych budżetach inwestorów i poziomie cen. Trudności w pozyskaniu odpowiedniej ilości wyspecjalizowanej kadry to od lat problem wielu firm działających w tym segmencie, niemniej jednak problem ten istotnie nasilił się w ostatnim okresie.

Kluczowym założeniem przyjętej oraz wprowadzanej zmiany sposobu działania i reorganizacji Grupy MOSTOSTAL ZABRZE jest pełna integracja operacyjna oraz skoncentrowanie działań na zwiększeniu efektywności prowadzonej działalności. W tym celu rozpoczęliśmy integrację wielu obszarów działalności, zarówno handlowych, jak i realizacyjnych oraz kontynuujemy optymalizację posiadanych zasobów produkcyjnych. Prowadzone są również działania zmierzające do przeniesienia perspektywicznej działalności operacyjnej MOSTOSTALU ZABRZE S.A. związanej z realizacją kontraktów do spółki zależnej MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. Rezygnujemy natomiast z działalności w obszarach cechujących się niskimi marżami i podwyższonym profilem ryzyka. Ponadto, dopracowujemy i standaryzujemy w ramach Grupy Kapitałowej mechanizmy działania, których celem jest zarówno minimalizacja ryzyk poprzez szybką identyfikację, ocenę i zarządzanie, jak i osiągnięcie w kolejnych latach zadawalających marż na realizowanych projektach.

Zgodnie z przyjętą reorganizacją zmieniona zostanie także rola Spółki Dominującej MOSTOSTAL ZABRZE S.A., która zostanie podmiotem realizującym zadania na poziomie zarządzania strategicznego, prowadzenia obszaru usług wspólnych (m.in., księgowość, kadry i płace, finanse, zakupy, IT), wsparcie i nadzór nad działalnością spółek operacyjnych oraz zarządzania majątkiem grupy.

Podejmowane działania wiążą się również z wdrożeniem nowej strategii sprzedażowej i związanej z nią organizacją sprzedaży podzieloną na pięć głównych, jasno zdefiniowanych segmentów działalności:

- Energetyka i ochrona środowiska,
- Chemię i petrochemia,
- Budownictwo przemysłowe, m.in. hutnictwo, cementownie, górnictwo,
- Budownictwo ogólne,
- Biuro Rynków Zagranicznych.

Rynki zagraniczne będą jednym z głównych kierunków działalności Grupy Kapitałowej, gdzie od lat jesteśmy bardzo aktywni, a udział sprzedaży wynosi ok. 30-40% sprzedaży ogółem. Aktualnie Grupa Kapitałowa jest obecna na stabilnych oraz rozwiniętych rynkach eksportowych : Niemcy, Wielka Brytania, kraje Beneluxu, Czechy, Skandynawia, Kraje Bałtyckie.

Istotnym elementem przyjętej strategii Grupy Kapitałowej jest intensywny rozwój prefabrykacji konstrukcji stalowych maszynowych o wysokim stopniu przetworzenia, prowadzonej przez spółkę zależną MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. Rozpoczęty w okresach wcześniejszych proces reorganizacji przyniósł już znaczące efekty, które będą widoczne w 2018 roku. Spółka ta m.in. rozwinęła współpracę z firmą Alstom Transport S.A. oraz podjęła współpracę z firmą Manitowoc, aby zdywersyfikować odbiorców swoich usług. Ponadto przeprowadziła ona szereg działań optymalizacyjnych oraz zrealizowała kilka znaczących inwestycji, które wpłynęły na poprawę realizowanych marż na wszystkich poziomach działalności i daje podstawę do znaczących wzrostów w kolejnych okresach.

Grupa MOSTOSTAL ZABRZE w roku 2017 była i jest obecna na największych placach budów w Polsce w sektorze energetycznym (Elektrownia Opole, Elektrownia Kozienice, Elektrownia Jaworzno i Elektrociepłownia Zabrze), chemicznym i petrochemicznym (Zakłady Azotowe Kędzierzyn-Koźle, LOTOS, Nitroergu), hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych (Huta Miedzi Głogów I w KGHM Polska Miedź, ArcelorMittal Poland) oraz segmencie obiektów użyteczności publicznej (Centrum Handlowo-Usługowe „GEMINI PARK TYCHY”, Uniwersytet Opolski, Śląski Uniwersytet Medyczny). Uczestniczymy również w projekcie związanym z budową bazy antyrakietowej w Redzikowie.

Znaczący, sięgający ponad 31% udział w ubiegłorocznej sprzedaży stanowiły kontrakty eksportowe. Obejmowały one głównie prefabrykację konstrukcji maszynowych, jak i realizację specjalistycznych prac montażowych w przemyśle energetycznym i ochrony środowiska, jak i hutnictwie. Działalność eksportowa

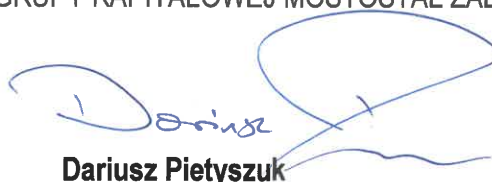
jest znaczącą przewagą Grupy MOSTOSTAL ZABRZE i stanowi istotny kierunek nowej strategii sprzedażowej Grupy.

Współpracujemy od lat ze stałymi klientami i pozyskujemy nowych, zarówno w obszarze prefabrykacji konstrukcji maszynowych, jak i usług budowlano – montażowych. W ostatnim kwartale podpisaliśmy szereg kontraktów z klientami, którzy po raz kolejny wysoko ocenili kompetencje Grupy, bazując na wcześniejszych dobrych doświadczeniach. Wśród największych kontraktów pozyskanych w tym czasie warto wspomnieć o realizacji kolejnej instalacji procesowej w rozbudowywanej fabryce katalizatorów w Środzie Śląskiej dla BASF Polska, współpracy z naszym wieloletnim klientem - Steinmuller Babcock Environment w ramach budowy spalarni śmieci Herten w Niemczech oraz kolejnych zleceniach na prefabrykację konstrukcji wieży wiertniczej dla Projektu WEST WHITE ROSE. Ubiegły rok to także kontynuacja działalności w zakresie produkcji konstrukcji maszynowych i nowy, znaczący kontrakt na dostawy konstrukcji stalowych wózków kolejowych.

Istotnym kontraktem obecnie realizowanym w segmencie górnictwym jest Budowa docelowej infrastruktury powierzchniowej i dołowej wraz z górnictwym wyciągiem szybowym szybu „Janina VI” dla TAURON Wydobywanie S.A., gdzie wykorzystujemy kompetencje pozyskane w trakcie realizacji projektów i robót budowlano – konstrukcyjnych w ostatnich latach. Warto również podkreślić kolejny kontrakt pozyskany w ostatnich dniach przez MZ GPBP w zakresie budownictwa szpitalnego, w ramach którego spółka specjalizuje się od lat, związany z budową Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wraz z lądowiskiem przyszpitalnym w Zabrze.

W rok 2018 wchodzimy z świadomością ogromu pracy do wykonania na wielu płaszczyznach w kontekście reorganizacji o bardzo szerokim spektrum, przy udziale pracowników na każdym szczeblu struktury organizacyjnej.

W imieniu Zarządu MOSTOSTAL ZABRZE S.A. składam podziękowania Państwu - Akcjonariuszom za zaufanie, Członkom Rady Nadzorczej za wsparcie w działaniach Zarządu oraz całej załodze Grupy Kapitałowej za ciężką pracę, wykonaną na rzecz GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE.

Dariusz Pietyszuk

Prezes Zarządu MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

**GRUPA KAPITAŁOWA
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.**

**ROCZNE SKONSOLIDOWANE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE**
sporządzone
na dzień 31 grudnia 2017 roku

Spis treści

1. Skonsolidowane wybrane dane finansowe	3
2 Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe	4
2.1 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	4
2.2 Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	5
2.3 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	7
2.4 Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
2.5 Skonsolidowane pozycje pozabilansowe	9
3 Informacja dodatkowa do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
3.1 Wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
3.1.1 Nazwa, siedziba i podstawowy przedmiot działalności Emitenta	10
3.1.2 Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu oraz Rady Nadzorczej Emitenta	11
3.1.3 Stwierdzenie, czy sprawozdanie finansowe dotyczy pojedynczej jednostki gospodarczej, czy grupy kapitałowej	12
3.1.4 Stwierdzenie, że sprawozdania finansowe podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych a zestawienie i objaśnienie różnic będących wynikiem korekt z tytułu zmian zasad (polityki) rachunkowości lub korekt błędów, zostało zamieszczone w dodatkowej nocy objaśniającej	12
3.1.5 Wskazanie czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe zawierają dane łączne – jeżeli w skład przedsiębiorstwa Emitenta lub jednostek Grupy kapitałowej wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielnie sprawozdanie finansowe	12
3.1.6 W przypadku skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w czasie, którego nastąpiło połączenie – wskazanie, że jest to skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu spółek, oraz wskazanie zastosowanej metody rozliczenia połączenia	13
3.1.7 Wskazanie, czy w przedstawionym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub porównywalnych danych finansowych dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych	13
3.1.8 Wskazanie czasu trwania działalności Emitenta i spółek Grupy Kapitałowej	13
3.1.9 Wskazanie czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Emitenta i przez jednostki Grupy Kapitałowej w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenia kontynuowania działalności	13
3.1.10 Wskazanie okresów, za które prezentowane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe	14
3.2 Podstawa sporządzenia oraz opis zasad rachunkowości przyjętych przy sporządzaniu raportu	14
3.3 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności	23
3.4 Polityka zarządzania ryzykiem	25
3.5 Informacja o przeciętnym zatrudnieniu	29
3.6 Informacja o wynagrodzeniach wypłaconych osobom zarządzającym i nadzorującym Emitenta	29
3.7 Zabezpieczenia na majątku spółki	30
3.8 Dane liczbowe dotyczące spółek powiązanych	31
3.9 Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym	33
3.10 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych	33
3.11 Zmiany wartości szacunkowych	34
3.12 Istotne ujawnienia zgodne z MSR / MSSF dotyczące Grupy Kapitałowej	35
3.12.1 Aktywa trwale	35
3.12.2 Aktywa obrotowe	41
3.12.3 Aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	46
3.12.4 Kapitał własny	47
3.12.5 Zobowiązania długoterminowe	48
3.12.6 Zobowiązania krótkoterminowe	52
3.12.7 Zobowiązania dotyczące aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	55
3.12.8 Przychody i koszty	56
3.12.9 Działalność zaniechana	60
3.12.10 Uzgodnienie kwot zawartych w rachunku przepływów pieniężnych z pozycjami wykazanymi w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej	60

1. Skonsolidowane wybrane dane finansowe

SKONSOLIDOWANE WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2017 roku	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2016 roku	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2017 roku	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2016 roku
	Na dzień 31.12.2017 r.	Na dzień 31.12.2016 r.	Na dzień 31.12.2017 r.	Na dzień 31.12.2016 r.
Przychody ze sprzedaży	650 363	751 787	153 218	171 810
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	689 784	720 313	162 505	164 617
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	(75 610)	(23 440)	(17 813)	(5 357)
Udział w zyskach (stratach) jednostek stowarzyszonych	-	-	-	-
Zysk (strata) brutto	(82 971)	(26 406)	(19 547)	(6 035)
Zysk (strata) netto z działalności gospodarczej	(81 988)	(26 310)	(19 315)	(6 013)
Zysk (strata) na działalności zaniechanej	2 041	3 709	481	848
Zysk (strata) netto, w tym:	(79 947)	(22 601)	(18 835)	(5 165)
- Zysk (strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące	(160)	202	(38)	46
- Zysk (strata) netto przynależny akcjonariuszom spółki	(79 787)	(22 803)	(18 797)	(5 211)
Zysk (strata) na jedną akcję (w zł/EURO)	(0,54)	(0,15)	(0,13)	(0,03)
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję (w zł/EURO)	(0,54)	-0,18	(0,13)	(0,04)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(21 620)	(21 574)	(5 093)	(4 930)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	33 775	(1 977)	7 957	(452)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(4 063)	(809)	(957)	(185)
Przepływy pieniężne netto, razem	8 092	(24 360)	1 906	(5 567)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	26 309	18 217	6 308	4 118
Aktywa	435 109	548 572	104 320	123 999
Zobowiązania długoterminowe	30 002	37 096	7 193	8 385
Zobowiązania krótkoterminowe	253 413	278 746	60 757	63 008
Kapitał własny, w tym:	151 694	232 730	36 370	52 606
- Kapitał własny przynależny akcjonariuszom spółki	149 265	229 953	35 787	51 979
- Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące	2 429	2 777	582	628
Kapitał podstawowy	149 131	149 131	35 755	33 710
Liczba akcji (w szt.)	149 130 538	149 130 538	149 130 538	149 130 538
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EURO)	1,00	1,54	0,24	0,35
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł/EURO)	1,00	1,54	0,24	0,35

Wybrane dane finansowe podane w sprawozdaniu finansowym, dotyczące okresu od 01.01. do 31.12.2017 roku oraz okresu od 01.01. do 31.12.2016 roku przelicza się następująco:

- poszczególne pozycje aktywów i pasywów wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej przelicza się na EURO według średniego kursu obowiązującego na dzień bilansowy, ogłoszony przez NBP,
- poszczególne pozycje wykazane w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przelicza się na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca objętego raportem,
- poszczególne pozycje wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych przelicza się na EURO według kursu stanowiącego średnią arytmetyczną średnich kursów ogłaszanych przez NBP obowiązujących na ostatni dzień każdego zakończonego miesiąca objętego raportem. Natomiast środki pieniężne na początek i koniec okresu sprawozdawczego według średniego kursu obowiązującego na dzień bilansowy, ogłoszony przez NBP.

	31.12.2017	31.12.2016
kurs średni	4,2447	4,3757
kurs na dzień bilansowy	4,1709	4,4240

2 Roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe

2.1 Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

AKTYWA	Numer noty	31.12.2017	31.12.2016
A. Aktywa trwałe (długoterminowe)		168 008	196 531
1. Rzeczowe aktywa trwałe	1	74 260	98 959
2. Nieruchomości inwestycyjne	2	73 275	75 246
3. Wartość firmy		-	-
4. Wartości niematerialne	3	1 990	1 953
5. Inwestycje wyceniane metodą praw własności		-	-
6. Długoterminowe aktywa finansowe	4	432	460
7. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	5	18 051	19 913
8. Długoterminowe należności	6	-	-
9. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	7	-	-
B. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)		234 453	323 077
1. Zapasy	8	26 752	33 749
2. Krótkoterminowe należności, w tym:	9	159 233	221 541
- z tytułu dostaw i usług		146 806	190 503
- pozostałe należności		12 427	31 038
3. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	10	20 153	42 757
4. Należności z tytułu podatku dochodowego	11	706	3 962
5. Krótkoterminowe aktywa finansowe	12	1 426	2 797
6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	13	26 183	18 271
C. Aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	14	32 648	28 964
Aktywa razem		435 109	548 572
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA			
A. Kapitał własny razem		151 694	232 730
A1. Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej		149 265	229 953
1. Kapitał podstawowy	15	149 131	149 131
2. Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)		-	-
3. Akcje własne (wielkość ujemna)		-	-
4. Kapitał zapasowy		67 921	98 044
5. Kapitał rezerwowy		15 060	9 321
6. Kapitał z aktualizacji wyceny		(6 825)	(5 956)
7. Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego, w tym:		(76 022)	(20 587)
- zysk/strata z lat ubiegłych		3 765	2 216
- zysk/strata okresu bieżącego		(79 787)	(22 803)
A2. Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące	16	2 429	2 777
B. Zobowiązania długoterminowe		30 002	37 096
1. Długoterminowe rezerwy	17	15 478	14 906
2. Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18	10 071	14 907
3. Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	19	334	1 780
4. Pozostałe długoterminowe zobowiązania finansowe	20	4 104	5 484
5. Długoterminowe zobowiązania	21	-	-
6. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	22	15	19
C. Zobowiązania krótkoterminowe		253 413	278 746
1. Krótkoterminowe rezerwy	23	27 709	26 664
2. Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki, w tym:	24	36 657	33 125
- Krótkoterminowa część długoterminowych kredytów bankowych i pożyczek		11 032	12 731
3. Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania finansowe	25	3 613	4 226
4. Krótkoterminowe zobowiązania, w tym:	26	165 061	192 739
- z tytułu dostaw i usług		113 079	147 810
- pozostałe zobowiązania		51 982	44 929
5. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	27	19 813	20 318
6. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	28	560	1 674
D. Zobowiązania dotyczące aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	29	-	-
Kapitał własny i zobowiązania razem		435 109	548 572

	31.12.2017	31.12.2016
Wartość księgowa	149 265	229 953
Liczba akcji (szt.)	149 130 538	149 130 538
Wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	1,00	1,54
Rozwodniona liczba akcji (szt.)	149 130 538	149 130 538
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w zł)	1,00	1,54

2.2 Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (wariant kalkulacyjny)	porównywalny		
	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2017 roku	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2016 roku	
I. Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	30	650 363	751 787
- Przychody netto ze sprzedaży produktów		648 181	749 032
- Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów		2 182	2 755
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	31	689 784	720 313
- Koszt wytworzenia sprzedanych produktów		688 178	718 022
- Wartość sprzedanych towarów i materiałów		1 606	2 291
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży		(39 421)	31 474
III. Koszty sprzedaży		9	23
IV. Koszty ogólnego zarządu		45 552	46 136
Zysk (strata) netto ze sprzedaży		(84 982)	(14 685)
V. Pozostałe przychody	32	24 034	25 659
VI. Pozostałe koszty	33	14 662	34 414
Zysk (strata) z działalności operacyjnej		(75 610)	(23 440)
VII. Przychody finansowe	34	1 649	3 834
VIII. Koszty finansowe	35	9 010	6 800
IX. Udział w zyskach (stratach) inwestycji wycenianych metodą praw własności		-	-
Zysk (strata) brutto		(82 971)	(26 406)
X. Podatek dochodowy	36	(983)	(96)
- Bieżący		1 779	2 481
- Odroczony		(2 762)	(2 577)
Zysk (strata) netto z działalności gospodarczej		(81 988)	(26 310)
XI. Zysk (strata) na działalności zaniechanej	37	2 041	3 709
Zysk (strata) netto za rok obrotowy, w tym		(79 947)	(22 601)
- Zysk (strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące		(160)	202
- Zysk (strata) netto przynależny akcjonariuszom spółki		(79 787)	(22 803)

**SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW**

	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2017 roku	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2016 roku
I. Zysk netto	(79 947)	(22 601)
II. Inne całkowite dochody netto	(897)	(161)
a) podlegające przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat	-	-
b) nie podlegające przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat	(897)	(161)
- zyski/straty aktuarialne	(1 108)	(199)
- podatek odroczoney dotyczący zysków/strat aktuarialnych	211	38
III. Całkowite dochody netto ogółem	(80 844)	(22 762)
Przypisane udziałom niekontrolującym	(192)	198
Przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	(80 652)	(22 960)
<i>Średnia ważona liczba akcji (szt.)</i>	149 130 538	149 130 538
<i>Zysk (strata) na jedną akcję (w zł)</i>	-0,54	-0,15
<i>Zysk (strata) z działalności kontynuowanej na jedną akcję (w zł)</i>	-0,54	-0,18
<i>Średnia ważona rozwodniona liczba akcji (szt.)</i>	149 130 538	149 130 538
<i>Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję (w zł)</i>	-0,54	-0,15
<i>Rozwodniony zysk (strata) z działalności kontynuowanej na jedną akcję (w zł)</i>	-0,54	-0,18

2.3 Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH (metoda pośrednia)		Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2017 roku	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2016 roku
		Numer noty	
A.	Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I.	Zysk (strata) netto		(79 787) (22 803)
II.	Korekty razem		58 167 1 229
	1. Zysk (strata) przypadający na udziały niekontrolujące		(160) 202
	2. Udział w zyskach (stratach) inwestycji wycenianych metodą praw własności		- -
	3. Amortyzacja		13 137 13 742
	4. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych		(27) (299)
	5. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)		1 768 931
	6. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej		(3 274) (11 811)
	7. Zmiana stanu rezerw	38	870 14 302
	8. Zmiana stanu zapasów		(3 172) (1 899)
	9. Zmiana stanu należności	38	47 747 (37 839)
	10. Zmiana stanu zobowiązań	38	(20 061) 19 553
	11. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych		22 101 7 498
	12. Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego		(2 762) (2 577)
	13. Podatek bieżący		1 779 2 511
	14. Przepływy pieniężne z tytułu podatku dochodowego		73 (2 887)
	15. Inne korekty z działalności operacyjnej	38	148 (198)
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+II)		(21 620) (21 574)
B.	Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I.	Wpływy		40 302 11 133
	1. Odsetki otrzymane		53 525
	2. Dywidendy otrzymane		- 39
	3. Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych		28 -
	4. Wpływy ze sprzedaży aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych		12 521 10 368
	5. Spłata udzielonych pożyczek		- -
	6. Obligacje / jednostki uczestnictwa w funduszach		- -
	7. Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa		27 700 -
	8. Pozostałe		- 201
II.	Wydatki		6 527 13 110
	1. Nabycie aktywów finansowych		- 4 630
	2. Nabycie rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i nieruchomości inwestycyjnych		6 527 8 480
	3. Udzielone pożyczki		- -
	4. Lokaty		- -
	5. Obligacje / jednostki uczestnictwa w funduszach		- -
	6. Wykup instrumentów pochodnych		- -
	7. Inne wydatki		- -
III.	Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)		33 775 (1 977)
C.	Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I.	Wpływy		25 227 14 336
	1. Wpływy z emisji akcji zwykłych		- -
	2. Wpływ z emisji dłużnych papierów wartościowych		- -
	3. Otrzymane kredyty i pożyczki		25 137 14 336
	4. Inne wpływy finansowe		90 -
II.	Wydatki		29 290 15 145
	1. Dywidendy wypłacone		202 261
	2. Nabycie akcji własnych		- -
	3. Spłata kredytów i pożyczek		23 047 9 425
	4. Spłata zobowiązań z tytułu leasingu finansowego		4 226 3 885
	5. Odsetki od kredytów, pożyczek, zobowiązań finansowych, dłużnych papierów wartościowych		1 775 1 385
	6. Inne wydatki finansowe		40 189
III.	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)		(4 063) (809)
D.	Przepływy pieniężne netto razem (A.III+/-B.III+/-C.III)		8 092 (24 360)
E.	Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym		7 912 (24 062)
	- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych		(180) 298
F.	Środki pieniężne na początek okresu		18 217 42 577
G.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu (F+/-D), w tym		26 309 18 217
	- o ograniczonej możliwości dysponowania		- -

2.4 Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2016 roku

	Zmiana stanu kapitału własnego										
	Kapitał podstawowy	Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy przezn. na skup akcji własnych	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zysk/ strata z lat ubiegłych	Zysk/ strata z roku bieżącego	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Saldo na dzień 01.01.2016 roku	149 131	-	-	95 744	7 315	(5 727)	7 199	-	253 662	11 628	265 290
Zmiany w kapitale własnym w roku 2016	-	-	-	2 300	2 006	(229)	(4 983)	(22 803)	(23 709)	(8 851)	(32 560)
Zysk/ strata za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	-	(22 803)	(22 803)	202	(22 601)
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	-	(157)	-	-	(157)	(4)	(161)
- zyski/straty aktuarialne	-	-	-	-	-	(194)	-	-	(194)	(5)	(199)
- podatek odroczoney dotyczący zysków/strat aktuarialnych	-	-	-	-	-	37	-	-	37	1	38
Całkowite dochody netto	-	-	-	-	-	(157)	-	(22 803)	(22 960)	198	(22 762)
Przeniesienie zysków na kapitał zapasowy	-	-	-	12 333	-	-	(12 333)	-	-	-	-
Przeniesienie zysków na kapitał rezerwowany	-	-	-	-	2 566	-	(2 566)	-	-	-	-
Pokrycie kapitałem zapasowym straty z lat ubiegłych	-	-	-	(9 759)	-	-	9 759	-	-	-	-
Korekta konsolidacyjna, w tym korekta przynależnych udziałom niekontrolującym części kapitałów	-	-	-	(274)	(60)	(72)	418	-	12	(9 049)	(9 037)
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(261)	-	(261)	-	(261)
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	(500)	-	-	-	(500)	-	(500)
Saldo na dzień 31.12.2016 roku	149 131	-	-	98 044	9 321	(5 956)	2 216	(22 803)	229 953	2 777	232 730

za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku

	Zmiana stanu kapitału własnego										
	Kapitał podstawowy	Należne wpłaty na kapitał zakładowy (wielkość ujemna)	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowany	Kapitał z aktualizacji wyceny	Zysk/ strata z lat ubiegłych	Zysk/ strata z roku bieżącego	Razem	Udziały niekontrolujące	Kapitał własny ogółem
Saldo na dzień 01.01.2017 roku	149 131	-	-	98 044	9 321	(5 956)	(20 587)	-	229 953	2 777	232 730
Zmiany w kapitale własnym w roku 2017	-	-	-	(30 123)	5 739	(869)	24 352	(79 787)	(80 688)	(348)	(81 036)
Zysk/ strata za rok obrotowy	-	-	-	-	-	-	-	(79 787)	(79 787)	(160)	(79 947)
Inne całkowite dochody netto	-	-	-	-	-	(865)	-	-	(865)	(32)	(897)
- zyski/straty aktuarialne	-	-	-	-	-	(1 068)	-	-	(1 068)	(40)	(1 108)
- podatek odroczoney dotyczący zysków/strat aktuarialnych	-	-	-	-	-	203	-	-	203	8	211
Całkowite dochody netto	-	-	-	-	-	(865)	-	(79 787)	(80 652)	(192)	(80 844)
Przeniesienie zysków na kapitał zapasowy	-	-	-	173	-	-	(173)	-	-	-	-
Przeniesienie zysków na kapitał rezerwowany	-	-	-	-	5 846	-	(5 846)	-	-	-	-
Pokrycie kapitałem zapasowym straty z lat ubiegłych	-	-	-	(30 336)	-	-	30 336	-	-	-	-
Korekta konsolidacyjna, w tym korekta przynależnych udziałom niekontrolującym części kapitałów	-	-	-	40	(107)	(4)	234	-	163	(156)	7
Wyplata dywidendy	-	-	-	-	-	-	(199)	-	(199)	-	(199)
Pozostałe zmiany	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo na dzień 31.12.2017 roku	149 131	-	-	67 921	15 060	(6 825)	3 765	(79 787)	149 265	2 429	151 694

2.5 Skonsolidowane pozycje pozabilansowe

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
1. Należności warunkowe (z tytułu)	34 686	50 592
- otrzymanych gwarancji i poręczeń	31 180	48 758
- wekslowe	3 506	1 834
- należności warunkowe	-	-
2. Zobowiązania warunkowe (z tytułu)	245 448	210 403
- udzielonych gwarancji i poręczeń	243 268	201 238
- wekslowe	2 180	9 165
- pozostałe	-	-
Pozycje pozabilansowe razem	(210 762)	(159 811)

3 Informacja dodatkowa do rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1 Wprowadzenie do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1.1 Nazwa, siedziba i podstawowy przedmiot działalności Emitenta.

Emitent: MOSTOSTAL ZABRZE Spółka Akcyjna
Siedziba: 41-800 Zabrze, ul. Wolności 191
Numer telefonu: (+48 32) 373 44 44
Numer telefaksu: (+48 32) 271 50 47
e-mail: post@mz.pl
Adres internetowy: www.mostostal.zabrze.pl

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jest Spółką Akcyjną utworzoną i działającą w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych. Emitent został zarejestrowany w dniu 30 października 1992 roku w Sądzie Rejestrowym w Katowicach pod numerem RHB 8652, natomiast w dniu 04 października 2001 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji Spółki w Krajowym Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS:0000049844. Ponadto, od dnia 5 października 1994 r. Spółka jest notowana na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych (GPW) w Warszawie.

Podstawowym zakresem działalności gospodarczej Emitenta i Spółek Grupy Kapitałowej, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), jest:

- „pozostałe specjalistyczne roboty budowlane gdzie indziej niesklasyfikowane” (dział 43.99Z).

Grupa MOSTOSTAL ZABRZE oferuje specjalistyczne roboty w następujących dziedzinach:

- Budownictwo

- a) *przemysłowe* – wykonawstwo kompletnych obiektów, urządzeń i instalacji przemysłowych, ciągów technologicznych oraz ich modernizacja (głównie: hutnictwo, energetyka, ochrona środowiska, chemia i petrochemia, przemysł maszynowy, wydobywczy, motoryzacyjny i spożywczy),
- b) *ogólne* – wznoszenie kompletnych obiektów i budynków:
 - obiekty użyteczności publicznej,
 - budynki biurowe,
 - budynki i centra handlowo – usługowe,
 - budynki mieszkalne,
- c) *inżynierskie* - budowa mostów, wiaduktów, kładek,
- d) *obiekty ochrony środowiska* – oczyszczalnie ścieków, sieci wodno – kanalizacyjne, zakłady utylizacji odpadów,
- e) *specjalistyczne* – budowa masztów i wież, kolei linowych oraz wyciągów narciarskich,
- f) *drogownictwo*.

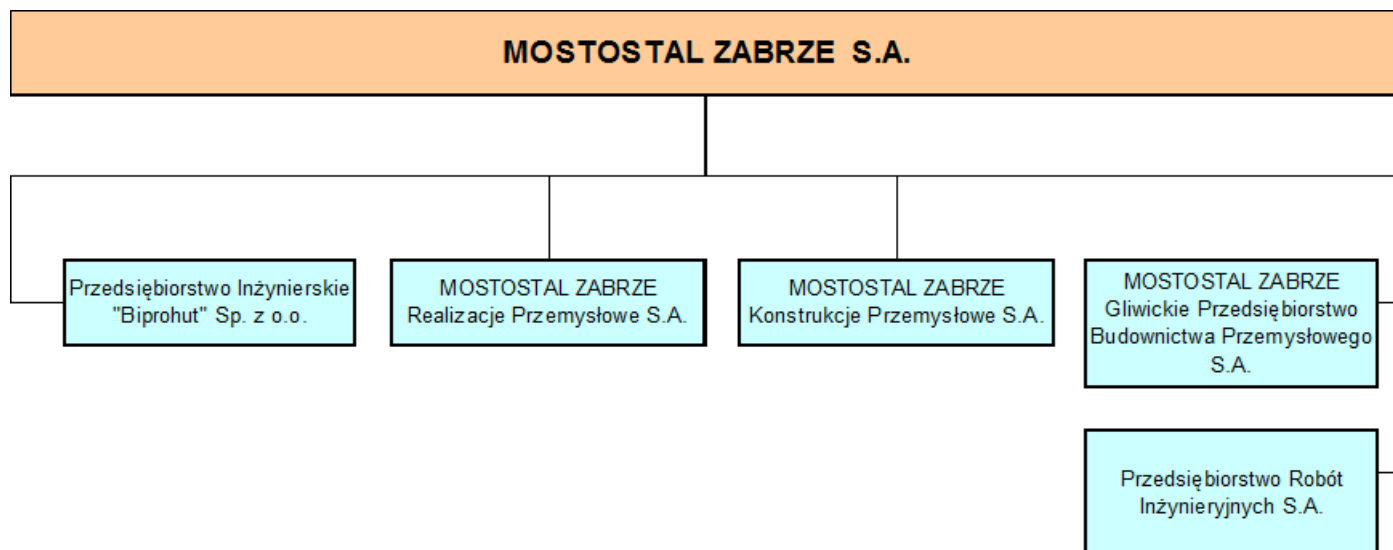
- Produkcja

- konstrukcji stalowych, budowlanych i maszynowych, a także na potrzeby taboru kolejowego,
- konstrukcji podporowych kolei linowych oraz wyciągów narciarskich.

- Pozostałe

- usługi projektowe,
- usługi transportowo-dźwigowe,
- szkolenie, weryfikacja i rozszerzanie uprawnień spawaczy.

Na dzień sporządzenia niniejszego raportu schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej Emitenta przedstawia się następująco:

Pełen opis organizacji Grupy Kapitałowej Emitenta wraz ze wskazaniem jednostek podlegających konsolidacji znajduje się w pkt. 2 Sprawozdania z działalności Mostostal Zabrze S.A. oraz Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za rok 2017.

3.1.2 Informacje dotyczące składu osobowego Zarządu oraz Rady Nadzorczej Emitenta

Zarząd

Na dzień 01 stycznia 2017 r. w skład Zarządu Emitenta wchodził:

Prezes Zarządu	-	Aleksander Balcer,
Wiceprezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk,
Wiceprezes Zarządu	-	Jarosław Pietrzyk.

W dniu 21 czerwca 2017 r., Rada Nadzorcza Emitenta, dokonała wyboru Zarządu Spółki na nową, trzyletnią kadencję, kończącą się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2019. W skład nowego Zarządu powołano dwóch Wiceprezesów: Pana Dariusza Pietyszuka (Pietyszuk) oraz Pana Jarosława Pietrzyka (Pietrzyk). W dniu 22 września 2017 r. Rada Nadzorcza powierzyła funkcję Prezesa Zarządu Panu Dariuszowi Pietyszukowi.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Zarządu przedstawia się następująco:

Prezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk,
Wiceprezes Zarządu	-	Jarosław Pietrzyk.

Rada Nadzorcza

Na dzień 01 stycznia 2017 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

Przewodniczący Rady Nadzorczej	–	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	–	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	–	Norbert Palimąka,
Członek Rady Nadzorczej	–	Daniel Lewczuk,
Członek Rady Nadzorczej	–	Radosław Gasza.

W dniu 21 czerwca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Radosława Gaszę (Gasza) i Pana Norberta Palimąkę (Palimąka) oraz powołało w skład Rady Nadzorczej, na wspólną, 3 (trzy) - letnią kadencję, która kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Emitenta za rok 2017, Pana Marka Kaczyńskiego (Kaczyński) i Pana Witolda Grabysza (Grabysz).

W związku z powyższym, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Przewodniczący Rady Nadzorczej	–	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	–	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	–	Witold Grabysz,
Członek Rady Nadzorczej	–	Marek Kaczyński,
Członek Rady Nadzorczej	–	Daniel Lewczuk.

3.1.3 Stwierdzenie, czy sprawozdanie finansowe dotyczy pojedynczej jednostki gospodarczej, czy grupy kapitałowej

Prezentowane sprawozdanie jest skonsolidowanym sprawozdaniem Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze S.A. w Zabrzu.

3.1.4 Stwierdzenie, że sprawozdania finansowe podlegały przekształceniu w celu zapewnienia porównywalności danych a zestawienie i objaśnienie różnic będących wynikiem korekt z tytułu zmian zasad (polityki) rachunkowości lub korekt błędów, zostało zamieszczone w dodatkowej nocy objaśniającej

W sprawozdaniu finansowym dokonano zmian w prezentacji danych za okresy porównywalne, które zostały opisane w pkt. 3.2.

3.1.5 Wskazanie czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe zawierają dane łączne – jeżeli w skład przedsiębiorstwa Emitenta lub jednostek Grupy kapitałowej wchodzi wewnętrznne jednostki organizacyjne sporządzające samodzielnie sprawozdanie finansowe

Emitent ani żadna z jednostek Grupy Kapitałowej nie posiada wewnętrznych jednostek organizacyjnych sporządzających samodzielnie sprawozdanie finansowe.

3.1.6 W przypadku skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego za okres, w czasie, którego nastąpiło połączenie – wskazanie, że jest to skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone po połączeniu spółek, oraz wskazanie zastosowanej metody rozliczenia połączenia

W okresie objętym skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym nie nastąpiło połączenie spółek zależnych z Emitentem.

3.1.7 Wskazanie, czy w przedstawionym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub porównywalnych danych finansowych dokonano korekt wynikających z zastrzeżeń w opiniach podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za rok 2017, jak również za lata porównywalne, nie dokonano korekt wynikających z opinii biegłych rewidentów.

3.1.8 Wskazanie czasu trwania działalności Emitenta i spółek Grupy Kapitałowej.

Czas trwania Emitenta i spółek Grupy Kapitałowej jest nieoznaczony.

3.1.9 Wskazanie czy skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Emitenta i przez jednostki Grupy Kapitałowej w dającej się przewidzieć przyszłości oraz czy istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenia kontynuowania działalności

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuacji działalności gospodarczej Emitenta oraz Spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Zarząd Emitenta wraz z zarządami spółek nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego faktów i okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuacji działalności dającej się przewidzieć w przyszłości.

3.1.10 Wskazanie okresów, za które prezentowane jest skonsolidowane sprawozdanie finansowe i porównywalne dane finansowe.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje:

- skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej wg stanów na dzień 31.12.2017 oraz porównywalne dane na dzień 31.12.2016,
- skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym na dzień 31.12.2017 oraz porównywalne dane na dzień 31.12.2016,
- skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów obejmujące dane za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 oraz dane porównywalne za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016,
- skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych obejmujące dane za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017 oraz dane porównywalne za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016.

3.2 Podstawa sporządzenia oraz opis zasad rachunkowości przyjętych przy sporządzaniu raportu

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń wykonawczych Komisji Europejskiej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską i mającymi zastosowanie do sprawozdawczości rocznej, jak również z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. rok 2014, poz.133).

Dane finansowe są przedstawione w tysiącach złotych (PLN), o ile nie wskazano inaczej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 27 kwietnia 2018 r. i uwzględnia dane finansowe zbadane przez biegłego rewidenta.

Przyjęte zasady są spójne z zasadami, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego za rok zakończony 31.12.2016 r., z wyjątkiem poniżej opisanych zmian do standardów oraz interpretacji obowiązujących dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 01.01.2017 lub później.

Standardy i interpretacje zastosowane po raz pierwszy w roku 2017

zmiany opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, zatwierdzone przez UE, które wchodziły w życie w 2017 roku:

- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”**, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSR 7 „Sprawozdanie z przepływów pieniężnych”**, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku lub po tej dacie.
- **Zmiany do różnych standardów wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016**, w zakresie doprecyzowującym MSSF 12, obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 roku.

Powyższe zmiany nie miały istotnego wpływu na stosowane zasady (politykę) rachunkowości Emitenta oraz Grupy Kapitałowej.

Standardy i interpretacje, jakie zostały już opublikowane, ale jeszcze nie weszły w życie

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** zatwierdzony w UE, obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”** nie zatwierdzony w UE; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie,
- **MSSF 15 „Przychody z umów z Klientami”** zatwierdzony w UE; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **MSSF 16 „Leasing”** zatwierdzony w UE; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSSF 15 „Przychody z umów z Klientami”**, zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSSF 2 „Płatności w formie akcji”**, zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSSF 4 „Umowy ubezpieczeniowe”**, zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do różnych standardów wynikające z przeglądu MSSF 2014-2016**, zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do MSSF 1 i MSR 28 do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do KIMSF 22 „Transakcje w walutach obcych i płatności zaliczkowe”**, nie zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSR 40 „Nieruchomości inwestycyjne”**, nie zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. lub po tej dacie,
- **MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”**, nie zatwierdzony w UE; obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 r. lub po tej dacie,
- **Interpretacja KIMSF 23 „Ujęcie niepewności w podatku dochodowym”**, nie zatwierdzona w UE; obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**, nie zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**, nie zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie,
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe” i MSR 28 „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**, nie zatwierdzone w UE; termin obowiązywania nie został ustalony,
- **Zmiany do różnych standardów wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017**, nie zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie,

- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”**, nie zatwierdzone w UE; obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

MSSF 9 „Instrumenty finansowe”

Grupa Kapitałowa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF 9. Przeprowadzono analizę wpływu powyższego standardu na sytuację finansową, wyniki działalności Grupy oraz na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym. Nowy standard zastępuję występujące w MSR 39 cztery kategorie klasyfikacji aktywów finansowych trzema kategoriami. Wprowadza ponadto nowe podejście do szacowania utraty wartości oraz zawiera nowe wytyczne dotyczące rachunkowości zabezpieczeń. W ocenie Grupy zastosowanie standardu nie będzie miało istotnego wpływu.

MSSF 15 „Przychody z umów z Klientami”

Grupa Kapitałowa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF 15. Przeprowadzono analizę wpływu powyższego standardu na sytuację finansową, wyniki działalności Grupy oraz na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym. Analiza umów z klientami została oparta na pięciu krokach, począwszy od identyfikacji umowy, przez identyfikację umownych zobowiązań do wykonania świadczeń, określenie ceny transakcji, jej przyporządkowanie do poszczególnych zobowiązań, kończąc na momencie rozpoznania przychodu. W segmencie Konstrukcje maszynowe zidentyfikowano zmianę w momencie rozpoznania przychodu z tytułu wykonawstwa konstrukcji maszynowych i urządzeń specjalistycznych. Wpływ zastosowania standardu przedstawia poniższa nota:

Oczekiwany wpływ wdrożenia MSSF 15:

Sprawozdanie z sytuacji finansowej

	<u>dane w tys. zł</u>
AKTYWA	
A. Aktywa trwałe (długoterminowe)	1 984
6. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 984
B. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	352
1. Zapasy	(10 442)
3. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	10 794
Aktywa razem	<u>2 336</u>
KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA	
A. Kapitał własny	285
- zysk/strata z lat ubiegłych	285
B. Zobowiązania długoterminowe	2 051
2. Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	2 051
Kapitał własny i zobowiązania razem	<u>2 336</u>

Grupa zastosuje MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej, tzn. z łącznym efektem pierwszego zastosowania standardu ujętym w dniu pierwszego zastosowania. W pozostałych segmentach w ocenie Grupy dotychczasowy sposób ujęcia przychodów odpowiada modelowi zawartemu w MSSF 15, a zastosowanie standardu nie będzie miało istotnego wpływu.

MSSF 16 „Leasing”

Grupa Kapitałowa postanowiła nie skorzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF 16. Nowy standard zmienia zasady ujmowania umów, spełniających definicję leasingu. Główną zmianą jest odejście od podziału na leasing finansowy i operacyjny dla leasingobiorcy. Generalnie wszystkie umowy spełniające definicje leasingu będą ujmowane jak obecny leasing finansowy. Wdrożenie standardu może wpłynąć na wzrost wartości niefinansowych aktywów trwałych oraz zobowiązań finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Natomiast w sprawozdaniu z całkowitych dochodów zmniejszeniu mogą ulec koszty operacyjne, przy wzroście kosztów finansowych. Grupa jest w trakcie analizy wpływu powyższego standardu na sytuację

finansową, wyniki działalności oraz na zakres informacji prezentowanych w sprawozdaniu finansowym; według wstępnych szacunków jego zastosowanie nie powinno wywrzeć istotnego wpływu.

Pozostałe wyżej wymienione standardy oraz zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę Kapitałową na dzień bilansowy.

W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym dokonano **zmian w prezentacji danych** za okresy porównywalne, będących konsekwencją podjętej przez Zarząd decyzji dotyczącej wydzielenia w ramach MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. (MZRP - spółka zależna Emitenta) zorganizowanej części przedsiębiorstwa („ZCP”) w postaci Oddziału „Ocykownia w Opolu” stanowiącego odrębny obszar działalności i zakwalifikowania jego wyników do działalności zaniechanej. Powyższe zmiany przedstawiono w poniższej nocie. Całkowite dochody netto ogółem nie uległy zmianie.

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (wariant kalkulacyjny)	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2016 roku Opublikowany	Korekty	Za okres 12 m-cy zakończony 31 grudnia 2016 roku Porównywalny
I. Przychody ze sprzedaży	792 312	(40 525)	751 787
II. Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	756 161	(35 848)	720 313
<i>Zysk (strata) brutto ze sprzedaży</i>	36 151	(4 677)	31 474
III. Koszty sprzedaży	23	-	23
IV. Koszty ogólnego zarządu	47 061	(925)	46 136
Zysk (strata) netto ze sprzedaży	(10 933)	(3 752)	(14 685)
V. Pozostałe przychody	25 884	(225)	25 659
VI. Pozostałe koszty	34 633	(219)	34 414
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	(19 682)	(3 758)	(23 440)
VII. Przychody finansowe	3 838	(4)	3 834
VIII. Koszty finansowe	6 853	(53)	6 800
Zysk (strata) brutto	(22 697)	(3 709)	(26 406)
IX. Podatek dochodowy	(96)	-	(96)
- Bieżący	2 481	-	2 481
- Odroczony	(2 577)	-	(2 577)
Zysk (strata) netto z działalności gospodarczej	(22 601)	(3 709)	(26 310)
X. Zysk (strata) na działalności zaniechanej	-	3 709	3 709
XI. Zysk (strata) netto za rok obrotowy, w tym	(22 601)	-	(22 601)
- Zysk (strata) netto przypadający na udziały niekontrolujące	202	-	202
- Zysk (strata) netto przynależny akcjonariuszom spółki	(22 803)	-	(22 803)

Zasady stosowanej polityki rachunkowości

▪ Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe to składniki majątku o oczekiwanym okresie użytkowania przekraczającym rok, które są utrzymywane w celu wykorzystania w produkcji, przy dostawach towarów i świadczeniu usług.

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są wg ceny nabycia / kosztu wytworzenia pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują również nabyte oraz przekazane Spółce przez Skarb Państwa „prawo wieczystego użytkowania gruntów”.

▪ **Wartości niematerialne**

Za wartości niematerialne uznaje się możliwe do zidentyfikowania niepieniężne składniki aktywów, nie posiadające postaci fizycznej, w szczególności:

- oprogramowanie komputerowe,
 - nabyte koncesje, patenty, licencje,
- pozostające pod kontrolą jednostki, z których oczekuje się osiągnięcia w przyszłości korzyści ekonomicznych.

Wartości niematerialne wykazywane są wg ceny nabycia / kosztu wytworzenia pomniejszonej o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową. Grupa dokonuje weryfikacji okresów użytkowania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i te okresy stosuje do ustalenia stawek amortyzacyjnych.

Nota 1B – tabela ruchów środków trwałych, nota 3B – tabela ruchów wartości niematerialnych ujawniają niezbędne informacje w zakresie środków trwałych i wartości niematerialnych brutto i netto na początek i koniec okresu, wysokości amortyzacji skumulowanej na początek i koniec okresu oraz amortyzacji bieżącej za okres objęty raportem.

Okresy użytkowania:

- budynki i budowle - 2,5% do 20,0%,
- maszyny i urządzenia - 5,0% do 30,0%,
- środki transportowe - 12,5% do 50,0%,
- pozostałe - 10,0% do 20,0%,
- wartości niematerialne - 6,66% do 50,0%,

Rzeczowe aktywa trwałe, nie przekraczające wartości 3,5 tys. zł są umarzane w koszty jednorazowo.

Wieczyste prawo użytkowania gruntów nie jest amortyzowane.

Utrata wartości

Na każdy dzień bilansowy jednostka ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, jednostka szacuje wartość odzyskiwalną tego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwaną określa się jako wyższą spośród wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży składnika aktywów i jego wartości użytkowej.

▪ **Nieruchomości inwestycyjne**

Za nieruchomości inwestycyjne uznaje się nieruchomości, które traktuje się jako źródło przychodów z czynszów lub utrzymuje się ze względu na przyrost ich wartości, względnie obie te korzyści łącznie. Nieruchomości inwestycyjne obejmują również przekazane przez Skarb Państwa wieczyste użytkowanie „prawo wieczystego użytkowania gruntów”.

Nieruchomości inwestycyjne wyceniane są wg wartości godziwej.

▪ **Zapasy**

Zapasy to aktywa:

- przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej;
- będące w trakcie produkcji przeznaczonej na taką sprzedaż; lub
- mające postać materiałów lub dostaw surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Zapasy ujmuje się początkowo w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Na dzień bilansowy zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, lecz nie wyższej od wartości netto możliwej do uzyskania.

Rozchód zapasów ustala się z zastosowaniem metody „pierwsze weszło, pierwsze wyszło” (FIFO).

▪ **Długoterminowe aktywa finansowe**

Długoterminowe aktywa finansowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

- udziały i akcje w spółkach,
- lokaty bankowe,
- obligacje,
- udzielone pożyczki.

Pożyczki wycenia się w wartości należnej powiększonej o naliczone odsetki zgodnie z zawartymi umowami z uwzględnieniem odpisów aktualizujących ich wartość.

▪ **Krótkoterminowe aktywa finansowe**

Krótkoterminowe aktywa finansowe ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej obejmują:

- lokaty krótkoterminowe powyżej 3-ech miesięcy,
- udzielone pożyczki,
- instrumenty pochodne,
- udziały i akcje w pozostałych jednostkach.

Pożyczki wycenia się w wartości należnej powiększonej o naliczone odsetki zgodnie z zawartymi umowami z uwzględnieniem odpisów aktualizujących ich wartość.

Udziały i akcje w pozostałych jednostkach wycenia się wg wartości godziwej.

Hierarchia ustalania wartości godziwej oparta jest na trzech poziomach pozyskiwania informacji wejściowych:

poziom 1 – zawiera dane wejściowe pochodzące z aktywnego rynku,

poziom 2 – zawiera dane wejściowe inne niż pochodzące z aktywnego rynku, które jednak są obserwowalne,

poziom 3 – zawiera dane o charakterze nieobserwowalnym; stosowane gdy nie można uzyskać informacji z pierwszych dwóch poziomów wyceny.

▪ **Należności długo- i krótkoterminowe**

Należności krótkoterminowe obejmują:

- wszelkie należności z tytułu dostaw i usług,
- pozostałe należności o terminie spłaty krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Należności długoterminowe obejmują należności o terminie spłaty dłuższym niż rok od dnia bilansowego, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług.

Należności ujmują się wg kwot wymagalnych z uwzględnieniem odpisów aktualizujących na należności nieściągalne / wątpliwe.

Odpisy aktualizujące tworzy się:

- na należności przeterminowane ponad 180 dni – w wysokości 50%,
- na należności przeterminowane ponad 365 dni – w wysokości 100%,
- na należności od odbiorców w stosunku do których rozpoczęto czynności prawne lub urzędowe – w wysokości adekwatnej do stopnia prawdopodobieństwa ich uzyskania.

Odpisy aktualizujące należności zalicza się do pozostałych kosztów w rachunku zysków i strat.

▪ **Zobowiązania długo- i krótkoterminowe**

Zobowiązania krótkoterminowe obejmują:

- wszelkie zobowiązań z tytułu dostaw i usług,
- pozostałe zobowiązania o terminie spłaty krótszym niż rok od dnia bilansowego.

Zobowiązania długoterminowe obejmują zobowiązania o terminie spłaty dłuższym niż rok od dnia bilansowego, z wyjątkiem zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Zobowiązania wycenia się w wartości równej kwocie środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, która byłaby w chwili obecnej wymagana do uregulowania obowiązku.

▪ **Zobowiązania finansowe**

Zobowiązania finansowe obejmują:

- zobowiązania z tytułu leasingu finansowego,
- zobowiązania z tytułu kredytów / pożyczek.

Użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego aktywa są traktowane na równi z aktywami Spółki i są wyceniane w momencie rozpoczęcia umowy leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej składnika majątku stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Płatności leasingowe dzielone są na część odsetkową (koszt finansowy) oraz część kapitałową (spłata zobowiązania) przy zastosowaniu stałej efektywnej stopy procentowej.

▪ **Instrumenty pochodne**

Spółka zawiera transakcje pochodne w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem kursowym. W tym w celu Grupa wykorzystuje przede wszystkim kontrakty walutowe typu FX forward oraz FX swap. Na dzień bilansowy instrumenty pochodne wyceniane są w wiarygodnie ustalonej wartości godziwej. Wartość godziwa instrumentów pochodnych jest szacowana przy użyciu modelu bazującego między innymi na wartości kursów walutowych na dzień bilansowy i / lub różnicach w poziomach stóp procentowych waluty kwotowej i bazowej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania - gdy ich wartość jest ujemna. Skutki wyceny walutowych kontraktów terminowych oraz wyniki ich rozliczenia wykazywane są w zysku lub stracie netto roku obrotowego. Grupa Kapitałowa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń.

▪ **Rezerwy**

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty są niepewne.

Rezerwy tworzy się wtedy i tylko wtedy, gdy:

- na jednostce ciąży obecny obowiązek ze zdarzeń przeszłych,
- wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Do rezerw zalicza się:

- rezerwy na świadczenia pracownicze (emerytalne, rentowe, nagrody jubileuszowe, niewykorzystane urlopy),
 - rezerwy na przewidywane koszty,
- w podziale na długo- i krótkoterminowe.

Rezerwy na świadczenia emerytalne, rentowe i jubileuszowe wyceniane są metodą aktuarialną na koniec każdego roku obrotowego.

Emitent i Spółki Grupy Kapitałowej prowadzą program wypłaty świadczeń z tytułu odpraw emerytalnych i rentowych. Koszty określonych świadczeń obejmują następujące składniki:

- koszty bieżącego i przeszłego zatrudnienia,
- odsetki netto od zobowiązań netto,
- zyski lub straty aktuarialne.

Dwa pierwsze składniki ujmowane są w rachunku zysków i strat, natomiast zyski lub straty aktuarialne w innych całkowitych dochodach nie podlegających przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat.

▪ **Środki pieniężne i ich ekwiwalenty**

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności o pierwotnym terminie wymagalności do 3-ch miesięcy. Środki pieniężne wycenia się wg wartości nominalnej. Wyrażone w walutach obcych, środki pieniężne wycenia się na dzień bilansowy po kursie ustalonym przez NBP. Różnice kursowe zalicza się do przychodów lub kosztów finansowych.

▪ **Kapitał własny**

Kapitał własny obejmuje:

A. Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej:

- ♦ Kapitał podstawowy,
- ♦ Akcje własne,
- ♦ Kapitały zapasowe i rezerwowe,
- ♦ Zysk/stratę z lat ubiegłych,
- ♦ Zysk/stratę okresu bieżącego.

B. Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące

Kapitał własny (aktywa netto) stanowi udział pozostały w aktywach jednostki po odjęciu wszystkich jej zobowiązań.

Kapitał podstawowy wykazywany jest w wartości nominalnej, natomiast akcje własne w cenie nabycia.

▪ **Rozliczenia międzyokresowe kosztów**

Rozliczenia międzyokresowe kosztów obejmują koszty, których czas rozliczania jest dłuższy niż 12 miesięcy (długoterminowe), jak również koszty, których czas rozliczenia jest w okresie 12 miesięcy do dnia bilansowego (krótkoterminowe).

Czynne rozliczenia międzyokresowe dotyczą kosztów poniesionych w danym okresie sprawozdawczym, a dotyczących przyszłych okresów obrotowych tj. miesięcy następujących po miesiącu, w którym je poniesiono.

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą.

Odpisów rozliczeń dokonuje się proporcjonalnie do upływu czasu, którego koszty dotyczą.

▪ **Umowy o budowę**

Wycena umów o budowę dokonywana jest w oparciu o metodę stopnia zaawansowania polegającą na ustaleniu przychodu i związanego z nim kosztu wytworzenia z nie zakończonych usług budowlanej proporcjonalnie do stopnia zaawansowania prac. Stopień zaawansowania mierzony jest stosunkiem kosztów poniesionych do wszystkich kosztów jakie mają być poniesione. Tak obliczony współczynnik odnoszony jest do umownej wartości sprzedaży. Jeżeli przychód wg współczynnika jest większy od zafakturowanej sprzedaży następuje doszacowanie przychodu, w przypadku odwrotnym następuje korekta przychodu.

Poza wyżej stosowaną metodą wyceny kontraktów, dla segmentu „Działalność w zakresie budownictwa ogólnego i inżynieryjnego”, w którym funkcjonuje spółka zależna MZ GPBP S.A., stosuje się jeszcze metodę stopnia zaawansowania na podstawie obmiaru wykonanych prac. Metoda ta polega na ustaleniu przychodów związanych z realizacją całej umowy i poniesionych w tym celu kosztów wytworzenia w proporcji do „stopnia zaawansowania” realizacji umowy. Odmierna metoda pomiaru stopnia zaawansowania wynika z odmienności przedmiotu działalności tej spółki w stosunku do pozostałych spółek z Grupy Kapitałowej i pozwala zdaniem Emitenta w sposób bardziej wiarygodny ustalić stan wykonania prac realizowanych w tym segmencie.

Kwoty wyceny ujmowane są w krótkoterminowych rozliczeniach międzyokresowych.

▪ **Odroczony podatek dochodowy**

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyceniono w kwocie przewidzianej w przyszłych okresach do odliczenia od podatku dochodowego ze względu na:

- ujemne różnice przejściowe,
- przeniesienie na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych,
- przeniesienie na kolejny okres niewykorzystanych ulg podatkowych.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego wyceniono w kwocie podatku dochodowego wymagającego zapłaty w przyszłych okresach w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych.

▪ Przychody i koszty, wynik finansowy

Przychody ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli nastąpiło zwiększenie przyszłych korzyści ekonomicznych lub zmniejszenie stanu zobowiązań. Wysokość przychodu ustala się wg wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej po uwzględnieniu rabatów.

Koszty ujmuje się w sprawozdaniu z całkowitych dochodów, jeżeli nastąpiło zmniejszenie przyszłych korzyści ekonomicznych lub zwiększenie stanu zobowiązań.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów oraz koszty zarządu obejmują kwoty bezpośrednio związane z podstawową działalnością Emitenta.

Pozostałe przychody i koszty obejmują przychody nie związane w sposób bezpośredni z podstawową działalnością jednostki.

Sprawozdanie z całkowitych dochodów sporządza się wg wariantu kalkulacyjnego.

Całkowite dochody ogółem obejmują:

- zysk lub stratę netto,
- każdy składnik innych całkowitych dochodów sklasyfikowanych według rodzaju.

Całkowite dochody ogółem to zmiana, która nastąpiła w kapitale własnym, w ciągu okresu na skutek transakcji oraz innych zdarzeń, inna niż zmiany wynikające z transakcji dokonywanych z właścicielami występującymi w charakterze udziałowców.

Inne całkowite dochody obejmują pozycje przychodów i kosztów (w tym korekty wynikające z przeklasyfikowania), które nie zostały ujęte, jako zyski lub straty zgodnie z tym, jak tego wymagają lub na co zezwalają inne MSSF.

Inne całkowite dochody są prezentowane w podziale na:

- a) podlegające przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat,
- b) nie podlegające przekwalifikowaniu do rachunku zysków i strat.

Obciążenie podatkowe jest łączną kwotą bieżącego i odroczonego podatku uwzględnioną przy ustalaniu zysku lub straty za dany okres.

Bieżący podatek obejmuje wszelkie krajowe i zagraniczne podatki pobierane od dochodów.

W przypadku niemożności wyliczenia bieżącego podatku od dochodu za granicą, kwota podatku jest szacowana i ujmowana jako obciążenie wyniku finansowego oraz jako zobowiązanie / rezerwa na podatek za granicą.

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych Emitent sporządza wg metody pośredniej tj. poprzez skorygowanie zysku lub straty działalności operacyjnej o: zmiany stanu zapasów, należności i zobowiązań, pozycje bezgotówkowe: jak amortyzacja, rezerwy oraz o inne pozycje, które dotyczą przepływów pieniężnych z działalności inwestycyjnej i finansowej.

Metody konsolidacji

Sprawozdaniem skonsolidowanym zostaje objęta jednostka dominująca oraz jednostki zależne i stowarzyszone. Jednostki zależne włącza się do sprawozdania skonsolidowanego metodą konsolidacji pełnej, natomiast jednostki stowarzyszone włącza się metodą praw własności, dokonując odpowiednich korekt i wyłączeń konsolidacyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności przeprowadza się:

- wyłączenia posiadanych przez jednostkę dominującą udziałów z kapitałem własnym jednostek zależnych w części, w jakiej stanowi on własność jednostki dominującej.
- wyłączenia wzajemnych rozrachunków oraz obrotów wewnętrznych jednostek objętych konsolidacją.

Do wymagających wyłączenia wzajemnych należności i zobowiązań jednostek objętych konsolidacją zalicza się wszelkie rozrachunki między tymi jednostkami.

Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego dokonuje się także wyłączeń przychodów i kosztów dotyczących operacji dokonanych między jednostkami objętymi konsolidacją:

- wyłączeń wyników nie zrealizowanych przez jednostki objęte konsolidacją, zawartych w wartości aktywów, nie zrealizowane z punktu widzenia grupy kapitałowej zyski i straty (po cenach innych niż ich wartość księgowa netto) podlegają wyłączeniu ze skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej w powiązaniu ze sprawozdaniem z całkowitych dochodów jednostki sprzedającej. W przypadku, gdy dotyczy to środka trwałego koryguje się jego amortyzację w taki sposób, aby była ona obliczona od zaktualizowanej pierwotnej ceny nabycia (kosztu wytworzenia) środka trwałego,
- wyłączeń przychodów finansowych z tytułu dywidend otrzymanych od Spółek zależnych,
- korekty wyniku finansowego Grupy Kapitałowej z tytułu:
 - udziałów w spółkach zależnych przypadających na udziały niekontrolujące,
 - udziału w zyskach jednostek stowarzyszonych.

3.3 Sprawozdawczość dotycząca segmentów działalności

Podstawowy podział sprawozdawczości oparty jest na segmentach branżowych, a uzupełniający na segmentach geograficznych.

Zarząd monitoruje oddzielnie wyniki operacyjne segmentów celem podejmowania decyzji dotyczących alokacji zasobów, oceny skutków tej alokacji oraz wyników działalności. Zysk (strata) na działalności operacyjnej stanowi jej podstawę.

Ceny transakcyjne oparte są na zasadach rynkowych, zarówno dla podmiotów niepowiązanych, jak również dla transakcji między spółkami (segmentami) wchodzących w skład Grupy Kapitałowej.

Grupa prowadzi działalność w ramach następujących segmentów branżowych:

- projektowanie i usługi inżynierskie,
- działalność montażowo-produkcyjna,
- konstrukcje maszynowe,
- budownictwo ogólne i inżynierskie.

Działalność w zakresie projektowania i usług inżynierskich dotyczy działalności prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Inżynierskie „Biprohut” Sp. z o.o.

Działalność montażowo-produkcyjna obejmuje szeroko rozumiane usługi montażowo - produkcyjne, wykonywane w kraju i zagranicą i jest prowadzona przez następujące spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE:

- MOSTOSTAL ZABRZE S.A.,
- MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A.

Działalność w ramach konstrukcji maszynowych obejmuje wykonawstwo konstrukcji stalowych maszyn i urządzeń dźwigowych, pojazdów szynowych, pieców dla hutnictwa, hal przemysłowych, urządzeń specjalistycznych na platformy wiertnicze oraz innych urządzeń przemysłowych i jest prowadzona przez MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A.

Działalność w zakresie budownictwa ogólnego i inżynierskiego obejmuje usługi budowlane głównie w zakresie obiektów użyteczności publicznej, robót ziemnych, drogowo-nawierzchniowych oraz robót inżynierskich w zakresie budowy kanalizacji i wodociągów realizowana jest przez MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Spółka Akcyjna oraz Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich Spółka Akcyjna.

Grupa Kapitałowa Mostostal Zabrze S.A.
Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

Dane w tysiącach złotych za okres od 01.01.2017r. do 31.12.2017r.

Wyszczególnienie	<i>Działalność montażowo- produkcyjna</i>	<i>Konstrukcje maszynowe</i>	<i>Budownictwo ogólne i inżynieryjne</i>	<i>Projektowanie i usługi inżynieryjne</i>	<i>Wyłączenia</i>	<i>Skonsolidowane dane finansowe</i>
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem :	479 028	108 104	175 939	18 328	(131 036)	650 363
Sprzedaż na zewnątrz	358 409	107 419	169 320	15 215		650 363
Sprzedaż między segmentami	120 619	685	6 619	3 113	(131 036)	-
Zysk/strata z działalności operacyjnej	(75 170)	955	3 765	2 416	(7 576)	(75 610)
Zysk/strata brutto	(74 441)	3 318	2 516	2 666	(17 030)	(82 971)
Aktywa segmentu	372 310	53 859	86 339	48 366	(125 765)	435 109
Zobowiązania długoterminowe segmentu	12 973	4 889	11 776	1 155	(791)	30 002
Zobowiązania krótkoterminowe segmentu	237 949	23 940	35 687	6 593	(50 756)	253 413
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług	121 954	14 003	20 936	606	(44 420)	113 079

Dane w tysiącach złotych za okres od 01.01.2017r. do 31.12.2017r.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w kraju	382 007	2 363	175 939	18 168	(131 029)	447 448
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów za granicą	97 021	105 741	-	160	(7)	202 915
Ogółem	479 028	108 104	175 939	18 328	(131 036)	650 363

Dane w tysiącach złotych za okres od 01.01.2016r. do 31.12.2016r.

Wyszczególnienie	<i>Działalność montażowo- produkcyjna</i>	<i>Konstrukcje maszynowe</i>	<i>Budownictwo ogólne i inżynieryjne</i>	<i>Projektowanie i usługi inżynieryjne</i>	<i>Wyłączenia</i>	<i>Skonsolidowane dane finansowe</i>
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ogółem :	463 973	118 172	203 396	21 080	(54 834)	751 787
Sprzedaż na zewnątrz	419 556	117 487	196 777	17 967		751 787
Sprzedaż między segmentami	44 417	685	6 619	3 113	(54 834)	-
Zysk/strata z działalności operacyjnej	(40 115)	4 450	1 905	6 404	3 916	(23 440)
Zysk/strata brutto	(36 633)	3 992	669	6 353	(787)	(26 406)
Aktywa segmentu	450 735	49 166	119 674	51 351	(122 354)	548 572
Zobowiązania długoterminowe segmentu	16 719	6 089	13 713	1 498	(923)	37 096
Zobowiązania krótkoterminowe segmentu	240 953	23 249	68 138	6 255	(59 849)	278 746
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług	137 318	15 431	42 970	1 226	(49 135)	147 810

Dane w tysiącach złotych za okres od 01.01.2016r. do 31.12.2016r.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w kraju	326 898	2 835	200 775	18 661	(54 834)	494 335
Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów za granicą	137 075	115 337	2 621	2 419	-	257 452
Ogółem	463 973	118 172	203 396	21 080	(54 834)	751 787

Szczegółowy opis rynków zbytu, w tym informacja o strukturze geograficznej sprzedaży oraz informacje o istotnych odbiorcach znajdują się w pkt. 3.2 Sprawozdania z działalności Mostostal Zabrze S.A. oraz Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za rok 2017.

3.4 Polityka zarządzania ryzykiem

Głównym zadaniem zarządzania ryzykiem w okresie sprawozdawczym było prawidłowe zdefiniowanie, przewidywanie i monitorowanie zmieniających się czynników zewnętrznych, które wywierają wpływ na działalność Grupy Kapitałowej. Spółki Grupy Kapitałowej w okresie od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. na bieżąco analizowały potencjalne ryzyka, w celu ograniczenia ich negatywnego działania poprzez stworzenie procedur elastycznego reagowania na zmieniające się warunki zewnętrzne.

Sytuacja makroekonomiczna wykazała, iż w okresie sprawozdawczym spółki Grupy Kapitałowej narażone były na następujące obszary ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe:
 - ryzyko walutowe,
 - ryzyko stopy procentowej,
 - ryzyko cen towarów.

Weryfikacja i uzgadnianie zasad zarządzania ryzykiem należy do kompetencji Zarządu Spółki. Wpływ wymienionych wyżej ryzyk na działalność i wyniki Grupy Kapitałowej przedstawia się następująco:

Ryzyko kredytowe

Spółki Grupy Kapitałowej zawierają transakcje handlowe z firmami o dobrej kondycji finansowej. Każdy kontrahent, przed podpisaniem umowy, jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. W przypadku negatywnej oceny zdolności płatniczych kontrahenta, przystąpienie do kontraktu jest uzależnione od ustanowienia adekwatnych zabezpieczeń finansowych lub majątkowych. Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w przekazaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków od inwestora. Spółki na bieżąco monitorują stan należności. W przypadkach, gdy kontrahenci są niewypłacalni tworzone są odpisy, które obciążają wynik okresu sprawozdawczego.

Ograniczenie ryzyka kredytowego następuje poprzez działania zmierzające do:

- przyspieszenia fakturowania;
- skrócenia terminów płatności przez klientów;
- wprowadzenia płatności zaliczkowych.

W celu ograniczenia negatywnych skutków ewentualnego pogorszenia się kondycji ekonomiczno-finansowej klientów, MOSTOSTAL ZABRZE S.A. kontynuował zawartą w dniu 1 października 2010 r. polisę ubezpieczeniową, obejmującą część należności pieniężnych z tytułu realizowanych kontraktów.

Ryzyko kredytowe nasila się w związku z utrzymującą się trudną sytuacją finansową niektórych spółek z branży budowlanej. Fakt ten skutkuje brakiem możliwości objęcia polisami ubezpieczeniowymi należności od niektórych spółek budowlanych. W przypadku realizowania przez Emitenta lub Spółki Grupy Kapitałowej kontraktów jako podwykonawcy, Spółki dokładają wszelkich starań aby być podwykonawcami kwalifikowanymi, zgodnie z art. 647¹ KC.

A. Analiza przeterminowanych należności handlowych (z tytułu dostaw i usług) w według dat zapadalności na podstawie niezdyktowanych w wartości na 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Według stanu na 31.12.2017 r. (brutto)	Odpisy aktualizujące w wartość należności (w wartość ujemna)	Według stanu na 31.12.2017 r. (netto)
do 1 miesiąca	25 889	-	25 889
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	3 490	(3)	3 487
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	2 985	(41)	2 944
powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	2 194	(700)	1 494
powyżej 1 roku	21 436	(16 544)	4 892
Razem	55 994	(17 288)	38 706

B. Analiza należności handlowych (z tytułu dostaw i usług) przed terminem płatności w według dat zapadalności na podstawie niezdyktowanych w wartości na 31.12.2017 r.

Wyszczególnienie	Według stanu na 31.12.2017 r. (brutto)	Odpisy aktualizujące w wartość należności (w wartość ujemna)	Według stanu na 31.12.2017 r. (netto)
do 1 miesiąca	28 101	(1 653)	26 448
powyżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	48 637	-	48 637
powyżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	20 318	(110)	20 208
powyżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	4 579	-	4 579
powyżej 1 roku	9 142	(397)	8 745
Razem brutto	110 777	(2 160)	108 617

C. Wycena w alutowa	(198)	(319)	(517)
Razem należności z tytułu dostaw i usług netto	166 573	(19 767)	146 806

Ryzyko płynności

Celem Spółek Grupy Kapitałowej jak i Emitenta jest utrzymanie równowagi pomiędzy ciągłością i elastycznością finansowania, poprzez korzystanie z różnorodnych źródeł finansowania, takich jak: pożyczki, kredyty w rachunku bieżącym, kredyty bankowe, umowy factoringowe oraz umowy leasingu finansowego.

Ryzyko związane z utratą płynności wynika z występowania negatywnych dysproporcji w czasie pomiędzy wpływami ze sprzedaży a niezbędnymi wydatkami na uzyskanie tej sprzedaży. Ograniczenie ryzyka następowało poprzez wsparcie Grupy Kapitałowej zewnętrznymi źródłami finansowania. Udostępnione Spółkom Grupy Kapitałowej przez banki środki pieniężne, pochodzące z kredytów obrotowych, pozwalały na realizowanie bieżących płatności wydatków przed otrzymanymi wpływami ze sprzedaży.

W zakresie postanowień umów o finansowanie (umów kredytowych oraz umów dotyczących limitów gwarancyjnych) Emitent oraz trzy spółki zależne nie wywiązały się z obowiązku utrzymywania wskazanych w umowach wskaźników finansowych na ustalonym poziomie w odniesieniu do dwóch banków, tj. mBank S.A. oraz Raiffeisen Bank Polska S.A.

Pomimo naruszenia wskazanych w umowach poziomów wskaźników finansowych Emitent oraz spółki zależne wywiązywały się i nadal wywiązują terminowo z pozostałych obowiązków wynikających z zawartych umów o finansowanie, w szczególności terminowo regulują spłatę zobowiązań.

Emitent oraz spółki Grupy Kapitałowej podejmowały działania zmierzające do minimalizacji możliwości wystąpienia ryzyka płynności. Polegały one głównie na zachowaniu wysokich standardów przy opracowaniach nowych ofert przetargowych oraz planów finansowych.

Wskaźniki płynności na dzień 31.12.2017 r. wyniosły:

- 1) Płynność I stopnia (bieżąca) – 0,93
- 2) Płynność II stopnia (szybka) – 0,82

Dla porównania w analogicznym okresie roku poprzedniego wskaźniki te wyniosły odpowiednio:

- 1) Płynność I stopnia (bieżąca) – 1,16
- 2) Płynność II stopnia (szybka) – 1,04

Sytuację w zakresie płynności obrazuje analiza zobowiązań, sporządzona na podstawie dat zapadalności, zarówno dla zobowiązań niewymagalnych jak też dla zobowiązań przeterminowanych.

Analiza zobowiązań w według dat zapadalności na podstawie niezdyktowanych płatności

Według stanu na 31.12.2017 r.	do 1 miesiąca	pow yżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	pow yżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	pow yżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	pow yżej 1 roku	przeterminowane	Razem
Kredyty i pożyczki	1 547	10 509	18 779	5 822	334	-	36 991
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	38 025	23 854	2 841	3 042	7 917	37 400	113 079
Pozostałe zobowiązania	37 409	13 241	1 848	3 334	4 104	323	60 259
Razem	76 981	47 604	23 468	12 198	12 355	37 723	210 329

Analiza zobowiązań przeterminowanych w według dat zapadalności

Według stanu na 31.12.2017 r.	Do 1 miesiąca	pow yżej 1 miesiąca do 3 miesięcy	pow yżej 3 miesięcy do 6 miesięcy	pow yżej 6 miesięcy do 12 miesięcy	pow yżej 1 roku	Razem zobowiązania przeterminowane
Kredyty i pożyczki	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	22 666	4 430	2 987	2 893	4 424	37 400
Pozostałe zobowiązania	-	-	-	-	323	323
Razem	22 666	4 430	2 987	2 893	4 747	37 723

Ryzyko rynkowe

Poprzez ryzyko rynkowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa Emitenta rozumie się możliwość negatywnego wpływu na wyniki Spółek zmian cen rynkowych towarów, kursów walutowych, a także cen dłużnych papierów wartościowych, jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych oraz cen akcji spółek notowanych na giełdach.

Spółki Grupy Kapitałowej aktywnie zarządzają ryzykiem rynkowym, na które są narażone. Zgodnie z przyjętą polityką, celami procesu zarządzania ryzykiem rynkowym są:

- ograniczenie zmienności wyniku finansowego,
- zwiększenie prawdopodobieństwa realizacji założeń budżetowych,
- utrzymanie Spółek w dobrej kondycji finansowej,
- wspieranie procesu podejmowania decyzji strategicznych w obszarze działalności inwestycyjnej, z uwzględnieniem źródeł finansowania inwestycji.

Wszystkie cele zarządzania ryzykiem rynkowym należy rozpatrywać łącznie, a ich realizacja jest zależna przede wszystkim od sytuacji wewnętrznej Spółek Grupy Kapitałowej oraz warunków rynkowych.

Ryzyko walutowe

Emitent i Spółki Grupy Kapitałowej narażone są na ryzyko walutowe, w szczególności związane z umowami budowlanymi. Ryzyko takie powstaje w wyniku dokonywania przez jednostkę operacyjną sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta sprawozdawcza.

Grupa Kapitałowa część swojej sprzedaży realizuje na rynkach zagranicznych. Główną walutą kontraktów zagranicznych było EURO. Udział przychodów uzyskanych na kontraktach eksportowych w ogólnej wartości osiągniętych przychodów wynosił:

- w okresie 01.01.2017 r. – 31.12.2017 r. – 31,20%,

- w okresie 01.01.2016 r. – 31.12.2016 r. – 34,25%.

Przeprowadzono analizę wrażliwości pozycji bilansowych wyrażonych w walutach obcych na zmianę kursu walutowego o -5% i +5% w stosunku do średniego kursu NBP z dnia bilansowego.

Skalę wpływu zmian kursów walut na wyniki Grupy Kapitałowej obrazuje analiza wrażliwości ryzyka walutowego.

Analiza wrażliwości ryzyka w walutowego

Stan na 31.12.2017 r.	USD	EUR	GBP	CZK	SEK	NOK	DKK	CHF	ZAR	Razem
Stan zobowiązań w walutach	2 682	8 071	2 692	138	1 253	1	61	-	831	x
Stan należności brutto w walutach	775	9 551	274	885	-	-	-	13	-	x
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w walutach	15	1 422	218	671	-	12	-	2	-	x
Kursy walut na 31.12.2017 rok	3,4813	4,1709	4,7001	0,1632	0,4243	0,4239	0,5602	3,5672	0,2832	x
Kwota zobowiązań w walutowych przeliczona na PLN	9 337	33 663	12 653	23	532	-	34	-	235	56 477
Kwota należności w walutowych przeliczona na PLN	2 698	39 836	1 288	144	-	-	-	46	-	44 012
Stan środków pieniężnych i ich ekwiwalentów w walutach przeliczona na PLN	52	5 931	1 025	110	-	5	-	7	-	7 130
Kursy walut uwzględniające wzrost o 5%	3,6554	4,3794	4,9351	0,1714	0,4455	0,4451	0,5882	3,7456	0,2974	x
Kwota zobowiązań w walutowych przeliczona na PLN uwzględniająca zmianę kursu	9 804	35 347	13 285	24	558	-	36	-	247	59 301
Kwota należności w walutowych przeliczona na PLN uwzględniająca zmianę kursu	2 833	41 828	1 352	152	-	-	-	49	-	46 214
Kwota środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przeliczona na PLN uwzględniająca zmianę kursu	55	6 228	1 076	115	-	5	-	7	-	7 486
Wpływ zmiany kursu na wynik finansowy brutto	(329)	605	(517)	12	(26)	-	(2)	3	(12)	(266)
Kursy walut uwzględniające spadek o 5%	3,3072	3,9624	4,4651	0,1550	0,4031	0,4027	0,5322	3,3888	0,2690	x
Kwota zobowiązań w walutowych przeliczona na PLN uwzględniająca zmianę kursu	8 870	31 980	12 020	21	505	-	32	-	224	53 652
Kwota należności w walutowych przeliczona na PLN uwzględniająca zmianę kursu	2 563	37 844	1 223	137	-	-	-	44	-	41 811
Kwota środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przeliczona na PLN uwzględniająca zmianę kursu	50	5 634	973	104	-	5	-	7	-	6 773
Wpływ zmiany kursu na wynik finansowy brutto	330	(606)	516	(11)	27	-	2	(2)	11	267

Analiza wrażliwości ryzyka walutowego wykazała wpływ wahań kursów walut na wynik finansowy brutto i dowodzi, że Grupa Kapitałowa jest narażona na ryzyko kursowe.

Ograniczenie ewentualności negatywnego wpływu różnic kursowych następowało poprzez dokonywanie dużej części wydatków w tej samej walucie, co wpływy z kontraktów. Ponadto poziom ryzyka kursowego ograniczany jest zakupami importowymi, niezbędnymi do realizacji kontraktów krajowych. Do zarządzania ryzykiem kursowym pozostałej ekspozycji netto Grupa Kapitałowa stosowała terminowe transakcje typu forward/swap na parze EUR/PLN, GBP/PLN oraz USD/PLN. Wynik z wyceny bilansowej transakcji typu forward/swap prezentowany jest w przychodach i kosztach finansowych.

Ryzyko stopy procentowej

Narażenie Spółek Grupy Kapitałowej na ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych dotyczy przede wszystkim kredytów bankowych i zobowiązań z tytułu leasingu finansowego. Korzystanie z kredytów bankowych powoduje powstanie ryzyka wzrostu przewidywanych kosztów finansowych w związku ze wzrostem referencyjnych stóp procentowych (WIBOR). Kwota zobowiązań wrażliwa na ryzyko zmiany stopy procentowej na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 36.991 tys. zł. W okresie sprawozdawczym nastąpiła stabilizacja poziomu referencyjnych stóp procentowych.

Analiza wrażliwości stopy procentowej w okresie sprawozdawczym wskazała na niewielki wpływ zmiany stopy procentowej na wynik finansowy netto, więc ryzyko związane z istniejącym zadłużeniem zostało uznane za nieistotne z punktu widzenia wpływu na wyniki Grupy Kapitałowej, dlatego też w obecnej chwili zarządzanie ryzykiem stóp procentowych ogranicza się do bieżącego monitorowania sytuacji rynkowej, poziomu stóp procentowych oraz analizy prognozy ich kształtowania się w przyszłości, tak aby w uzasadnionych przypadkach zawierać transakcje zabezpieczające.

W okresie sprawozdawczym nie zawarto żadnych transakcji zabezpieczających zmiany stóp procentowych.

Analiza w raźliw ości stopy procentowej

	Zwiększenie stopy procentowej o 0,5 punktu		Zwiększenie stopy procentowej o 1,0 punkt	
Przeciętny stan zadłużenia kredytowego w 2017 roku	40 146	tys. zł	40 146	tys. zł
Zapłacone odsetki od kredytów	1 442	tys. zł	1 442	tys. zł
Przeciętna stopa procentowa w okresie 12 m-cy 2017 roku	3,6	%	3,6	%
Stopa procentowa skorygowana	4,1	%	4,6	%
Wartość odsetek od kredytów uwzględniająca zwiększoną stopę procentową	1 643	tys. zł	1 843	tys. zł
Wpływ podwyższenia stopy na wynik finansowy brutto	(201)	tys. zł	(401)	tys. zł
Podatek dochodowy	38	tys. zł	76	tys. zł
Wpływ podwyższenia stopy na wynik finansowy netto	(163)	tys. zł	(325)	tys. zł

Ryzyko cen towarów

Spółki Grupy Kapitałowej narażone są na ryzyko cenowe związane ze wzrostem cen najczęściej kupowanych materiałów budowlanych, takich jak: stal i beton, a także materiałów ropopochodnych takich jak: benzyna, olej napędowy, asfalty oraz olej opałowy. Ponadto, w wyniku wzrostu cen materiałów - mogą wzrosnąć ceny usług świadczonych na rzecz Spółek przez firmy podwykonawcze. Ceny w umowach zawartych z inwestorami są stałe przez cały okres realizacji kontraktu, z kolei umowy z podwykonawcami zawierane są najczęściej w terminach późniejszych, w miarę postępu poszczególnych prac.

W celu ograniczenia ryzyka cenowego Spółki Grupy Kapitałowej na bieżąco monitoruje ceny najczęściej kupowanych materiałów budowlanych, a podpisywane umowy mają odpowiednio dopasowane parametry, dotyczące między innymi czasu trwania kontraktu oraz wartości umowy do sytuacji rynkowej.

3.5 Informacja o przeciętnym zatrudnieniu

	31.12.2017	31.12.2016
pracownicy fizyczni	1 450	1 485
pracownicy umysłowi	801	788
Zatrudnienie ogółem	2 251	2 273

3.6 Informacja o wynagrodzeniach wypłaconych osobom zarządzającym i nadzorującym Emitenta.

WYSOKOŚĆ WYNAGRODZENIA CZŁONKÓW ZARZĄDU

Imię i nazwisko	Funkcja	Tytuł wynagrodzenia	Kwota /w tys. zł/
Dariusz Pietyszuk	Prezes Zarządu	umowa o pracę	433
	<i>do 22 września 2017 r.</i>	dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna
	Wiceprezes Zarządu	z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej spółki zależnej	134
Jarosław Pietrzyk	Wiceprezes Zarządu	umowa o pracę	420
		dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna
		z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej spółki zależnej	138
Aleksander Balcer	Prezes Zarządu	umowa o pracę	656
	<i>do 21 czerwca 2017 r.</i>	dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna
		z tytułu zasiadania w Radzie Nadzorczej spółki zależnej	58

WARUNKI I WYSOKOŚĆ WYNAGRODZEŃ CZŁONKÓW RADY NADZORCZEJ

Imię i nazwisko	Funkcja	Tytuł wynagrodzenia	Kwota /w tys. zł/
Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	120
Michał Rogatko	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	96
Daniel Lewczuk	Członek Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	60
Witold Grabysz	Członek Rady Nadzorczej <i>od 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	32
Marek Kaczyński	Członek Rady Nadzorczej <i>od 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	32
Norbert Palimąka	Członek Rady Nadzorczej <i>do 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	29
Radosław Gasza	Członek Rady Nadzorczej <i>do 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	29

3.7 Zabezpieczenia na majątku spółki.

WARTOŚĆ MAJĄTKU NA KTÓRYM USTANOWIONO ZABEZPIECZENIE

	31.12.2017	31.12.2016
a) na składnikach majątku trwałego	103 006	113 152
b) na składnikach majątku obrotowego	1 049	7 208
RAZEM	104 055	120 360

3.8 Dane liczbowe dotyczące spółek powiązanych

Podstawowe dane liczbowe o wzajemnych należnościach i zobowiązaniach, kosztach i przychodach ze wzajemnych transakcji.

Grupa Kapitałowa Mostostal Zabrze S.A.
Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

A. Transakcje ze spółkami zależnymi Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze, podlegającymi konsolidacji

Nazwa spółki	Przychody z tytułu sprzedaży produktów, towarów i usług	Zakup produktów, towarów i usług	Zysk z lat ubiegłych	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
Mostostal Zabrze SA	11 517	111 194	-	73	-	9 449	180
MZ Realizacje Przemysłowe S.A.	67 226	5 610	1 421	-	-	-	-
MZ Konstrukcje Przemysłowe S.A.	648	4 184	3 074	-	-	17	25
GPBP S.A.	37 295	2 739	-	-	10	12	3
PRInż S.A.	181	42	-	-	-	-	-
Biprohut Sp z o.o	7 299	460	4 927	-	-	152	-
R a z e m	124 166	124 229	9 422	73	10	9 630	208

Nazwa spółki	Należności brutto	Zobowiązania	Pożyczki udzielone	Pożyczki otrzymane
Mostostal Zabrze SA	2 203	46 806	552	-
MZ Realizacje Przemysłowe S.A.	29 147	1 365	-	-
MZ Konstrukcje Przemysłowe S.A.	106	403	-	552
GPBP S.A.	12 592	1 327	-	-
PRInż S.A.	190	12	-	-
Biprohut Sp z o.o	5 986	311	-	-
R a z e m	50 224	50 224	552	552

DLUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE - udziały i akcje w spółkach zależnych objętych konsolidacją

Lp.	a Nazwa jednostki (ze wskazaniem formy prawnej)	b siedziba	c przedmiot działalności przedsiębiorstwa	d charakter powiązania kapitałowego	e zastosowana metoda konsolidacji	f data objęcia kontroli/ data od której wywierany jest znaczący wpływ	g wartość akcji/ udziałów wg ceny nabycia	h korekty aktualizujące wartość (razem)	i wartość bilansowa akcji/ udziałów	j procent posiadanego kapitału akcyjnego/ zakładowego	k udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	l wskazanie innej niż określona pod lit. j) lub k), podstawy dominacji
1	MZ Realizacje Przemysłowe S.A.	Kędzierzyn Koźle	Budowlano - Montażowa	Spółka zależna	Pełna	15.11.1991	23 816	-	23 816	98,14	98,14	
2	MZ Konstrukcje Przemysłowe S.A.	Zabrze	Produkcja Konstrukcji Stalowych	Spółka zależna	Pełna	25.06.1996	8 061	-	8 061	100,00	100,00	
3	MZ GPBP S.A.	Gliwice	Budowlano - Montażowy	Spółka zależna	Pełna	30.04.1999	13 014	-	13 014	96,73	96,73	
4	Biprohut Sp z o.o.	Gliwice	Projektowa	Spółka zależna	Pełna	14.08.1998	13 906	-	13 906	99,05	96,63	
5	PRINŻ S.A.	Katowice	Budowa Dróg Budowlano - Montażowy	Spółka zależna	Pełna	14.08.1998	68 579	57 773	10 806	99,17	99,17	
						Razem	127 376	57 773	69 603			

Grupa Kapitałowa Mostostal Zabrze S.A.
Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

DLUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE - udziały i akcje w spółkach zależnych objętych konsolidacją

Lp.	a nazwa jednostki	m kapitał własny jednostki w tym:							n zobowiązania i rezerwy na zobowiązania jednostki, w tym:			o należności jednostki, w tym:		p aktywa jednostki razem	r przychody ze sprzedaży			
		kapitał podstawowy	należne wpłaty na kapitał zakładowy	kapitał zapasowy	kapitał rezerwowy	kapitał z aktualizacji wyceny	zysk (strata) z lat ubiegłych i okresu bież., w tym:			- długo-terminowe	- krótko-terminowe	- długo-terminowe	- krótko-terminowe					
							zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) z lat ubiegłych	zysk (strata) z lat ubiegłych									
1	MZ Realizacje Przemysłowe S.A.	38 320	20 685	-	25 781	8 562	(2 008)	(14 700)	(1 547)	(13 153)	62 949	7 969	54 980	50 089	-	50 089	101 270	134 313
2	MZ Konstrukcje Przemysłowe S.A.	25 029	12 160	-	14 416	1 080	(1 125)	(1 502)	(4 070)	2 568	28 829	4 889	23 940	14 624	-	14 624	53 859	108 104
3	MZ GPBP S.A.	38 404	11 410	-	27 650	6 086	(2 843)	(3 899)	(5 871)	1 972	45 705	11 776	33 929	33 266	-	33 266	84 109	175 758
4	Biprohut Sp z o.o.	40 618	3 311	-	13 282	345	(422)	24 102	21 960	2 142	7 748	1 155	6 593	5 490	-	5 490	48 366	18 328
5	PRINŻ S.A.	469	749	-	-	-	-	(280)	(240)	(40)	1 758	-	1 758	1 603	-	1 603	2 230	181
	Razem	142 840	48 315	-	81 129	16 073	(6 398)	3 721	10 232	(6 511)	146 989	25 789	121 200	105 072	-	105 072	289 834	436 684

B. Transakcje ze spółkami powiązаныmi, niepodlegającymi konsolidacji

	Przychody z tytułu sprzedaży produktów, towarów i usług	Zakup produktów, towarów i usług	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Przychody finansowe	Koszty finansowe
Pozostałe podmioty powiązane nie objęte konsolidacją	30	80	13	-	-	-

	Należności brutto	Zobowiązania	Pożyczki udzielone	Pożyczki otrzymane
Pozostałe podmioty powiązane nie objęte konsolidacją	501	-	213	-

3.9 Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym.

Po dniu bilansowym Emitent i spółki Grupy Kapitałowej zawarły szereg umów o roboty budowlano-montażowe, umów finansowych i ubezpieczeniowych. Ponadto, Zarząd MOSTOSTALU ZABRZE w związku z prowadzonymi okresowymi rewizjami długoterminowych umów budowlanych w zakresie szacowanych przychodów i kosztów oraz w związku z odstąpieniem od umowy zawartej z Hitachi Zosen Inova AG dotyczącej montażu dwóch kotłów parowych w spalarni odpadów Ferrybridge Multifuel Energy Limited w Wielkiej Brytanii oraz dokonaniem uzgodnień z firmą Kinetics Technology S.p.A. dotyczących kontraktów realizowanych w ramach projektu EFRA, podjął decyzję o dokonaniu aktualizacji budżetów, uwzględniając zidentyfikowane na tym etapie zdarzenia, które znalazły, a także znajdują odzwierciedlenie w dodatkowych kosztach oraz przychodach. Działania te przełożyły się na pogorszenie wyniku na tych kontraktach, a tym samym wyników finansowych za 2017 r.

Szczegółowy opis znaczących zdarzeń, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, znajduje się w pkt. 3.4.3 oraz 3.4.4 Sprawozdania z działalności Mostostal Zabrze S.A. oraz Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za rok 2017.

3.10 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

Badanie skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok przeprowadziła firma UHY ECA Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa z siedzibą w Krakowie. Szczegółowy opis znajduje się w pkt. 9.3 Sprawozdania z działalności Mostostal Zabrze S.A. oraz Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za rok 2017.

3.11 Zmiany wartości szacunkowych

Ze względu na niepewność towarzyszącą działalności gospodarczej, niektóre pozycje w niniejszym sprawozdaniu finansowym nie mogły zostać precyzyjnie wycenione, lecz zostały przez Zarząd oszacowane na podstawie dostępnych, wiarygodnych informacji. W szczególności dotyczy to:

- odpisów aktualizujących należności wątpliwe,
- rezerw i aktywów na podatek odroczony,
- wartości godziwej aktywów/zobowiązań finansowych,
- wyceny kontraktów długoterminowych,
- rezerw na koszty.

Ujęte zmiany w okresie sprawozdawczym zostały przedstawione w istotnych ujawnieniach w pkt. 3.12.

3.12 Istotne ujawnienia zgodne z MSR / MSSF dotyczące Grupy Kapitałowej

3.12.1 Aktywa trwałe

Nota 1A - RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016					Razem
	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	
Wartość brutto na początek okresu	9 855	93 339	100 901	21 908	14 566	240 569
Zwiększenia	-	2 047	7 635	2 688	1 129	13 499
- nabycie, w tym ulepszenia	-	2 021	4 912	772	1 129	8 834
- nabycie z tytułu leasingu	-	-	2 723	1 916	-	4 639
- inne	-	26	-	-	-	26
Zmniejszenia	-	1 029	2 270	2 072	720	6 091
- zbycie	-	985	1 174	1 954	416	4 529
- likwidacja	-	44	1 096	8	304	1 452
- inne	-	-	-	110	-	110
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	(1 110)	(6 776)	(961)	-	-	(8 847)
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	(68)	(172)	-	-	-	(240)
Wartość brutto na koniec okresu	8 677	87 409	105 305	22 524	14 975	238 890
Wartość umorzenia na początek okresu	666	39 835	72 200	12 949	11 754	137 404
- zwiększenia	60	2 540	6 462	2 759	1 083	12 904
- inne zwiększenia	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenia	-	741	2 329	1 812	767	5 649
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	(3 655)	(957)	-	-	(4 612)
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	(118)	3	-	(3)	(118)
Wartość umorzenia na koniec okresu	726	37 861	75 379	13 896	12 067	139 929
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	2	-	-	2
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	-	-	-	-	-
Odwrocenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Wartość odpisu z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	2	-	-	2
Wartość netto na koniec okresu	7 951	49 548	29 924	8 628	2 908	98 959

Nota 1B - RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017					Razem
	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	
Wartość brutto na początek okresu	8 677	87 409	105 305	22 524	14 975	238 890
Zwiększenia	40	793	4 019	2 413	1 218	8 483
- nabycie, w tym ulepszenia	40	793	3 071	482	1 213	5 599
- nabycie z tytułu leasingu	-	-	948	1 931	-	2 879
- inne	-	-	-	-	5	5
Zmniejszenia	227	14 992	17 867	2 787	1 215	37 088
- zbycie	-	-	314	909	204	1 427
- likwidacja	-	4	1 521	178	337	2 040
- inne	227	14 988	16 032	1 700	674	33 621
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	(669)	(9 043)	(15)	-	-	(9 727)
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	-	(11)	-	-	(11)
Wartość brutto na koniec okresu	7 821	64 167	91 431	22 150	14 978	200 547
Wartość umorzenia na początek okresu	726	37 861	75 379	13 896	12 067	139 929
- zwiększenia	60	2 451	6 310	2 553	1 086	12 460
- inne zwiększenia	-	-	-	-	-	-
- zmniejszenia	109	6 803	12 903	2 181	1 045	23 041
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	(3 235)	(15)	-	-	(3 250)
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	-	(11)	-	-	(11)
Wartość umorzenia na koniec okresu	677	30 274	68 760	14 268	12 108	126 087
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	2	-	-	2
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	126	-	72	198
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	-	-	-	-	-
Odwrocenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-	-
Wartość odpisu z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	128	-	72	200
Wartość netto na koniec okresu	7 144	33 893	22 543	7 882	2 798	74 260

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa:

- poniosła nakłady na zakup rzeczowych aktywów trwałych (w tym ulepszenie/modernizację) w wysokości 8.483 tys. zł,
- utworzyła odpisy aktualizujące wartość rzeczowego majątku trwałego w wysokości 198 tys. zł,
- przekwalifikowała rzeczowe aktywa trwałe do aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 6.477 tys. zł.

Nota 2A - NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	<u>Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016</u>		
	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Razem
Wartość netto na początek okresu	26 955	24 488	51 443
Zwiększenia	-	300	300
- nabycie, w tym ulepszenia	-	300	300
- inne	-	-	-
Zmniejszenia	-	10	10
- zbycie	-	10	10
- likwidacja	-	-	-
- inne	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	68	54	122
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	24 063	-	24 063
Wycena do wartości godziwej (+/-)	165	(837)	(672)
Wartość netto na koniec okresu	51 251	23 995	75 246

Nota 2B - NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	<u>Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017</u>		
	Grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	Budynki i budowle	Razem
Wartość netto na początek okresu	51 251	23 995	75 246
Zwiększenia	-	1 015	1 015
- nabycie, w tym ulepszenia	-	1 015	1 015
- inne	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	-
- zbycie	-	-	-
- likwidacja	-	-	-
- inne	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	-	-
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	-	-
Wycena do wartości godziwej (+/-)	(231)	(2 755)	(2 986)
Wartość netto na koniec okresu	51 020	22 255	73 275

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa poniosła nakłady na modernizację budynków i budowli w wysokości 1.015 tys. zł.

Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne oraz aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 103.006 tys. zł stanowią zabezpieczenie pod udzielone gwarancje bankowe, kredyty i poręczenia.

Szczegółowe informacje o planowanym na rok 2018 poziomie nakładów inwestycyjnych na rzeczowe aktywa trwałe oraz nieruchomości inwestycyjne przedstawiono w pkt. 3.3 Sprawozdania z działalności Mostostal Zabrze S.A. oraz Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za rok 2017.

Nota 3A - WARTOŚCI NIEMATERIALNE (Z WYŁĄCZENIEM WARTOŚCI FIRMY)

	Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016				Razem
	Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie		Pozostałe wartości		
	koszty zakończonych prac rozwojowych	pozostałe	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	pozostałe	
Wartość brutto na początek okresu	750	-	8 464	150	9 364
Zwiększenia	-	-	476	-	476
- nabycie	-	-	476	-	476
- przyjęcie do użytkowania wartości niematerialnych zakupionych w ubiegłym okresie	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	-	-	125	-	125
- wycofanie z użycia	-	-	1	-	1
- likwidacja	-	-	124	-	124
- zbycie	-	-	-	-	-
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	-	-	-	-
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	-	-	-	-
Wartość brutto na koniec okresu	750	-	8 815	150	9 715
Wartość umorzenia na początek okresu	750	-	6 149	150	7 049
- zwiększenia (amortyzacja bieżąca)	-	-	838	-	838
- zmniejszenia	-	-	125	-	125
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	-	-	-	-
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	-	-	-	-
Wartość umorzenia na koniec okresu	750	-	6 862	150	7 762
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-
Odwrocenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-
Wartość netto na koniec okresu	-	-	1 953	-	1 953

Nota 3B - WARTOŚCI NIEMATERIALNE (Z WYŁĄCZENIEM WARTOŚCI FIRMY)

	Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017				Razem
	Wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie		Pozostałe wartości		
	koszty zakończonych prac rozwojowych	pozostałe	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	pozostałe	
Wartość brutto na początek okresu	750	-	8 815	150	9 715
Zwiększenia	-	-	625	-	625
- nabycie	-	-	625	-	625
- inne	-	-	-	-	-
Zmniejszenia	750	-	50	-	800
- wycofanie z użycia	-	-	-	-	-
- likwidacja	-	-	8	-	8
- zbycie	-	-	-	-	-
- inne	750	-	42	-	792
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	-	-	-	-
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	-	11	-	11
Wartość brutto na koniec okresu	-	-	9 401	150	9 551
Wartość umorzenia na początek okresu	750	-	6 862	150	7 762
- zwiększenia (amortyzacja bieżąca)	-	-	588	-	588
- zmniejszenia	750	-	50	-	800
Aktywa zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży (+/-)	-	-	-	-	-
Przypisane do działalności zaniechanej	-	-	-	-	-
Przemieszczenia wewnętrzne(+/-)	-	-	11	-	11
Wartość umorzenia na koniec okresu	-	-	7 411	150	7 561
Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na początek okresu	-	-	-	-	-
Ujęcie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-
Odwrocenie w okresie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	-	-	-	-	-
Wartość odpisów z tytułu utraty wartości na koniec okresu	-	-	-	-	-
Wartość netto na koniec okresu	-	-	1 990	-	1 990

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa:

- poniosła nakłady na zakup wartości niematerialnych w wysokości 625 tys. zł,
- nie dokonała odpisów aktualizujących wartość wartości niematerialnych,
- nie dokonała istotnych przekwalifikowań z/do wartości niematerialnych.

Grupa Kapitałowa nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania.

Nota 4 - DŁUGOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) w jednostkach zależnych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	71	71
b) w jednostkach stowarzyszonych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
c) w jednostce dominującej	-	-
d) w pozostałych jednostkach	361	389
- udziały i akcje	361	389
- jednostki uczestnictwa w funduszach	-	-
- inne długoterminowe aktywa finansowe (lokaty)	-	-
Długoterminowe aktywa finansowe netto	432	460

Nota 5 - AKTYWA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

	31.12.2017	31.12.2016
1. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, w tym:	19 913	18 703
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	169	100
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość należności	763	1 140
- z tytułu nie wypłaconych wynagrodzeń i ZUS	774	746
- z tytułu rezerw na przewidywane koszty	4 104	1 118
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	3 787	3 715
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	2	66
- z tytułu rezerw na świadczenia pracownicze	3 671	3 819
- z tytułu straty podatkowej	2 841	795
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznawania kosztu	3 368	6 879
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość zapasów	35	26
- pozostałe	399	299
2. Zwiększenia	3 478	8 847
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	117	215
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość należności	-	71
- z tytułu nie wypłaconych wynagrodzeń i ZUS	470	505
- z tytułu rezerw na przewidywane koszty	1 022	3 474
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	351	1 785
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	30	-
- z tytułu rezerw na świadczenia pracownicze	530	504
- z tytułu straty podatkowej	-	2 151
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznawania kosztu	328	-
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość zapasów	-	9
- pozostałe	630	133
3. Zmniejszenia	5 340	7 637
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	167	146
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość należności	161	448
- z tytułu nie wypłaconych wynagrodzeń i ZUS	185	477
- z tytułu rezerw na przewidywane koszty	1 224	488
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	541	1 713
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	2	64
- z tytułu rezerw na świadczenia pracownicze	370	652
- z tytułu straty podatkowej	1 178	105
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznawania kosztu	1 414	3 511
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość zapasów	5	-
- pozostałe	93	33
4. Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, w tym:	18 051	19 913
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	119	169
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość należności	602	763
- z tytułu nie wypłaconych wynagrodzeń i ZUS	1 059	774
- z tytułu rezerw na przewidywane koszty	3 902	4 104
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	3 597	3 787
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	30	2
- z tytułu rezerw na świadczenia pracownicze	3 831	3 671
- z tytułu straty podatkowej	1 663	2 841
- z tytułu odmiennego momentu podatkowego uznawania kosztu	2 282	3 368
- z tytułu odpisu aktualizującego wartość zapasów	30	35
- pozostałe	936	399

Nota 6 - NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

Nota 6A - NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
a) od jednostek zależnych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
b) od pozostałych jednostek	-	-
- należności w postępowaniu układowym i upadłościowym	-	-
- inne (kaucje pieniężne)	-	-
Należności długoterminowe netto	<u>-</u>	<u>-</u>
c) odpis aktualizujący wartość należności	<u>24</u>	<u>24</u>
Należności długoterminowe brutto	<u>24</u>	<u>24</u>

Nota 6B - POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI DŁUGOTERMINOWE BRUTTO (STRUKTURA WALUTOWA)

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
a) w walucie polskiej	<u>24</u>	<u>24</u>
b) w walutach obcych	-	-
RAZEM	<u>24</u>	<u>24</u>

Nota 7 - DŁUGOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	-	-
- ubezpieczenia	-	-
- prowizje od gwarancji bankowych	-	-
- inne	-	-
b) pozostałe rozliczenia międzyokresowe	-	-
RAZEM	<u>-</u>	<u>-</u>

3.12.2 Aktywa obrotowe

Nota 8A - ZAPASY

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
a) materiały	15 759	19 573
b) półprodukty i produkty w toku	8 647	11 348
c) produkty gotowe	2 332	2 683
d) towary	14	145
RAZEM	<u>26 752</u>	<u>33 749</u>

Grupa Kapitałowa Mostostal Zabrze S.A.
Roczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe
za okres od 1 stycznia 2017 roku do 31 grudnia 2017 roku

Nota 8B - ZAPASY

Za okres od 01.01.2016 do 31.12.2016

Zapasy brutto	Wycena według wartości netto możliwej do uzyskania	Kwota odpisów aktualizujących wartości zapasów na początek okresu	Kwoty odwrócenia odpisów aktualizujących wartość zapasów ujętych w okresie jako przychód	Kwoty odwrócenia odpisów aktualizujących wartość zapasów bez wpływu na wynik finansowy	Kwoty utworzenia odpisów aktualizujących wartość zapasów ujętych w okresie jako koszt	Kwota odpisów aktualizujących wartości zapasów na koniec okresu	Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	Wartość bilansowa zapasów na koniec okresu	Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	
a) materiały	20 262	19 573	647	20	-	62	689	99 681	19 573	3 000
b) półprodukty i produkty w toku	11 363	11 348	15	-	-	-	15	-	11 348	-
c) produkty gotowe	2 683	2 683	-	-	-	-	-	107 659	2 683	-
d) towary	145	145	-	-	-	-	-	-	145	-
RAZEM	34 453	33 749	662	20	-	62	704	207 340	33 749	3 000

Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017

Zapasy brutto	Wycena według wartości netto możliwej do uzyskania	Kwota odpisów aktualizujących wartości zapasów na początek okresu	Kwoty odwrócenia odpisów aktualizujących wartość zapasów ujętych w okresie jako przychód	Kwoty odwrócenia odpisów aktualizujących wartość zapasów bez wpływu na wynik finansowy	Kwoty utworzenia odpisów aktualizujących wartość zapasów ujętych w okresie jako koszt	Kwota odpisów aktualizujących wartości zapasów na koniec okresu	Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	Wartość bilansowa zapasów na koniec okresu	Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań	
a) materiały	16 424	15 759	689	52	-	28	665	40 459	15 759	-
b) półprodukty i produkty w toku	8 662	8 647	15	-	-	-	15	-	8 647	-
c) produkty gotowe	2 332	2 332	-	-	-	-	-	101 507	2 332	-
d) towary	14	14	-	-	-	-	-	-	14	-
RAZEM	27 432	26 752	704	52	-	28	680	141 966	26 752	-

Nota 9A - KRÓTKOTERMINOWE NALEŻNOŚCI

	31.12.2017	31.12.2016
a) od jednostek zależnych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
b) należności od pozostałych jednostek	159 233	221 541
- z tytułu dostaw i usług, o okresie spłaty	146 806	190 503
- do 12 miesięcy	138 061	179 253
- powyżej 12 miesięcy	8 745	11 250
- z tytułu podatków, dotacji, ceł, ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych oraz innych świadczeń	3 740	8 824
- rozrachunki z pracownikami	61	256
- rozrachunki eksportowe	-	-
- kaucje pieniężne	716	374
- zaliczki	5 122	14 940
- pozostałe	2 788	6 644
Należności krótkoterminowe netto	159 233	221 541
c) odpisy aktualizujące wartość należności	28 299	35 213
Należności krótkoterminowe brutto	187 532	256 754

Nota 9B - ZMIANA STANU ODPISÓW AKTUALIZUJĄCYCH WARTOŚĆ NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWYCH

	31.12.2017	31.12.2016
a) stan na początek okresu	35 213	59 017
b) zwiększenia	3 181	12 769
- konwersja z długoterminowych	-	-
- odpis aktualizujący należności z tytułu dostaw i usług	3 155	12 656
- odpis aktualizujący odsetki od należności	-	44
- wycena bilansowa (różnice kursowe)	17	69
- odpis aktualizujący pozostałe należności	9	-
- inne	-	-
c) zmniejszenia	6 681	4 503
- konwersja do długoterminowych	-	-
- zapłata należności z tytułu dostaw i usług	5 772	4 107
- zapłata należności z tytułu odsetek	-	-
- wycena bilansowa (różnice kursowe)	909	396
- odpis aktualizujący pozostałe należności	-	-
- umorzenie należności objętych postępowaniem układowym	-	-
- inne	-	-
d) wykorzystanie	3 414	32 070
Stan odpisów aktualizujących wartość należności krótkoterminowych na koniec okresu	28 299	35 213

Nota 9C - NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE BRUTTO (STRUKTURA WALUTOWA)

	31.12.2017	31.12.2016
a) w walucie polskiej	143 520	203 878
b) w walutach obcych	44 012	52 876
- jednostka/waluta USD	775	882
wartość w zł	2 698	3 686
- jednostka/waluta EUR	9 551	10 872
wartość w zł	39 837	48 099
- jednostka/waluta GBP	274	2
wartość w zł	1 287	10
- jednostka/waluta SEK	-	2 303
wartość w zł	-	1 064
- jednostka/waluta CHF	13	-
wartość w zł	46	-
- jednostka/waluta CZK	885	-
wartość w zł	144	-
- jednostka/waluta ZAR	-	25
wartość w zł	-	8
- jednostka/waluta NOK	-	1
wartość w zł	-	-
Należności krótkoterminowe brutto, razem	187 532	256 754

W należnościach krótkoterminowych zostały wykazane przeterminowane należności w kwocie 3.645 tys. zł skierowane na drogę sądową, które nie zostały objęte odpisem aktualizującym. Zarząd uważa, że odzyskanie powyższej kwoty w zakresie nieobjętym odpisem jest wysoce prawdopodobne, w szczególności uwzględniając zapisy § 647¹ K.C., mówiące o solidarnej odpowiedzialności Inwestora za zobowiązania wobec podwykonawców. Szerszy opis znajduje się w pkt. 9.1 Sprawozdania z działalności Mostostal Zabrze S.A. oraz Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za rok 2017.

Nota 10 - KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	3 583	3 461
- ubezpieczenia	839	1 578
- prenumeraty	17	12
- podatki i opłaty na rzecz skarbu państwa	1	3
- pozostałe usługi	331	318
- inne	2 395	1 550
b) pozostałe rozliczenia międzyokresowe	16 570	39 296
- wycena kontraktów długoterminowych	16 568	39 161
- inne	2	135
RAZEM	20 153	42 757

Na dzień bilansowy Spółki Grupy Kapitałowej wyceniły swoje kontrakty budowlane długoterminowe wg zasady stopnia zaawansowania usługi, mierzonej udziałem kosztów poniesionych od dnia zawarcia umowy do dnia ustalenia przychodu w całkowitych kosztach wykonania usług.

Spółka zależna GPBP oprócz metody „stopnia zawansowania” stosuje również „metodę obmiaru” wykonanych usług budowlanych, opierającą się na wskaźnikach fizycznych określających stopień zaawansowania prac.

Nota - UMOWY O USŁUGĘ BUDOWLANA

	31.12.2017	31.12.2016
a) wybrane dane wykazane w rachunku zysków i strat		
Przychody z tytułu umów o budowę w danym okresie	508 484	539 832
Koszty wytworzenia robót budowlanych	553 619	531 875
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	(45 135)	7 957
 Pozostałe pozycje ujęte w rachunku zysków i strat dotyczące umów o budowę		
Przychody z tytułu rezerw	155	165
Przychody z tytułu odwrócenia odpisów aktualizujących należności	5 514	1 426
Otrzymane kary umowne i odszkodowania	2 183	1 406
Koszty z tytułu utworzenia rezerw	1 466	289
Koszty z tytułu utworzenia odpisów aktualizujących należności	3 104	9 355
Koszty z tytułu odszkodowań, kar i grzywń	184	1 050
 b) wybrane dane wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej		
Otrzymane zaliczki na realizowane kontrakty	25 201	22 749
Kaucje zatrzymane przez Klientów (netto)	37 692	24 865
Kaucje zatrzymane Dostawcom	31 710	24 202
 Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		
wycena kontraktów budowlanych - aktywa	16 568	39 161
wycena kontraktów budowlanych - pasywa	18 932	19 929

Nota 11 - NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO

	31.12.2017	31.12.2016
Należności z tytułu podatku dochodowego - kraj	380	3 578
Należności z tytułu podatku dochodowego - zagranica	326	384
RAZEM	706	3 962

Nota 12 - KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) w jednostkach zależnych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
b) w jednostkach współzależnych	-	-
c) w jednostkach stowarzyszonych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
d) u znaczącego inwestora	-	-
e) w pozostałych jednostkach	1 426	2 797
- udziały i akcje	-	-
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	1 426	2 797
- lokaty krótkoterminowe	-	-
- instrumenty pochodne	1 426	2 793
- jednostki uczestnictwa w funduszach	-	-
- pozostałe	-	4
Krótkoterminowe aktywa finansowe netto	1 426	2 797
Wartość odpisów aktualizujących pozostałe aktywa finansowe	3 693	3 784
Krótkoterminowe aktywa finansowe brutto	5 119	6 581

Nota 13A - ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	31.12.2017	31.12.2016
a) w kasie	226	187
b) na rachunkach bankowych bieżących, inne środki pieniężne	24 695	15 983
c) lokaty krótkoterminowe złotowe	267	2 101
d) lokaty krótkoterminowe dewizowe	995	-
RAZEM	26 183	18 271

Nota 13B - ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY (STRUKTURA WALUTOWA)

	31.12.2017	31.12.2016
a) w walucie polskiej	19 053	6 964
b) w walutach obcych	7 130	11 307
- jednostka/waluta USD	15	129
wartość w zł	53	539
- jednostka/waluta EUR	1 422	2 409
wartość w zł	5 931	10 657
- jednostka/waluta CZK	671	278
wartość w zł	109	46
- jednostka/waluta GBP	218	9
wartość w zł	1 025	46
- jednostka/waluta SEK	-	1
wartość w zł	-	-
- jednostka/waluta NOK	12	1
wartość w zł	5	-
- jednostka/waluta ZAR	-	35
wartość w zł	-	11
- jednostka/waluta CHF	2	2
wartość w zł	7	8
- pozostałe waluty w zł	-	-
RAZEM	26 183	18 271

Aktywa finansowe według pozycji bilansowej	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39 (wartość księgową) wg stanu na dzień 31.12.2017 roku					Pozostałe
	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale	wyceniane w zamortyzowanym koszcie			
	przeznaczone do obrotu	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności	
Udziały i akcje	-	-	-	-	-	432
Pożyczki	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	-	-	-	146 806	-	-
Wycena pozostałych instrumentów - instrumenty pochodne	1 426	-	-	-	-	-
Inne należności niż wymienione powyżej, będące aktywami finansowymi	-	-	-	12 427	-	-
Krótkoterminowe papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne	-	-	-	-	-	26 183

Aktywa finansowe według pozycji bilansowej	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39 (wartość księgową) wg stanu na dzień 31.12.2016 roku					Pozostałe
	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale	wyceniane w zamortyzowanym koszcie			
	przeznaczone do obrotu	dostępne do sprzedaży	rachunkowość zabezpieczeń	pożyczki i należności	utrzymywane do terminu wymagalności	
Udziały i akcje	-	-	-	-	-	460
Pożyczki	-	-	-	-	-	-
Wycena pozostałych instrumentów - instrumenty pochodne	2 793	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług	-	-	-	190 503	-	-
Inne należności niż wymienione powyżej, będące aktywami finansowymi	-	-	-	31 038	-	-
Krótkoterminowe papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-	-	-	-
Środki pieniężne	-	-	-	-	-	18 271

Aktywa obrotowe w kwocie 1.049 tys. zł stanowią zabezpieczenie pod udzielone gwarancje bankowe, kredyty i poręczenia.

3.12.3 Aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży

Nota 14 - AKTYWA SKLASYFIKOWANE JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

	31.12.2017	31.12.2016
a) grunty i prawo wieczystego użytkowania gruntów	18 043	18 003
b) budynki i budowle	14 605	10 957
c) maszyny i urządzenia	-	4
RAZEM	32 648	28 964

W okresie sprawozdawczym Grupa Kapitałowa:

- przekwalifikowała rzeczowe aktywa trwałe do aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w kwocie 6.477 tys. zł,
- dokonała przeszacowania aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży w wysokości 2.691 tys. zł,
- sprzedała aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży w wysokości 5.484 tys. zł.

3.12.4 Kapitał własny

Nota 15A - KAPITAŁ PODSTAWOWY

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Emisja I - 11 850 akcji zwykłych imiennych	12	12
Emisja I - 3 388 150 akcji zwykłych na okaziciela	3 388	3 388
Emisja II - 5 560 000 akcji zwykłych na okaziciela	5 560	5 560
Emisja III - 1 535 760 akcji zwykłych na okaziciela	1 536	1 536
Emisja IV - 2 600 000 akcji zwykłych na okaziciela	2 600	2 600
Emisja V - 230 900 akcji zwykłych na okaziciela	231	231
Emisja VI - 7 000 000 akcji zwykłych na okaziciela	7 000	7 000
Emisja VII seria A - 77 751 172 akcje zwykłe na okaziciela	77 751	77 751
Emisja VII seria C - 30 489 990 akcji zwykłych na okaziciela	30 490	30 490
Emisja VII seria B - 20 562 716 akcji zwykłych na okaziciela	20 563	20 563
RAZEM	<u>149 131</u>	<u>149 131</u>

Nota 15B - ZMIANY LICZBY AKCJI

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Na początek okresu 149 130 538 szt akcji	149 131	149 131
- emisja	-	-
- umorzenie	-	-
Na koniec okresu 149 130 538 szt akcji	<u>149 131</u>	<u>149 131</u>

Nota 16 - KAPITAŁ WŁASNY PRZYPADAJĄCY NA UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
Stan na początek okresu	2 777	11 628
a) Zwiększenia	-	-
- udział w kapitale własnym	-	-
b) Zmniejszenia	348	8 851
- udział w kapitale własnym	348	8 851
Stan na koniec	<u>2 429</u>	<u>2 777</u>

W okresie sprawozdawczym Emitent:

- nie wyemitował nowej emisji akcji,
- nie dokonał umorzenia akcji z poprzednich emisji.

Aktualnie Emitent nie posiada akcji własnych

3.12.5 Zobowiązania długoterminowe

Nota 17A - REZERWY DŁUGOTERMINOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) długoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze	15 278	14 746
- emerytalne	4 424	4 226
- rentowe	331	327
- jubileuszowe i niewykorzystane urlopy	10 523	10 193
b) pozostałe rezerwy długoterminowe	200	160
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	200	160
- rezerwa na koszty faktoringu	-	-
RAZEM	15 478	14 906

17B - ZMIANY W STANIE REZERW NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

(emerytalne, rentowe, jubileuszowe)

	31.12.2017	31.12.2016
Wartość bieżąca rezerw na początek okresu	16 998	17 945
Zmiany ujęte w rachunku zysków i strat, w tym:	1 914	1 193
Koszty bieżącego zatrudnienia	1 558	1 372
Koszty przeszłego zatrudnienia	-	(683)
Koszty odsetek	578	504
(Zyski)/straty aktuarialne dotyczące świadczeń na nagrody jubileuszowe	(222)	-
Zmiany ujęte w innych całkowitych dochodach, w tym:	1 198	198
(Zyski)/straty aktuarialne, dotyczące świadczeń po okresie zatrudnienia	1 198	198
Wyplacone świadczenia	(2 458)	(2 338)
Wartość bieżąca rezerw na koniec okresu, w tym:	17 652	16 998
wartość bilansowa rezerw krótkoterminowych	2 374	2 252
wartość bilansowa rezerw długoterminowych	15 278	14 746

17C - PARAMETRY AKTUARIALNE PRZYJĘTE DO WYCENY

	31.12.2017	31.12.2016
techniczna stopa dyskontowa	3,25%	3,59%
prognozowany wzrost wynagrodzenia w kolejnych latach	1,5% do 2,5%	0% do 1,5%

17D - ANALIZA WRAŻLIWOŚCI REZERW NA ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE
(emerytalne, rentowe, jubileuszowe)

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
kwota wyjściowa rezerw	17 652	16 998
współczynnik rotacji -1,0%	18 346	17 734
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	694	736
współczynnik rotacji +1,0%	17 023	16 330
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	-629	-668
prawdopodobieństwo inwalidztwa -0,5‰	17 681	17 024
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	29	26
prawdopodobieństwo inwalidztwa +0,5‰	17 624	16 972
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	-28	-26
techniczna stopa dyskontowa -1,0%	19 008	18 301
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	1 356	1 303
techniczna stopa dyskontowa +1,0%	17 470	15 860
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	-182	-1 138
zmiana podstawy wynagrodzenia -1,0%	16 737	16 073
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	-915	-925
zmiana podstawy wynagrodzenia +1,0%	18 926	18 234
zmiana w stosunku do wartości bilansowej	1 274	1 236

Przy wycenie świadczeń pracowniczych Emitent kieruje się postanowieniami MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze (nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe) została przeprowadzona zgodnie z metodologią aktuariálną, korzystając z pomocy licencjonowanego aktuarusza i została zaktualizowana na dzień 31 grudnia 2017 r.

Nota 18 - ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU ODROZONEGO PODATKU DOCHODOWEGO

	31.12.2017	31.12.2016
1. Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	14 907	15 999
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	55	63
- z tytułu różnic przejściowych dotyczących ulgi inwestycyjnej	824	864
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	7 441	9 148
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	544	-
- z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	5 978	5 900
- pozostałe	65	24
2. Zwiększenia	1 532	2 744
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	111	49
- z tytułu różnic przejściowych dotyczących ulgi inwestycyjnej	-	-
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	308	1 997
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	271	551
- z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	605	84
- pozostałe	237	63
3. Zmniejszenia	6 368	3 836
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	51	57
- z tytułu różnic przejściowych dotyczących ulgi inwestycyjnej	30	40
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	4 601	3 704
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	544	7
- z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	1 077	6
- pozostałe	65	22
4. Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	10 071	14 907
- z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań (różnic kursowych)	115	55
- z tytułu różnic przejściowych dotyczących ulgi inwestycyjnej	794	824
- z tytułu wyceny kontraktów budowlanych	3 148	7 441
- z tytułu wyceny instrumentów pochodnych	271	544
- z tytułu wyceny nieruchomości inwestycyjnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	5 506	5 978
- pozostałe	237	65

Nota 19 - DŁUGOTERMINOWE KREDYTY BANKOWE I POŻYCZKI

	Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017			
	Stan na			
Długoterminowe Kredyt bankowe i pożyczki	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	2017-01-01	2017-12-31
Kredyt bankowy - mBank (inwestycyjny)	WIBOR 1 m-c+marża banku	20.01.2019	1 090	82
Kredyt bankowy - mBank	EURIBOR 1 m-c+marża banku	30.05.2018	26	-
Kredyt bankowy - mBank	WIBOR 1 m-c+marża banku	31.07.2020	342	209
Kredyt bankowy - Volkswagen Bank	1,88-1,97% w skali roku	15.10.2018	322	43
RAZEM			1 780	334

Nota 20A - POZOSTAŁE DŁUGOTERMINOWE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31.12.2017	31.12.2016
- z tytułu emisji obligacji	-	-
- leasing finansowy	4 104	5 484
- dywidendy	-	-
- inne zobowiązania finansowe	-	-
RAZEM	4 104	5 484

Nota 20B - ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU UMÓW LEASINGU FINANSOWEGO

	2017-12-31		2016-12-31	
	Wartość bieżąca	Minimalne opłaty	Wartość bieżąca	Minimalne opłaty
w okresie do 1 roku	3 392	3 643	4 015	4 374
w okresie od 1 roku do 5 lat	4 104	4 219	5 484	5 789
w okresie powyżej 5 lat	-	-	-	-
RAZEM	7 496	7 862	9 499	10 163

Nota 21 Zobowiązania długoterminowe, o pozostałym od dnia bilansowego okresie spłaty

	31.12.2017	31.12.2016
a) powyżej 1 roku do 3 lat	-	-
b) powyżej 3 do 5 lat	-	-
c) powyżej 5 lat	-	-
RAZEM	-	-

Nota 22 - DŁUGOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) bierne rozliczenia międzyokresowe	-	-
b) rozliczenia międzyokresowe przychodów	15	19
- inne	15	19
RAZEM	15	19

3.12.6 Zobowiązania krótkoterminowe

Nota 23A - REZERWY KRÓTKOTERMINOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) krótkoterminowe rezerwy na świadczenia pracownicze	4 885	4 574
- emerytalne	727	690
- rentowe	58	59
- jubileuszowe	1 589	1 503
- program płatności w formie akcji rozliczanych w środkach pieniężnych	-	-
- niewykorzystane urlopy	2 186	1 965
- premie	325	357
- pozostałe	-	-
b) pozostałe rezerwy krótkoterminowe	8 235	22 090
- rezerwa na przewidywane koszty	6 398	6 636
- rezerwa na straty na kontraktach	-	14 747
- rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 798	534
- rezerwa na koszty dotyczące działalności zaniechanej	-	-
- rezerwa na koszty odsetek od factoringu	-	143
- inne	39	30
RAZEM	13 120	26 664

Przy wycenie świadczeń pracowniczych Emitent kieruje się postanowieniami MSR 19 „Świadczenia pracownicze”. Wycena rezerw na świadczenia pracownicze (nagrody jubileuszowe, odprawy emerytalne i rentowe) została przeprowadzona zgodnie z metodologią aktuarialną, korzystając z pomocy licencjonowanego aktuarusza i została zaktualizowana na dzień 31 grudnia 2017 r.

Nota 24 - KRÓTKOTERMINOWE KREDYTY BANKOWE I POŻYCZKI

	Za okres od 01.01.2017 do 31.12.2017			
	Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Stan na	
			2017-01-01	2017-12-31
Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki				
Kredyt bankowy - mBank (inwestycyjny)	WIBOR 1 m-c+marża banku	30.03.2018	11 393	9 531
Kredyt bankowy - mBank (inwestycyjny)	WIBOR 1 m-c+marża banku	20.01.2019	1 010	1 010
Kredyt bankowy - mBank	EURIBOR 1 m-c+marża banku	30.05.2018	79	29
Kredyt w rachunku bieżącym - mBank	WIBOR 1 m-c+marża banku	01.02.2018	8 674	9 800
mBANK SA - kredyt odnawialny	WIBOR 1 m-c+marża banku	29.06.2018	-	9 400
Raiffeisen Polbank - kredyt w rachunku bieżącym	WIBOR 1 m-c+marża banku	31.08.2018	-	4 672
Kredyt bankowy - mBank	WIBOR 1 m-c+marża banku	22.07.2017	4 987	-
Kredyt bankowy - ALIORBANK	WIBOR 1 m-c+marża banku	31.07.2020	132	132
Kredyt bankowy - mBank	WIBOR 1 m-c+marża banku	01.10.2018	-	1 723
Kredyt bankowy - mBank	WIBOR 1 m-c+marża banku	04.02.2016	6 629	-
Kredyt bankowy - Volkswagen Bank	1,88-1,97% w skali roku	15.10.2018	221	360
RAZEM			33 125	36 657

Nota 25 - POZOSTAŁE KRÓTKOTERMINOWE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

	31.12.2017	31.12.2016
- z tytułu instrumentów pochodnych	158	146
- leasing finansowy	3 392	4 015
- dywidendy	63	65
- inne zobowiązania finansowe	-	-
RAZEM	3 613	4 226

Nota 26A - ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG

	31.12.2017	31.12.2016
a) wobec jednostek zależnych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
b) wobec jednostek współzależnych	-	-
c) wobec jednostek stowarzyszonych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
d) wobec znaczącego inwestora	-	-
e) wobec jednostki dominującej	-	-
f) wobec pozostałych jednostek	113 079	147 810
- z tytułu dostaw i usług, o okresie wymagalności:	113 079	147 810
- do 12 miesięcy	105 162	136 841
- powyżej 12 miesięcy	7 917	10 969
RAZEM	113 079	147 810

Nota 26B - ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG (STRUKTURA WALUTOWA)

	31.12.2017	31.12.2016
a) w walucie polskiej	73 538	128 094
b) w walutach obcych	39 541	19 716
- jednostka/waluta USD	2 682	-
wartość w zł	9 337	-
- jednostka/waluta EUR	4 829	4 208
wartość w zł	20 142	18 616
- jednostka/waluta SEK	937	370
wartość w zł	398	171
- jednostka/waluta DKK	61	9
wartość w zł	34	5
- jednostka/waluta CZK	32	22
wartość w zł	6	4
- jednostka/waluta CHF	-	-
wartość w zł	-	-
- jednostka/waluta NOK	1	2
wartość w zł	-	1
- jednostka/waluta ZAR	831	892
wartość w zł	235	271
- jednostka/waluta GBP	1 998	126
wartość w zł	9 389	648
RAZEM	113 079	147 810

Nota 26C - POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) wobec jednostek zależnych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
b) wobec jednostkach współzależnych	-	-
c) wobec jednostek stowarzyszonych Grupy Kapitałowej MZ S.A.	-	-
d) wobec znaczącego inwestora	-	-
e) wobec jednostki dominującej	-	-
f) wobec pozostałych jednostkach	51 802	44 530
- zaliczki otrzymane na dostawy	25 289	19 746
- zobowiązania z tytułu środków trwałych	1 288	427
- z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	14 478	14 372
- z tytułu wynagrodzeń	9 585	7 933
- inne	1 162	2 052
g) fundusze specjalne	180	399
RAZEM	51 982	44 929

Nota 26D - POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE (STRUKTURA WALUTOWA)

	31.12.2017	31.12.2016
a) w walucie polskiej	35 046	31 555
b) w walutach obcych	16 936	13 374
- jednostka/waluta EUR	3 242	3 023
wartość w zł	13 521	13 374
- jednostka/waluta SEK	316	-
wartość w zł	134	-
- jednostka/waluta CZK	106	-
wartość w zł	17	-
- jednostka/waluta NOK	-	-
wartość w zł	-	-
- jednostka/waluta GBP	694	-
wartość w zł	3 264	-
- pozostałe waluty w zł	-	-
RAZEM	51 982	44 929

Nota 27 - KRÓTKOTERMINOWE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE

	31.12.2017	31.12.2016
a) bierne rozliczenia międzyokresowe	794	246
b) rozliczenia międzyokresowe przychodów	19 019	20 072
- wycena długoterminowych kontraktów budowlanych	18 932	19 929
- inne	87	143
RAZEM	19 813	20 318

Nota 28 - ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU PODATKU DOCHODOWEGO

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego - kraj	560	747
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego - zagranica	-	927
RAZEM	560	1 674

Zobowiązania finansowe według pozycji bilansowej	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39 (wartość księgowa) wg stanu na dzień 31.12.2017 roku		
	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale rachunkowość zabezpieczeń
	Kredyty bankowe	-	36 991
Pożyczki	-	-	-
Leasing finansowy	-	7 496	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-
Wycena pozostałych instrumentów - instrumenty pochodne	158	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	113 079	-
Inne zobowiązania niż wymienione powyżej, będące zobowiązaniami finansowymi	-	52 045	-

Zobowiązania finansowe według pozycji bilansowej	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39 (wartość księgowa) wg stanu na dzień 31.12.2016 roku		
	wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	wyceniane w zamortyzowanym koszcie	wyceniane w wartości godziwej ze zmianami w kapitale rachunkowość zabezpieczeń
	Kredyty bankowe	-	34 905
Pożyczki	-	-	-
Leasing finansowy	-	9 499	-
Dłużne papiery wartościowe	-	-	-
Wycena pozostałych instrumentów - instrumenty pochodne	146	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	147 810	-
Inne zobowiązania niż wymienione powyżej, będące zobowiązaniami finansowymi	-	44 994	-

3.12.7 Zobowiązania dotyczące aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży

Nota 29 - ZOBOWIĄZANIA DOTYCZĄCE AKTYWÓW SKLASYFIKOWANYCH JAKO PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY

	31.12.2017	31.12.2016
a) rezerwy	-	-
b) zobowiązania z tytułu leasingu	-	-
c) pozostałe zobowiązania	-	-
RAZEM	-	-

3.12.8 Przychody i koszty

Nota 30A - PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY - struktura branżowa

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
a) kraj	447 448	494 335
- budowlano - montażowa	424 473	433 164
- wyroby produkcji przemysłowej	1 703	19 499
- usługi produkcji przemysłowej	4 445	25 141
- usługi sprzętowe	972	639
- usługi transportowe	-	-
- pozostałe usługi	13 715	13 326
- towary	7	11
- materiały	2 133	2 555
b) eksport	202 915	257 452
- budowlano - montażowa	87 016	109 064
- wyroby produkcji przemysłowej	9 971	27 555
- usługi produkcji przemysłowej	105 862	119 998
- usługi sprzętowe	-	4
- pozostałe usługi	24	642
- towary	-	6
- materiały	42	183
RAZEM	650 363	751 787

Nota 30B - PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY- struktura geograficzna

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
A) Przychody ze sprzedaży w kraju	447 448	494 335
B) Przychody ze sprzedaży za granicą	202 915	257 452
KRAJE UNII EUROPEJSKIEJ	198 065	228 080
POZOSTAŁE KRAJE	4 850	29 372
RAZEM	650 363	751 787

Szczegółowy opis rynków zbytu znajduje się w pkt. 3.2 Sprawozdania z działalności Mostostal Zabrze S.A. oraz Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za rok 2017.

Nota 31A - KOSZT SPRZEDANYCH PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW

	31.12.2017	31.12.2016
Koszty rodzajowe		
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	11 428	12 982
Amortyzacja wartości niematerialnych	588	760
Koszty świadczeń pracowniczych	226 506	216 197
Zużycie surowców, materiałów i energii	157 450	209 574
Koszty usług obcych	309 254	308 711
Koszty podatków i opłat	8 675	8 565
Pozostałe koszty	9 203	14 004
Koszty według rodzaju razem	723 104	770 793
Zmiana stanu zapasów, produktów i rozliczeń międzyokresowych	11 464	(6 212)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby (wielkość ujemna)	(829)	(400)
Koszty ogólnego zarządu (wartość ujemna)	(45 552)	(46 136)
Koszty sprzedaży (wartość ujemna)	(9)	(23)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	688 178	718 022
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 606	2 291
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	689 784	720 313

Nota 31B - KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	31.12.2017	31.12.2016
Koszty wynagrodzeń	186 256	176 554
Koszty ubezpieczeń społecznych	33 300	32 280
Koszty świadczeń emerytalnych	593	612
Pozostałe koszty świadczeń pracowniczych	6 357	6 751
RAZEM	226 506	216 197

Nota 32 - POZOSTAŁE PRZYCHODY

	31.12.2017	31.12.2016
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	5 336	5 040
2. Rozwiązane odpisy aktualizujące i rezerwy	12 548	9 108
a. rezerwa/rezerwy na świadczenia pracownicze	3 731	4 557
b. rezerwa/rezerwy na zobowiązania	190	267
c. odpisy aktualizujące:	8 627	4 284
- na należności z tytułu dostaw i usług	5 772	3 892
- na pozostałe należności	-	75
- na zapasy	52	20
- z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	-	75
- z tytułu zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnych	2 795	222
- na inne aktywa niefinansowe	8	-
3. Inne przychody	6 150	11 511
- zwrot zasądzonych kosztów sądowych	101	144
- otrzymane kary umowne i odszkodowania	2 780	2 852
- zobowiązanie przedawnione	-	642
- przychody z inwestycji w nieruchomościach	1 981	1 997
- zysk z tytułu okazyjnego nabycia	-	4 239
- inne	1 288	1 637
RAZEM	24 034	25 659

Nota 33 - POZOSTAŁE KOSZTY

	31.12.2017	31.12.2016
1. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	-
2. Utworzone odpisy aktualizujące i rezerwy	11 149	19 221
a. rezerwa/rezerwy na świadczenia pracownicze	2 671	2 950
b. rezerwa/rezerwy na zobowiązania	1 993	2 878
c. odpisy aktualizujące:	6 485	13 393
- na należności z tytułu dostaw i usług	3 155	12 437
- na pozostałe należności	-	-
- na zapasy	28	62
- z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych	198	-
- z tytułu wyceny wartości nieruchomości inwestycyjnych	3 090	894
- z tytułu pozostałych	14	-
3. Inne koszty	3 513	15 193
- opłaty i koszty sądowe, grzywny	317	366
- odszkodowania i kary umowne, koszty związane z usuwaniem szkód	820	12 453
- koszty inwestycji w nieruchomości	1 655	1 287
- należności umorzone	9	26
- inne	712	1 061
RAZEM	14 662	34 414

Nota 34 - PRZYCHODY FINANSOWE

	31.12.2017	31.12.2016
1. Dywidendy i udziały w zyskach	-	41
2. Odsetki	1 286	380
- z rachunków bankowych i lokat	20	186
- od kaucji pieniężnych	-	-
- z tytułu udzielonych pożyczek	-	-
- pozostałe odsetki	1 266	194
3. Zysk ze zbycia inwestycji	41	-
4. Zyski z tytułu różnic kursowych	177	224
- zrealizowanych	-	-
- wyceny środków pieniężnych, należności i zobowiązań	177	224
5. Rozwiązane odpisy aktualizujące	-	-
- z tytułu naliczonych odsetek	-	-
- wartość udziałów / akcji	-	-
6. Zyski z tytułu zmian wartości godziwej (wycena)	-	2 927
- aktywów finansowych (akcje notowane na giełdzie)	-	-
- instrumentów pochodnych	-	2 927
7. Inne przychody finansowe	145	262
RAZEM	1 649	3 834

Nota 35 - KOSZTY FINANSOWE

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
1. Odsetki	1 999	1 416
- od kredytów	1 442	834
- od zobowiązań	77	38
- budżetowe	17	12
- od umów leasingu	344	462
- inne	119	70
2. Strata ze zbycia inwestycji	-	-
3. Straty z tytułu różnic kursowych	1 337	866
- zrealizowanych	1 337	866
- wyceny środków pieniężnych, należności i zobowiązań	-	-
4. Utworzone odpisy aktualizujące z tytułu	-	44
- naliczonych odsetek	-	44
- wartość udziałów / akcji	-	-
5. Straty z tytułu zmian wartości godziwej	1 378	235
- aktywów finansowych (akcje notowane na giełdzie)	-	16
- instrumentów pochodnych	1 378	219
6. Inne koszty finansowe	4 296	4 239
- rezerwa na odsetki netto od zobowiązań (świadczenia pracownicze)	467	444
- prowizje bankowe od gwarancji bankowych, kredytów i rachunków bankowych	3 030	3 279
- inne	799	516
RAZEM	<u>9 010</u>	<u>6 800</u>

Wynik z tytułu wyceny bilansowej środków pieniężnych, należności i zobowiązań oraz wyceny instrumentów pochodnych, jak również zrealizowane różnice kursowe są ujmowane wynikowo (zysk lub stratę) w przychodach lub kosztach finansowych.

Nota 36 - Podatek dochodowy

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
A. Wykazany w rachunku zysków i strat	(983)	(96)
1. Bieżący	1 779	2 481
2. Odroczone	(2 762)	(2 577)
- zmiana stanu aktywów	2 074	(1 485)
- zmiana stanu rezerw	(4 836)	(1 092)
B. Wykazany w innych całkowitych dochodach	211	38
RAZEM	<u>(772)</u>	<u>(58)</u>

3.12.9 Działalność zaniechana

Nota 37 - DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

WYNIKI FINANSOWE DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ

	31.12.2017	31.12.2016
Przychody	47 545	40 750
Koszty	45 493	36 992
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	2 052	3 758
Przychody finansowe	17	4
Koszty finansowe	28	53
Zysk/strata przed opodatkowaniem na działalności zaniechanej	2 041	3 709
Zysk (strata) z tytułu utraty kontroli nad aktywami netto spółki zależnej	-	-
Podatek dochodowy	-	-
Zysk/strata netto na działalności zaniechanej	2 041	3 709

3.12.10 Uzgodnienie kwot zawartych w rachunku przepływów pieniężnych z pozycjami wykazanymi w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej

Nota 38A - Zmiana stanu rezerw

	31.12.2017	31.12.2016
A. Kwoty wykazane w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej	1 617	14 501
- zmiana stanu rezerw długoterminowych	572	(1 622)
- zmiana stanu rezerw krótkoterminowych	1 045	16 123
B. Korekty	(747)	(199)
- zmiana rezerwy na nie zapłacony podatek za granicą (wskutek zapłaty)	-	-
- zyski/straty aktuarialne	(1 049)	(199)
- sprzedaż ZCP	302	-
C. Kwoty wykazane w Sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	870	14 302

Nota 38B - Zmiana stanu należności

	31.12.2017	31.12.2016
A. Kwoty wykazane w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(62 308)	41 323
- zmiana stanu należności długoterminowych	-	-
- zmiana stanu należności krótkoterminowych	(62 308)	41 323
B. Korekty	14 561	(3 484)
- zmiana stanu należności z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	2 488	(4 080)
- sprzedaż ZCP	11 683	-
- pozostałe	390	596
C. Kwoty wykazane w Sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	47 747	(37 839)

Nota 38C - Zmiana stanu zobowiązań

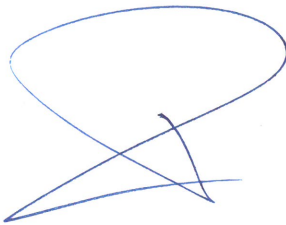
	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
A. Kwoty wykazane w Sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(29 671)	20 087
- zmiana stanu zobowiązań długoterminowych	-	-
- zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych	(27 678)	19 224
- zmiana stanu pozostałych długoterminowych zobowiązań finansowych	(1 380)	250
- zmiana stanu pozostałych krótkoterminowych zobowiązań finansowych	(613)	613
B. Korekty	9 610	(534)
- zmiana stanu zobowiązań finansowych	1 993	(863)
- zmiana stanu zobowiązań z tytułu zakupu rzeczowych aktywów trwałych	(387)	137
- sprzedaż ZCP	7 953	192
- pozostałe	51	-
C. Kwoty wykazane w Sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(20 061)	19 553

Nota 38D - Inne korekty z działalności operacyjnej

	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2016</u>
- odsetki - zapłała w formie kompensaty	-	-
- zapłała w formie kompensaty	-	-
- pozostałe	148	(198)
Kwoty wykazane w Sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	148	(198)

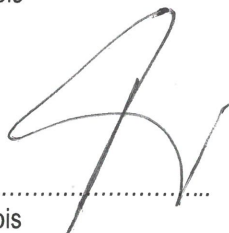
Zarząd zatwierdza skonsolidowane sprawozdanie finansowe Mostostal Zabrze S.A. za 2017 rok.

Prezes Zarządu
Dariusz Pietyszuk
27 kwietnia 2018 r.

.....
podpis

Wiceprezes Zarządu
Jarosław Pietrzyk
27 kwietnia 2018 r.

.....
podpis

Główny Księgowy
Izabela Kramorz-Januszek
27 kwietnia 2018 r.

.....
podpis

MOSTOSTAL ZABRZE

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.
ORAZ GRUPY KAPITAŁOWEJ
MOSTOSTAL ZABRZE
ZA ROK 2017**

- KWIECIEŃ 2018 -

SPIS TREŚCI

1.	PODSTAWOWE INFORMACJE O SPÓŁCE	5
1.1	Przedmiot działalności	5
1.2	Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	6
1.3	Akcje i akcjonariat Spółki	7
2.	PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE	9
2.1	Struktura Grupy Kapitałowej oraz powiązania organizacyjne i kapitałowe. Jednostki podlegające konsolidacji	9
2.2	Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej	10
2.3	Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową	11
3.	DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE	12
3.1	Podstawowe produkty, towary i usługi	12
3.2	Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia	13
3.3	Główne inwestycje krajowe i zagraniczne oraz lokaty kapitałowe	16
3.4	Zdarzenia i umowy znaczące dla działalności Spółki oraz Grupy Kapitałowej w roku obrotowym 2017 oraz po jego zakończeniu	17
3.5	Pożyczki	25
3.6	Kredyty	26
3.7	Poręczenia i gwarancje	27
3.8	Transakcje z podmiotami powiązanymi	28
3.9	Czynniki i zdarzenia, w tym o nietypowym charakterze, wpływające na działalność i sprawozdanie finansowe	28
4.	WYNIKI EKONOMICZNO- FINANSOWE SPÓŁKI	29
4.1	Zasady sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego	29
4.2	Sytuacja finansowa Mostostal Zabrze S.A.	30
4.3	Ocena zarządzania zasobami finansowymi. Podstawowe wskaźniki	31
4.4	Prognozy wyników finansowych	33
5.	WYNIKI EKONOMICZNO- FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL-ZABRZE	33
5.1	Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego	33
5.2	Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze	34
5.3	Struktura aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu	35

5.4	Ocena zarządzania zasobami finansowymi. Podstawowe wskaźniki	37
6.	PERSPEKTYWY ROZWOJU SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE oraz CZYNNIKI mające wpływ na przyszłą sytuację	40
7.	CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻEŃ	42
8.	OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO	42
8.1	Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent	42
8.2	Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono	43
8.3	Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji.....	45
8.4	Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień	45
8.5	Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu	45
8.6	Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta	45
8.7	Organy Spółki.....	45
9.	POLITYKA WYNAGRODZEŃ.....	55
9.1	Polityka wynagrodzeń	55
9.2	Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń.....	56
9.3	Zmiany w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku	56
9.4	Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej.....	56
9.5	Umowy zawarte z osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie.....	58
9.6	Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących	58
10.	POZOSTAŁE INFORMACJE	58
10.1	Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej.....	58
10.2	Informacje o zatrudnieniu	64
10.3	Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych.....	64
10.4	Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju	65
10.5	Działalność sponsoringowa i charytatywna	65
11.	OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH.....	66
11.1	Interesariusze Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE	67

11.2	Istotne aspekty zagadnień niefinansowych w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE	69
11.3	Model biznesowy Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE	70
11.4	Ład zarządczy	77
11.5	Zarządzanie ryzykiem	80
11.6	Pracownicy.....	81
11.7	Ochrona środowiska.....	87
11.8	Działalność społeczna.....	90
11.9	Profil raportu	92
12.	OŚWIADCZENIA	95

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O SPÓŁCE

1.1 Przedmiot działalności

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jest Spółką Akcyjną utworzoną i działającą w oparciu o przepisy Kodeksu Spółek Handlowych. Emitent został zarejestrowany w dniu 30 października 1992 r. w Sądzie Rejestrowym w Katowicach pod numerem RHB 8652, natomiast w dniu 04 października 2001 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji Spółki w Krajowym Rejestrze Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000049844. Ponadto, od dnia 5 października 1994 r. Spółka jest notowana na rynku regulowanym prowadzonym przez Giełdę Papierów Wartościowych w Warszawie (GPW).

Podstawowym zakresem działalności gospodarczej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. i Spółek Grupy Kapitałowej, według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), jest:

- „pozostałe specjalistyczne roboty budowlane gdzie indziej niesklasyfikowane” (dział 43.99Z).

Grupa MOSTOSTAL ZABRZE oferuje specjalistyczne roboty w następujących dziedzinach:

- Budownictwo

- a) *przemysłowe* – wykonawstwo kompletnych obiektów, urządzeń i instalacji przemysłowych, ciągów technologicznych oraz ich modernizacja (głównie: hutnictwo, energetyka, ochrona środowiska, chemia i petrochemia, przemysł maszynowy, wydobywczy, motoryzacyjny i spożywczy),
- b) *ogólne* – wznoszenie kompletnych obiektów i budynków:
 - obiekty użyteczności publicznej,
 - budynki biurowe,
 - budynki i centra handlowo – usługowe,
 - budynki mieszkalne,
- c) *inżynierskie* - budowa mostów, wiaduktów, kładek,
- d) *obiekty ochrony środowiska* – oczyszczalnie ścieków, sieci wodno – kanalizacyjne, zakłady utylizacji odpadów,
- e) *specjalistyczne* – budowa masztów i wież, kolei linowych oraz wyciągów narciarskich,
- f) *drogownictwo*.

- Produkcja

- konstrukcji stalowych, budowlanych i maszynowych, a także na potrzeby taboru kolejowego,
- konstrukcji podporowych kolei linowych oraz wyciągów narciarskich.

- Pozostałe
- usługi projektowe,
- usługi transportowo-dźwigowe,
- szkolenie, weryfikacja i rozszerzanie uprawnień spawaczy.

1.2 Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Na dzień 01 stycznia 2017 r. w skład Zarządu Emitenta wchodził:

Prezes Zarządu	-	Aleksander Balcer,
Wiceprezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk,
Wiceprezes Zarządu	-	Jarosław Pietrzyk.

W dniu 21 czerwca 2017 r., Rada Nadzorcza Emitenta, dokonała wyboru Zarządu Spółki na nową, trzyletnią kadencję, kończącą się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy 2019. W skład nowego Zarządu powołano dwóch Wiceprezesów: Pana Dariusza Pietyszuka (Pietyszuk) oraz Pana Jarosława Pietrzyka (Pietrzyk). W dniu 22 września 2017 r. Rada Nadzorcza powierzyła funkcję Prezesa Zarządu Panu Dariuszowi Pietyszukowi.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Zarządu przedstawia się następująco:

Prezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk,
Wiceprezes Zarządu	-	Jarosław Pietrzyk.

Na dzień 01 stycznia 2017 r. skład Rady Nadzorczej przedstawiał się następująco:

Przewodniczący Rady Nadzorczej	-	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	-	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	-	Norbert Palimąka,
Członek Rady Nadzorczej	-	Daniel Lewczuk,
Członek Rady Nadzorczej	-	Radosław Gasza.

W dniu 21 czerwca 2017 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Emitenta odwołało ze składu Rady Nadzorczej Pana Radosława Gaszę (Gasza) i Pana Norberta Palimąkę (Palimąka) oraz powołało w skład Rady Nadzorczej, na wspólną, 3 (trzy) - letnią kadencję, która kończy się z dniem odbycia Zwyczajnego Walnego

Zgromadzenia Spółki zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Emitenta za rok 2017, Pana Marka Kaczyńskiego (Kaczyński) i Pana Witolda Grabysza (Grabysz).

W związku z powyższym, na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Rady Nadzorczej przedstawia się następująco:

Przewodniczący Rady Nadzorczej	–	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	–	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	–	Witold Grabysz,
Członek Rady Nadzorczej	–	Marek Kaczyński,
Członek Rady Nadzorczej	–	Daniel Lewczuk.

1.3 Akcje i akcjonariat Spółki

1.3.1 Kapitał zakładowy Spółki oraz struktura akcjonariatu Spółki

Kapitał zakładowy Emitenta wynosi 149.130.538 zł i dzieli się na 149.130.538 akcji, w tym:

- 149 118 688 akcji zwykłych na okaziciela,
- 11 850 akcji zwykłych imiennych.

W Spółce nie występują akcje uprzywilejowane co do głosu zatem udział w kapitale zakładowym jest tożsamy z udziałem w ogólnej liczbie głosów na Walnym Zgromadzeniu.

Poniżej w tabeli zestawiono akcjonariuszy posiadających znaczne pakiety akcji Emitenta na dzień 31 grudnia 2017 r. wraz ze wskazaniem liczby posiadanych przez te podmioty akcji, ich procentowego udziału w kapitale zakładowym, liczby głosów z nich wynikających i ich procentowego udziału w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu.

Akcjonariusz	rodzaj akcji	liczba akcji / liczba głosów na WZ	udział w kapitale akcyjnym / udział w głosach
Krzysztof Jędrzejewski	zwykłe na okaziciela	46 594 266	31,24%
Nationale-Nederlanden OFE	zwykłe na okaziciela	18.284.449	12,26%
Fundusze zarządzane przez Aegon PTE S.A.	zwykłe na okaziciela	8.804.601	5,90%
Pozostali	zwykłe na okaziciela + akcje imienne	75.447.222	50,60%

Tabela 1 Struktura akcjonariatu na dzień 31 grudnia 2017 r. (zgodnie z najlepszą wiedzą Emitenta).

Na dzień przekazania niniejszego raportu, zgodnie z najlepszą wiedzą Emitenta, struktura akcjonariatu nie uległ zmianie.

1.3.2 Umowy w wyniku których mogą nastąpić zmiany w strukturze akcjonariatu

Spółka nie posiada informacji dotyczących umów, które skutkowałyby w przyszłości zmianą w proporcjach posiadanych akcji przez dotychczasowych akcjonariuszy.

1.3.3 Stan posiadania akcji przez osoby zarządzające i nadzorujące

Zgodnie z najlepszą wiedzą Emitenta osoby zarządzające i nadzorujące na dzień przekazania niniejszego raportu posiadają akcje Emitenta lub innego podmiotu powiązanego z Emitentem w liczbie przedstawionej poniżej:

Imię i nazwisko	Sprawowana funkcja	Nazwa podmiotu	Stan posiadania akcji/udziałów na dzień przekazania raportu za 2017 r. (w szt.)	Wartość nominalna jednego akcji/udziałów (w zł)	Łączna wartość nominalna posiadanych akcji/udziałów (w zł)
RADA NADZORCZA					
Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	46.594.266	1	46.594.266
ZARZĄD					
Jarosław Pietrzyk	Wiceprezes Zarządu	MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	175	1	175
		MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. (podmiot zależny Emitenta)	10	100	1.000

Tabela 2. Stan posiadania akcji Emitenta oraz akcji i udziałów w podmiotach powiązanych Emitenta przez osoby zarządzające i nadzorujące

Pozostali Członkowie Rady Nadzorczej oraz Członkowie Zarządu nie posiadają akcji Emitenta oraz akcji i udziałów w podmiotach powiązanych Emitenta.

1.3.4 Program akcji pracowniczych

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. nie posiada programów przeznaczonych dla pracowników Spółki.

1.3.5 Akcje własne

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. w 2017 r., a także na dzień publikacji niniejszego raportu rocznego nie prowadził programu skupu akcji własnych oraz nie posiada akcji własnych.

1.3.6 Emisje papierów wartościowych i innych instrumentów finansowych

W okresie objętym niniejszym raportem Emitent nie podjął decyzji oraz nie przeprowadził emisji papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych.

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017

1.3.7 Informacja dotyczące wypłaconej lub zadeklarowanej dywidendy

W prezentowanym okresie sprawozdawczym Emitent nie wypłacał dywidendy oraz nie podjął decyzji o jej wypłaceniu.

2. PODSTAWOWE INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE

2.1 Struktura Grupy Kapitałowej oraz powiązania organizacyjne i kapitałowe. Jednostki podlegające konsolidacji.

Lp.	Nazwa spółki	Skrócona nazwa użyta w raporcie	Kapitał zakładowy na 01.01.2017	Kapitał zakładowy na 31.12.2017	Udział Spółki Dominującej w kapitale zakładowym na 01.01.2017 (%)	Udział Spółki Dominującej w kapitale zakładowym na 31.12.2017 (%)	Udział Spółki Dominującej w walnym zgromadzeniu na 31.12.2017 (%)
1.	MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe Spółka Akcyjna	MZ KP	2 300 000	12 160 000	100,00%	100,00%	100,00%
2.	MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe Spółka Akcyjna *	MZ RP	18 751 800	20 685 400	97,95%	98,14%	98,14%
3.	MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Spółka Akcyjna**	MZ GPBP	11 410 000	11 410 000	96,73%	96,73%	96,73%
4.	Przedsiębiorstwo Robót Inżynierskich Spółka Akcyjna	PRInż	749 134	749 134	99,17%	99,17%	99,17%
5.	Przedsiębiorstwo Inżynierskie Biprohut Sp. z o.o.	Biprohut	3 311 227	3 311 227	99,05%	99,05%	96,63%

Tabela 3. Zestawienie podmiotów zależnych.

* MZ Realizacje Przemysłowe S.A. posiada 100% udziałów w spółce Mostostal Zabrze Realizacje Przemysłowe Ltd. w Wielkiej Brytanii, ale ze względu na fakt, iż spółka nie prowadzi aktualnie działalności podmiot ten nie został objęty konsolidacją.

** MZ GPBP posiada udziały w innym podmiocie, którego nie objęto konsolidacją, ze względu na nieistotność oraz niewielki wpływ na sytuację majątkową i finansową Grupy.

Uwaga: w okresach wcześniejszych Emitent utworzył dwa nowe podmioty zależne (spółki z o.o.), w których posiada 100% udziałów, jednak ze względu na niskie kapitały zakładowe (10 tys. zł) oraz z uwagi na fakt, iż nie prowadzą one działalności nie zostały objęte konsolidacją.

Spółki zależne wykazane w pkt od 1 do 5 podlegają konsolidacji pełnej.

2.2 Zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej

Na początku 2017 r. został zakończony proces związany z przeniesieniem do dwóch spółek zależnych części majątku Emitenta, obejmującego dzierżawione przez te spółki zespoły maszyn i urządzeń, w tym:

- w dniu 17 stycznia 2017 r. Sąd Rejonowy w Opolu wydał postanowienie w sprawie rejestracji podwyższenia kapitału w MZ RP w wyniku emisji 19.336 akcji serii E objętych przez Emitenta za aport zorganizowanych części przedsiębiorstw (zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. z dnia 4 listopada 2016 r.),
- w dniu 14 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy w Gliwicach wydał postanowienie w sprawie rejestracji podwyższenia kapitału w MZ KP w wyniku emisji 19.720 akcji serii B objętych przez Emitenta za aport zorganizowanych części przedsiębiorstw (zgodnie z uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. z dn. 7 października 2016 r.).

Tym samym, zostały zrealizowane postanowienia Uchwały nr 23 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Emitenta z 17 czerwca 2015 r. oraz Uchwały nr 7 Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Emitenta z 20 stycznia 2016 r.

W grudniu 2017 r. spółka zależna MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. zawarła umowę sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa („ZCP”) w postaci Oddziału „Ocyknownia w Opolu”, wykonującego usługi cynkowania ogniowego wyrobów i elementów stalowych oraz wytwarzania barier drogowych i krat pomostowych (podjęcie decyzji o wyodrębnieniu ZCP i przeznaczeniu do sprzedaży: rb 27/2017 z dnia 17 sierpnia 2017 r., umowa sprzedaży: rb 47/2017 z dnia 13 grudnia 2017 r.).

W skład sprzedanego ZCP weszły w szczególności: nieruchomości położone w Opolu, przy ul. Odrzańskiej 20, aktywa trwałe oraz wartości niematerialne i prawne w postaci m.in. know-how, maszyn, środków transportu, sprzętu i urządzeń związanych z działalnością prowadzoną w ramach ZCP, sprecyzowane aktywa obrotowe, prawa i obowiązki wynikające z umów związanych z działalnością prowadzoną w ramach ZCP, decyzje administracyjne wymagane przepisami prawa dla prowadzenia ZCP, certyfikaty dotyczące barier drogowych oraz pracownicy.

Działania powyższe zostały podjęte w związku z realizacją procesu reorganizacji Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE oraz optymalizacji jej majątku, obejmującej również wydzielenie i dezinvestycje aktywów niestanowiących dla Grupy przedmiotu głównej działalności operacyjnej.

Po dniu bilansowym Emitent podjął decyzję o przeznaczeniu do sprzedaży Wytwórni Konstrukcji Stalowych, tj. Zakładu pozostającego w strukturach spółki zależnej MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. Głównymi składnikami Zakładu przeznaczonego do sprzedaży są nieruchomości gruntowe oraz budynki (hale produkcyjne, magazyny, biurowiec i inne budynki) będące aktualnie przedmiotem umowy dzierżawy zawartej z Emitentem, jak i pracownicy oraz maszyny, urządzenia i inne składniki majątku trwałego stanowiącego część zasobów spółki zależnej MZRP. Ostateczna forma sprzedaży Zakładu w Czechowicach – Dziećwicach (jako Zakład, bądź jako niezależne nieruchomości) zostanie ustalona na etapie negocjacji z potencjalnym nabywcą (rb 05/2018 z dnia 5 lutego 2018 r.).

Oprócz powyższych zdarzeń w okresie sprawozdawczym nie miały miejsca inne zmiany w strukturze Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE.

2.3 Zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową

W okresie sprawozdawczym Emitent wniósł jako aport do dwóch spółek zależnych, tj. do MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. (MZ RP) oraz MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. S.A. (MZ KP) zorganizowane części przedsiębiorstwa w postaci siedmiu Zespołów Maszyn i Urządzeń, w tym:

- w dniu 7 lutego 2017 r. została zawarta pomiędzy Emitentem a spółką zależną MZRP umowa przeniesienia własności zorganizowanych części przedsiębiorstwa jako aport, na mocy której przeniesiono ZCP w postaci następujących zespołów:
 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Czechowicach- Dziedzicach ul. Traugutta 352
 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Częstochowie ul. Kucelińska 44, 48
 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Katowicach ul. Porcelanowa 18
 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Kędzierzynie-Koźlu, ul. Dąbrowa Leśna 6
 - Zespół Maszyn i Urządzeń w Zabrze, ul. Mikulczycka 65, 67
- w dniu 7 marca 2017 r. została zawarta pomiędzy Emitentem a spółką zależną MZ KP umowa przeniesienia własności zorganizowanych części przedsiębiorstwa jako aport, na mocy której przeniesiono ZCP w postaci:
 - Zespołu Maszyn i Urządzeń w Zabrze przy ul. Mikulczyckiej 15
 - Zespołu Maszyn i Urządzeń w Gliwicach przy ul. Towarowej 11.

Szerzej o zmianach w strukturach kapitału zakładowego spółek zależnych MZKP i MZRP pisano w pkt 2.2 niniejszego Sprawozdania.

Powyższe działania były prowadzone w ramach optymalizacji majątku Grupy Kapitałowej i miały na celu uporządkowanie spraw majątkowych, zoptymalizowanie procesu zarządzania i zwiększenie efektywności wykorzystania majątku oraz wzmocnienie kapitałów własnych spółek zależnych.

W grudniu 2017 r. przyjęto nowe kierunki rozwoju na lata 2018-2020 (rb. nr 45/2017 z 8 grudnia 2017 r.), obejmujące m.in. kontynuację procesu reorganizacji Grupy, optymalizacji jej majątku, a także wprowadzające zmiany w zasadach zarządzania Spółką oraz Grupą Kapitałową. Kluczowym założeniem koncepcji jest pełna integracja operacyjna w celu optymalnego wykorzystania posiadanych zasobów ludzkich i produkcyjnych oraz skoncentrowanie działań na zwiększeniu efektywności prowadzonej działalności Grupy. Istotnym aspektem jest zarówno usprawnienie procesu ofertowania całości zakresu usług świadczonych dotychczas przez oddzielne podmioty w ramach Grupy, jak i usprawnienie procesu identyfikacji, oceny i zarządzania ryzykiem.

Dążąc do osiągnięcia wyznaczonych w tym obszarze celów podjęto m. in. decyzję o przededefiniowaniu roli MOSTOSTAL ZABRZE S.A. Przyjęto, iż cała perspektywiczna działalność operacyjna MOSTOSTAL ZABRZE S.A. związana z realizacją kontraktów budowlanych zostanie przeniesiona do spółki zależnej MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. i na tym poziomie działalność obu spółek zostanie zintegrowana. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. pozostanie tym samym spółką realizującą zadania na poziomie zarządzania strategicznego (obejmujące m.in. analizę potencjału poszczególnych segmentów oraz jednostek biznesowych, wyznaczanie celów biznesowych, prowadzenie spójnej polityki inwestycyjnej, decyzje dot. alokacji posiadanych zasobów Grupy) oraz

wspierającą bieżącą działalność Grupy (świadczenie usług w ramach utworzonego w okresie wcześniejszym Centrum Usług Wspólnych). Pełna integracja biznesowa dot. działalności pozostałych spółek zależnych, tj. spółki MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. oraz Przedsiębiorstwa Inżynierskiego Biprohut Sp. z o.o. obejmować będzie wybrane obszary operacyjne i opierać się będzie na utworzonych centrach kompetencyjnych.

Tym samym, głównymi założeniami przyjętej koncepcji reorganizacji są:

- 1) pełna integracja operacyjna w zakresie realizacji projektów stanowiących dotychczas podstawową działalność operacyjną Grupy MOSTOSTAL ZABRZE,
- 2) przedefiniowanie roli spółki MOSTOSTAL ZABRZE S.A., jako spółki dominującej,
- 3) intensywny rozwój działalności obejmującej prefabrykację konstrukcji stalowych maszynowych o wysokim stopniu przetwarzania, takich jak elementy konstrukcyjne: maszyn budowlanych, dźwigów samochodowych, dźwigów kontenerowych, pojazdów szynowych prowadzonej przez spółkę zależną MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A.,
- 4) skoncentrowanie wszelkich obszarów związanych z gospodarką nieruchomościami w odrębnym segmencie biznesowym w celu sprawnego zarządzania tymi aktywami,
- 5) dalsza optymalizacja majątkowa Grupy MOSTOSTAL ZABRZE, obejmująca zbycie nieprodukcyjnych i zbędnych, z punktu widzenia przyjętych celów, aktywów Grupy oraz zwiększenie wykorzystania posiadanych zasobów (m. in. poprzez integrację procesów biznesowych), a w konsekwencji „uwolnienie” części składników majątkowych.

3. DZIAŁALNOŚĆ SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE

3.1 Podstawowe produkty, towary i usługi

Podstawowym zakresem działalności Spółki Dominującej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jest kompleksowe wykonawstwo obiektów oraz podwykonawstwo robót specjalistycznych w ramach szeroko rozumianej branży przemysłowej i energetycznej, wydobywczej, obiektów użyteczności publicznej oraz obiektów ochrony środowiska, w tym instalacji procesowych i montażu mechanicznego. Spółki z Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE oferują prace specjalistyczne takie jak: projektowanie, produkcja i montaż konstrukcji stalowych, wykonywanie robót ogólnobudowlanych oraz montaż urządzeń i instalacji technologicznych.

Szerzej podstawowe produkty, towary i usługi omówiono w pkt 1.1 niniejszego Sprawozdania.

Do znaczących kontraktów budowlanych realizowanych w 2017 r. zaliczyć należy:

1. Emitent – kontrakty realizowane dla firmy Kinetics Technology S.p.A. w ramach projektu EFRA (Efektywna Rafinacja): roboty budowlane, montaż elementów prefabrykowanych oraz roboty elektryczne w obszarze zw. DCU (Delayed Coking Unit), dostawa i montaż zbiorników oraz wykonanie pakietu montażu mechanicznego. Łączna wartość przychodów ze sprzedaży w 2017 r. wyniosła 108 mln zł, co stanowiło 17% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży,
2. Emitent – roboty budowlane, dostawa i montaż konstrukcji stalowej, dostawa i montaż HVAC i instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz montaż rurociągów paliwowych, w ramach projektu budowy bazy systemu

AEGIS Ashore w Redzikowie dla Amec Foster Wheeler Environment & Infrastructure, Inc., USA. Wartość przychodów ze sprzedaży w 2017 r. wyniosła 68 mln zł, co stanowiło 11% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży,

3. GPBP – budowa Centrum Handlowego SELGROS w Lesznowoli. Łączna wartość przychodów ze sprzedaży w 2017 r. wyniosła 31 mln zł, co stanowiło 5% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży,
4. GPBP - wykonanie stanu surowego zamkniętego wraz z robotami drogowymi i infrastrukturą zewnętrzną inwestycji p.n. Centrum Handlowo-Usługowe- "GEMINI PARK TYCHY". Wartość przychodów ze sprzedaży w 2017 r. wyniosła 24 mln zł, co stanowiło 4% skonsolidowanych przychodów ze sprzedaży.

Ponadto, spółka MZ KP osiągnęła w 2017 r. przychody ze sprzedaży z tyt. umów na dostawę konstrukcji dźwigowych dla firm: Liebherr Werk Ehingen GmbH (Niemcy) oraz Liebherr Werk Nenzing GmbH (Austria) w łącznej wysokości 93 mln zł.

Pozostałe kontrakty zawarte w 2017 r. zostały przedstawione w części dotyczącej znaczących umów – pkt 3.4.1 niniejszego Sprawozdania.

Podział przychodów ze sprzedaży produktów towarów i materiałów za 2017 r. w porównaniu z 2016 r. przedstawia nota 26 A i B Rocznej jednostkowego sprawozdania finansowego oraz nota 30 A i B Rocznej skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

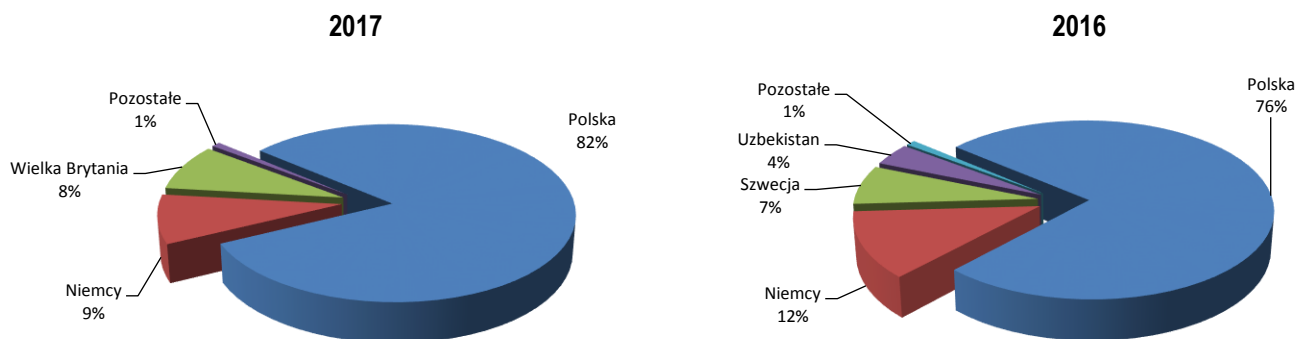
3.2 Rynki zbytu i źródła zaopatrzenia

Emitent

Struktura geograficzna sprzedaży Emitenta

Przychody ze sprzedaży Emitenta w 2017 roku wyniosły 344.715 tys. zł, z czego 281.027 tys. zł, tj. 82%, stanowiła sprzedaż na rynku krajowym. Największym, pod względem udziału w sprzedaży kontraktem realizowanym przez Emitenta w 2017 r. były prace zlecane i realizowane w ramach grupy projektów KT EFRA LOTOS GDAŃSK.

Wielkość eksportu w 2017 r. kształtowała się natomiast na poziomie 63.688 tys. zł, a jej udział w przychodach ze sprzedaży wyniósł 18%. Najważniejszym rynkiem zagranicznym w 2017 r. był dla Spółki rynek niemiecki, na którym przychody ze sprzedaży stanowiły 49% sprzedaży eksportowej. Na rynku tym Spółka realizowała między innymi prace montażowe w elektrowni Datteln oraz wykonawstwo warsztatowe konstrukcji stalowych w zakładach w Darmstadt. Największy zakres prac na rynkach eksportowych związany był jednak z inwestycją pn.: „Ferrybridge Multifuel 2”.

Struktura sprzedaży eksportowej Emitenta

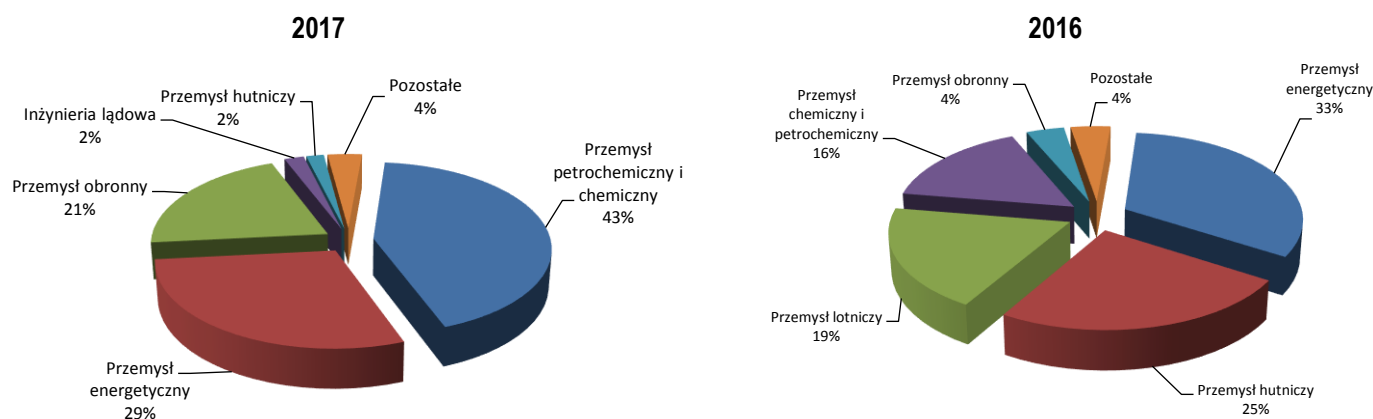
Ważniejszymi rynkami eksportowymi dla Emitenta w 2017 r. były:

- Niemcy 49% sprzedaży eksportowej,
- Wielka Brytania 46% sprzedaży eksportowej,
- Szwajcaria 3% sprzedaży eksportowej,
- Holandia 2% sprzedaży eksportowej

Struktura branżowa sprzedaży Emitenta

W 2017 r. w portfelu zamówień Emitenta dominowały kontrakty dla przemysłu chemicznego i petrochemicznego (43%), przemysłu energetycznego (29%) oraz przemysłu obronnego (21%).

Dla porównania w 2016 r. w portfelu zamówień dominowały kontrakty dla przemysłu energetycznego, które stanowiły 33% sprzedaży ogółem. Istotny udział w sprzedaży miały również kontakty dla przemysłu hutniczego oraz przemysłu lotniczego, które stanowiły odpowiednio 25% i 19%.

Istotni odbiorcy Emitenta

Ze względu na duży udział w przychodach ze sprzedaży w 2017 r. znaczącym odbiorcą dla MOSTOSTALU ZABRZE S.A. były:

- Kinetics Technology 31 % przychodów ze sprzedaży w 2017 r.,
- Amec Foster Wheeler Environment & Infrastructure 20 % przychodów ze sprzedaży w 2017 r.

Powyższe podmioty nie są powiązane z Emitentem.

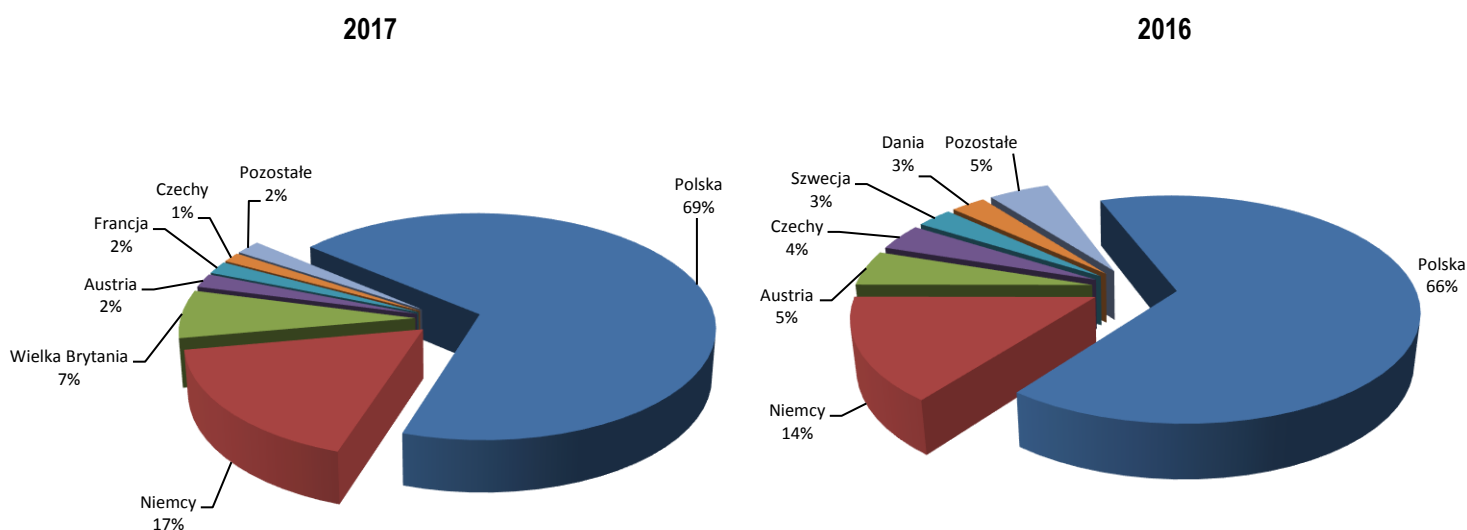
Grupa Kapitałowa

Struktura geograficzna sprzedaży Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży w 2017 roku wyniosły 650.363 tys. zł, z czego 447.448 tys. zł, tj. 69%, stanowiła sprzedaż na rynku krajowym.

Wielkość eksportu w 2017 r. kształtowała się natomiast na poziomie 202.915 tys. zł, a jej udział w przychodach ze sprzedaży wyniósł 31%.

Struktura sprzedaży eksportowej Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

Ważniejszymi rynkami eksportowymi dla Grupy Kapitałowej w 2017 r. były:

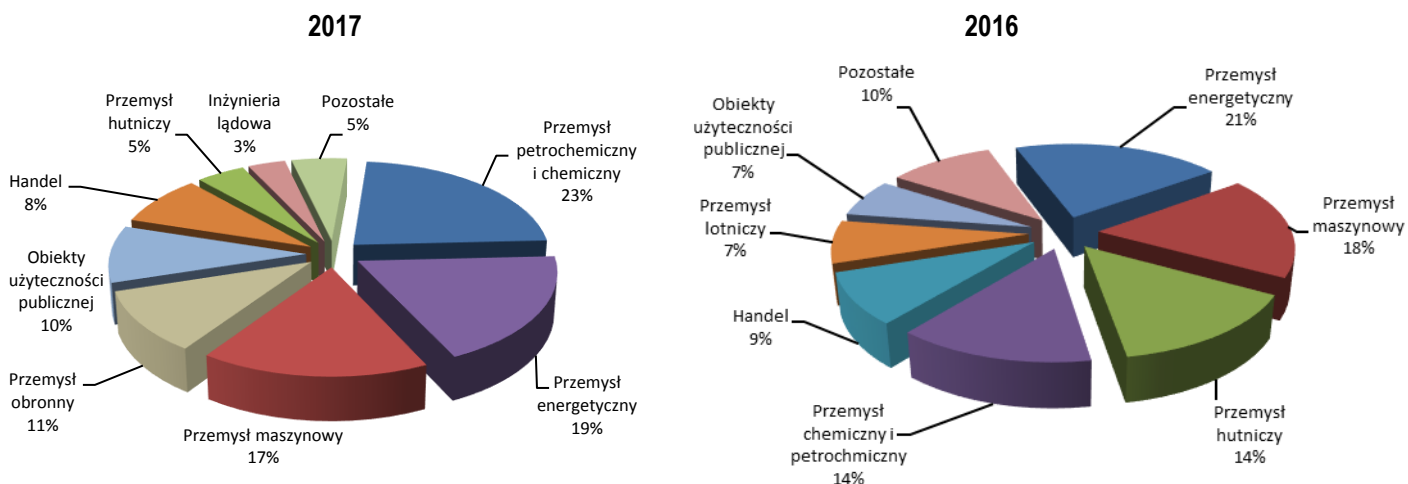
- Niemcy 55 % sprzedaży eksportowej,
- Wielka Brytania 22 % sprzedaży eksportowej,
- Austria 6 % sprzedaży eksportowej,
- Francja 6 % sprzedaży eksportowej,
- Czechy 5 % sprzedaży eksportowej.

Poza wspomnianymi rynkami spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej działały między innymi w Szwecji, Rosji, Szwajcarii, Holandii, Ukrainie, Norwegii oraz w Danii.

Struktura branżowa sprzedaży Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

W 2017 r. w portfelu zamówień Grupy Kapitałowej dominowały kontrakty dla przemysłu chemicznego i petrochemicznego (23%), przemysłu energetycznego (19%), przemysłu maszynowego (17%), przemysłu obronnego (11%), obiekty użyteczności publicznej (10%) oraz branży handlowej (8%).

Dla porównania w 2016 r. w portfelu zamówień Grupy Kapitałowej dominowały kontrakty dla przemysłu energetycznego (21%), przemysłu maszynowego (18%), przemysłu hutniczego (14%), przemysłu chemicznego i petrochemicznego (14%), branży handlowej (9%), obiekty użyteczności publicznej (7%) oraz przemysłu lotniczego (7%).

Istotni odbiorcy

Ze względu na duży udział w przychodach ze sprzedaży w 2017 r. znaczącym odbiorcą dla Grupy Kapitałowej były:

- Kinetics Technology 17 % przychodów ze sprzedaży w 2017 r.,
- Liebherr Werk Ehingen GmbH (Niemcy) 12 % przychodów ze sprzedaży w 2017 r.,
- Amec Foster Wheeler Environment & Infrastructure 11 % przychodów ze sprzedaży w 2017 r.

3.3 Główne inwestycje krajowe i zagraniczne oraz lokaty kapitałowe

Inwestycje Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne w 2017 roku wyniosły 10,2 mln zł (w tym Emitent 4,7 mln zł). Nakłady inwestycyjne Grupy Kapitałowej dotyczyły głównie:

- zakupu maszyn i urządzeń na łączną kwotę 5,3 mln zł (w tym Emitent 2,4 mln zł),
- zakupu środków transportowych na łączną kwotę 2,3 mln zł (w tym Emitent 1,6 mln zł),
- inwestycji w budynki i budowlę, w wysokości 1,6 mln zł (w tym Emitent 0,4 mln zł).

Łączne nakłady inwestycyjne planowane na 2018 r. to 11,5 mln zł (w tym Emitent 2,0 mln zł) i dotyczyć będą głównie:

- zakupu maszyn i urządzeń na łączną kwotę 8,9 mln zł (w tym Emitent 0,5 mln zł),
- zakupu środków transportowych na łączną kwotę 1,5 mln zł (w tym Emitent 0,7 mln zł),
- inwestycji w budynki i budowlę, w wysokości 1,1 mln zł (w tym Emitent 0,8 mln zł).

Źródłem finansowania inwestycji w 2018 r. będą głównie środki własne oraz leasing.

3.4 Zdarzenia i umowy znaczące dla działalności Spółki oraz Grupy Kapitałowej w roku obrotowym 2017 oraz po jego zakończeniu

3.4.1 Umowy budowlane zawarte w roku obrotowym 2017

(Umowy wykazano w wartościach netto)

- MZ GPBP - zlecenie od firmy Transgourmet Polska Sp. z o.o na wykonanie robót budowlanych dla inwestycji p.n.: „Budowa obiektu SELGROS przy ul. Puławskiej/Kuropatwy w Mysiadle, gmina Lesznowola”. Wartość zlecenia stanowiła około 17% kapitału własnego Emitenta na dzień przekazania raportu bieżącego. Zlecenie na roboty budowlane obejmowało realizację dwóch pakietów. Pierwszy pakiet dotyczył wykonania robót zewnętrznych, natomiast drugi budowy obiektu. (rb 2/2017 z dnia 17 stycznia 2017 r.).
- MZ GPBP - umowa z Uniwersytetem Opolskim na realizację robót budowlanych dla zadania inwestycyjnego pn.: „Modernizacja obiektu dydaktycznego Uniwersytetu Opolskiego przy ul. Oleskiej 48 w Opolu”. Wartość umowy wynosi 23,6 mln zł. Zamówienie zostanie zrealizowane w czterech etapach, z czego ostatni etap zostanie zrealizowany do 15 marca 2019 r. (rb 4/2017 z dnia 27 stycznia 2017 r.),
- Emitent – porozumienie dot. umowy na zadanie inwestycyjne pn.: "Dostawa konstrukcji stalowej budynku kotłowni, LUVO oraz SCR" z przeznaczeniem dla bloku energetycznego o mocy 910 MW realizowanego dla Tauron Wytwarzanie S.A. Oddział Elektrownia Jaworzno III - Elektrownia II. Stroną porozumienia był Emitent oraz członkowie konsorcjum wykonawczego (Kopex S.A., z którym to Emitent zawarł pierwotną umowę) oraz Stal-Systems S.A. W wyniku zawartego porozumienia Stal-Systems S.A. wstąpił, we wszelkie prawa i obowiązki Kopex S.A., a Emitent stał się podwykonawcą Stal-Systems S.A. Ponadto, w wyniku zawartego porozumienia zmianie uległ zakres ilościowy i ceny jednostkowe, przez co zmniejszyła się łączna wartość przedmiotu Umowy do kwoty 45,8 mln zł. (rb 5/2017 z dnia 30 stycznia 2017 r.). Wartość umowy stanowiła wartość szacunkową, a ostateczne rozliczenie powykonawcze nastąpiło wg dostarczonej ilości ton konstrukcji stalowej i uzgodnionych cen jednostkowych i zamknęło się kwotą 48,6 mln zł.
- Emitent – aneksy do umowy zawartej z KGHM Polska Miedź S.A. na zadanie inwestycyjne pn.: "Dostawa Kotła Odzysknicowego do zabudowy w ciągu technologicznym Huty Miedzi "Głogów I" za Piecem Zawieszonym", obejmujące przesunięcie terminu realizacji zadania tj. przekazania do eksploatacji na 31 maja 2017 r., a następnie na 30 września 2017 r. oraz zwiększenie prac o dostawę i montaż dodatkowej konstrukcji wsporczej Kotła Odzysknicowego i tłumików bocznych drgań oraz zwiększenie wynagrodzenia kontraktowego netto o 452 tys. zł oraz o 28 tys. EUR. (rb 11/2017 z dnia 10 kwietnia 2017 r., rb 25/2017 z dnia 11 lipca 2017 r.). Ostateczna wartość kontraktu netto wyniosła 28,4 mln zł oraz 13 mln EUR (łącznie ok. 83,5 mln zł).
- Emitent - umowa z Hitachi Zosen Inova AG (Szwajcaria) prace montażowe dwóch kotłów parowych w zakresie konstrukcji stalowej części ciśnieniowej oraz urządzeń towarzyszących w spalarni odpadów Ferrybridge Multifuel Enegry Limited w Wielkiej Brytanii w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Ferrybridge Multifuel 2”. Wartość umowy netto wynosiła ok. 11,7 mln GBP. (rb nr 12/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r.). Po dniu bilansowym Emitent odstąpił od umowy (szczegółowe informacje w pkt. 3.4.4 niniejszego Sprawozdania).

- MZKP - dalsze zlecenia w ramach długoterminowych umów ramowych zawartych z firmami: Liebherr Werk Ehingen GmbH (Niemcy) oraz Liebherr Werk Nenzing GmbH (Austria) dot. produkcji i dostawy konstrukcji maszynowych do dźwigów. Szacowana łączna wartość rocznej sprzedaży na kolejne lata wynikająca z powyższych umów będzie kształtowała się na poziomie ok. 95 mln zł (rb nr 14/2017 z dnia 21 kwietnia 2017 r.).
- MZRP – umowa z Euroglas Polska Sp. z o.o. na dostawę oraz montaż konstrukcji stalowych oraz montażu części technologicznej w ramach projektu: „Dostawa i montaż konstrukcji stalowych oraz montaż części technologicznej instalacji dla nowej linii huty szkła Euroglas 2 w Ujeździe”. Wartość umowy wynosi 4,4 mln EUR. Termin zakończenia prac przypada na wrzesień 2018 r. (rb 26/2017 z dnia 3 sierpnia 2017 r. dot. listu intencyjnego oraz rb nr 29/2017 z dnia 25 sierpnia 2017 r. dot. zawartej umowy).
- Emitent, MZ GPBP – umowa zawarta przez konsorcjum firm: Emitent oraz spółka zależną MZ GPBP będącą liderem konsorcjum z Fortum Silesia S.A. na wykonanie i przekazanie do odbioru robót drogowych, sieci podziemnych i zagospodarowania terenu w ramach inwestycji dotyczącej budowy nowej elektrociepłowni w Zabrze. Ryczałtowe wynagrodzenie umowne dla konsorcjum wynosi ok. 18 mln zł, przy czym całość prac zostanie zrealizowana zgodnie z umową konsorcjum przez lidera konsorcjum, który w stosunkach wewnętrznych odpowiedzialny jest za realizację zadania. Termin zakończenia prac przypada na lipiec 2018 r. (rb nr 28/2017 z dnia 24 sierpnia 2017 r.).
- Emitent - aneks do umowy na wykonanie robót budowlanych, dostawę i montaż konstrukcji stalowej, dostawę i montaż HVAC i instalacji wodno-kanalizacyjnych oraz montaż rurociągów paliwowych, w ramach projektu budowy bazy systemu AEGIS Ashore w Redzikowie zawartej z Amec Foster Wheeler Environment & Infrastructure Inc. Na podstawie aneksu wydłużony został termin zakończenia prac do 1 marca 2018 r. Ponadto zwiększona została wartość wykonywanych przez Emitenta prac o 4 mln zł, co po uwzględnieniu wcześniej podpisanych aneksów daje łączną wartość umowy wynoszącą 102,2 mln zł (rb nr 30/2017 z dnia 5 września 2017 r.). Aktualnie trwają rozmowy w sprawie kolejnych aneksów terminowych oraz finansowych dotyczących zmieniających zakresów robót pozostałych do realizacji.
- MZRP – umowa ze spółką Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn S.A. na dostawę oraz trwałe zainstalowanie elementów służących do budowy linii pilotażowej do prowadzenia prac rozwojowych dla Wydziału Estrów w Jednostce Biznesowej Oxoplast w ZAK. Wartość umowy wynosi 42,95 mln zł, natomiast termin realizacji to 58 tygodni od daty zawarcia umowy (rb 33/2017 z dnia 7 września 2017 r.).
- Emitent - aneks do umowy z firmą Kinetics Technology S.p.A. („Zamawiający”, „KT”) na dostawę i montaż zbiorników w ramach projektu EFRA (Efektywna Rafinacja) tj. inwestycji realizowanej przez Grupę LOTOS S.A. w instalację opóźnionego koksowania wraz z instalacjami towarzyszącymi, na podstawie którego zwiększona została wartość wykonywanych przez Emitenta prac o 6,5 mln zł, tj. do kwoty 23,2 mln zł oraz zmieniony został termin zakończenia prac z dotychczasowego przypadającego na 30 czerwca 2017 r. na nowy przypadający 30 sierpnia 2017 r. (rb nr 37/2017 z dnia 13 września 2017 r.). Po dniu bilansowym Emitent dokonał z Zamawiającym uzgodnień dot. wszystkich kontraktów realizowanych dla KT w ramach projektu EFRA (szczegółowe informacje w pkt. 3.4.4 niniejszego Sprawozdania).
- MZRP – umowa z Babcock & Wilcox Volund A/S z siedzibą w Kopenhadze (Dania) na projektowanie, dostawę i montaż orurowania zewnętrznego dla Projektu Gloucester w Wielkiej Brytanii. Wartość umowy wynosi 5,1 mln

EUR, natomiast termin zakończenia prac przypada na wrzesień 2018 r. (rb 44/2017 z dnia 6 grudnia 2017 r.).

- MZ GPBP – umowa zawarta przez konsorcjum firm: MZ GPBP (lider konsorcjum) oraz SIEMAG TECBERG POLSKA Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach (SIEMAG - Członek Konsorcjum) z TAURON Wydobycie S.A. z siedzibą w Jaworznie na „Budowę docelowej infrastruktury powierzchniowej i dołowej wraz z górnym wyciągiem szybowym „Janina VI” dla TAURON Wydobycie S.A.” Wartość umowy dla konsorcjum wynosi 88,9 mln zł netto, w tym dla GPBP przypada 49,44% całkowitej wartości umowy natomiast dla SIEMAG 50,56%. Termin realizacji umowy przypada na 13 lipca 2021 r. (rb 46/2017 z dnia 11 grudnia 2017 r.).
- MZ GPBP – umowa zawarta przez konsorcjum firm z udziałem MZ GPBP z Gemini Park Tychy Sp. z o.o., której przedmiotem jest wykonanie robót wykończeniowych i aranżacyjnych dla inwestycji p.n. Centrum Handlowo-Usługowe – „Gemini Park Tychy”. Wartość umowy wynosiła 14,2 mln zł, z czego dla MZ GPBP przypada 7,1 mln zł.
- MZRP - umowa zawarta z Hamon Research-Cottrell GmbH z siedzibą w Kolonii (Niemcy) na demontaż istniejących oraz montaż dwóch nowych elektrofiltrów w hucie ArcelorMittal Poland w Dąbrowie Górniczej. Wartość umowy wynosi 2,7 mln EUR.
- Emitent – dalsza współpraca z KGHM Polska Miedź S.A. w ramach umowy ramowej zawartej pn.: "Roboty Budowlano-Montażowe dot. zadania inwestycyjnego Program Modernizacji Pirometalurgii - Zabudowa Pieca Zawieszinowego w Hucie Miedzi Głogów I". Wartość zleceń w ramach tej umowy, zawartej w 2013 r., wyniosła 199 mln zł. Ostateczna wartość wykonanych robót wynika z wykonanych robót oraz zatwierdzonych kosztorysów powykonawczych. Planowane zakończenie ostatniego zlecenia w ramach powyższej umowy przypada na drugi kwartał 2018 r.,
- MZRP - umowa zawarta z Babcock Wilcox Volund A/S z siedzibą w Esbjerg (Dania) na dostawę i montaż konstrukcji stalowej i kanałów w ramach rozbudowy elektrociepłowni w Boden w Szwecji. Wartość umowy wynosi 1,7 mln EUR.
- MZRP - umowa zawarta z Babcock Wilcox Volund A/S z siedzibą w Esbjerg (Dania) na dostawę i montaż konstrukcji stalowej, galerii i kanałów w ramach budowy spalarni śmieci w Gloucestershire w Wielkiej Brytanii. Wartość umowy wynosi 2,9 mln EUR.
- MZ GPBP – umowa z Saint-Gobain Innovative Materials Polska Sp. z o.o. na realizację robót budowlanych polegających na wykonaniu prac budowlano-montażowych związanych z przystosowaniem budynku pieca oraz wanny szklarskiej do modernizacji linii FLOAT 1. Wartość umowy wynosi 14,9 mln zł. Okres realizacji umowy do maja 2018 r.

3.4.2 Pozostałe zdarzenia i umowy w trakcie roku obrotowego 2017

(Umowy wykazano w wartościach netto)

Zawarte umowy:

- Emitent – aneks do Umowy Ramowej z mBank S.A. z 2011 r., na mocy którego wydłużono okres wykorzystywania limitu gwarancyjnego w kwocie 73,9 mln zł do dnia 05 lutego 2018 r. oraz wydłużono maksymalny termin ważności wystawianych gwarancji do dnia 5 lutego 2025 r. Na mocy aneksu zawartego we wrześniu 2017 r. zmniejszona została maksymalna kwota limitu linii gwarancyjnej z kwoty 73,9 mln zł do 56,0 mln zł (rb 32/2017 z dnia 6 września 2017 r.). Po dniu bilansowym zawarto kolejny aneks dot. terminów (szczegóły w pkt 3.4.4. niniejszego Sprawozdania).
- Emitent – aneks do umowy z Raiffeisen Bank Polska S.A. (Bank), o której Emitent informował w rb nr 64/2016 z dnia 4 października 2016 r. Na mocy aneksu odnawialny limit wierzytelności w wysokości 40 mln zł dostępny był w formie gwarancji, natomiast 4,8 mln zł w formie kredytu w rachunku bieżącym. Ponadto, na mocy aneksu ustanowiono jako dodatkowe zabezpieczenie hipotekę na dwóch nieruchomościach. Następnie zawarto kolejny aneks, na mocy którego przedłużony został do dnia 31 sierpnia 2028 r. ostateczny termin spłaty limitu wierzytelności oraz do dnia 31 sierpnia 2018 r. ostateczny termin wykorzystania limitu wierzytelności. Ponadto zmniejszony został również łączny limit wierzytelności z kwoty 40 mln zł do 26 mln zł, z czego 4,8 mln zł stanowi nadal kredyt w rachunku bieżącym. Zmniejszeniu uległo także zabezpieczenie przyznanego limitu w postaci oświadczenia Emitenta o poddaniu się egzekucji w trybie art. 777 par. 1 pkt 5 kodeksu postępowania cywilnego z kwoty 60 mln zł do 39 mln zł (rb 31/2017 z dnia 5 września 2017 r.).
- Emitent – aneks do umowy zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych zawartej z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A., o której Emitent informował w rb nr 23/2016 z dnia 31 marca 2016 r. Na mocy aneksu okres obowiązywania umowy został przedłużony do dnia 23 kwietnia 2018 r.
- Emitent – aneks do umowy z BNP Paribas Bank Polska S.A., na mocy którego nastąpiło zwolnienie jednej z nieruchomości objętej hipoteką. W dniu 6 listopada 2017 r. zawarty został kolejny aneks do umowy, na mocy którego nastąpiło zwolnienie ostatniej nieruchomości stanowiącej zabezpieczeni banku. Tym samym, aktualnie zabezpieczeniem wystawionych w ramach limitu gwarancji są regwarancje innego banku. O zawarciu przedmiotowej umowy Emitent informował w rb nr 32/2013 z dnia 19 kwietnia 2013 r., a o jej zmianach w kolejnych raportach bieżących.
- Emitent – umowa z Towarzystwem Ubezpieczeń Euler Hermes S.A. o udzielanie gwarancji kontraktowych w ramach limitu odnawialnego w maksymalnej wysokości 40 mln zł. W ramach limitu TU Euler Hermes udzielać będzie na zlecenie Emitenta gwarancje kontraktowe, tj. w szczególności gwarancje należytego wykonania kontraktu, właściwego usunięcia wad i usterek, przetargowe zapłaty wadium oraz zwrotu zaliczki. Umowa została zawarta na czas nieokreślony z jednomiesięcznym terminem wypowiedzenia przez każdą ze stron umowy. Zabezpieczeniem przyznanego limitu jest 10 weksli własnych in blanco wraz z deklaracjami. (rb nr 22/2017 z dnia 26 czerwca 2017 r.).

- Emitent – aneks do umowy o linię gwarancyjną z Credit Agricole Bank Polska S.A., o której Emitent informował w rb nr 75/2013 z dnia 27 sierpnia 2013 r., a o jego zmianach w kolejnych raportach. Na mocy aneksu przedłużony został do dnia 30 czerwca 2018 r. termin, do którego mogą być udzielane gwarancje i regwarancje oraz otwierane akredytywy oraz zmniejszona została linia gwarancyjna z kwoty 85 mln zł do 65 mln zł (rb nr 24/2017 z dnia 28 czerwca 2017 r.).
- MZRP - umowa z Powszechnym Zakładem Ubezpieczeń S.A. (PZU), przedmiotem której jest odnawialny limit w maksymalnej wysokości 20 mln zł, w ramach którego PZU udzielać będzie na zlecenie MZRP gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych tj. gwarancji zapłaty wadium, należytego wykonania kontraktu, właściwego usunięcia wad lub usterek oraz zwrotu zaliczki. Umowa obowiązuje do dnia 13 września 2018 r. (rb 38/2017 z dnia 14 września 2017 r.).
- Emitent - umowa z mBank S.A., przedmiotem której jest kredyt odnawialny w wysokości 2 mln GBP z przeznaczeniem na prefinansowanie i refinansowanie wydatków poniesionych w związku z realizacją kontraktu, o którym Emitent informował w rb nr 12/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r. Termin wykorzystania kredytu ustalono na 28 lutego 2018 r., natomiast termin spłaty na 29 czerwca 2018 r. Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka umowna ustanowiona na jednej z nieruchomości oraz cesja wierzytelności należnych z przedmiotowego kontraktu. Po dniu bilansowym zawarto kolejny aneks dot. terminów (szczegóły w pkt 3.4.4 niniejszego Sprawozdania).
- Emitent – aneks do Umowy o kredyt inwestycyjny z mBank S.A., o którym Emitent informował w rb nr 70/2013 oraz w kolejnych raportach okresowych i bieżących w tym w rb nr 68/2015, na mocy którego zmianie uległ harmonogram spłaty kredytu, a ostateczny termin jego spłaty został wyznaczony na dzień 30 marca 2018 r. (rb 50/2017 z dnia 29 grudnia 2017 r.). Po dniu bilansowym zawarto kolejny aneks dot. terminów (szczegóły w pkt 3.4.4 niniejszego Sprawozdania).

Inne zdarzenia

- Emitent – zawarcie porozumienia z firmą Valmet AB z siedzibą w Göteborgu w Szwecji („Zamawiający”, „Klient”) w sprawie ostatecznego rozliczenia kontraktu pn.: "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji". W rezultacie zawartego Porozumienia Emitent otrzymał od Zamawiającego kwotę 1,12 mln EUR i w tej samej kwocie odwrócił dokonany w poprzednim okresie sprawozdawczym odpis aktualizujący wartość należności (rb. 16/2017 z dnia 2 czerwca 2017 r.). Zaistniały spór powstał w związku z rozbieżnym stanowiskiem Stron dotyczącym wzajemnych roszczeń wynikających z różnicy w ocenie przyczyn 23-dniowego przedłużenia prac modernizacyjnych kotła, które były realizowane w 2016 r. W ocenie Emitenta wpływ na przebieg prac obejmujących modernizację „wiekowego”, a zarazem czynnego kotła miały opóźnienia projektowe Klienta, nie przekazywania na czas przez Valmet frontów robót, a także częstych zmian harmonogramu prac wynikających ze złej koordynacji przez Valmet prac jego podwykonawców. Na moment wyłączenia kotła ze strony Emitenta zmobilizowanych było prawie 300 pracowników, niemniej jednak w momencie jego otwarcia nie przekazano odpowiedniego frontu robót, co spowodowało zakłócenie uzgodnionego planu realizacji projektu i przełożyło się na niższą ogólną wydajność pracy. W związku z faktem, iż przesunięcie harmonogramu nastąpiło z przyczyn niezależnych od Emitenta, a Spółka realizowała roboty ponosząc dodatkowe koszty, zgodnie z ustaleniami z Zamawiającym, dla sprawnego zakończenia inwestycji, rozliczenie robót przełożono na zakończenie kontraktu.

- Emitent – odstąpienie od przedwstępnej umowy sprzedaży zawartej ze spółką Nillwood Investments Sp. z o. o. należąca do Grupy Pinnacle dotyczącej nieruchomości obejmującej działki zlokalizowane w Katowicach, przy ul. Miedzianej 15 celem dalszej odsprzedaży innemu zewnętrznemu podmiotowi. Decyzja o odstąpieniu przez Emitenta od umowy przedwstępnej wynikała z braku spełnienia się warunków umowy przedwstępnej leżących po stronie Nillwood (rb nr 06/2017 z dnia 31 stycznia 2017 r.).
- Emitent – umowa sprzedaży części nieruchomości obejmującej działkę zlokalizowaną w Sosnowcu, przy ul. Baczyńskiego, za cenę 0,6 mln zł. Aktualnie prowadzone są negocjacje dot. pozostałej części nieruchomości, przy czym jej wartość nie jest znacząca. Umowa z podmiotem trzecim została zawarta po tym jak nastąpiło wygaśnięcie roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej wobec niespełnienia się warunków zawarcia umowy przyrzeczonej w ramach przedwstępnej umowy sprzedaży zawartej ze spółką należąca do Grupy Pinnacle, o której Emitent informował w rb nr 74/2014. W ramach pakietu umów przedwstępnych wskazanego w rb nr 74/2014 wygasły również roszczenia o zawarcie umowy przyrzeczonej dotyczące nieruchomości zlokalizowanej w Bytomiu, przy ul. Strzelców Bytomskich, niemniej jednak Spółka prowadzi rozmowy z innym podmiotem zainteresowanym nabyciem przedmiotowej nieruchomości.
- MZ GPBP - zawarcie z podmiotem zewnętrznym przedwstępnej umowy sprzedaży nieruchomości obejmującej działki zlokalizowane w Gliwicach, przy ul. Pszczyńskiej 306. Wartość umowy na dzień jej zawarcia wynosiła ok. 10% kapitałów własnych Emitenta. Zawarcie umowy przyrzeczonej planowane jest na maj 2018 r. O planach zbycia przedmiotowej nieruchomości Emitent informował w raportach bieżących, w tym w rb nr 60/2016.
- Emitent – zawarcie umowy sprzedaż dot. nieruchomości nieprodukcyjnych zlokalizowanych w Zabrze przy ul. Magazynowej. Wartość umowy nie przekraczała 6% kapitałów własnych Emitenta na dzień dokonania transakcji.
- Emitent – przyjęcie przez Radę Nadzorczą Emitenta w dniu 08 grudnia 2017 r. planu dalszego zwiększania wartości Grupy oraz kierunków rozwoju Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na lata 2018-2020 (rb nr 45/2017 z dnia 8 grudnia 2017).

3.4.3 Umowy budowlane zawarte po zakończeniu roku obrotowego 2017

(Umowy wykazano w wartościach netto)

- Emitent - aneks do umowy z firmą Kinetics Technology S.p.A. na roboty budowlane, montaż elementów prefabrykowanych oraz roboty elektryczne w obszarze zw. DCU (Delayed Coking Unit) w ramach projektu EFRA (Efektywna Rafinacja), tj. inwestycji realizowanej przez Grupę LOTOS S.A. w instalację opóźnionego koksowania wraz z instalacjami towarzyszącymi. Na podstawie aneksu zwiększona została wartość wykonywanych przez Emitenta prac o 8,8 mln zł netto tj. do kwoty 37,1 mln zł netto. Ponadto na mocy ww. aneksu zmieniony został termin zakończenia prac na 30 kwietnia 2018 roku. (rb nr 02/2018 z dnia 22 stycznia 2018 r.).

- Emitent – umowa z BASF Polska Sp. z o.o. na wykonanie instalacji procesowej dla produkcji katalizatorów w rozbudowywanej fabryce katalizatorów BASF Polska Sp. z o.o. w Środzie Śląskiej w ramach realizowanego przez Zamawiającego projektu „Kopernik”. Wartość prac objętych umową wynosi 89,5 mln zł netto. Termin zakończenia prac nad projektem przypada na 31 stycznia 2019 r. (list intencyjny: rb nr 07/2018 z dnia 8 lutego 2018 r., zawarcie umowy: rb nr 09/2018 z dnia 21 lutego 2018 r.).
- MZKP - zwiększeniu zamówienia od Alstom Transport S.A. dot. dostawy konstrukcji stalowych wózków kolejowych złożonego w ramach umowy ramowej zawartej w 2015 roku. Zamówienie zwiększono o 2,0 mln EUR do kwoty 6,4 mln EUR. Termin zakończenia realizacji całego zamówienia został określony na grudzień 2018 r. (rb nr 8/2018 z dnia 8 lutego 2018 r.)
- MZRP - umowa z MH Wirth AS z siedzibą w Kristiansand (Norwegia) na dostawę konstrukcji stalowej wieży wiertriczej dla Projektu West White Rose o wartości 1,4 mln EUR. Umowa stanowi powrót po dwuletniej przerwie do współpracy zapoczątkowanej w 2002 r. z tym klientem (i jego poprzednikami prawnymi).
- MZ GPBP - zawarcie z Szpitalem Miejskim w Zabrze Sp. z o.o. umowę na „Utworzenie w ramach Szpitala Miejskiego w Zabrze Sp. z o.o. Szpitalnego Oddziału Ratunkowego wraz z lądowiskiem przyszpitalnym” Wartość umowy wynosi 20,9 mln zł, natomiast termin zakończenia zadania ustalono do 12 m-cy od daty podpisania Umowy (rb nr 12/2018 z dnia 18 kwietnia 2018 r.)
- MZRP - umowa z z Technip Zimmer GmbH z siedzibą we Frankfurcie nad Menem w na prace mechaniczne oraz prace związane z orurowaniem w rafinerii w Niemczech. Data zakończenia prac przypada na koniec 2018 roku. Wartość umowy wynosi około 5% przychodów Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za trzy kwartały 2017r. (rb nr 15/2018 z dnia 26 kwietnia 2018 r.)

Aktualny backlog

Na dzień sporządzenia niniejszego Sprawozdania wartość backlogu, tj. wartość robót z kontraktów podpisanych do zrealizowania w kolejnych okresach wynosi 441,2 mln zł natomiast szacowana wartość kontraktów do podpisania w oparciu o aktualne oferty wynosi 278,6 mln zł, co łącznie stanowi 719,8 mln zł.

3.4.4 Pozostałe zdarzenia i umowy po zakończeniu roku obrotowego 2017

(Umowy wykazano w wartościach netto)

Zawarte umowy:

- Emitent - aneks do umowy z mBank S.A., przedmiotem której był kredyt odnawialny w wysokości 2 mln GBP z przeznaczeniem na prefinansowanie i refinansowanie wydatków poniesionych w związku z realizacją kontraktu, o którym Emitent informował w rb nr 12/2017 z dnia 18 kwietnia 2017 r. Na mocy aneksu uległ zmianie termin wykorzystania kredytu, który ustalono na 25 stycznia 2018 r., natomiast termin spłaty na 26 stycznia 2018 r.
- Emitent – aneks do Umowy Ramowej z mBank S.A. z 2011 r., na mocy którego wydłużono okres wykorzystywania limitu gwarancyjnego w kwocie 56,0 mln zł do dnia 05 lutego 2019 r. oraz wydłużono maksymalny termin ważności wystawianych gwarancji do dnia 5 lutego 2026r. (rb nr 06/2018 z dnia 8 lutego 2018 r.).

- Emitent – aneksy do Umowy o kredyt inwestycyjny zawartej z mBank S.A., na mocy których zamianie uległ harmonogram spłaty kredytu, a ostateczny termin jego spłaty został wyznaczony na dzień 29 czerwca 2018 r. (rb nr 10/2018 z dnia 30 marca 2018 r.).

Inne zdarzenia

- Emitent - odstąpienie od umowy zawartej z Hitachi Zosen Inova AG, z siedzibą w Zurichu w Szwajcarii („Zamawiający”, „HZI”) dotyczącej montażu dwóch kotłów parowych w zakresie konstrukcji stalowej części ciśnieniowej oraz urządzeń towarzyszących w spalarni odpadów Ferrybridge Multifuel Energy Limited w Wielkiej Brytanii w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Ferrybridge Multifuel 2” (rb nr 1/2018 z dnia 22 stycznia 2018 r.) Bezpośrednią przyczyną odstąpienia przez Emitenta od Umowy był brak zapłaty przez HZI na wezwanie Emitenta kwoty 6,16 mln GBP, jako wynagrodzenia na pokrycie dodatkowych kosztów, których źródłem były zgłaszane przez Emitenta problemy oraz utrudnienia w dotychczasowej realizacji kontraktu, wynikające z:
 - zmian zakresu montażu tj. zwiększenie tonażu dostaw oraz odmiennego od uzgodnionego sposobu montażu,
 - licznych zmian harmonogramu dostaw leżących po stronie Zamawiającego, przy jednoczesnych opóźnieniach względem zmienionych wcześniej dat oraz braku kompletności tych dostaw,
 - opóźnień oraz licznych braków w dokumentacji technicznej dostarczanej przez HZI oraz wielokrotnych modyfikacji w tym zakresie,
 - problemów logistycznych wynikających m.in. z niewystarczającej ilości miejsc składowych, ich lokalizacji oraz opóźnień w ich udostępnianiu,
 - opóźnień w dostarczaniu Emitentowi tymczasowej konstrukcji pomocniczej, niezwykle istotnej dla prowadzonych prac montażowych oraz błędów technicznych jej wykonania.

Powyższe przełożyło się na znaczne przekroczenie zakładanych kosztów zrealizowanego już zakresu prac oraz rodziło ryzyko ich dalszego pogłębiania z tytułu realizacji kontraktu wynikające z utrzymujących się utrudnień, jak i konieczności wykonywania robót dodatkowych oraz wydłużonego czasu realizacji zakontraktowanych prac. Emitent poza roszczeniami dotyczącymi pokrycia kosztów już poniesionych, o których mowa powyżej, zażądał renegotjacji przedmiotowej Umowy, w szczególności w odniesieniu do terminu wykonania pozostałego przedmiotu Umowy oraz dodatkowego wynagrodzenia należnego Spółce z tego tytułu. W chwili zawarcia Umowy Emitent nie był w stanie przewidzieć charakteru i skali utrudnień oraz nieoczekiwanych zdarzeń, znajdujących się poza kontrolą Wykonawcy, jakie wystąpiły podczas realizacji kontraktu, a tym samym uwzględnić ich skutków w zapisach umownych. Ze względu na odmienne stanowisko stron oraz brak porozumienia co do wysokości przysługujących Emitentowi roszczeń, jak i warunków dalszej realizacji Zarząd, chroniąc interesy Emitenta, odstąpił od Umowy. Wartość zrealizowanych do końca 2017 r. przychodów w ramach przedmiotowej Umowy wyniosła 6,19 mln GBP, (tj. 51% wartości Umowy), a należności z tego tytułu zostały w całości spłacone przez HZI.

W dniu 25 stycznia 2018 r. Emitent otrzymał natomiast od HZI oświadczenie o rozwiązaniu przedmiotowej umowy. W oświadczeniu Zamawiający stwierdził, iż Emitent naruszył warunki Umowy nie wykonując prac zgodnie z Umową i tym samym HZI jest uprawnione do rozwiązania Umowy. Emitent odrzucił twierdzenia HZI o naruszeniu warunków Umowy. Emitent uważa, iż w dniu 22 stycznia 2018 r. złożył skutecznie oświadczenie o odstąpieniu od Umowy, w związku z czym miał prawo podjąć działania demobilizacyjne. Emitent uznaje

oświadczenie HZI o rozwiązaniu Umowy za bezprzedmiotowe, pozbawione podstaw prawnych i faktycznych oraz nie wywołujące zamierzonych skutków prawnych. (rb nr 04/2018 z dnia 25 stycznia 2018 r.).

W wyniku dokonanej aktualizacji budżetu przedmiotowego kontraktu, obejmującej skutki zaistniałej sytuacji, nastąpiło obniżenie jednostkowego i skonsolidowanego wyniku finansowym brutto za 2017 r. o kwotę 47,6 zł (rb nr 14/2018 z dnia 23 kwietnia 2018 r.)

- Emitent - dokonanie uzgodnień z firmą Kinetics Technology S.p.A. („Zamawiający”, „KT”) dotyczących kontraktów realizowanych w ramach projektu EFRA (Efektywna Rafinacja) tj. inwestycji Grupy LOTOS S.A. (rb nr 13/2018). W wyniku negocjacji strony ustaliły przyznanie Emitentowi dodatkowego wynagrodzenia z tytułu kontraktów, o których Emitent informował w rb. nr 30/2016, 42/2016, 59/2016, 37/2017 oraz 2/2018, w wysokości 18 mln zł netto, stanowiącego pokrycie zwiększonych kosztów powstałych w wyniku wydłużonej realizacji inwestycji, zaistniałych na budowie utrudnień oraz zwiększonej z tego tytułu pracochłonności. Emitent odstąpił natomiast od roszczeń dotyczących pokrycia pozostałych kosztów powstałych z w/w przyczyn. Strony ustaliły również nowy harmonogram prac z następującymi terminami zakończenia poszczególnych zakresów:
 - pakiet mechaniczny, o którym Emitent informował w rb nr 59/2016 - 15 lipca 2018 r., przy czym datę ewentualnego rozpoczęcia naliczania kar ustalono Na dzień 30 września 2018 r. ustalono natomiast zakończenie prac przy rozruchu mechanicznym (tzw. pre-commissioning works),
 - pakiet budowlany, o którym Emitent informował w rb nr 30/2016 oraz 2/2018 – 31 sierpnia 2018 r.
 Ponadto, Zamawiający odstąpił od naliczenia kar za opóźnienia za dotychczas niezrealizowane daty zakończenia poszczególnych robót w ramach zawartych kontraktów. Ustępstwa poczynione przez strony w toku prowadzonych negocjacji mają na celu uniknięcie długoletniego sporu oraz minimalizację ryzyka poniesienia dodatkowych kosztów związanych z zakończeniem projektu. Zaistniała sytuacja spowodowała konieczność dokonania aktualizacji budżetu kontraktu, co przełożyło się na wynik finansowy Grupy Kapitałowej za rok 2017 r., obniżając go o kwotę 21,7 mln zł.

3.5 Pożyczki

Emitent

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Emitent nie posiadał zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, natomiast należności z tytułu pożyczek udzielonych przez Emitenta wynosiły na dzień 31 grudnia 2017 r. 552 tys. zł. Należności te dotyczyły pożyczki udzielonej spółce zależnej, tj.: MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. („MZ KP S.A.”).

L.P.	Podmiot	Kwota całkowita pożyczki (w tys. zł)	Kwota (w tys. zł)	Oprocentowanie	Termin wymagalności
1.	MZ KP S.A.	1.242,3	552	WIBOR 1M + marża Emitenta	30.04.2019*)

Tabela 4. Pożyczki udzielone przez Emitenta spółkom zależnym wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

*) po dniu bilansowym, tj. w lutym 2018 r. nastąpiła całkowita spłata w/w pożyczki.

Ponadto Emitent w ciągu 2017 r. udzielił pożyczki w kwocie 1 mln zł drugiej spółce zależnej, tj. MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A., której spłata nastąpiła w ciągu 2017 r.

Powyższe umowy dot. udzielonych pożyczek były zawarte na warunkach rynkowych i nie miały istotnego wpływu na sytuację majątkową, finansową oraz wynik finansowy MOSTOSTALU ZABRZE.

Grupa Kapitałowa

Spółki zależne z Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na dzień 31 grudnia 2017 r. nie posiadały innych zobowiązań z tytułu zaciągniętych pożyczek, poza pożyczką wykazaną powyżej.

Tym samym, po uwzględnieniu wyłącznie konsolidacyjnych, Grupa Kapitałowa MOSTOSTAL ZABRZE nie posiadała na dzień 31 grudnia 2017 r. żadnych zobowiązań z tyt. zaciągniętych pożyczek, ani należności z tyt. pożyczek udzielonych.

Poza pożyczkami w ramach Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE, o których mowa w pkt dot. Emitenta Grupa nie udzielała, ani nie zaciągała innych pożyczek w całym 2017 r.

3.6 Kredyty

Emitent

Na dzień 31 grudnia 2017 r. zobowiązania Emitenta z tytułu zaciągniętych kredytów wynosiły łącznie 34.898 tys. zł, z tego:

- stan zadłużenia z tyt. kredytów długoterminowych 125 tys. zł,
- stan zadłużenia z tyt. kredytów krótkoterminowych 34.773 tys. zł,

Tym samym, zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów bankowych uległy zwiększeniu w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2016 r. o 12.188 tys. zł.

Zobowiązania kredytowe Emitenta wg zwartych umów przedstawia poniższa tabela:

L.P.	Bank	Zadłużenie na 31.12.2017 (w tys. zł)	Rodzaj kredytu	Termin wymagalności
1.	mBank S.A.	9.531	Kredyt inwestycyjny	30.03.2018*)
2.	mBank S.A.	1.092	Kredyt inwestycyjny	20.01.2019
3.	mBank S.A.	9.800	Kredyt w rachunku bieżącym	01.02.2018**)

4.	mBank S.A.	9.400	Kredyt odnawialny	29.06.2018***)
	Raiffeisen		Kredyt w rachunku	
5.	Polbank	4.672	bieżącym	31.08.2018
	Volkswagen		Kredyty dot. zakupów	16.01.2019
6.	Bank	403	samochodów	
	Razem.	34.898		

Tabela 5. Stan zadłużenia kredytowego Emitenta wg stanu na 31 grudnia 2017 r.

*) Po dniu bilansowym, tj. 30 marca 2018 r. zawarto aneks zmieniający datę spłaty na 29 czerwca 2018 r.

**) Po dniu bilansowym, tj. 01 lutego 2018 r. zawarto aneks zmieniający datę spłaty na 1 lutego 2019 r.

***) Po dniu bilansowym, tj. 26 stycznia 2018 r. na podstawie zawartego aneksu dokonano w dniu 26 stycznia 2018 r. spłaty przedmiotowego kredytu.

Informacje o podpisanych umowach kredytowych zawarte są w pkt 3.4.2 oraz 3.4.4 niniejszego Sprawozdania oraz w notach 17 i 20 Rocznej jednostkowego sprawozdania finansowego.

Poza w/w kredytami Emitent w ciągu 2017 r. nie posiadał zobowiązań z tyt. innych kredytów.

Grupa Kapitałowa

Łącznie zadłużenie z tytułu zaciągniętych kredytów dla całej Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosiło 36.991 tys. zł, co oznacza zwiększenie o 2.086 tys. zł w stosunku do roku poprzedniego.

Struktura tych zobowiązań prezentowała się następująco:

- długoterminowe kredyty bankowe 334 tys. zł,
- krótkoterminowe kredyty bankowe 36.657 tys. zł.

Informacje o podpisanych umowach kredytowych zawarte są w pkt 3.4.2 i 3.4.4 niniejszego Sprawozdania oraz w notach 19 i 24 Rocznej skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Poza w/w zadłużeniem z tyt. kredyt spółki z Grupy nie posiadały w ciągu 2017 r. zadłużenia z tyt. innych kredytów.

3.7 Poręczenia i gwarancje

Emitent

Łączna wartość udzielonych przez Emitenta poręczeń wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 2.337 tys. zł i dotyczyła zobowiązania z tyt. limitu na gwarancje udzielonego spółce zależnej w okresie wcześniejszym. Wartość udzielonych poręczeń uległa zmniejszeniu w porównaniu do roku poprzedniego o 5.752 tys. zł.

Emitent nie udzielił w 2017 r. żadnych gwarancji, natomiast łączna wartość gwarancji wystawionych na zlecenie Emitenta w związku z realizacją kontraktów budowlanych na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 138.988 tys. zł,

w tym za zobowiązania spółek zależnych MZ Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A., MZ Realizacje Przemysłowe S.A. oraz PI Biprohut Sp. z o.o. – 22.613 tys. zł.

Stan należności warunkowych z tytułu otrzymanych gwarancji i poręczeń na dzień 31 grudnia 2017 r. wynosił 34.760 tys. zł i tym samym zmniejszył się o 15.671 tys. zł w porównaniu ze stanem na koniec 2016 r.

Grupa Kapitałowa

W 2017 r. spółki zależne z Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE nie udzieliły żadnego poręczenia, natomiast łączna wartość gwarancji wystawionych na zlecenie spółek zależnych w związku z realizacją kontraktów budowlanych na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosła 101.943 tys. zł. Dla porównania na dzień 31 grudnia 2016 r. zobowiązania te wyniosły 67.752 tys. zł.

Tym samym, na dzień 31 grudnia 2017 r. łączny stan zobowiązań pozabilansowych Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE z tytułu udzielonych poręczeń i wystawionych na zlecenie Grupy gwarancji wynosi 243.268 tys. zł i zwiększył się o 42.030 tys. zł. w stosunku do 31 grudnia 2016 r.

3.8 Transakcje z podmiotami powiązаныmi

W okresie sprawozdawczym Emitent oraz jednostki od niego zależne nie zawarły żadnych transakcji z podmiotami powiązаныmi na warunkach innych niż rynkowe.

Informacje w zakresie danych liczbowych dotyczących podmiotów powiązanych ujęto w pkt 3.8 Informacji dodatkowej Rocznej jednostkowego Sprawozdania Finansowego oraz w pkt 3.8 Informacji dodatkowej Rocznej skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

3.9 Czynniki i zdarzenia, w tym o nietypowym charakterze, wpływające na działalność i sprawozdanie finansowe

Do istotnych pozycji co do rodzaju lub kwoty wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał, wynik finansowy lub przepływy środków pieniężnych, które wystąpiły w okresie sprawozdawczym i są nietypowe ze względu na rodzaj, wielkość lub wywierany wpływ, należą:

- istotny wpływ na wielkość wyniku brutto ze sprzedaży u Emitenta miała aktualizacja budżetu kontraktu dotyczącego montażu dwóch kotłów parowych w zakresie konstrukcji stalowej części ciśnieniowej oraz urządzeń towarzyszących w spalarni odpadów Ferrybridge Multifuel Energy Limited w Wielkiej Brytanii w ramach zadania inwestycyjnego pn.: „Ferrybridge Multifuel2” dokonana w związku z odstąpieniem przez Emitenta od przedmiotowej umowy zawartej z Hitacji Zosen Inova AG. Efektem aktualizacji było obniżenie wyniku o kwotę 47,6 mln zł. Szersza informacja na ten temat w pkt 3.4.4 niniejszego sprawozdania oraz w rb nr 01/2018 oraz 04/2018,
- istotny wpływ na poziom wyniku brutto ze sprzedaży u Emitenta miały dokonane aktualizacje budżetu jednego z krajowych kontraktów długoterminowych, będąca głównie wynikiem poniesienia dodatkowych kosztów w związku z przedłużającą się realizacją prac, efektem czego było obniżenie wyniku 2017 r. o łączną kwotę 14,3 mln zł (rb 34/2017, rb 42/2017 oraz rb 14/2018),

- istotny wpływ na poziom skonsolidowanego wyniku brutto ze sprzedaży (obniżenie o kwotę 21,7 mln zł) miała aktualizacja budżetu kontraktów realizowanych dla firmy Kinetics Technology S.p.A. („Zamawiający”, „KT”) dotyczących kontraktów realizowanych w ramach projektu EFRA (Efektywna Rafinacja) tj. inwestycji Grupy LOTOS S.A. Szersza informacja na ten temat w pkt 3.4.4 niniejszego sprawozdania oraz w rb nr 02/2018 oraz 13/2018,
- u Emitenta istotny wpływ na wielkość pozostałych przychodów operacyjnych miało ujęcie skutków porozumienia zawartego z Valmet AB w sprawie ostatecznego rozliczenia finansowego kontraktu "Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji", w wyniku którego Emitent otrzymał od Valmet AB kwotę 1,12 mln EUR, co na 30 czerwca 2017 r. stanowiło równowartość 4,92 mln zł. Zapłata na rzecz Emitenta nastąpiła w dniu 5 lipca 2017 r. (rb 16/2017). Szersza informacja na ten temat w pkt 3.4.2 niniejszego sprawozdania.
- istotny wpływ na wielkość skonsolidowanych pozostałych przychodów operacyjnych miały zyski z tytułu sprzedaży nieruchomości w łącznej wysokości 5,3 mln zł, w tym u Emitenta w wysokości 3,9 mln zł. Dokonane transakcje sprzedaży nieruchomości były zgodne z przyjętymi w okresach wcześniejszych działaniami zmierzającymi do optymalizacji majątku Grupy Kapitałowej Emitenta (rb 42/2017),
- u Emitenta istotny wpływ na wielkość przychodów finansowych miała dywidenda od spółek zależnych Emitenta, która wyniosła 9,4 mln zł. W skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym przychody z tytułu tych dywidend zostały wyłączone.

4. WYNIKI EKONOMICZNO- FINANSOWE SPÓŁKI

4.1 Zasady sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

Sprawozdanie finansowe Emitenta zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń wykonawczych Komisji Europejskiej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską i mającymi zastosowanie do sprawozdawczości rocznej, jak również z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. rok 2014, poz.133).

Szczegółowe informacje na zasady sporządzania jednostkowego sprawozdania finansowego za 2017 r. zostały opisane w pkt. 3.2 „Podstawy sporządzania oraz opis zasad rachunkowości przyjętych przy sporządzaniu raportu „Rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2017 roku”.

4.2 Sytuacja finansowa Mostostal Zabrze S.A.

Wyniki finansowe uzyskane przez MOSTOSTAL ZABRZE w 2017 r. w porównaniu z wynikami za 2016 r. przedstawia poniższa tabela.

	2017	2016	2017/2016
Przychody ze sprzedaży	344 715	302 387	114%
Wynik brutto ze sprzedaży	/- 44 782	/- 9 188	x
Koszty ogólnego zarządu	22 305	20 512	109%
Wynik na sprzedaży	/- 67 087	/- 29 700	x
Wynik z działalności operacyjnej	/- 60 849	/- 45 264	x
Wynik brutto	/- 58 721	/- 40 197	x
Podatek dochodowy	/- 570	/- 2 529	x
Wynik netto	/- 58 151	/- 37 668	x
Całkowite dochody netto	/- 57 901	/- 37 867	x

Tabela 6. Zestawienie podstawowych wielkości ze sprawozdania z całkowitych dochodów za lata 2017 i 2016.

Przychody ze sprzedaży Emitenta za 2017 r. osiągnęły poziom 344.715 tys. zł i w porównaniu do przychodów ze sprzedaży uzyskanych w 2016 roku zwiększyły się o 14%.

Wynik brutto na sprzedaży Emitenta w 2017 r. wyniósł (-) 44.782tys. zł. Odnotowana na tym poziomie strata to głównie wynik dokonanej aktualizacji budżetu kontraktu dotyczącego montażu dwóch kotłów parowych w zakresie konstrukcji stalowej części ciśnieniowej oraz urządzeń towarzyszących w spalarni odpadów Ferrybridge Multifuel Energy Limited w Wielkiej Brytanii. O kontrakcie oraz zaistniałym na nim sporze z Zamawiającym, tj. Hitachi Zosen Inova AG, Emitent informował w raportach bieżących nr 12/2017, 01/2018 oraz 04/2018. Efektem dokonanej aktualizacji jest obniżenie jednostkowego i skonsolidowanego wyniku finansowego brutto za 2017 r. o kwotę 47,6 mln zł, ustaloną zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny o czym Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 13/2018. Kwota 47,6 mln zł obejmuje głównie nadwyżkę kosztów nad zrealizowanymi przychodami, o której Emitent informował w raporcie bieżącym nr 01/2018. Kolejną przyczyną jest aktualizacja budżetu kontraktów realizowanych dla firmy Kinetics Technology S.p.A. w ramach projektu EFRA (Efektywna Rafinacja), wynikającą z uzgodnień dokonanych w dniu 20 kwietnia 2018 r., efektem której jest obniżenie skonsolidowanego wyniku finansowego brutto za 2017 r. o 21,7 mln zł, o czym Spółka informowała w raporcie bieżącym nr 13/2018.

Po pokryciu kosztów ogólnego zarządu, które wyniosły 22.305 tys. zł Emitent zanotował stratę na sprzedaży w wysokości (-) 67.087 tys. zł

Główny wpływ na wynik odnotowany na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej, który wyniósł odpowiednio 6.238 tys. zł oraz 2.128 tys. zł, miał przede wszystkim:

- efekt zawartego z firmą Valmet AB porozumienia dotyczącego ostatecznego rozliczenia finansowego kontraktu „Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji”, w kwocie 1,12 mln EUR, tj. 4,92 mln zł, ujęty w pozostałych przychodach operacyjnych (szerzej opisane w pkt. 3.4.2 oraz 3.9 niniejszego sprawozdania),
- przychody finansowe z tytułu dywidend otrzymanych od spółek zależnych w wysokości 9,4 mln zł,
- zyski z tytułu sprzedaży nieruchomości objętych procesem reorganizacji majątku MOSTOSTALU w kwocie 3,9 mln zł.

Po uwzględnieniu wyników na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej Emitent zamknął 2017 r. stratą brutto na poziomie (-) 58.721 tys. zł.

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za 2017 r. wyniósł (-) 570 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Spółka wykazała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 6.154 tys. zł., które w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2016 r. zmniejszyły się o 789 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły natomiast 2.132 tys. zł i w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2016 r. zmniejszyły się o 1.736 tys. zł.

Strata netto ukształtowała się na poziomie (-) 58.151 tys. zł, natomiast ujemne całkowite dochody netto wyniosły (-) 57.901 tys. zł.

4.3 Ocena zarządzania zasobami finansowymi. Podstawowe wskaźniki

Sytuację finansową Emitenta w okresie 2017 roku charakteryzują wybrane parametry ekonomiczno-finansowe wyszczególnione w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w sprawozdaniu z całkowitych dochodów oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Ocena sytuacji finansowej MOSTOSTALU ZABRZE została przeprowadzona w oparciu o zweryfikowane przez biegłych rewidentów sprawozdania finansowe za lata 2017 i 2016.

1. Ocena rentowności

Kształtowanie się poszczególnych wskaźników rentowności Emitenta przedstawia poniższa tabela:

	2017	2016
Przychody ze sprzedaży (w tys. zł)	344 715	302 387
Rentowność brutto na sprzedaży	/-/ 13,0%	/-/ 3,0%
<i>(wynik brutto na sprzedaży/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność brutto	/-/ 17,0%	/-/ 13,3%
<i>(wynik finansowy brutto/przychody ze sprzedaży)</i>		

Rentowność netto (wynik finansowy netto/przychody ze sprzedaży)	/-/ 16,9%	/-/ 12,5%
Rentowność kapitału własnego (wynik finansowy netto/kapitał własny)	/-/ 70,0%	/-/ 26,7%
Rentowność majątku (aktywów) (wynik finansowy netto/suma bilansowa)	/-/ 21,5%	/-/ 11,2%

Tabela 7. Przychody ze sprzedaży oraz wskaźniki rentowności.

Przychody ze sprzedaży w 2017 r. odnotowały w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego 14%-owy wzrost jednak w wyniku zdarzeń jednorazowych wykazanych w pkt 3.4.4 niniejszego sprawozdania Emitent odnotował stratę na poziomie wyniku brutto na sprzedaży w wysokości (-) 44,8 mln zł, a tym samym deficytowość wyniosła 13 %. Ostatecznie Emitent zamknął rok 2017 stratą na poziomie 58,2 mln zł, z deficytowością poziomie 16,9%.

2. Ocena płynności

Oceny płynności finansowej dokonano na podstawie analizy poziomu i struktury kapitału obrotowego oraz wskaźników rotacji podstawowych składników kapitału obrotowego, jak również na podstawie analizy poziomu wskaźników płynności.

Poziom kapitału obrotowego	2017 (tys. zł)	2016 (tys. zł)
1. Majątek obrotowy	110.265	170.512
2. Zobowiązania bieżące (krótkoterminowe)	182.968	189.149
3. Kapitał obrotowy (1-2)	-72 703	- 18.637
4. Udział kapitału obrotowego w finansowaniu majątku obrotowego (3/1)	/-/ 66%	/-/ 11%

Tabela 8. Kapitał obrotowy

Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitał obrotowy, tj. różnica pomiędzy wielkością aktywów bieżących a wielkością zobowiązań krótkoterminowych wyniosła (-) 72.703 tys. zł i tym samym zmniejszył się w stosunku do 2016 r. o 54.066 tys. zł.

Cykle Rotacji:	2017 (dni)	2016 (dni)
Wskaźnik obrotu należności (należności krótkoterminowe netto z tytułu dostaw x liczba dni okresu/przychody ze sprzedaży)	113	108

Wskaźnik obrotu zobowiązań	95	132
(zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw x liczba dni okresu/koszty)		

Tabela 9. Wskaźniki rotacji.

Analiza cykli rotacji zobowiązań i należności wykazała, iż wzrósł wskaźnik rotacji należności z tytułu dostaw i usług natomiast wskaźnik rotacji zobowiązań uległ znacznemu zmniejszeniu.

Ocena płynności

			2017	2016
Płynność I stopnia (bieżąca)	(aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe)		0,60	0,90
Płynność II stopnia (szybka)	(aktywa obrotowe – zapasy/zobowiązania krótkoterminowe)		0,60	0,90

Tabela 10. Wskaźniki płynności

Oba zaprezentowane wskaźniki płynności według stanów na dzień 31 grudnia 2017 r. zanotowały spadek w stosunku do poziomu uzyskanego na koniec 2016 r.

Informację dot. wskaźników niefinansowych, a także zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego ujęto w pkt 11 niniejszego Sprawozdania.

4.4 Prognozy wyników finansowych

Emitent nie publikował prognoz wyników finansowych dla jednostki dominującej ani dla Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na rok 2016 jak również na kolejne lata obrotowe.

5. WYNIKI EKONOMICZNO-FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL-ZABRZE

5.1 Zasady sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń wykonawczych Komisji Europejskiej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską i mającymi zastosowanie do sprawozdawczości rocznej, jak również z wymogami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 19.02.2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. rok 2014, poz.133).

Szczegółowe informacje na temat zasad sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. zostały opisane w pkt. 3.2 „Podstawy sporządzania oraz opis zasad rachunkowości przyjętych przy sporządzaniu raportu” Roczne skonsolidowanego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2017 roku”.

5.2 Aktualna i przewidywana sytuacja finansowa Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze

Skonsolidowane wyniki finansowe uzyskane przez Grupę Kapitałową MOSTOSTAL ZABRZE w 2017 r. w porównaniu z skonsolidowanymi wynikami za 2016 r. przedstawia poniższa tabela.

w tys. zł

	2017	2016	2017/2016
Przychody ze sprzedaży	650 363	751 787	87%
Wynik brutto ze sprzedaży	/-/ 39 421	31 474	x
Koszty ogólnego zarządu	45 552	46 136	99%
Wynik na sprzedaży	/-/ 84 982	/-/ 14 685	x
Wynik z działalności operacyjnej	/-/ 75 610	/-/ 23 440	x
Wynik brutto	/-/ 82 971	/-/ 26 406	x
Podatek dochodowy	/-/ 983	/-/ 96	x
Wynik netto z działalności gospodarczej	/-/ 81 988	/-/ 26 310	X
Wynik z działalności zaniechanej	2 041	3 709	55%
Wynik netto	/-/ 79 947	/-/ 22 601	x
Wynik netto przypadające na udziały niekontrolujące	/-/ 160	202	x
Całkowite dochody netto	/-/ 80 844	/-/ 22 762	x
Całkowite dochody netto przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej	/-/ 80 652	/-/ 22 960	x

Tabela 11. Zestawienie podstawowych wielkości ze sprawozdania z całkowitych dochodów za lata 2017 i 2016

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze za 2017 r. osiągnęły poziom 650.363 tys. zł i w porównaniu do przychodów ze sprzedaży uzyskanych w 2016 roku zmniejszyły się o 13%.

Wynik brutto na sprzedaży uzyskany przez Grupę Kapitałową w 2017 r. wyniósł (-) 39.421 tys. zł, z rentownością (-) 6,1%. Spadek marży brutto na sprzedaży to przede wszystkim efekt odnotowania na tym poziomie straty przez

Emitenta. Po pokryciu kosztów ogólnego zarządu, które wyniosły 45.552 tys. zł Grupa Kapitałowa zanotowała stratę na sprzedaży w wysokości (-) 84.982 tys. zł.

Główny wpływ na wynik odnotowany na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej, który wyniósł odpowiednio 9.372 tys. zł oraz (-) 7.361 tys. zł, miał przede wszystkim:

- efekt zawartego z firmą Valmet AB porozumienia dotyczącego ostatecznego rozliczenia finansowego kontraktu „Modyfikacja kotła w fabryce celulozy Sodra Cell Varo w Szwecji”, w kwocie 1,12 mln EUR, tj. 4,92 mln zł, ujęty w pozostałych przychodach operacyjnych (szerzej opisane w pkt. 3.4.2 oraz 3.9 niniejszego sprawozdania),
- zyski z tytułu sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych objętych procesem reorganizacji majątku Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w kwocie 5,3 mln zł.

Po uwzględnieniu wyników na pozostałej działalności operacyjnej oraz na działalności finansowej Grupa Kapitałowa zamknęła 2017 r. stratą brutto na poziomie (-) 82.971 tys. zł.

Podatek dochodowy wykazany w sprawozdaniu z całkowitych dochodów za 2017 r. wyniósł (-) 983 tys. zł.

Na dzień 31 grudnia 2017 r. Grupa Kapitałowa wykazała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w wysokości 18.051 tys. zł, które w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2016 r. zmniejszyły się o 1.862 tys. zł.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na dzień 31 grudnia 2017 r. wyniosły natomiast 10.071 tys. zł i zmniejszyły się o 4.836 tys. zł w porównaniu do dnia 31 grudnia 2016 r.

Strata netto po uwzględnieniu wyniku na działalności zaniechanej w wysokości 2.041 tys. zł ukształtowała się na poziomie (-) 79.947 tys. zł, w tym strata przypadająca na udziały niekontrolujące wyniosła (-) 160 tys. zł, natomiast ujemne całkowite dochody netto przypisane akcjonariuszom jednostki dominującej wyniosły (-) 80.652 tys. zł.

5.3 Struktura aktywów i pasywów skonsolidowanego bilansu

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. suma aktywów i pasywów skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej wyniosła 435 mln zł i tym samym zmniejszyła się o 113,5 mln zł w stosunku do 31 grudnia 2016 r.

Główne pozycje skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej Grupy MOSTOSTAL ZABRZE na dzień 31 grudnia 2017 roku w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 2016 roku przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł).

AKTYWA	31.12.2017	31.12.2016	struktura na 31.12.2017	struktura na 31.12.2016
A. Aktywa trwałe (długoterminowe)	168 008	196 531	39%	36%
1. Rzeczowe aktywa trwałe	74 260	98 959	17%	18%
2. Nieruchomości inwestycyjne	73 275	75 246	17%	14%
3. Wartości niematerialne	1 990	1 953	0%	0,4%
4. Długoterminowe aktywa finansowe	432	460	0%	0,1%

5. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	18 051	19 913	4%	4%
B. Aktywa obrotowe (krótkoterminowe)	234 453	323 077	54%	59%
1. Zapasy	26 752	33 749	6%	6%
2. Krótkoterminowe należności	159 233	221 541	37%	40%
3. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	20 153	42 757	5%	8%
4. Należności z tytułu podatku dochodowego	706	3 962	0%	1%
5. Krótkoterminowe aktywa finansowe	1 426	2 797	0%	1%
6. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	26 183	18 271	6%	3%
C. Aktywa sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	32 648	28 964	8%	5%
Aktywa razem	435 109	548 572	100%	100%

PASYWA	31.12.2017	31.12.2016	struktura na 31.12.2017	struktura na 31.12.2016
A. Kapitał własny razem	151 694	232 730	35%	42%
A1. Kapitał własny właścicieli jednostki dominującej	149 265	229 953	34%	42%
1. Kapitał podstawowy	149 131	149 131	34%	27%
2. Kapitał zapasowy	67 921	98 044	16%	18%
3. Kapitał rezerwowy	15 060	9 321	3%	2%
4. Kapitał z aktualizacji wyceny	(6 825)	(5 956)	-2%	-1%
5. Zysk/strata z lat ubiegłych i roku bieżącego, w tym:	(76 022)	(20 587)	-17%	-4%
- zysk/strata z lat ubiegłych	3 765	2 216	1%	0%
- zysk/strata okresu bieżącego	(79 787)	(22 803)	-18%	-4%
A2. Kapitał własny przypadający na udziały niekontrolujące	2 429	2 777	1%	1%
B. Zobowiązania długoterminowe	30 002	37 096	7%	7%
1. Długoterminowe rezerwy	15 478	14 906	4%	3%
2. Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10 071	14 907	2%	3%

3. Długoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	334	1 780	0%	0%
4. Pozostałe długoterminowe zobowiązania finansowe	4 104	5 484	1%	1%
5. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	15	19	0%	0%
C. Zobowiązania krótkoterminowe	253 413	278 746	58%	51%
1. Krótkoterminowe rezerwy	27 709	26 664	6%	5%
2. Krótkoterminowe kredyty bankowe i pożyczki	36 657	33 125	8%	6%
3. Pozostałe krótkoterminowe zobowiązania finansowe	3 613	4 226	1%	1%
4. Krótkoterminowe zobowiązania	165 061	192 739	38%	35%
5. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	19 813	20 318	5%	4%
6. Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	560	1 674	0%	0%
D. Zobowiązania dotyczące aktywów sklasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży	-	-	0%	0%
Kapitał własny i zobowiązania razem	435 109	548 572	100%	100%

Tabela 12. Porównanie struktury sprawozdania z sytuacji finansowej w latach 2017 i 2016.

W analizowanym okresie znaczną zmianę w stosunku do dnia 31 grudnia 2017 r. w skonsolidowanych aktywach odnotowały głównie:

- krótkoterminowe należności z tyt. dostaw i usług (zmniejszenie o 43,7 mln zł),
- rzeczowe aktywa trwałe (zmniejszenie o 24,7 mln zł),
- krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe (zmniejszenie o 22,6 mln zł) ,
- środki pieniężne i ich ekwiwalenty (wzrost 7,9 mln zł).

Po stronie pasywów istotnej zmianie uległy natomiast:

- krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług (zmniejszenie o 34,7 mln zł)
- kapitały własne (zmniejszenie o 81,0 mln zł), na co wpływ miało przede wszystkim odnotowana strata bieżącego okresu.

5.4 Ocena zarządzania zasobami finansowymi. Podstawowe wskaźniki

Sytuację finansową Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w okresie 2017 roku charakteryzują wybrane parametry ekonomiczno-finansowe wyszczególnione w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w sprawozdaniu

z całkowitych dochodów oraz w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych. Ocena sytuacji finansowej Grupy Kapitałowej MOSTOSTALU ZABRZE została przeprowadzona w oparciu o zweryfikowane przez biegłych rewidentów sprawozdania finansowe za lata 2017 i 2016.

1. Ocena rentowności

Kształtowanie się poszczególnych wskaźników rentowności Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE przedstawia poniższa tabela:

	2017	2016
Przychody ze sprzedaży (w tys. zł)	650 363	751 787
Rentowność brutto na sprzedaży	/-/ 6,1%	4,2%
<i>(wynik brutto na sprzedaży/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność brutto	/-/ 12,8%	/-/ 3,5%
<i>(wynik finansowy brutto/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność netto	/-/ 12,3%	/-/ 3,0%
<i>(wynik finansowy netto/przychody ze sprzedaży)</i>		
Rentowność kapitału własnego	/-/ 52,7%	/-/ 9,7%
<i>(wynik finansowy netto/kapitał własny)</i>		
Rentowność majątku (aktywów)	/-/ 18,4%	/-/ 4,1%
<i>(wynik finansowy netto/suma bilansowa)</i>		

Tabela 13. Przychody ze sprzedaży oraz wskaźniki rentowności.

Skonsolidowane przychody ze sprzedaży w 2017 r. odnotowały w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego 13%-owy spadek, w wyniku zdarzeń jednorazowych (wykazane w pkt 3.4.4 niniejszego sprawozdania) Grupa Kapitałowa odnotował spadek wyniku brutto na sprzedaży, a tym samym rentowność na tym poziomie wyniosła (-) 6,1 % w 2017 r. względem 4,2% w 2016 r.

Ostatecznie Grupa Kapitałowa zamknęła rok 2017 stratą netto w wysokości 79,9 mln zł, a tym samym deficytowość wyniosła 12,3 %.

2. Ocena płynności

Oceny płynności finansowej dokonano na podstawie analizy poziomu i struktury kapitału obrotowego oraz wskaźników rotacji podstawowych składników kapitału obrotowego, jak również na podstawie analizy poziomu wskaźników płynności.

Poziom kapitału obrotowego		2017 (tys. zł)	2016 (tys. zł)
1.	Majątek obrotowy	234 453	323 077
2.	Zobowiązania bieżące (krótkoterminowe)	253 413	278 746
3.	Kapitał obrotowy (1-2)	-18 960	44 331
4.	Udział kapitału obrotowego w finansowaniu majątku obrotowego (3/1)	-/ 8%	14%

Tabela 14. Kapitał obrotowy

Na dzień 31 grudnia 2017 r. kapitał obrotowy Grupy Kapitałowej, tj. różnica pomiędzy wielkością aktywów bieżących a wielkością zobowiązań krótkoterminowych wyniosła (-) 18.960 tys. zł i tym samym zmniejszył się w stosunku do 2016 r. o 63.291 tys. zł.

Cykle Rotacji:			2017 (dni)	2016 (dni)
Wskaźnik	obrotu	należności	95	79
(należności krótkoterminowe netto z tytułu dostaw x liczba dni okresu/przychody ze sprzedaży)				
Wskaźnik	obrotu	zobowiązań	65	63
(zobowiązania krótkoterminowe z tytułu dostaw x liczba dni okresu/koszty)				

Tabela 15. Wskaźniki rotacji.

Analiza cykli rotacji zobowiązań i należności wykazała, iż wskaźnik rotacji należności z tytułu dostaw i usług uległ zwiększeniu, natomiast wskaźnik rotacji zobowiązań liczony w dniach nie uległ istotnej zmianie.

Ocena płynności				2017	2016
Płynność	I	stopnia	(bieżąca)	0,93	1,16
(aktywa obrotowe/zobowiązania krótkoterminowe)					
Płynność	II	stopnia	(szybka)	0,82	1,04
(aktywa obrotowe – zapasy/zobowiązania krótkoterminowe)					

Tabela 16. Wskaźniki płynności.

Oba zaprezentowane wskaźniki płynności według stanów na dzień 31 grudnia 2017 r. zanotowały spadek w stosunku do poziomu uzyskanego na koniec 2016 r.

Informację dot. wskaźników niefinansowych, a także zagadnień pracowniczych i środowiska naturalnego ujęto w pkt 11 niniejszego Sprawozdania.

6. PERSPEKTYWY ROZWOJU SPÓŁKI I GRUPY KAPITAŁOWEJ MOSTOSTAL ZABRZE ORAZ CZYNNIKI MAJĄCE WPŁYW NA PRZYSZŁĄ SYTUACJĘ

Do najważniejszych czynników, które mogą mieć wpływ na Spółkę oraz Grupę Kapitałową MOSTOSTAL ZABRZE w tym na przyszłą sytuację finansową oraz rozwój należy zaliczyć:

Czynniki zewnętrzne:

- sytuacja gospodarcza - tempo wzrostu gospodarczego – zgodnie z tzw. szybkim szacunkiem opublikowanym przez Główny Urząd Statystyczny (GUS) w dn. 28.02.2018 roku, tempo wzrostu PKB w IV kw. 2017 r. wyniosło 5,1% r/r wobec 4,9% r/r w III kw. Dane GUS potwierdziły znaczące odbicie inwestycji, które pierwszy raz od trzech lat stały się motorem wzrostu w ostatnim kwartale ub. r., tj. wzrosły o 11,3% r/r wobec 3,3% r/r w III kw. Analitycy spodziewają się utrzymania dynamiki wzrostu PKB blisko 5% r/r w kolejnych dwóch kwartałach, a w całym 2018 r. nie wykluczają wzrostu na poziomie 4-4,6%, przy znaczącym wkładzie inwestycji.
- zgodnie z raportem firmy badawczej SPECTIS pn. „Rynek budowlany w Polsce 2018-2015” 15.02.2018 r. – w bieżącym roku wartość polskiego rynku budowlanego po raz pierwszy w historii przekroczy poziom 200 mld zł, co odpowiadać będzie nieco powyżej 10% wartości PKB. Jednak z uwagi na rosnące koszty materiałów i robocizny realna dynamika rynku może być nieco niższa w porównaniu z 2017 r. Środek ciężkości polskiego sektora budowlanego wyraźnie przesunął się z dużych grup budowlanych w kierunku mniejszych i bardziej wyspecjalizowanych podmiotów.
- wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w budownictwie wg danych opublikowanych 23 marca 2018 roku przez GUS, ukształtował się w marcu br. na poziomie plus 3,2 wobec plus 0,8 pkt w poprzednim miesiącu.
- poprawę koniunktury sygnalizuje 16,2% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie - 13% (przed miesiącem odpowiednio 14,9% i 14,1%). Bieżący portfel zamówień oceniany jest niekorzystnie, podobnie jak w styczniu. Oceny dotyczące produkcji budowlano-montażowej i sytuacji finansowej są negatywne, w przypadku produkcji budowlano -montażowej gorsze od zgłaszanych w ostatnich dziesięciu miesiącach, a sytuacji finansowej - ostatnich ośmiu miesiącach. Przewidywania dotyczące portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej są pozytywne, lepsze od oczekiwań formułowanych w analogicznym miesiącu ostatnich dziewięciu lat. Prognozy wskazują, że sytuacja finansowa może nie zmienić się. Rosną bowiem opóźnienia płatności za wykonane roboty budowlano-montażowe. Przedsiębiorstwa budowlane przewidują zwiększenie zatrudnienia. Zapowiadany jest wzrost cen robót budowlano-montażowych.
- utrzymujący się potencjał inwestycyjny w segmencie obiektów kubaturowych oraz inwestycji zagranicznych w przemyśle, realizowanych między innymi na terenach specjalnych stref ekonomicznych.
- organizacja budów w formule Projektu i Buduj („pod klucz”) – wydłużająca proces inwestycyjny,
- trudności w pozyskaniu wysokokwalifikowanych pracowników i rosnące koszty pracy, które nie znalazły odzwierciedlenia w zwiększonych budżetach Inwestorów i poziomie cen,
- w przypadku głównie inwestycji realizowanych zgodnie z Prawem zamówień publicznych, przedłużające się i wielokrotnie powtarzane procedury przetargowe, spowodowane niedoszacowanymi budżetami inwestorskimi i nie prowadzące do sprawnego rozstrzygnięcia i kontraktacji zamówień,

- tempo realizacji inwestycji w ramach nowej perspektywy budżetu UE na lata 2014 – 2020 zakładającej ok. 82,5 mld euro z Funduszu Spójności na finansowanie inwestycji w Polsce.
- konkurencja na rynku usług budowlanych powodującą spadek cen usług budowlano – montażowych wpływający negatywnie na wysokość osiąganych marż,
- poziom cen materiałów i usług budowlanych, mający wpływ na wynik realizowanych kontraktów,

Czynniki wewnętrzne:

- restrukturyzacja Grupy, której celem jest integracja operacyjna oraz skoncentrowanie działań na zwiększeniu efektywności prowadzonej działalności Grupy. Działania zmierzające do przeniesienia całej perspektywicznej działalności operacyjnej MOSTOSTALU ZABRZE S.A. związane z realizacją kontraktów budowlanych do spółki zależnej MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. i zmiana roli Spółki Dominującej MOSTOSTAL ZABRZE S.A., która pozostanie podmiotem realizującym zadania na poziomie zarządzania strategicznego i usługi wspólne,
- zmiany strukturalne, operacyjne, procesowe i zarządcze, zmierzające do minimalizacji ryzyk związanych z prowadzeniem działalności w branży budowlanej, a także rozwoju Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE,
- budowa bardziej efektywnej segmentowej strategii sprzedażowej opartej na kluczowych segmentach rynku tj.: Energetyce i Ochronie Środowiska, Chemii i Petrochemii, Budownictwie Przemysłowym, Budownictwie Ogólnym i Rynkach Zagranicznych.
- struktura Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. zapewniająca komplementarność, dywersyfikację oraz wysoką jakość oferowanych usług,
- doświadczenie w realizacji specjalistycznych kontraktów w kraju i za granicą, rozpoznawalna marka oraz wiarygodność techniczna,
- wysoka aktywność na rynkach zagranicznych,
- wysoko wykwalifikowana i doświadczona kadra techniczna i ekonomiczna,
- wdrożony zintegrowany system informatyczny klasy ERP wspomagający zarządzanie,
- specjalistyczne uprawnienia i certyfikaty, szczególnie w zakresie prowadzonej działalności produkcyjnej i montażowej,
- ewentualna sprzedaż nieprodukcyjnych i zbędnych, z punktu widzenia przyjętych celów, aktywów Grupy,
- ryzyko operacyjne związane z realizowanymi kontraktami budowlanymi, dotyczące m. in. prawidłowości wyceny prowadzonych prac, dotrzymania terminów zawartych w kontraktach, terminowości oraz jakości robót świadczonych przez podwykonawców, jak również ewentualnej niewypłacalności Inwestorów,
- wyniki sporów oraz spraw sądowych szerzej opisanych w pkt. 3.4.4 „Inne zdarzenia” oraz 10.1. niniejszego sprawozdania.

Informacje o strategii rynkowej Emitenta i Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE ujęto w pkt. 11.3.2 niniejszego Sprawozdania.

7. CZYNNIKI RYZYKA I ZAGROŻEŃ

Działalność prowadzona przez Emitenta oraz całą Grupę Kapitałową, podobnie jak to ma miejsce w przypadku innych firm sektora budowlanego, narażona jest na różnego rodzaju ryzyka, związane zarówno z sytuacją makroekonomiczną, jak i wewnętrzną Spółki i Grupy. Zewnętrzne i wewnętrzne czynniki wpływające na rozwój przedsiębiorstwa, determinujące również pewne ryzyko, opisano szczegółowo w pkt 6 niniejszego Sprawozdania.

Sytuacja makroekonomiczna wykazała, iż w okresie sprawozdawczym spółki z Grupy Kapitałowej Emitenta narażone był na następujące obszary ryzyka:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności,
- ryzyko rynkowe:
 - ryzyko walutowe,
 - ryzyko stopy procentowej,
 - ryzyko cen towarów.

Głównym celem zarządzania ryzykiem w okresie sprawozdawczym było prawidłowe zdefiniowanie, przewidywanie i monitorowanie zmieniających się czynników zewnętrznych, które wywierają wpływ na działalność Emitenta i Grupy. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. w okresie od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. na bieżąco analizował potencjalne ryzyka, w celu ograniczenia ich negatywnego działania, przestrzegając procedur elastycznego reagowania na zmieniające się warunki zewnętrzne. Informacje dotyczące przyjętej przez Spółkę polityki zarządzania ryzykiem finansowym zostały ujęte w rocznym jednostkowym i skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za 2017 rok (pkt 3.4 Informacji dodatkowej do rocznego jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego).

Poza czynnikami ryzyka powszechnie występującymi w branży budowlanej opisanymi również w pkt 6 niniejszego Sprawozdania, wpływ na przyszłą sytuację finansową Emitenta oraz Grupy będą miały również wyniki spraw sądowych oraz sporów, opisane w pkt. 10.1 niniejszego Sprawozdania oraz zaistniałych sporów opisanych w pkt. 3.4.4 „Inne zdarzenia” niniejszego Sprawozdania.

8. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ŁADU KORPORACYJNEGO

8.1 Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, któremu podlega emitent

W roku obrotowym 2017 r. Spółka podlegała zasadom ładu korporacyjnego opisanym w dokumencie Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016, uchwalonym przez Radę Nadzorczą GPW uchwałą nr 26/1413/2015 z dnia 13 października 2015 r., które weszły w życie z dniem 1 stycznia 2016 r.

Tekst zbioru „Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW 2016” jest publicznie dostępny na stronie internetowej GPW: https://www.gpw.pl/dobre_praktyki_spolek_regulacje.

8.2 Wskazanie zbioru zasad ładu korporacyjnego, od stosowania których odstąpiono

Emitent odstąpił od następujących zasad i rekomendacji określonych w dokumencie pn.: „Dobre praktyki spółek notowanych na GPW 2017”: I.Z.1.7, Z.1.20, IV.Z.2, IV.R.2 oraz V.Z.5.

- zasada I.Z.1.7. „Spółka zamieszcza na swojej stronie internetowej (...): opublikowane przez spółkę materiały informacyjne na temat strategii spółki oraz jej wyników finansowych” – Spółka nie wydzieliła na stronie internetowej odrębnego miejsca dla publikacji dodatkowych materiałów na temat strategii Spółki oraz jej wyników finansowych. Informacje takie zawierają już materiały opublikowane i w znacznej części zamieszczone w innych zakładkach strony internetowej.
- zasada I.Z.1.20 - „Spółka zamieszcza na swojej stronie internetowej(...): zapis przebiegu obrad walnego zgromadzenia, w formie audio lub wideo” – Spółka nie zamieszcza na swojej stronie internetowej zapisów przebiegu obrad walnego zgromadzenia, gdyż ich nie prowadzi. Wszelkie informacje ilustrujące przebieg obrad walnego zgromadzenia oraz wyniki głosowań zawierają raporty bieżące, protokoły oraz odpowiednią informację na stronie internetowej Spółki w zakładce dot. Walnych Zgromadzeń. W ocenie Spółki brak takowego zapisu nie wpływa na przejrzystość Spółki oraz rzetelność i kompletność przekazywanych akcjonariuszom informacji. Ponadto, dotychczasowe doświadczenie związane z obradami walnego zgromadzenia nie wskazują na potrzebę dokonywania tego rodzaju zapisu.
- zasada IV.Z.2. - „Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu spółki, spółka zapewnia powszechnie dostępną transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym”

oraz

rekomendacja IV.R.2. „Jeżeli jest to uzasadnione z uwagi na strukturę akcjonariatu lub zgłaszane spółce oczekiwania akcjonariuszy, o ile spółka jest w stanie zapewnić infrastrukturę techniczną niezbędną dla sprawnego przeprowadzenia walnego zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, powinna umożliwić akcjonariuszom udział w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu takich środków, w szczególności poprzez:

- 1) transmisję obrad walnego zgromadzenia w czasie rzeczywistym,
- 2) dwustronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której akcjonariusze mogą wypowiadać się w toku obrad walnego zgromadzenia, przebywając w miejscu innym niż miejsce obrad walnego zgromadzenia,
- 3) wykonywanie, osobiście lub przez pełnomocnika, prawa głosu w toku walnego zgromadzenia

- Statut Spółki oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia nie przewidują brania udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej. Ponadto, w ocenie Spółki stosowanie tej zasady nie jest uzasadnione zarówno z uwagi na strukturę akcjonariatu, jak i ze względu na brak zainteresowania ze strony akcjonariuszy takimi możliwościami. W opinii Zarządu Spółki, dotychczas prowadzona polityka informacyjna Spółki jest przejrzysta, dlatego też odstąpienie od stosowania powyższej zasady nie stanowi jakiegokolwiek ograniczenia w dostępie do informacji dla akcjonariuszy,

- zasada V.Z.5. - „przed zawarciem przez spółkę istotnej umowy z akcjonariuszem posiadającym co najmniej 5% ogólnej liczby głosów w spółce lub podmiotem powiązanim zarząd zwraca się do rady nadzorczej o wyrażenie zgody na taką transakcję. Rada nadzorcza przed wyrażeniem zgody dokonuje oceny wpływu takiej transakcji na interes spółki. Powyższemu obowiązkowi nie podlegają transakcje typowe i zawierane na warunkach rynkowych w ramach prowadzonej działalności operacyjnej przez spółkę z podmiotami wchodzącymi w skład grupy kapitałowej spółki. W przypadku, gdy decyzję w sprawie zawarcia przez spółkę istotnej umowy z podmiotem powiązanim podejmuje walne zgromadzenie, przed podjęciem takiej decyzji spółka zapewnia wszystkim akcjonariuszom dostęp do informacji niezbędnych do dokonania oceny wpływu tej transakcji na interes spółki.” - Aktualne akty korporacyjne Spółki nie zawierają odpowiedniego zapisu dotyczącego stosowania powyższej zasady.

Ponadto, następujące zasady i rekomendacje „Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW 2016” nie mają zastosowania w odniesieniu do Emitenta:

- zasada I.Z.1.10. - “prognozy finansowe – jeżeli spółka podjęła decyzję o ich publikacji - opublikowane w okresie co najmniej ostatnich 5 lat, wraz z informacją o stopniu ich realizacji” - Spółka nie publikuje prognoz finansowych.
- zasada I.Z.2. - „Spółka, której akcje zakwalifikowane są do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40, zapewnia dostępność swojej strony internetowej również w języku angielskim, przynajmniej w zakresie wskazanym w zasadzie I.Z.1. Niniejszą zasadę powinny stosować również spółki spoza powyższych indeksów, jeżeli przemawia za tym struktura ich akcjonariatu lub charakter i zakres prowadzonej przez nie działalności” - Zasada nie ma zastosowania ponieważ akcje Spółki nie są zakwalifikowane do indeksów giełdowych WIG20 lub mWIG40, niemniej jednak Spółka prowadzi w istotnym zakresie swoją stronę internetową w języku angielskim,
- zasady VI.Z.2. - „Aby powiązać wynagrodzenie członków zarządu i kluczowych menedżerów z długookresowymi celami biznesowymi i finansowymi spółki, okres pomiędzy przyznaniem w ramach programu motywacyjnego opcji lub innych instrumentów powiązanych z akcjami spółki, a możliwością ich realizacji powinien wynosić minimum 2 lata.” - W Spółce nie istnieje program motywacyjny bazujący na instrumentach powiązanych z akcjami Spółki.

W dniu 22 września 2017 r. Spółka opublikowała raport bieżący EBI nr 1/2017 informujący, iż w związku z obowiązywaniem ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, Rada Nadzorcza Emitenta powołała uchwałą z dnia 22 września 2017 r. spośród swoich członków, Komitet Audytu. W skład Komitetu Audytu weszły następujące osoby:

1. Witold Grabysz – Przewodniczący Komitetu Audytu,
2. Michał Rogatko - Członek Komitetu Audytu,
3. Marek Kaczyński - Członek Komitetu Audytu.

W związku z powyższym Spółka rozpoczęła stosowanie zasady II.Z.8. DPSN. Powołany skład Komitetu Audytu świadczy również o stosowaniu przez Spółkę zasad II.Z.7.

8.3 Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio znaczne pakiety akcji

Akcjonariusze posiadający znaczne pakiety akcji na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz zaistniałe zmiany w znacznych pakietach akcji po dniu bilansowym zostały omówione w pkt 1.3.1 niniejszego Sprawozdania.

8.4 Wskazanie posiadaczy wszelkich papierów wartościowych, które dają specjalne uprawnienia kontrolne, wraz z opisem tych uprawnień

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. nie posiada akcji dających specjalne uprawnienia kontrolne w stosunku do Spółki.

8.5 Wskazanie wszelkich ograniczeń odnośnie do wykonywania prawa głosu

Powyższe ograniczenia nie istnieją.

8.6 Wskazanie wszelkich ograniczeń dotyczących przenoszenia prawa własności papierów wartościowych emitenta

Powyższe ograniczenia nie istnieją.

8.7 Organy Spółki

8.7.1 Zarząd

Prezes Zarządu	-	Dariusz Pietyszuk,
Wiceprezes Zarządu	-	Jarosław Pietrzyk.

Szczegółowe zmiany w składzie Zarządu zostały omówione w pkt 1.2 niniejszego Sprawozdania.

8.7.1.1 Zasady powoływania i odwoływania członków organu oraz opis działania i uprawnień organu

Zgodnie z § 28 statutu MOSTOSTALU ZABRZE S.A. (tekst jednolity przyjęty przez NWZ w dniu 20 stycznia 2016 r.) Zarząd składa się z od 1 do 5 osób. Wyboru i odwołania członków Zarządu dokonuje Rada Nadzorcza. Wspólna kadencja Członków Zarządu trwa trzy lata z zastrzeżeniem, że mandat członka Zarządu powołanego przed MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017

upływem danej kadencji wygasa równocześnie z wygaśnięciem mandatów pozostałych Członków Zarządu. Członkowie Zarządu spółki mogą być w każdej chwili odwołani z ważnych powodów przez Radę Nadzorczą. Członek Zarządu może być z ważnych powodów odwołany lub zawieszony w czynnościach także przez Walne Zgromadzenie. Nie pozbawia to Członków Zarządu roszczeń ze stosunku pracy lub innego stosunku prawnego dotyczącego pełnienia funkcji Członka Zarządu. Członek Zarządu nie może bez zezwolenia Rady Nadzorczej zajmować się interesami konkurencyjnymi ani też uczestniczyć we władzach spółki konkurencyjnej, odpowiednio do zasad określonych w art. 380 Kodeksu Spółek Handlowych.

Zarząd jest organem wykonawczym i zarządzającym Spółki, prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Prawo Członka Zarządu do reprezentowania Spółki dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych Spółki. Walne Zgromadzenie oraz Rada Nadzorcza nie mogą wydawać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Spółki. Zarząd jest zobowiązany zarządzać majątkiem Spółki i wypełniać swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym i zgodnie z przepisami prawa, statutem, uchwałami Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej. Do kompetencji Zarządu należą wszystkie sprawy niezastrzeżone dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

Zarząd jest obowiązany uzyskać uprzednią zgodę Rady Nadzorczej na dokonanie między innymi następujących czynności:

1. występowanie z wnioskiem o uchwalenie przez Walne Zgromadzenie emisji obligacji,
2. zawarcie przez Spółkę umowy lub przystąpienie do spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej oraz nabycie lub objęcie udziałów lub akcji w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółce akcyjnej za kwotę większą niż 5.000.000 zł w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy,
3. emisji przez Spółkę bonów komercyjnych, weksli i innych dłużnych papierów wartościowych o podobnym charakterze i ryzyku inwestycyjnym powyżej kwoty równej 20.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy.

Statut nie przewiduje dodatkowych uprawnień osób zarządzających dotyczących emisji akcji lub ich wykupu. W takim przypadku Zarząd obowiązuje przepisy ogólne określone w Kodeksie Spółek Handlowych.

8.7.2 Rada Nadzorcza

Przewodniczący Rady Nadzorczej	–	Krzysztof Jędrzejewski,
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	–	Michał Rogatko,
Członek Rady Nadzorczej	–	Marek Kaczyński,
Członek Rady Nadzorczej	–	Witold Grabysz,
Członek Rady Nadzorczej	–	Daniel Lewczuk.

Szczegółowe zmiany w składzie Rady Nadzorczej zostały omówione w pkt 1.2 niniejszego Sprawozdania.

8.7.2.1 Zasady powoływania i odwoływania członków organu oraz opis działania i uprawnień organu

Zasady działania Rady Nadzorczej szczegółowo określają:

- Kodeks Spółek Handlowych,
- § 23-26 Statutu Spółki Akcyjnej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (tekst jednolity uchwalony przez NWZ w dniu 20 stycznia 2016 r.),
- Regulamin Rady Nadzorczej MOSTOSTALU ZABRZE S.A. (tekst jednolity zatwierdzony przez NWZ w dniu 17 czerwca 2015 r.).

Statut oraz Regulamin Rady Nadzorczej znajdują się na korporacyjnej stronie internetowej Spółki www.mz.pl w zakładce Relacje Inwestorskie/O Spółce/ Akty Korporacyjne Spółki.

Zgodnie z § 23 ust. 2 Statutu Spółki Rada Nadzorcza jest powoływana na wspólną, trzyletnią kadencję. W skład Rady wchodzi od pięciu do dziewięciu członków.

Mandaty członków Rady wygasają najpóźniej z dniem odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za ostatni pełny rok obrotowy pełnienia funkcji członka Rady Nadzorczej.

Zgodnie z Regulaminem Rady Nadzorczej MOSTOSTAL ZABRZE Spółka Akcyjna do kompetencji Rady Nadzorczej należą w szczególności:

- 1) ocena sprawozdań finansowych, zarówno co do zgodności z księgami i dokumentami, jak i ze stanem faktycznym, ocena sprawozdań okresowych i rocznych Zarządu oraz składanie Walnemu Zgromadzeniu pisemnego sprawozdania z wyników badań. Rada Nadzorcza corocznie przedkłada Walnemu Zgromadzeniu zwięzłą ocenę sytuacji Spółki; ocena ta powinna zostać udostępniona wszystkim akcjonariuszom w takim terminie, aby mogli się z nią zapoznać przed Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniem.
- 2) ocena wniosków przedkładanych przez Zarząd do rozpatrywania przez Walne Zgromadzenie dotycząca podziału zysku albo pokrycia straty,
- 3) zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę z Członkami Zarządu lub wszelkich innych stosunków prawnych dotyczących pełnienia funkcji Członka Zarządu, określających w szczególności zakres spraw powierzonych bezpośrednio danemu Członkowi Zarządu, zakres i zasady odpowiedzialności Członków Zarządu oraz wysokość i zasady ich wynagradzania, przy czym w imieniu Rady umowę tę podpisuje Przewodniczący lub inny upoważniony przez Radę Członek Rady Nadzorczej,
- 4) wyrażanie zgody na nabycie i zbycie nieruchomości, użytkowania wieczystego lub udziału w nieruchomości i innych składników mienia o wartości przekraczającej wartość 10.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych 3 miesięcy,
- 5) wybór i odwołanie Członków Zarządu, ich zawieszanie w czynnościach z ważnych powodów oraz delegowanie członków Rady Nadzorczej na okres nie dłuższy niż trzy miesiące, do czasowego wykonywania czynności Członków Zarządu, którzy zostali odwołani, złożyli rezygnację albo z innych przyczyn nie mogą sprawować swoich czynności,
- 6) opiniowanie projektów zmian Statutu Spółki oraz wszelkich innych wniosków przedkładanych przez Zarząd do rozpatrywania przez Walne Zgromadzenie,
- 7) wybór biegłego rewidenta przeprowadzającego przegląd i badanie sprawozdania finansowego Spółki,

- 8) wyrażanie uprzedniej zgody na następujące czynności Zarządu:
- a) zawarcie umowy z krewnym lub powinowatym pierwszego stopnia Członka Zarządu Spółki albo z członkiem Rady, jego krewnym lub powinowatym pierwszego stopnia,
 - b) zaciąganie kredytów, pożyczek oraz dokonywanie innych czynności powodujących zadłużenie finansowe Spółki, przy czym zgody wymaga dokonanie takiej czynności, w efekcie której zadłużenie przekroczyłoby próg 15% (piętnaście procent) kapitałów własnych Spółki, wykazanych w ostatnim opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki. Po osiągnięciu tego progu zgoda wymagana jest każdorazowo przy przekroczeniu o 10% (dziesięć procent) kapitałów własnych od ostatniego przekroczonego,
 - c) udzielanie poręczeń, zlecenie gwarancji bankowych oraz dokonywanie innych czynności o charakterze pozabilansowym, mogących spowodować zadłużenie finansowe Spółki, przy czym zgody wymaga dokonanie takiej czynności, w efekcie której potencjalne zadłużenie przekroczyłoby próg 25% (dwadzieścia pięć procent) kapitałów własnych Spółki, wykazanych w ostatnim opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki. Po osiągnięciu tego progu zgoda wymagana jest każdorazowo przy przekroczeniu o 20% (dwadzieścia procent) kapitałów własnych od ostatniego przekroczonego,
 - d) występowanie z wnioskiem o uchwalenie przez Walne Zgromadzenie emisji obligacji,
 - e) zawarcie kontraktu budowlanego o wartości powyżej 50% (pięćdziesiąt procent) kapitałów własnych na koniec roku poprzedzającego rok zawarcia kontraktu, wykazanych w ostatnim opublikowanym rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki,
 - f) zawarcie przez Spółkę umowy lub przystąpienie Spółki do spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej oraz nabycie albo objęcie udziałów lub akcji w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółce akcyjnej za kwotę większą niż 5.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy,
 - g) emitowanie przez Spółkę bonów komercyjnych, weksli i innych dłużnych papierów wartościowych o podobnym charakterze i ryzyku inwestycyjnym powyżej kwoty równej 20.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy.
- 9) składanie wniosku o wyznaczenie likwidatorów Spółki zgodnie z § 33 ust. 1 Statutu Spółki,
- 10) uchwalanie Regulaminu Zarządu.

W zakresie sposobu działania Rady Nadzorczej, wybrane zapisy Regulaminu Rady Nadzorczej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. stanowią, że:

- 1) posiedzenia Rady odbywają się w siedzibie Spółki. Posiedzenia Rady mogą odbywać się, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, także w miejscu wskazanym przez Przewodniczącego Rady Nadzorczej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
- 2) Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów członków Rady obecnych na posiedzeniu, a w przypadku równej ilości głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Rady.
- 3) powzięcie uchwały w sprawach wyboru i odwoływania członków Zarządu, ich zawieszania oraz czasowego delegowania w ich miejsce członka Rady wymaga obecności na posiedzeniu nie mniej niż 2/3 (dwie trzecie) członków Rady danej kadencji.
- 4) dla ważności uchwał Rady wymagane jest zaproszenie na posiedzenie wszystkich członków Rady. Forma zaproszenia jest dowolna (ustna, pisemna lub telefoniczna) zaleca się jednak wykorzystanie w tym celu środków przekazu umożliwiających uzyskanie potwierdzenia wysłania zaproszenia. Porządek obrad Rady nie

powinien być zmieniany lub uzupełniany w trakcie posiedzenia, którego dotyczy. Wymogu powyższego nie stosuje się, gdy:

- obecni są wszyscy członkowie Rady i wyrażają oni zgodę na zmianę lub uzupełnienie porządku obrad,
 - podjęcie określonych działań przez Radę jest konieczne dla uchronienia Spółki przed szkodą, lub
 - w przypadku uchwały, której przedmiotem jest ocena, czy istnieje konflikt interesów między członkiem Rady a Spółką.
- 5) głosowanie na posiedzeniach Rady odbywa się w trybie jawnym, jednak w uzasadnionych przypadkach może być przyjęty tajny tryb głosowania. O wprowadzeniu trybu głosowania tajnego decyduje osoba przewodnicząca podczas posiedzenia Rady, jednak Rada na wniosek któregośkolwiek z obecnych może w tym względzie przyjąć stosowną uchwałę.
 - 6) jeżeli Statut Spółki przewiduje taką możliwość członkowie Rady mogą brać udział w podejmowaniu uchwał Rady, oddając swój głos na piśmie za pośrednictwem innego członka Rady. Oddanie głosu na piśmie nie może dotyczyć spraw wprowadzonych do porządku obrad na posiedzeniu Rady.
 - 7) podejmowanie uchwał przez Radę w trybie pisemnym lub przy wykorzystywaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość jest dopuszczalne tylko w przypadku, gdy Statut Spółki tak stanowi. Uchwała tak powzięta jest ważna, gdy wszyscy członkowie Rady zostali powiadomieni o treści projektu uchwały.
 - 8) podejmowanie uchwał w trybie określonym w pkt 6 i 7, wykazanych powyżej, nie dotyczy wyborów Przewodniczącego i Wiceprzewodniczącego Rady, powołania Członka Zarządu oraz odwołania i zawieszania w czynnościach tych osób.
 - 9) o zaistniałym konflikcie interesów członek Rady powinien poinformować pozostałych członków Rady i powstrzymać się od zabierania głosu w dyskusji oraz od głosowania nad przyjęciem uchwały w sprawie, w której zaistniał konflikt interesów.

8.7.2.2 Komitety Rady Nadzorczej

W Radzie Nadzorczej działa Komitet Audytu powołany zgodnie z zapisami art. 86 pkt 3 Ustawy o biegłych rewidentach firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym oraz o nadzorze publicznym uchwałą Rady Nadzorczej z dnia 22 września 2017 r. W skład Komitetu Audytu weszły następujące osoby:

1. Witold Grabysz – Przewodniczący Komitetu Audytu,
2. Michał Rogatko - Członek Komitetu Audytu,
3. Marek Kaczyński - Członek Komitetu Audytu.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania skład Komitetu Audytu nie uległ zmianie.

Regulamin Komitetu Audytu został przyjęty przez Radę Nadzorczą w dniu 20 października 2017 r. Regulamin określa sposób wyboru członków Komitetu, kompetencje, zadania oraz sposób zwoływania i przeprowadzenia posiedzeń Komitetu Audytu. Treść aktualnie obowiązującego Regulaminu Komitetu Audytu jest zamieszczona na stronie internetowej Emitenta: www.mz.pl/relacjeinwestorskie/aktykorporacyjne.

Zgodnie z Regulaminem Komitetu Audytu podstawowym zakresem działań Komitetu jest:

1. monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej w Spółce,
2. monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego w zakresie sprawozdawczości finansowej,
3. monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej, w szczególności przeprowadzania przez firmę audytorską badania, przy czym w ramach tego zadania Komitet Audytu powinien uzgadniać zasady i zakres przeprowadzania czynności z podmiotem uprawnionym do badania sprawozdań finansowych, w tym również w zakresie proponowanego planu czynności,
4. kontrolowanie i monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i firmy audytorskiej (z uwzględnieniem kryterium dot. wynagrodzenia), w szczególności w przypadku, gdy na rzecz MOSTOSTALU ZABRZE S.A. świadczone są przez firmę audytorską inne usługi niż badanie,
5. informowanie Rady Nadzorczej o wynikach badania oraz wyjaśnienie, w jaki sposób badanie to przyczyniło się do rzetelności sprawozdawczości finansowej, a także jaka była rola Komitetu Audytu w procesie badania,
6. dokonywanie oceny niezależności biegłego rewidenta oraz wyrażanie zgody na świadczenie przez niego dozwolonych usług niebędących badaniem,
7. opracowanie polityki wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania;
8. opracowanie polityki świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem,
9. określenie procedury wyboru firmy audytorskiej,
10. przedstawianie Radzie Nadzorczej rekomendacji w sprawie wyboru biegłego rewidenta, ponownego powołania i odwołania oraz zasad i warunków jego zatrudnienia,
11. przedkładanie zaleceń mających na celu zapewnienie rzetelności procesu sprawozdawczości finansowej,
12. nadzorowanie wypełniania przez spółkę obowiązków względem Komisji Nadzoru Finansowego wynikających z art. 133 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz o nadzorze publicznym oraz z art. 66 ust. 9 ustawy o rachunkowości.
13. przedstawianie Radzie Nadzorczej wniosków ze sprawozdania dodatkowego biegłego rewidenta dla Komitetu Audytu sporządzonego w trybie art. 11 rozporządzenia nr 537/2014 oraz podjętych w związku z tym działań i ich efektów.
14. badanie przyczyn i podstaw prawnych rozwiązania umowy o ustawowe badanie sprawozdań finansowych (w szczególności badanie rezygnacji podmiotu pełniącego funkcję biegłego rewidenta).
15. składanie Radzie Nadzorczej sprawozdania ze swej działalności w danym roku obrotowym.

W zakresie działania Komitetu Audytu wybrane zapisy Regulaminu stanowią, że:

- 1) Posiedzenia Komitetu Audytu zwołuje Przewodniczący Komitetu Audytu, który również kieruje jego pracami.
- 2) Posiedzenia Komitetu powinny się odbywać, co najmniej trzy razy w roku. Dodatkowe posiedzenia Komitetu mogą być zwoływane w razie potrzeby przez jego Przewodniczącego z inicjatywy członka Komitetu lub innego członka Rady Nadzorczej, a także na wniosek Zarządu lub biegłego rewidenta.
- 3) Przewodniczący Komitetu Audytu zwołuje jego posiedzenia za pośrednictwem poczty elektronicznej nie później niż 7 (siedem) dni przed planowanym terminem. Posiedzenie może odbyć się również za pośrednictwem środków porozumiewania się na odległość. W tym przypadku nie jest wymagany siedmiodniowy termin na zwołanie posiedzenia.

- 4) W sytuacjach nagłych istnieje możliwość zwołania posiedzenia za pośrednictwem poczty elektronicznej na dwa dni przed planowanym terminem posiedzenia.
- 5) Dopuszcza się możliwość odbycia posiedzenia bez formalnego jego zwołania, jeśli wszyscy członkowie są obecni i nie zgłaszają sprzeciwu do odbycia posiedzenia Komitetu Audytu.
- 6) W celu wykonania czynności określonych w § 3 Komitet Audytu uprawniony jest, bez pośrednictwa Rady Nadzorczej, do żądania od Zarządu Spółki udzielenia określonych informacji z zakresu księgowości, finansów, audytu wewnętrznego i zarządzania ryzykiem oraz do zapraszania na posiedzenia Komitetu Audytu Członków Zarządu, biegłych rewidentów i innych osób, której obecność uzna za celową.
- 7) Komitet Audytu działa kolegialnie, wydając rekomendacje w formie uchwał, które podejmowane są zwykłą większością głosów.
- 8) Przewodniczący Komitetu Audytu informuje Radę Nadzorczą o podjętych rekomendacjach i innych ustaleniach Komitetu Audytu.

Do dnia 22 września 2017 r. zadania Komitetu Audytu były powierzone wszystkim członkom Rady Nadzorczej.

8.7.3 Walne Zgromadzenie - sposób działania i zasadnicze uprawnienia oraz opis praw akcjonariuszy i sposobu ich wykonywania

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy MOSTOSTAL ZABRZE S.A. działa w oparciu o zapisy:

- Kodeksu Spółek Handlowych,
- § 17- 22 Statutu Spółki Akcyjnej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (tekst jednolity uchwalony przez NWZ w dniu 20 stycznia 2016 r.),
- Regulaminu Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (tekst jednolity zatwierdzony przez NWZ w dniu 28 listopada 2013 r.).

Przedmiotowe dokumenty znajdują się na korporacyjnej stronie internetowej Spółki www.mz.pl w zakładce Relacje Inwestorskie/O Spółce/Akty Korporacyjne Spółki.

Zgodnie z Regulaminem Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE S.A. do kompetencji Walnego Zgromadzenia należą w szczególności:

1. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki i sprawozdania z działalności Rady Nadzorczej za poprzedni rok obrotowy,
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego Spółki za poprzedni rok obrotowy,
3. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej oraz sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej za poprzedni rok obrotowy,
4. Udzielanie członkom Zarządu i Rady Nadzorczej absolutorium z wykonania przez nich obowiązków,
5. Podejmowanie uchwał o podziale zysku lub o pokryciu straty oraz ustalenie wysokości dywidendy,
6. Podejmowanie postanowień dotyczących roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej przy zawiązaniu spółki lub sprawowaniu zarządu albo nadzoru,
7. Tworzenie lub znoszenie funduszy specjalnych oraz ustalanie wysokości odpisów na te fundusze,
8. Podejmowanie uchwał w sprawie zbywania lub wydzierżawiania przedsiębiorstwa Spółki lub jego zorganizowanej części oraz ustanawiania na nim ograniczonego prawa rzeczowego,
9. Decydowanie w sprawach połączenia lub rozwiązania Spółki oraz wyznaczanie likwidatora,

10. Wybór oraz odwołanie Rady Nadzorczej,
11. Podejmowanie uchwał w sprawie zmian w Statucie Spółki,
12. Podwyższenia lub obniżenia kapitału zakładowego oraz umorzenia akcji,
13. Uchwalenie regulaminu Zgromadzenia oraz zatwierdzanie regulaminu Rady Nadzorczej,
14. Ustalanie zasad wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej,
15. Decydowanie o emisji obligacji zamiennych lub z prawem pierwszeństwa oraz emisji warrantów subskrypcyjnych,
16. Nabywanie akcji własnych w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 2 KSH oraz upoważnienie do ich nabywania w przypadku określonym w art. 362 § 1 pkt 8 KSH,
17. Podejmowanie innych decyzji stanowiących, o których mowa w KSH z wyjątkiem kompetencji określonej w art. 393 pkt. 4 KSH.

Ponadto w odniesieniu do sposobu działania Walnego Zgromadzenia wybrane zapisy Regulaminu Walnego Zgromadzenia MOSTOSTAL ZABRZE Spółka Akcyjna stanowią, że:

1. Walne Zgromadzenie zwoływane jest w trybie zwyczajnym lub nadzwyczajnym przez Zarząd z zastrzeżeniem pkt. 2-3 (poniżej).
2. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć w terminie sześciu miesięcy po upływie każdego roku obrotowego. Jeżeli Zarząd nie zwoła Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia w terminie określonym w zdaniu poprzednim wówczas Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinna niezwłocznie zwołać Rada Nadzorcza lub Przewodniczący Rady Nadzorczej.
3. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie zwołuje:
 - a. Zarząd z własnej inicjatywy lub na wniosek uprawnionego podmiotu,
 - b. Rada Nadzorcza, jeżeli zwołanie go uzna za wskazane,
 - c. akcjonariusze reprezentujący co najmniej połowę kapitału zakładowego lub co najmniej połowę ogółu głosów w spółce,
 - d. Przewodniczący Rady Nadzorczej, jeżeli zwołanie go uzna za niezbędne,
 - e. osoby upoważnione przez Sąd rejestrowy zgodnie z art. 400 § 3 KSH.
4. Zwołanie Walnego Zgromadzenia odbywa się zgodnie z art. 402¹ – 402² KSH.
5. Walne Zgromadzenia odbywają się w Zabrzu lub w miejscowości będącej siedzibą giełdy, na której dopuszczone są do obrotu giełdowego akcje Spółki (Warszawa).
6. Zgromadzenie powinno odbywać się w miejscu i czasie ułatwiającym jak najszerszemu kręgowi akcjonariuszy uczestnictwo w Zgromadzeniu.
7. Walne Zgromadzenie spółki zwołuje się przez ogłoszenie dokonywane na stronie internetowej spółki oraz w sposób określony dla przekazywania informacji bieżących zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Ogłoszenie powinno być dokonane co najmniej na dwadzieścia sześć dni przed terminem walnego zgromadzenia.
8. Prawo uczestniczenia w walnym zgromadzeniu spółki publicznej mają tylko osoby będące akcjonariuszami spółki na szesnaście dni przed datą walnego zgromadzenia (dzień rejestracji_uczestnictwa w walnym zgromadzeniu). Dzień rejestracji uczestnictwa w walnym zgromadzeniu jest jednolity dla uprawnionych z akcji na okaziciela i akcji imiennych.

9. Listę uprawnionych z akcji na okaziciela do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółka ustala na podstawie:
 - a. akcji złożonych w spółce zgodnie z art. 406³ § 1 KSH,
 - b. wykazu sporządzonego przez podmiot prowadzący depozyt papierów wartościowych zgodnie z przepisami o obrocie instrumentami finansowymi.
10. Listę uprawnionych z akcji imiennych do uczestnictwa w walnym zgromadzeniu spółka ustala na podstawie prowadzonej księgi akcyjnej.
11. Lista akcjonariuszy uprawnionych do uczestnictwa w Zgromadzeniu podpisana przez Zarząd, obejmująca imiona i nazwiska uprawnionych albo firmy (nazwy) uprawnionych, miejsce zamieszkania (siedziby), liczbę, rodzaj i numery akcji oraz liczbę przysługujących im głosów - powinna być wyłożona w lokalu (siedzibie) Zarządu Spółki przez 3 (trzy) dni powszednie przed odbyciem Zgromadzenia.
12. Zgromadzenie może odbywać się w sposób ważny bez względu na liczbę reprezentowanych na nim akcji.
13. Do udziału w Zgromadzeniu uprawnieni są akcjonariusze oraz ich pełnomocnicy według zasad określonych w Kodeksie Sądów Handlowych (art. 406 oraz 412 KSH).
14. Uchwały Zgromadzenia w sprawach niezastrzeżonych odrębnym zapisem zapadają bezwzględną większością głosów oddanych. Uchwała zostaje powzięta bezwzględną większością głosów oddanych, jeżeli głosy oddane „za” uchwałą stanowią więcej niż połowę (minimum 50% + 1 głos) ogółu głosów oddanych podczas danego głosowania (sumy głosów „za”, „przeciw” i „wstrzymujących się”). Głosy nieważne traktuje się jakby nie zostały oddane.
15. Uchwały o istotnej zmianie przedmiotu działania Spółki zapadają większością 2/3 (dwóch trzecich) oddanych głosów w głosowaniu jawnym i imiennym.
16. Uchwały, co do zmian w Statucie Spółki dotyczące zwiększenia świadczeń akcjonariuszy lub uszczuplenia praw przyznawanych osobiście poszczególnym akcjonariuszom, wymagają zgody wszystkich akcjonariuszy, których dotyczą.
17. Uchwały podejmowane przez Zgromadzenia są ważne bez względu na ilość akcjonariuszy uczestniczących w Zgromadzeniu.
18. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 (jedną dwudziestą) kapitału zakładowego mogą żądać zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia i umieszczenia określonych spraw w porządku obrad tego zgromadzenia. Żądanie zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia należy złożyć Zarządowi na piśmie lub w postaci elektronicznej na adres emaliowy: mz@mz.pl (Art. 400 § 1-2 KSH).
19. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 (jedną dwudziestą) kapitału zakładowego mogą żądać umieszczenia określonych spraw w porządku obrad najbliższego walnego zgromadzenia nie później niż na 21 (dwadzieścia jeden) dni przed wyznaczonym terminem tego zgromadzenia i powinno ono zawierać uzasadnienie lub projekt uchwały dotyczącej proponowanego punktu porządku obrad. Żądanie może zostać złożone pisemnie bądź w formie elektronicznej na adres emaliowy: mz@mz.pl (Art. 401 § 1 KSH).
20. Akcjonariusz lub akcjonariusze reprezentujący co najmniej 1/20 (jedną dwudziestą) kapitału zakładowego mogą przed terminem walnego zgromadzenia zgłaszać spółce na piśmie lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej na adres emaliowy: mz@mz.pl projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad walnego zgromadzenia lub spraw, które mają zostać wprowadzone do porządku obrad (Art. 401 § 4 KSH).

21. Każdy z akcjonariuszy może podczas walnego zgromadzenia zgłaszać projekty uchwał dotyczące spraw wprowadzonych do porządku obrad (Art. 401 § 5 KSH).
22. Powzięcie uchwał na Zgromadzeniu musi być poprzedzone głosowaniem, które otwiera i zamyka Przewodniczący umożliwiając oddanie głosu wszystkim obecnym akcjonariuszom.
23. Regulamin Walnego Zgromadzenia nie przewiduje brania udziału w walnym zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej jak również nie przewiduje oddawania głosów na walnym zgromadzeniu drogą korespondencyjną, a tym samym zgłaszania sprzeciwów drogą korespondencyjną.

8.7.4 Zasady zmiany Statutu Spółki

Zgodnie z art. 430 § 1 Kodeksu Spółek Handlowych oraz § 21 pkt 7 Statutu Spółki zmiana Statutu Spółki wymaga uchwały Walnego Zgromadzenia. Rada Nadzorcza może dokonać zmian Statutu o charakterze redakcyjnym o ile Walne Zgromadzenie udzieli takiego upoważnienia.

Istotna zmiana przedmiotu działalności spółki odbywa się bez wykupu akcji tych akcjonariuszy, którzy nie zgadzają się na zmianę, jeżeli uchwała w tym zakresie będzie podjęta większością 2/3 głosów w obecności osób reprezentujących co najmniej połowę kapitału zakładowego.

8.7.5 Systemy kontroli wewnętrznej i zarządzania ryzykiem w odniesieniu do procesu sporządzania sprawozdań Spółki i Grupy Kapitałowej

Zgodnie z Ustawą o rachunkowości (art. 4 a), Ustawą o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (art. 128-138) nadzór nad treścią oraz sporządzeniem sprawozdań finansowych sprawuje Zarząd Spółki oraz Rada Nadzorcza (w tym Komitet Audytu). W MOSTOSTALU ZABRZE S.A. przygotowywanie jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych dla celów sprawozdawczości giełdowej należy do zespołu wyodrębnionego ze struktury organizacyjnej Spółki, w skład którego wchodzi komórki podległe Głównemu Księgowemu oraz Biuro Zarządu. Bezpośredni nadzór nad pracami zespołu sprawuje Dyrektor ds. Ekonomiczno-Finansowych, natomiast współpracę z biegłym rewidentem kontroluje Komitet Audytu powołany przez Radę Nadzorczą w dniu 22 września 2017 r. Wyboru biegłego rewidenta dokonuje Rada Nadzorcza na podstawie rekomendacji Komitetu Audytu wydanej zgodnie z przyjętą Polityką wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania sprawozdań finansowych, Procedurą wyboru firmy audytorskiej do przeprowadzania badania sprawozdań finansowych oraz Polityką świadczenia przez firmę audytorską przeprowadzającą badanie, przez podmioty powiązane z tą firmą audytorską oraz przez członka sieci firmy audytorskiej dozwolonych usług niebędących badaniem.

Ponadto w celu standaryzacji przedmiotu, terminu, formy oraz sposobu przekazywania informacji przez spółki zależne Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE, funkcjonują w formie zarządzenia odrębne regulacje wewnętrzne ujednolicające system przekazywania informacji koniecznych do sporządzenia sprawozdań finansowych. W zależności od potrzeb oraz zmieniających się przepisów prawnych zarządzenie na bieżąco jest aktualizowane.

Dla lepszego i sprawniejszego zarządzania procesami finansowymi w Spółce funkcjonuje System IFS Applications, którym objęto też spółki zależne. System pozwala na efektywniejsze wykorzystanie zasobów materiałowych oraz ludzkich. W ramach systemu ustalono różne poziomy autoryzacji w zakresie wprowadzania i modyfikowania danych, określono dla poszczególnych osób dostęp do konkretnych zbiorów informacji. System IFS pozwala na

dokonywanie na bieżąco (codziennie) szczegółowej kontroli ponoszonych na budowach kosztów oraz osiągniętych przychodach w zestawieniu z ich preliminarzem.

8.7.6 Polityka różnorodności

Emitent nie opracował polityki różnorodności w odniesieniu do osób zarządzających i nadzorujących, jednakże wewnętrzne regulacje obowiązujące w spółce oraz w całej Grupie Kapitałowej nie dopuszczają jakichkolwiek przejawów dyskryminacji ze względu na wiek, płeć, wykształcenie i doświadczenie zawodowe. W zakresie doboru osób zarządzających i nadzorujących, we wszystkich podmiotach Grupy Kapitałowej, Emitent kieruje się umiejętnościami, kwalifikacjami i doświadczeniem zawodowym koniecznym do sprawowania określonej funkcji. Tego typu podejście do doboru kadr zarządczych i nadzorczych nie jest uważane w Spółce za dyskryminację.

9. POLITYKA WYNAGRODZEŃ

9.1 Polityka wynagrodzeń

W ramach obowiązującej polityki wynagrodzeń w Spółce przyjęto w odniesieniu do wszystkich pracowników, w tym kluczowych menadżerów (poza Zarządem Spółki), Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy (ZUZP), który m. in. określa formę, strukturę oraz wysokość wynagrodzenia w poszczególnych przedziałach zaszergowania (tzw. stawki zaszergowania), jak i podstawy tworzenia oraz podziału funduszu premiowego. Fundusz premiowy określony w obowiązującym ZUZP MOSTOSTALU ZABRZE uzależniony jest od wypracowywanego zysku i dzielony na premię regulaminową oraz premię motywacyjną. Ogólne zasady i warunki premiowania są ustalone w załączniku do ZUZP.

Wysokość wynagrodzenia zasadniczego poszczególnych pracowników, wynikająca ze stawki zaszergowania, uzależniona jest od zakresu powierzonych zadań oraz poziomu odpowiedzialności związanym z zajmowanym stanowiskiem i stanowi zdecydowanie większą część wynagrodzenia miesięcznego. Zarząd Spółki dokonuje okresowych przeglądów kadr, obejmujących również analizę poziomu wynagrodzeń.

W ramach polityki wynagrodzeń Spółka zapewnia świadczenia dodatkowe obejmujące:

- opiekę medyczną – Członkowie Zarządu mają zapewnioną prywatną opiekę medyczną natomiast pozostali pracownicy Spółki mają możliwość korzystania z tej opieki indywidualnie oraz w ramach pakietów rodzinnych na preferencyjnych warunkach,
- samochody służbowe – samochody służbowe, które przyznawane są ze względu na rodzaj i zakres obowiązków, a także ze względu na stanowisko w strukturze organizacyjnej,
- program MyBenefit i MultiSport - pracownicy Spółki, poza członkami Zarządu, mają zapewnioną możliwość korzystania z systemu kafeteryjnego finansowanego z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych.

Polityka wynagradzania określona w ZUZP Spółki nie odnosi się natomiast do poszczególnych Członków Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Decyzję dotyczącą formy, struktury oraz wielkości wynagrodzenia Członków Zarządu podejmuje Rada Nadzorcza. W ramach przyjętej polityki, wynagrodzenie Członków Zarządu MOSTOSTALU ZABRZE określone jest w umowach o pracę i składa się z części stałej oraz ze zmiennych składników wynagrodzenia (premií uznaniowej). Rada Nadzorcza dokonuje cyklicznej oceny czy warunki uruchomienia zmiennych składników wynagradzania zostały zrealizowane, a następnie na tej podstawie dokonuje rozliczenia. Decyzję w sprawie wysokości wynagrodzenia Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz pozostałych MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017

Członków Rady Nadzorczej podejmuje natomiast Walne Zgromadzenie MOSTOSTALU ZABRZE. Wynagrodzenie Członków Rady Nadzorczej nie jest uzależnione od jakichkolwiek zmiennych składników, ani od wyników Spółki.

W Radzie Nadzorczej Spółki nie funkcjonuje komitet do spraw wynagrodzeń, więc wszelkie zasady i rekomendacje z tym związane, w tym opisane w pkt VI.R.3 oraz II.Z.7 „Dobrych Praktyk Notowanych na GPW 2016” nie mają zastosowania.

Informacje na temat umów zawartych z osobami zarządzającymi i wynikających z tych umów rekompensat w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska, ujęto w pkt 11.6 niniejszego Sprawozdania, natomiast wysokość wynagrodzenia poszczególnych Członków Rady Nadzorczej, Zarządu, jak i prokurentów w pkt 11.4 i 11.5 niniejszego Sprawozdania.

9.2 Ocena funkcjonowania polityki wynagrodzeń

W ocenie Zarządu MOSTOSTALU ZABRZE S.A. prowadzona polityka wynagrodzeń łączy oczekiwania inwestorów oraz pracowników, a funkcjonujący system premiowy powiązany jest z wynikami ekonomiczno – finansowymi oraz tym samym polityka jest adekwatna do sytuacji ekonomicznej spółki.

9.3 Zmiany w polityce wynagrodzeń w ciągu ostatniego roku

W minionym okresie finansowym nie nastąpiły zmiany w polityce wynagrodzeń Spółki.

okresie finansowym nie nastąpiły zmiany w polityce wynagrodzeń Spółki.

9.4 Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Wysokość wynagrodzeń członków Zarządu

Imię i nazwisko	Funkcja	Tytuł wynagrodzenia	Kwota /w tys. zł/
Dariusz Pietyszuk	Prezes Zarządu	umowa o pracę	433
	<i>do 22 września 2017 r.</i> Wiceprezes Zarządu	dotatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna
		z tytułu zasiadania w Radach Nadzorczych spółek zależnych	134

Jarosław Pietrzyk	Wiceprezes Zarządu	umowa o pracę	420
		dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna
		z tytułu zasiadania w Radach Nadzorczych spółek zależnych	138
Aleksander Balcer	Prezes Zarządu <i>do 21 czerwca 2017 r.</i>	umowa o pracę	656
		dodatkowe korzyści	samochód służbowy, telefon, laptop, opieka medyczna
		z tytułu zasiadania w Radach Nadzorczych spółek zależnych	57

Tabela 17. Wynagrodzenia Członków Zarządu.

Wysokość wynagrodzeń członków Rady Nadzorczej:

Imię i nazwisko	Funkcja	Tytuł wynagrodzenia	Kwota /w tys. zł/
Krzysztof Jędrzejewski	Przewodniczący Rady Nadzorczej	Rady sprawowana funkcja	120
Michał Rogatko	Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	96
Daniel Lewczuk	Członek Rady Nadzorczej	sprawowana funkcja	60
Witold Grabysz	Członek Rady Nadzorczej <i>od 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	32
Marek Kaczyński	Członek Rady Nadzorczej <i>od 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	32
Norbert Palimąka	Członek Rady Nadzorczej <i>do 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	29
Radosław Gasza	Członek Rady Nadzorczej <i>do 21 czerwca 2017 r.</i>	sprawowana funkcja	29

Tabela 18. Wynagrodzenia Członków Rady Nadzorczej.

9.5 Umowy zawarte z osobami zarządzającymi, przewidujące rekompensatę w przypadku ich rezygnacji lub zwolnienia z zajmowanego stanowiska bez ważnej przyczyny lub gdy ich odwołanie lub zwolnienie następuje z powodu połączenia Spółki przez przejęcie

Pomiędzy Spółką a poszczególnymi Członkami Zarządu w związku z wykonywaną pracą oraz pełnioną funkcją w Zarządzie, zawarte zostały umowy o pracę („Umowy”) zawierające zapisy o przysługujących odprawach w wysokości 6-miesięcznego wynagrodzenia w przypadku rozwiązania Umowy. Odprawy nie przysługują w przypadku rozwiązania Umowy bez wypowiedzenia z winy pracownika. W umowach zawarto również zapisy o zakazie konkurencji z rekompensatą w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia.

9.6 Zobowiązania wynikające z emerytur i świadczeń o podobnym charakterze dla byłych osób zarządzających i nadzorujących

Emitent nie posiada zobowiązań z tego tytułu.

10. POZOSTAŁE INFORMACJE

10.1 Postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

W okresie sprawozdawczym MOSTOSTAL ZABRZE uczestniczył w postępowaniach o łącznej wartości przedmiotu, która przekracza 10% kapitału własnego Emitenta.

Istotne postępowania MOSTOSTALU ZABRZE i spółek z Grupy Kapitałowej, które toczyły się w 2017 r.:

Powód Wnioskodawca	Pozwany Uczestnik	Przedmiot sprawy	Wartość przedmiotu sprawy (w tys. zł)	Stadium sprawy
MZ S.A. Hochtief Polska S.A. Warszawa	Województwo Śląskie	Pozew o ustalenie, że: 1. Województwo Śląskie nie jest uprawnione do pobrania w jakiegokolwiek wysokości z ustanowionych na zlecenie Mostostalu i Hochtief Gwarancji, 2. Województwu Śląskiemu nie przysługują żadne podlegające zaspokojeniu z powyższych Gwarancji roszczenia.	36.049 dla Konsorcjum w tym 17.145 dla MZ S.A.	Pozew złożono w dniu 05 lipca 2013 r. W dniu 08 kwietnia 2014 r. z powodu braku ugody, Sąd Okręgowy w Katowicach podjął zawieszono od dnia 08 października 2013 r. postępowanie zarządzeniem z dnia 08 kwietnia 2014 r. Postępowanie w toku.*)
MZ S.A.	Województwo Śląskie	Pozew o zapłatę	12.006 tys. zł +601 tys. EUR	W dniu 14 lipca 2014 r. skierowany został do Sądu Okręgowego w Katowicach pozew o zapłatę. W pozwie wniesiono o zasądzenie od Województwa Śląskiego kwoty 12.006 tys. zł wraz z odsetkami oraz 601 tys. EUR wraz z odsetkami. Na powyższe kwoty składają się: koszty związane z usuwaniem skutków awarii (pomniejszone o otrzymane kwoty odszkodowania z polisy ubezpieczeniowej), koszty wykonania zastępczego (kwota podana w EUR), koszty ogólne budowy, koszty ogólnego zarządu oraz utracony zysk. Postępowanie sądowe w toku.*)
Województwo Śląskie	MZ S.A. Hochtief Polska S.A. Hochtief Solutions A.G.	Pozew o zapłatę	159.828	W dniu 23 grudnia 2014 r. do MZ S.A. wpłynął pozew dotyczący roszczeń Województwa Śląskiego z tytułu kar umownych w związku z opóźnieniami w realizacji kontraktu „Zadaszenie Stadionu Śląskiego” na kwotę 59.740 tys. zł. W dniu 02 lutego 2015 r. wpłynęło do MZ S.A. pismo procesowe rozszerzające w/wym powództwo do kwoty 74.817 tys. zł. W dniu 27 grudnia 2017 r. wpłynęło do MZ S.A. kolejne pismo procesowe rozszerzające powództwo do kwoty 159.828 tys. zł. Sprawa w toku.

MZ S.A.	<p>1. Narodowe Centrum Sportu-Rozliczenia sp. z o.o.</p> <p>2. Skarb Państwa- Minister Sportu i Turystyki</p> <p>3. Alpine Construction Polska sp. z o.o.</p> <p>(„Alpine”)</p> <p>Interwenient uboczny po stronie Skarbu Państwa – PBG S.A.</p>	Pozew o zapłatę	2.728 tys. zł	<p>Konsorcjum w składzie CIMOLAI SpA (Lider), MZ S.A. i HIGHTEX GmbH, jako Podwykonawca, zawarło z Alpine oraz Hydrobudowa Polska S.A., członkami konsorcjum wykonawczego działającego jako Generalny Wykonawca inwestycji „Budowa wielofunkcyjnego Stadionu Narodowego w Warszawie wraz z infrastrukturą towarzyszącą (wykonywaną na rzecz Inwestora Skarbu Państwa, w imieniu i na rzecz którego działało Narodowe Centrum Sportu – Rozliczenia sp. z o.o.) umowę z dnia 05 sierpnia 2009 r., na podstawie której Podwykonawca podjął się realizacji określonego zakresu robót w ramach w/w zadania.</p> <p>Kwoty objęte pierwotnym zakresem robót zostały przez pozwaną zapłacone.</p> <p>Nie zostało zapłacone wynagrodzenie za wykonanie robót dodatkowych w kwocie 2.453 tys. zł wraz z odsetkami w kwocie 275 tys. zł.</p> <p>W związku z tym w dniu 24 października 2013 r. MZ S.A. skierował do Sądu Okręgowego w Warszawie pozew o zapłatę, przy czym kwoty 275 tys. zł dochodzi tylko od Alpine, zaś 2.453 tys. zł solidarnie od wszystkich pozwanych. W dniu 12 kwietnia 2016 r. przed Sądem Okręgowym (Sąd I Instancji) w Warszawie zapadł wyrok zasądający w całości na rzecz MZ S.A. roszczenie objęte pozvem jw. w tym kwotę 2.453 tys. zł wraz z odsetkami solidarnie od pozwanych wskazanych w poz. 2 i 3, natomiast kwotę 275 tys. zł wraz z odsetkami od pozwanego w poz. 3. Kwota zasądzona od pozwanego wykazanego w poz.3 została w okresie wcześniejszym objęta odpisem aktualizacyjnym, ze względu na prawdopodobieństwo braku możliwości odzyskania środków pieniężnych pomimo korzystnego wyroku sądu. W dniu 30 listopada 2017 r. Sąd II instancji - Sąd Apelacyjny w Warszawie oddalił apelację złożoną przez Skarb Państwa i zasądził na rzecz MZ S.A. zwrot kosztów zastępstwa procesowego, Skarb Państwa na tą decyzję wniósł skargę kasacyjną, którą zaskarżył wyrok Sądu II instancji.</p> <p>Po dniu bilansowym MZ S.A. otrzymał od PBG S.A. (interwenient uboczny po stronie Skarbu Państwa) zapłatę kwoty 3,7 mln zł w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie. Kwota 3,7 mln zł pokrywa zasądzone wynagrodzenie za roboty dodatkowe wraz z odsetkami za opóźnienie w zapłacie i kosztami procesu.</p>
---------	--	-----------------	---------------	--

MZ S.A.	1. Skarb Państwa -	Pozew o zapłatę	3.600 tys. zł	W styczniu 2014 r. został skierowany pozew do Sądu Okręgowego w Warszawie, na podstawie którego MZ S.A. domaga się zapłaty od pozwanych solidarnie kwoty 1.846 tys. zł, a od pozwanych 2-4 dodatkowo solidarnie 279 tys. zł.
MOST Sp. z o.o.	Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad			
WORD ACOUSTIC GROUP S.A.	2. BOGL a KRYSL ks. Praga (Czechy)			Pozwani 2-4 tworzyli Konsorcjum wykonawcze, zaś powodowie Konsorcjum podwykonawcze.
	3. BOGL a KRYSL Polska Sp. z o.o.			Strony łączyła umowa z dnia 07 marca 2012 r., na mocy której podwykonawcy wykonywali drogowe ekrany akustyczne w ramach zadania pod nazwą „Kontynuacja projektowania i wykonania robót budowlanych autostrady A-2 od Strykowa do Konotopy”. Inwestorem budowy był pozwany 1. Za wykonane prace konsorcjum pozwanych 2-4 nie uregulowało należności na rzecz powodów. Sprawa dotyczy rozliczenia przedmiotowej umowy. Postępowanie w toku przed Sądem I instancji.
	4. Dolnośląskie Surowce Skalne S.A. w upadłości			Emitent dokonał w okresach wcześniejszych częściowego odpisu aktualizującego wartość przedmiotowej należności w wysokości 1.200 tys. zł.

Postępowania sądowe w Grupie Kapitałowej

PRInż S.A.	Drogowa Trasa Średnicowa S.A. z siedzibą w Katowicach (DTŚ) Województwo Śląskie	Pozew o zwrot z nienależnie pobranych kwot gwarancji	68.948 tys. zł	W listopadzie 2014 r. spółka zależna Emitenta, tj. PRInż S.A. wniosła pozew o zwrot środków pieniężnych z nienależnie pobranych kwot gwarancji, stanowiących zabezpieczenie umowy zawartej w 2003 r. z DTŚ, działającej w imieniu Województwa Śląskiego. Przedmiotem umowy była budowa odcinka Drogowej Trasy Średnicowej w Katowicach (rondo w K-cach). Sprawa w toku.
PRInż S.A.	Skarb Państwa – Generalny Dyrektor Dróg Krajowych i Autostrad	Pozew o zapłatę	10.027 tys. zł	W lipcu 2015 r. Sąd Najwyższy w drodze skargi kasacyjnej uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego, a Sąd Apelacyjny we wrześniu 2015 r. przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd pierwszej instancji, w sprawie dotyczącej pozwu spółki zależnej Emitenta tj. PRInż S.A. przeciwko GDDKiA o zasądzenie dodatkowego wynagrodzenia z tytułu umowy dot. realizacji budowy odcinka autostrady A4, zgodnie z umową z dnia 28 września 1998 r. Uchylone orzeczenia Sądu Okręgowego i Apelacyjnego oddały roszczenia PRInż S.A. wynikające z realizacji ww. umowy. Sprawa w toku.

Tabela 19. Sprawy sądowe

***) Informacja dot. sporu z Województwem Śląskim (Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego) dotycząca kontraktu „Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”:**

W okresie 2017 roku przed Sądem Okręgowym w Katowicach kontynuowane były przez Emitenta postępowania sądowe toczące się w związku z trwającym sporem pomiędzy Wykonawcą, tj. konsorcjum z udziałem MOSTOSTALU ZABRZE S.A., a Urzędem Marszałkowskim Województwa Śląskiego (“Zamawiający”) dotyczące kontraktu pn.: “Zadaszenie widowni oraz niezbędna infrastruktura techniczna Stadionu Śląskiego w Chorzowie”.

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017

W dniu 5 kwietnia 2017 r. sąd wydał dwa postanowienia, w których poinformowano wszystkie strony postępowań sądowych o decyzji sądu dotyczącej połączenia do wspólnego rozpoznania sprawy z powództwa z dnia 14 lipca 2014 r. i sprawy z powództwa z dnia 15 września 2014 r. ze sprawą z dnia 5 lipca 2013 r. Oznacza to, że dalsze postępowania będą prowadzone pod jedną sygnaturą.

Toczące się procesy (jeden z powództwa Zamawiającego, a dwa z powództwa Wykonawcy), które aktualnie zostały połączone do wspólnego rozpoznania, dotyczą wzajemnych roszczeń, wynikających przede wszystkim z ustalenia podmiotu odpowiedzialnego za awarię na budowie w dniu 15 lipca 2011 r. oraz niewywiązywania się Województwa Śląskiego ze swoich obowiązków jako inwestora (dostarczenie wadliwej i niekompletnej dokumentacji projektowej, co zgodnie z treścią wzajemnej umowy leżało po stronie Zamawiającego).

Proces z powództwa Zamawiającego, na podstawie pozwu z dnia 15 września 2014 r., obejmował zapłatę przez Wykonawców na rzecz Województwa Śląskiego kar umownych w wysokości 59,7 mln zł oraz na podstawie wniosku rozszerzającego z lutego 2015 r., kwoty 15,1 mln zł tytułem poniesionych przez Zamawiającego kosztów dodatkowych. W dniu 27 grudnia 2017 r. Emitent otrzymał pismo procesowe dotyczące rozszerzenia powództwa wniesionego przez Województwo Śląskie o zasądzenie na rzecz Zamawiającego solidarnie od członków Konsorcjum dodatkowej kwoty 85,0 mln zł wraz z odsetkami (rb nr 49/2017). Dodatkowe rozszerzenie w kwocie 85,0 mln zł obejmuje roszczenia o zapłatę kary umownej z tytułu zwłoki w realizacji kontraktu w wysokości 3,6 mln zł oraz roszczenia o naprawienie szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania kontraktu w łącznej wysokości 81,4 mln zł dotyczące przede wszystkim dofinansowania spółki celowej "Stadion Śląski sp. z o.o." celem pokrycia kosztów wykonawstwa zastępczego, a także pozostałych kosztów związanych między innymi z nadzorem autorskim, obsługą prawną, naprawą błędów wykonawców oraz kosztów sporządzenia nowego projektu.

Aktualna wartość przedmiotu sporu wynosi 159,8 mln zł.

Zdaniem Emitenta to Zamawiający ponosi pełną odpowiedzialność za opóźnienie w realizacji Inwestycji i wystąpienie awarii, bowiem wyłączną ich przyczyną był brak doręczenia Konsorcjum kompletnej i wolnej od wad dokumentacji projektowej zadania stadionu, gwarantującej jego bezpieczne wybudowanie i eksploatację oraz dokumentacji wykonawczej, która mogłaby stanowić podstawę realizacji tzw. Infrastruktury Towarzyszącej, za co w pełni odpowiedzialny był Zamawiający czyli Województwo Śląskie. Istotne wady dokumentacji projektowej potwierdził organ nadzoru budowlanego (PINB) w ostatecznej decyzji wstrzymującej wszelkie działania związane z budową zadania widowni Stadionu Śląskiego w oparciu o przedłożony Wykonawcy projekt budowlany. Brak dostarczenia przez Województwo nowego projektu oraz impas w rozmowach z Zamawiającym, co do warunków realizacji kontraktu po przerwie wywołanej awarią łączników spowodowało, iż w dniu 20 czerwca 2013 r. Konsorcjum odstąpiło od Umowy z przyczyn leżących po stronie Zamawiającego, ze skutkiem powodującym wygaśnięcie wszelkich praw i obowiązków wynikających z umowy.

Województwo zdecydowało się na zmianę projektu zadania Stadionu Śląskiego i przeprojektowanie konstrukcji zadania co stoi w sprzeczności z twierdzeniem o prawidłowości „oryginalnej” dokumentacji. Brak realizacji zobowiązania Województwa do dostarczenia prawidłowej dokumentacji doprowadził nie tylko do wystąpienia awarii i opóźnienia budowy Stadionu Śląskiego, ale spowodował również powstanie dodatkowych kosztów po stronie Wykonawcy, których pokrycia MZ domaga się w toczącym procesie.

W opinii Emitenta, naliczenie kar umownych i dochodzenie pokrycia dodatkowych kosztów jest całkowicie bezzasadne, a po stronie Województwa nie istnieją żadne roszczenia wynikające z umowy. Wykonawca odrzuca powyższe roszczenia, szczególnie w świetle obowiązków kontraktowych (m.in. ze względu na fakt, iż projekt oraz odpowiedzialność za wszelkie kwestie z tym związane ponosił Zamawiający).

Potwierdzeniem stanowiska Emitenta są rozpoczęte przez Mostostal, przed złożeniem powództwa przez Zamawiającego, następujące czynności procesowe:

- złożenie w dniu 5 lipca 2013 r. w Sądzie Okręgowym w Katowicach II Wydział Cywilny pozwu przeciwko Zamawiającemu, w którym Emitent wniósł o ustalenie, że Województwo Śląskie nie jest uprawnione do pobrania żadnych kwot z gwarancji ubezpieczeniowych, zabezpieczających należyte wykonanie kontraktu,
- złożenie w dniu 14 lipca 2014 r. w Sądzie Okręgowym w Katowicach II Wydział Cywilny pozwu przeciwko Zamawiającemu, w którym Emitent wniósł o zasądzenie od Województwa Śląskiego kwoty ponad 12,0 mln zł wraz z odsetkami oraz 0,6 mln Euro wraz z odsetkami.

Emitent wniósł w okresach wcześniejszych o zawiadomienie przez sąd spółki Guivisa Sociedadada Limitada w Basuari, Hiszpania ("Guivisa") o toczących się postępowaniach, w celu wzięcia w nich udziału. Zamawiający z kolei wniósł o zawiadomienie przez sąd o toczących się postępowaniach firm GMP – Generalplanungsgesellschaft GmbH i schleich bergmann partner sbp GmbH z Niemiec, projektantów inwestycji „Zadaszenie widowni oraz niezbędnej infrastruktury technicznej Stadionu Śląskiego w Chorzowie”. Według aktualnego stanu do procesu z dnia 14 lipca 2014 r., jako interwenient uboczny po stronie Emitenta w 2015 r. przyłączyła się Guivisa, wykonawca „krokodyli”. W okresie 2018 roku, tj. po dniu bilansowym Guivisa zgłosiła również przystąpienie do postępowania sądowego prowadzonego na podstawie pozwu z dnia 5 lipca 2013 roku. Po stronie Zamawiającego, jako interwenienci ubocznymi zgłosiły się firmy GMP i sbp. Projektanci inwestycji, w 2015 roku przyłączyli się do procesu z dnia 14 lipca 2014 roku, a w 2016 roku do procesu z dnia 5 lipca 2013 r.

W latach 2015 i 2016 i 2017 we wszystkich wyżej wymienionych postępowaniach sądowych następowała wymiana pism procesowych.

W okresie sprawozdawczym 2017 r. odbyło się 10 rozpraw, na których przesłuchano świadków zgłoszonych przez Wykonawcę. Lista świadków zawnioskowanych przez Wykonawcę nie została jeszcze wyczerpana. W dalszej kolejności przesłuchani zostaną świadkowie zgłoszeni przez Zamawiającego i interwenientów ubocznych po stronie Województwa Śląskiego i Emitenta.

Pismem procesowym z października 2017 roku Zamawiający wniósł o uchylenie zabezpieczenia udzielonego na mocy postanowienia sądu Wykonawcy, w którym to sąd udzielił Mostostalowi i Hochtief zabezpieczenia roszczeń o:

- ustalenie, że Województwo Śląskie nie jest uprawnione do pobrania w jakiegokolwiek wysokości z ustanowionych gwarancji należytego wykonania kontraktu;
- ustalenie, że Województwu Śląskiemu nie przysługują żadne podlegające zaspokojeniu z tych gwarancji roszczenia,

przez zakazanie Województwu Śląskiemu przyjmowania od Towarzystwa Ubezpieczeniowego jakichkolwiek kwot z gwarancji należytego wykonania umowy.

W listopadzie 2017 roku sąd wydał postanowienie o oddaleniu powyższego wniosku Województwa, na co Zamawiający wniósł, po dniu bilansowym, zażalenie. W dniu 5 kwietnia 2018 roku Sąd Apelacyjny w Katowicach wydał natomiast postanowienie w przedmiocie oddalenia zażalenia Województwa Śląskiego na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z listopada 2017 roku oddalającego wniosek o uchylenie zabezpieczenia.

10.2 Informacje o zatrudnieniu

Szczegółowa informacja o przeciętnym zatrudnieniu wykazano w pkt 3.5 Roczno Jednostkowego Sprawozdania finansowego oraz Roczno Skonsolidowanego Sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31 grudnia 2016 r.

10.3 Podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych

W dniu 21 czerwca 2017 r. uchwałą Rady Nadzorczej Emitenta firma UHY ECA Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa z siedzibą w Krakowie („UHY ECA Audyt”) została wybrana jako podmiot uprawniony do dokonania przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 roku oraz do dokonania badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok. (rb. nr 20/2017 z 21 czerwca 2017 r.) Umowy zawarto w dniu 27 czerwca 2017 r.

W dniu 22 grudnia 2017 r. Rada Nadzorcza Emitenta podjęła uchwałę zmieniającą powyższą uchwałę z dnia 21 czerwca 2017 roku w ten sposób, że zgodnie z art. 66 ust. 5 ustawy o rachunkowości oraz rekomendacją Komitetu Audytu postanowiła powierzyć UHY ECA Audyt także dokonanie przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2018 roku oraz badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2018 rok (rb. nr 48/2017 z 22 grudnia 2017 r.). Stosowne Aneksy zawarto w dniu 22 grudnia 2017 r.

Łączna wartość wynagrodzenia wynikająca z umowy za dokonanie przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 r. oraz badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. wyniosła 58 tys. zł netto.

Z tytułu przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2017 r. wypłacono wynagrodzenie w wysokości 23 tys. zł netto. Wynagrodzenie z tytułu badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 r. wynosi 35 tys. zł netto, w tym wypłacone 14 tys. zł netto, a należne 21 tys. zł netto.

W 2017 r. podmiot uprawniony do dokonania badania sprawozdań finansowych świadczył dla Emitenta usługi z tytułu bieżącego doradztwa podatkowego, szkoleń oraz innych usług. Łączna wartość powyższych usług wyniosła 71,6 tys. zł netto, w tym z tyt. doradztwa podatkowego 62,2 tys. zł.

Wartość należnego i wypłaconego wynagrodzenia z tytułu przeglądu i badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego Emitenta za 2016 rok na rzecz biegłego rewidenta, którym była firma MW Rafin Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka Komandytowa z siedzibą w Sosnowcu (MW Rafin) wyniosła natomiast 53 tys. zł netto, w tym za przegląd I półrocza 2016 r. 19,5 tys. zł netto, natomiast za badanie roczne 33,5 tys. zł netto. W 2016 r. MW Rafin nie świadczył dla Emitenta żadnych innych usług, świadczył natomiast usługi poświadczające dwóm spółkom zależnym o łącznej wartości 14,5 tys. zł netto.

Umowy w zakresie przeprowadzenia przeglądu i badania sprawozdań finansowych za 2017 r. zostały przez spółki zależne podpisane w dniach od 26 czerwca do 18 lipca 2017 r. Łączne wynagrodzenie wynikające z tych umów wyniosło 105 tys. zł netto. Za dokonany przegląd sprawozdań finansowych spółek zależnych za I półrocze 2017 r. wypłacono wynagrodzenie w wysokości 42,5 tys. zł netto. Wynagrodzenie z tytułu badania sprawozdań

finansowych spółek zależnych za 2017 r. wynosi 62,5 tys. zł netto, w tym wypłacone 31,8 tys. zł netto, a należne 30,8 tys. zł netto. W 2017 r. podmiot uprawniony do dokonania badania sprawozdań finansowych nie świadczył na rzecz spółek zależnych żadnych innych usług z tytułu doradztwa, szkoleń oraz innych usług.

Wartość należnego i wypłaconego wynagrodzenia z tytułu przeglądu i badania sprawozdań finansowych spółek zależnych za 2016 rok na rzecz biegłego rewidenta, którym była firma MW Rafin wyniosła natomiast 96 tys. zł netto.

10.4 Ważniejsze osiągnięcia w dziedzinie badań i rozwoju

W ramach działań związanych z prowadzeniem prac badawczo-rozwojowych, w roku 2017, istniejące w organizacji Centrum Badawczo Rozwojowe wspierało prace prowadzone przez Ośrodek Spawalnictwa i Kontroli Jakości i spółki GK MZ mające na celu zwiększanie wydajności obróbki mechanicznej konstrukcji spawanych, analizy możliwości spawania orbitalnego, analizy wpływu żłobienia i naprawy spoin w stalach wysoko-wytrzymałych.

Ponadto we współpracy z Wydziałem Mechanicznym-Technologicznym Politechniki Śląskiej zorganizowało kolejne seminarium techniczne „INNOVATION Innowacyjne Technologie Łączenia i Kształtowania Materiałów”. Kontynuowano także udział w europejskim Programie badawczym Horyzont 2020 w ramach działań MSCA - Marie Skłodowska-Curie Actions: „Innowacyjna sieć szkoleniowa i stworzenie multidyscyplinarnego i międzynarodowego programu szkoleń dla ESR (naukowcy na wczesnym etapie pracy badawczej)”.

10.5 Działalność sponsoringowa i charytatywna

Działalność charytatywna MOSTOSTALU ZABRZE S.A. jest wspierana ze środków zgromadzonych w ramach utworzonego na ten cel Funduszu Celowego Darowizn. Na Fundusz przeznaczona zostaje część rocznego zysku netto Spółki zgodnie z decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia. W roku 2017 ze względu na wykazaną w sprawozdaniu za 2016 r. stratę, Fundusz nie został zasilony dodatkowymi środkami.

Na stronie internetowej Emitenta w zakładce <http://www.mz.pl/pl/page/fundusz-celowy-darowizn> zamieszczono regulamin Funduszu Celowego Darowizn wraz z wnioskiem, który wypełnia osoba lub organizacja starająca się o wsparcie. Decyzje o przyznaniu wsparcia oraz jego wysokości podejmuje Zarząd na podstawie Uchwały Zarządu kierując się następującymi celami określonymi w Regulaminie Funduszu Celowego Darowizn:

- 1) działalność charytatywna,
- 2) działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- 4) nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie dzieci i młodzieży,
- 5) wsparcie profilaktyki przed uzależnieniami,
- 6) działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- 7) promowanie wartości rodzinnych,

- 8) zdarzenia losowe,
- 9) działalność związana z branżą budowlaną,
- 10) wspieranie służby zdrowia i edukacji w przypadkach pośrednio związanych z pracownikami i ich rodzinami,
- 11) wspieranie lokalnych służb np. Straż Pożarna itp.,
- 12) wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej połączonej z edukacją,
- 13) ratownictwo i ochrona ludności,
- 14) pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- 15) promocja i organizacja wolontariatu,
- 16) działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- 17) działalność wspierająca kulturę,
- 18) działalność na rzecz organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, stowarzyszeń, jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielni socjalnych, spółek akcyjnych, spółek z o.o.

Jednocześnie Emitent dokumentuje na swojej stronie internetowej większość działań prowadzonych w ramach Funduszu Celowego Darowizn zamieszczając zdjęcia oraz podziękowania otrzymane od osób lub organizacji, którym zostało udzielone wsparcie.

Poza działalnością charytatywną, w ramach przyjętej strategii CSR, MOSTOSTAL ZABRZE realizuje takie projekty jak:

- wspieranie dzieci uzdolnionych poprzez utworzony Program Stypendialny dla najlepszych uczniów - dzieci pracowników Grupy Kapitałowej Mostostalu Zabrze.
- wolontariat pracowniczy, w ramach którego pracownicy Grupy Kapitałowej Mostostalu Zabrze dobrowolnie angażują się w różnego rodzaju projekty, takie jak np. malowanie z Fundacją Iskierka dziecięcych oddziałów onkologicznych.

11. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Poniżej przedstawiamy Oświadczenie Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE na temat informacji niefinansowych za rok 2017, stanowiące wyodrębnioną część Sprawozdania z działalności MOSTOSTALU ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE.

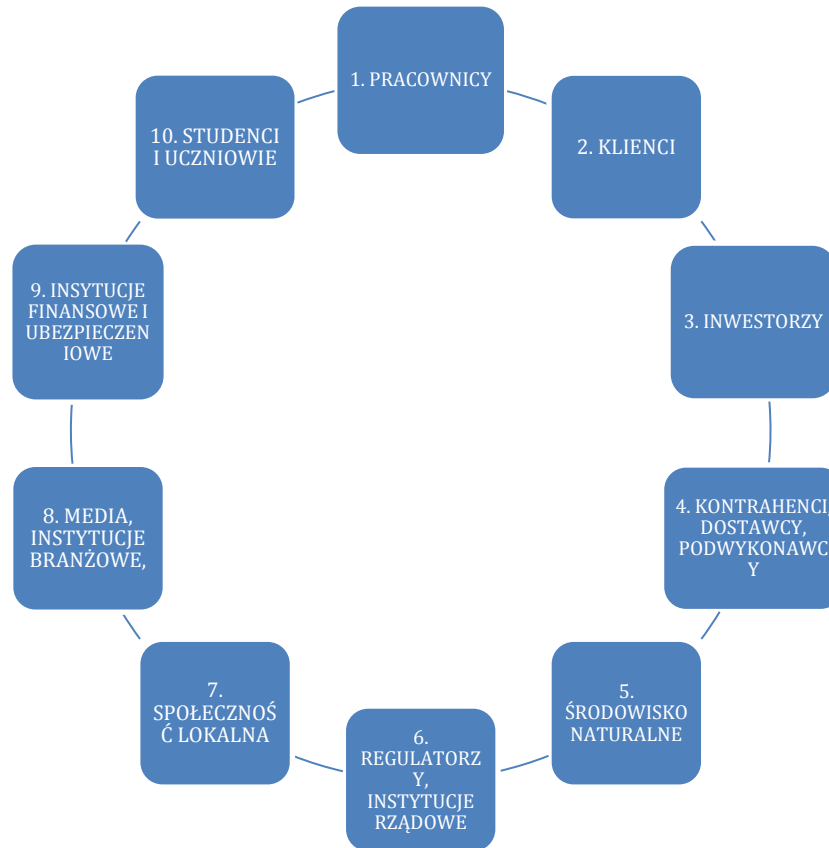
Oświadczenie zostało przygotowane na podstawie Wytycznych standardu Global Reporting Initiative G4, dotyczących raportów zrównoważonego rozwoju, Standardu Informacji Niefinansowych (SIN) i uwzględnia przepisy ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Oświadczenie nie zostało poddane zewnętrznej weryfikacji.

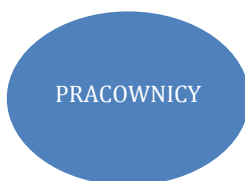
11.1 Interesariusze Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

G4-24 do G4-27

Poniżej przedstawiamy interesariuszy Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

Kanały komunikacji z interesariuszami:

- 1 spotkania firmowe /integracyjne
szkolenia
wolontariat pracowniczy
współpraca ze związkami zawodowymi
bezpośrednia rozmowa
cykliczne informowanie o aktualnych wydarzeniach w GK drogą mailową

- 2 badanie satysfakcji klientów
spotkania i prezentacje
bezpośrednie rozmowy i kontakt mailowy
spotkania z przedstawicielami firm
foldery reklamowe
strona internetowa GK www.mz.pl

INWESTORZY	<p>3 walne zgromadzenia spotkania kwartalne prezentujące wyniki finansowe strona internetowa GK www.mz.pl raporty bieżące i okresowe bezpośredni kontakt telefoniczny kontakt mailowy</p>
KONTRAHENCI, DOSTAWCY, PODWYKONAWCY	<p>4 strona internetowa GK www.mz.pl platforma zakupowa na stronie www.mz.pl szkolenia dla podwykonawców w zakresie bhp spotkania z przedstawicielami targi branżowe</p>
ŚRODOWISKO NATURALNE	<p>5 sprawozdania i raporty przesyłane jednostkom administracji publicznej informujące o wpływie na środowisko naturalne</p>
REGULATORZY, INSTYTUCJE RZĄDOWE	<p>6 cykliczna sprawozdawczość incydentalna korespondencja seminaria, konferencje i szkolenia</p>
SPOŁECZNOŚĆ LOKALNA	<p>7 wolontariat pracowniczy współpraca ze Stowarzyszeniem "Chcemy Pomóc" i Fundacją "Iskierka" udział w spotkaniach z przedstawicielami władz miasta obecność w lokalnych mediach (Nowiny Zabrzeńskie) bezpośrednie rozmowy telefoniczne strona internetowa GK www.mz.pl</p>
MEDIA, INSTYTUCJE BRANŻOWE	<p>8 bieżący kontakt z mediami organizacja konferencji prasowych strona internetowa GK www.mz.pl w tym zakładka związana z Aktualnościami, raporty bieżące i okresowe komunikaty prasowe i wywiady</p>
INSTYTUCJE FINANSOWE I UBEZPIECENIOWE	<p>9 raporty analizy spotkania</p>
STUDENCI I UCZNIOWIE	<p>10 spotkania z przedstawicielami uczelni i szkół bezpośrednie spotkania z uczniami i studentami, prezentacje dotyczące działalności, pracy i dalszego kształcenia programy praktyk partnerstwo ze szkołami i uczelniami strona internetowa GK www.mz.pl w tym zakładka związana Kariera konkursy</p>

Grupy Interesariuszy zostały wybrane w oparciu o analizę działalności operacyjnej Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE dzięki czemu zidentyfikowano stopień wzajemnych oddziaływań interesariuszy oraz firmy w oparciu o wzajemne interesy. Żaden z procesów angażowania interesariuszy nie został podjęty ze względu na niniejszy raport.

11.2 Istotne aspekty zagadnień niefinansowych w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

W związku ze specyfiką branży budowlanej oraz otoczenia w jakim działa MOSTOSTAL ZABRZE oraz podmioty zależne zidentyfikowano następujące istotne dla Grupy Kapitałowej aspekty zagadnień niefinansowych.

Aspekt	oddziaływanie zewnętrzne	oddziaływanie wewnętrzne
Pracownicy		
bezpieczeństwo i higiena pracy		x
praktyki zatrudnienia i godnej pracy		x
dotatkowe świadczenia dla pracowników		x
rozwój pracowników		x
Środowisko		
energia	x	x
surowce i materiały	x	x
odpady	x	x
bioróżnorodność	x	x
Społeczeństwo		
wsparcie dla społeczności lokalnych	x	x
niedyskryminowanie	x	x
współpraca ze szkodnictwem średnim i wyższym	x	x

Tabela 20. Aspekty zagadnień niefinansowych Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE.

Aspekty uwzględnione w powyższej tabeli są istotne dla wszystkich podmiotów w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE.

11.3 Model biznesowy Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

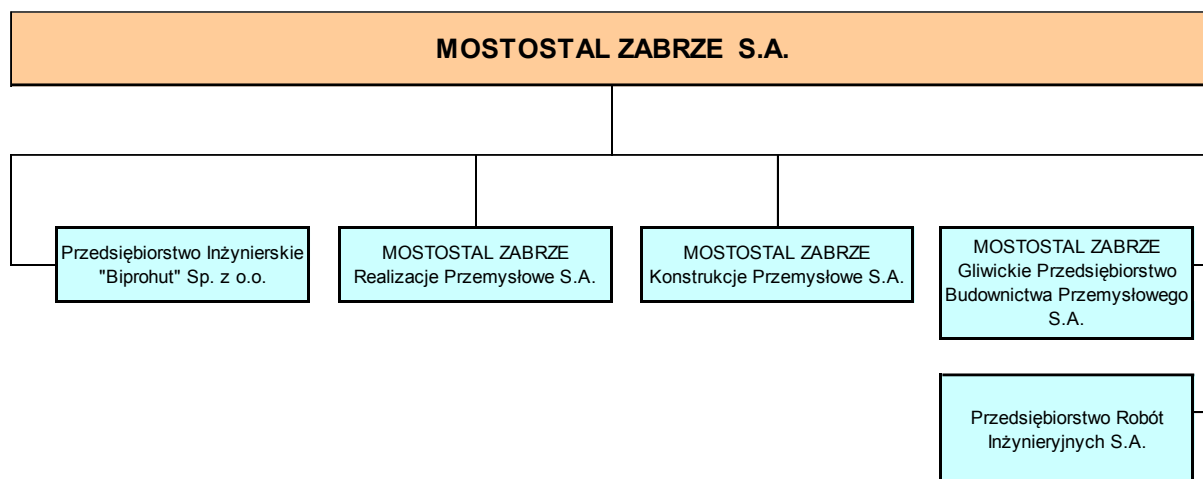
11.3.1 Opis działalności Grupy Kapitałowej

G4-3 do G4-16

W skład Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE wchodzi: Spółka Dominująca – MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz z 5 spółek zależnych:

- MOSTOSTAL ZABRZE Spółka Akcyjna – spółka dominująca,
- MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe Spółka Akcyjna – spółka zależna,
- MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Spółka Akcyjna - spółka zależna,
- MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe Spółka Akcyjna - spółka zależna,
- Przedsiębiorstwo Inżynierskie Biprohut Sp. z o.o. - spółka zależna,
- Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Spółka Akcyjna - spółka zależna.

Struktura Grupy Kapitałowej przedstawia się następująco:

· **MOSTOSTAL ZABRZE S.A.**

Historia powstania MOSTOSTALU ZABRZE sięga roku 1945, kiedy to utworzono Przedsiębiorstwo Budowy Mostów i Konstrukcji Stalowych "Mostostal" w Krakowie. Rok później centrala przedsiębiorstwa została przeniesiona do Zabrze. W 1951 r. przedsiębiorstwo przekształcono w Centralny Zarząd Konstrukcji Stalowych „Mostostal” z siedzibą w Warszawie oraz wyodrębniono samodzielne przedsiębiorstwa "Mostostal" w Zabrze, Poznaniu, Piotrkowie Trybunalskim i Warszawie. W listopadzie 1992 r. nastąpiła prywatyzacja przedsiębiorstwa państwowego i powstanie spółki akcyjnej "Mostostal Zabrze - Holding" S.A. Dwa lata później spółka zadebiutowała na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie.

W minionych okresach, łącznie z rokiem 2017, MOSTOSTAL ZABRZE oferował kompleksową realizację obiektów i instalacji przemysłowych oraz obiektów użyteczności, a także specjalistyczne prace w następujących dziedzinach:

- Budownictwo

- a) *przemysłowe* – wykonawstwo kompletnych obiektów, urządzeń i instalacji przemysłowych, ciągów technologicznych oraz ich modernizacja (głównie: hutnictwo, energetyka, ochrona środowiska, chemia i petrochemia, wydobywczy, motoryzacyjny i lotniczy),
- b) *ogólne* – wznoszenie kompletnych obiektów i budynków:
 - obiekty użyteczności publicznej,
 - budynki biurowe,
 - budynki i centra handlowo – usługowe,
- c) *obiekty ochrony środowiska* – zakłady utylizacji odpadów, oczyszczalnie ścieków, sieci wodno – kanalizacyjne.

• **MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A.**

Początki istnienia spółki to lata 50-te. Na przestrzeni tych lat Zakład przeszedł wiele zmian by w 2008 przekształcić się w spółkę MOSTOSTAL Kędzierzyn S.A. Grupa Kapitałowa Mostostal Zabrze. W kolejnych latach nastąpiło połączenie z Ocynkownią Mostostal – Met Sp. z o.o. w Opolu, a następnie z Mostostalem Zabrze Zakład Montażowo - Produkcyjny "Pokój" Sp. z o.o., Mostostalem Zabrze Zakład Montażowo - Produkcyjny "Czechowice" Sp. z o.o., , Mostostalem Zabrze Zakład Montażowo - Produkcyjny „Częstochowa” Sp. z o.o. oraz Mostostalem Zabrze Zakład Montażowo - Produkcyjny "Katowice" Sp. z o.o.

Proces połączeniowy z 5 podmiotami zakończono w 2013 r. Od dnia 2 grudnia 2013 r. nowa firma MOSTOSTAL Kędzierzyn Spółka Akcyjna w Kędzierzynie – Koźlu brzmi: MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe Spółka Akcyjna.

W zakres działalności spółki wchodzi:

- montaż kompletnych obiektów przemysłowych i instalacji technologicznych w różnych dziedzinach przemysłu, np. w chemii, petrochemii, cukrownictwie, w przemyśle hutniczym, cementowo-wapienniczym, energetyce i spożywczym, w tym dostawa i montaż rurociągów technologicznych i zbiorników,
- prefabrykacja konstrukcji stalowych realizowanych we własnych wytwórniach o rocznej zdolności produkcyjnej 6500 ton, w zależności od asortymentu,
- usługi w zakresie budownictwa specjalistycznego realizowane siłami własnymi, montaż różnego rodzaju konstrukcji stalowych, jak: hale, budynki przemysłowe, estakady, mosty, wieże.

Ponadto spółka świadczy usługi kompleksowej realizacji kontraktów, głównie w przemyśle.

Spółka posiada następujące oddziały:

- Oddział Częstochowa,
- Oddział Śląsk w Katowicach,
- Oddział Śląsk, Zakład w Czechowicach,
- Oddział Śląsk, Placówka w Zabrze.

MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Spółka Akcyjna

Spółka powstała w 1945 jako Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie. Rok później utworzono oddział „Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego Spółka z o. o.” w Katowicach z tymczasową siedzibą w Gliwicach, a następnie wyodrębniono Oddział z samodzielną jednostką organizacyjną pod nazwą: „Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego nr 4”. W 1958 r. dotychczasowy podmiot przekształcono w Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego. W 1991 r. spółka została sprywatyzowana, a w 1999 r. weszła do Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE.

Spółka specjalizuje się w kompleksowej realizacji obiektów kubaturowych użyteczności publicznych, w tym w szczególności szpitali, budynków biurowych, budynków i centrów handlowo – usługowych oraz obiektów przemysłowych, tj.: hale produkcyjne, magazyny. Wykonuje również wszelkie prace ogólnobudowlane począwszy od fundamentów, po prace wykończeniowe.

MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe Spółka Akcyjna

Początek działalności spółki nastąpił w 1953 r. poprzez wyodrębnienie ze struktur Mostostalu Przedsiębiorstwa Produkcji Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Dźwigowych Mostostal specjalizującego się w produkcji suwnic, żurawi samojezdnych, wciągarek i konstrukcji stalowych. W 1961 r. zmiana nazwy na: Zakład Produkcji Przemysłowej nr 1 w ramach ŚPKSiUP Mostostal Zabrze. W 1994 zakład sprywatyzowano i zmieniono nazwę na Zakład Produkcji Konstrukcji Stalowych i Urządzeń Przemysłowych Spółki Mostostal Zabrze - Holding S.A.

Podstawową działalnością jest wykonywanie konstrukcji stalowych maszyn i urządzeń dźwigowych (podwozia i nadwozia żurawi samojezdnych, podpory stałe i wysuwne żurawi oraz elementy dźwigów kontenerowych i żurawi portowych), pojazdów szynowych.

MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. posiada dwie lokalizacje: w Zabrze i w Gliwicach.

Przedsiębiorstwo Inżynierskie Biprohut Sp. z o.o

Początek działalności spółki przypada na rok 1945, kiedy powstało Biuro Projektów Przemysłu Hutniczego Biprohut w celu projektowania urządzeń i zabudowań dla przemysłu. W 1951 r. nastąpiła prywatyzacja spółki i przekształcenie w Przedsiębiorstwo Inżynierskie Biprohut Sp. z o.o.

Obecnie PI Biprohut jest biurem projektowym świadczącym usługi projektowe dla pozostałych podmiotów Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE oraz odbiorców zewnętrznych, głównie w zakresie projektowania przedsięwzięć inwestycyjnych obiektów, instalacji, linii produkcyjnych, urządzeń przemysłowych, budownictwa ogólnego oraz infrastruktury towarzyszącej. Odbiorcami zewnętrznymi są głównie przedstawiciele przemysłu hutniczego, maszynowego, chemicznego, górnictwa i energetycznego.

Ponadto, PI Biprohut pełni usługi kompleksowego zarządzania nieruchomościami w całej Grupie Kapitałowej.

Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych Spółka Akcyjna

Spółka obecnie nie prowadzi działalności gospodarczej.

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017

Grupa Kapitałowa MOSTOSTAL ZABRZE dzięki komplementarności świadczonych usług, w trakcie realizacji kontraktu, wykorzystuje zbudowane własne kompetencje poszczególnych spółek począwszy od:

Etap I – Projektowania,

Etap II - Realizacji kontraktu,

Etap III - Przekazania do eksploatacji, szkolenia, serwisu gwarancyjnego,

Etap IV - Maintenance, serwisie pogwarancyjnym.

Na każdym z w/w wymienionych etapie realizacji inwestycji, Grupa Kapitałowa współpracuje również z dostawcami i firmami specjalistycznymi w zakresie podwykonawstwa. W tym zakresie firma opiera się przede wszystkim na współpracy z kwalifikowanymi dostawcami i podwykonawcami. Zgodnie z wymaganiami wdrożonych systemów zarządzania (ISO 9001) w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE dokonuje się oceny i wyboru dostawców na podstawie kryteriów przyjętych w poszczególnych spółkach. Kryteria wyboru i oceny dostawców, a także jej weryfikacji w kolejnych okresach zostały ujęte w dokumentach systemowych spółek Grupy.

Ocena i kwalifikacja dostawców jest podzielona na dwie grupy. Do grupy I zalicza się wykonawców robót budowlano-montażowych oraz dostawców specjalistycznych urządzeń przeznaczonych do zabudowy w ramach realizacji kontraktu. Grupę II stanowią dostawcy pozostałych materiałów i urządzeń oraz wykonawcy robót tymczasowych.

Dostawcy Grupy I są oceni na podstawie następujących kryteriów:

- Kategoria I – firma posiada lub wdraża przynajmniej 2 systemy zarządzania (preferowane wg norm: ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001, SCC oraz OHSAS 18001),
- Kategoria II – firma posiada lub wdraża przynajmniej jeden system zarządzania (preferowane wg norm: ISO 9001, ISO 14001, PN-N 18001, SCC oraz OHSAS 18001),
- Kategoria III – firma została pozytywnie oceniona przez Prowadzącego Kontrakt lub Dyrektora Biura,
- Kategoria IV – firmy pozostałe.

Za ocenę dostawców Grupy II odpowiedzialny jest Dział Zakupów Scentralizowanych. Ocena nowych dostawców odbywa się na bieżąco podczas realizacji poszczególnych zakupów i zbierania ofert od poszczególnych oferentów.

Perspektywy związane z działalnością operacyjną Grupy MOSTOSTAL ZABRZE oraz modelem prowadzenia biznesu opisano poniżej w pkt 10.3.2.

11.3.2 Strategia Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

W grudniu 2017 r. przyjęta została nowa koncepcja rozwoju MOSTOSTAL ZABRZE, zakładająca przededefiniowanie dotychczasowego modelu działania Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w zakresie działalności budowlano-montażowej. Aktualnie trwa intensywny proces wdrażania przyjętych założeń i wypracowanych optymalnych rozwiązań w poszczególnych obszarach działalności.

Kluczowym założeniem jest pełna integracja operacyjna w celu optymalnego wykorzystania posiadanych zasobów ludzkich i produkcyjnych oraz skoncentrowanie działań na zwiększeniu efektywności prowadzonej działalności Grupy.

Dążąc do osiągnięcia wyznaczonych w tym obszarze celów Zarząd podjął m. in. decyzję o przedefiniowaniu roli MOSTOSTAL ZABRZE S.A. Przyjęto, iż cała perspektywiczna działalność operacyjna spółki MOSTOSTAL ZABRZE S.A. związana z realizacją kontraktów budowlanych zostanie przeniesiona do spółki zależnej MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. i na tym poziomie działalność obu spółek zostanie zintegrowana. Takie rozwiązanie, poza korzyściami płynącymi z synergii, wyeliminuje dodatkowo wszelkie problemy wynikające z wzajemnych rozliczeń wewnętrznych oraz ryzyk podatkowych związanych z tymi rozliczeniami.

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. pozostanie tym samym spółką realizującą zadania na poziomie zarządzania strategicznego (obejmujące m.in. analizę potencjału poszczególnych segmentów oraz jednostek biznesowych, wyznaczanie celów biznesowych, prowadzenie spójnej polityki inwestycyjnej, decyzje dot. alokacji posiadanych zasobów Grupy) oraz wspierającą bieżącą działalność Grupy (świadczenie w ramach utworzonego w okresie wcześniejszym Centrum Usług Wspólnych usług w obszarze księgowości, finansów, controllingu, IT, zakupów, kadr i płac).

Pełna integracja biznesowa dot. działalności pozostałych spółek zależnych, tj. spółki MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. oraz Przedsiębiorstwa Inżynierskiego Biprohut Sp. z o.o. obejmująca wybrane obszary operacyjne, opiera się na utworzonych centrach kompetencyjnych.

W ramach przyjętej koncepcji założono również budowę nowej strategii sprzedażowej, dostosowanej do zdefiniowanych segmentów rynku z optymalizacją kompetencji posiadanych przez poszczególne spółki Grupy.

W wyniku przeprowadzonej analizy rynku, potencjału rozwojowego oraz pozycji Grupy założono:

- koncentrację na następujących segmentach rynku: energetyce, ochronie środowiska, chemii i petrochemii, hutnictwie i górnictwie, budownictwie przemysłowym oraz budownictwie ogólnym,
- realizację projektów średniej wielkości,
- wykonywanie usług indywidualnie zorientowanych na klienta.

Tym samym, głównymi założeniami przyjętej i wdrażanej koncepcji reorganizacji są:

- 1) pełna integracja operacyjna w zakresie realizacji projektów stanowiących dotychczas podstawową działalność operacyjną Grupy MOSTOSTAL ZABRZE, tj. MOSTOSTAL ZABRZE S.A., MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje

Przemysłowe S.A., MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A.,
Przedsiębiorstwo Inżynierskie Biprohut Sp. z o.o.,

- 2) przedefiniowanie roli spółki MOSTOSTAL ZABRZE S.A., jako spółki dominującej,
- 3) intensywny rozwój działalności obejmującej prefabrykację konstrukcji stalowych maszynowych o wysokim stopniu przetworzenia, takich jak elementy konstrukcyjne: maszyn budowlanych, dźwigów samochodowych, dźwigów kontenerowych, pojazdów szynowych prowadzonej przez spółkę zależną MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A.,
- 4) skoncentrowanie wszelkich obszarów związanych z gospodarką nieruchomościami w odrębnym segmencie,
- 5) dalsza optymalizacja majątkowa Grupy MOSTOSTAL ZABRZE, obejmująca zbycie nieprodukcyjnych i zbędnych, z punktu widzenia przyjętych celów, aktywów Grupy oraz zwiększenie wykorzystania posiadanych zasobów (m. in. poprzez integrację procesów biznesowych), a w konsekwencji „uwolnienie” części składników majątkowych.

11.3.3 Systemy zarządzania obowiązujące w Grupie Kapitałowej

W Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE obowiązują następujące systemy zarządzania:

- MOSTOSTAL ZABRZE S.A.: ISO 9001, ISO 14001 i PN-N 18001 oraz standard SCC**2011 oraz szereg certyfikatów specjalistycznych, m.in. dot. kwestii spawania
- MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A.: ISO 9001, ISO 14001, ISO 18001 oraz szereg certyfikatów dot. kwestii spawania
- MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A.: ISO 9001,
- Przedsiębiorstwo Inżynierskie BIPROHUT Sp. z o.o. ISO 9001,
- MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A.: ISO 9001 oraz szereg certyfikatów dot. kwestii spawania

Wpływ na poszczególne aspekty, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz bezpieczeństwa i higieny pracy opisano w odpowiednich ppkt niniejszego oświadczenia.

11.3.4 Udział w organizacjach

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. należy do następujących stowarzyszeń, zrzeszeń i izb gospodarczych:

Stowarzyszenie Emitentów Giełdowych jako organizacja ekspercka reprezentuje interesy spółek notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Popularyzuje wiedzę w zakresie rozwoju rynku kapitałowego, opiniuje projekty aktów prawnych oraz stanowi platformę wymiany doświadczeń w zakresie obowiązków informacyjnych spółek publicznych. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. niejednokrotnie uczestniczył w projektach Stowarzyszenia w zakresie opiniowania projektów aktów prawnych. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jako osoba prawna posiada status Członka Wspierającego.

Polska Izba Konstrukcji Stalowych - podstawowym celem działania PIKS jest promocja, reprezentacja oraz ochrona interesów i kształtowanie pozytywnego wizerunku firm członkowskich Izby, w szczególności:

- udział w kształtowaniu polityki gospodarczej oraz tworzeniu i modernizacji norm, procedur i przepisów prawa,
- popularyzacja konstrukcji metalowych,
- organizacja konferencji, targów, wystaw, warsztatów szkoleniowych a także współpracy zagranicznej,
- upowszechnianie standardów jakościowych, solidności oraz etyki zawodowej i handlowej.

Izba organizuje lub uczestniczy w organizacji konferencji, wystaw i targów, seminariów, warsztatów problemowych, w szczególności imprez: KONFERENCJA TECHNICZNA PIKS, KONGRES PIKS a także ekspozycje targowe AUTOSTRADA POLSKA w Kielcach oraz BUDMA i INNOWACJE-TECHNOLOGIE-MASZYNY w Poznaniu. Ponadto Izba nadaje własne Certyfikaty oraz przeprowadza konkurs KONSTRUKCJA STALOWA – REALIZACJA ROKU. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. jako wykonawca konstrukcji stalowej, dachu linowego, szklanego oraz fasady Stadionu Narodowego w Warszawie został uhonorowany statuetką KONSTRUKCJA STALOWA – REALIZACJA ROKU.

Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych i Recyklingu - Izba jako organizacja samorządu gospodarczego ma na celu wspieranie rozwoju przemysłu metali nieżelaznych i recyklingu metali w Polsce.

- reprezentacja interesów podmiotów gospodarczych będących jej członkami wobec administracji unijnej, państwowej i samorządowej,
- dbałość o rozwój przemysłu metali nieżelaznych,
- promocja recyklingu metali,
- ochrona rynkowych interesów zarówno swoich członków, jak i całej branży, zwłaszcza poprzez współpracę z administracją publiczną RP i UE,
- współudział w procesie tworzenia prawa gospodarczego poprzez opiniowanie jego zmian,
- opracowywanie analiz i ekspertyz branżowych,
- organizację szkoleń i konferencji z zakresu polityki przemysłowej, handlowej, podatkowo-finansowej, ochrony środowiska, zmian w obowiązujących przepisach prawa,
- upowszechnianie problematyki wynikającej z wejścia Polski w struktury Unii Europejskiej.

Polski Klaster Eksporterów Budownictwa - to inicjatywa przedsiębiorców, których misją jest budowanie i pogłębianie współpracy polskich firm budowlanych na rynkach eksportowych oraz internacjonalizację polskiego sektora budowlanego. Ideą jest prezentowanie na globalną skalę możliwości polskich przedsiębiorstw w zakresie rozbudowy i modernizacji szeroko pojętego budownictwa w oparciu o najnowocześniejsze technologie, produkty, systemy oraz profesjonalną kadrę inżynierską.

11.4 Ład zarządczy

G4-34 do G4-55, G4-LA12

Akcjonariat MOSTOSTALU ZABRZE S.A. przedstawia się następująco:

Akcjonariusz	liczba akcji / liczba głosów na WZ	udział w kapitale akcyjnym / udział w głosach
Krzysztof Jędrzejewski	46 594 266	31,24%
Nationale-Nederlanden OFE	18.284.449	12,26%
Fundusze zarządzane przez Aegon PTE S.A.	8.804.601	5,90%

Tabela 21. Akcjonariat Mostostalu Zabrze S.A.

Udział MOSTOSTALU ZABRZE S.A. w podmiotach zależnych wchodzących w skład Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. - 100%
	MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. - 98,14%
	PI Biprohut Sp. z o.o. - 99,05%
	MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. - 96,73%
	Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjnych S.A. 99,17%.

Tabela 22. Udział MOSTOSTALU ZABRZE S.A. w podmiotach zależnych

Organami Spółki są Walne Zgromadzenie, Rada Nadzorcza oraz Zarząd, których działanie jest określone w Statucie Spółki oraz w Regulaminie Walnego Zgromadzenia, Regulaminie Rady Nadzorczej oraz Regulaminie Zarządu.

Ponadto działanie MOSTOSTALU ZABRZE S.A. jako spółki notowanej na GPW regulują zasady i rekomendacje określone w dokumencie „Dobre Praktyki spółek notowanych na GPW 2016”.

Walne Zgromadzenie

Walne Zgromadzenie jest najwyższym organem spółki MOSTOSTAL ZABRZE S.A. Sposób działania tego organu jest opisany w KSH oraz w Statucie spółki. Zgodnie z KSH do podstawowych kompetencji Walnego Zgromadzenia należą: rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań finansowych, udzielanie członkom Zarządu i Rady Nadzorczej absolutorium, decydowanie o podziale zysku lub o pokryciu straty oraz ustalenie wysokości dywidendy, wybór oraz

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017

odwołanie Rady Nadzorczej, zatwierdzenie zmian w Statucie, podejmowanie decyzji w zakresie emisji papierów wartościowych.

Rada Nadzorcza

Sposób działania Rady Nadzorczej jest opisany w KSH oraz w Regulaminie Rady Nadzorczej. Do kompetencji Rady Nadzorczej należą oprócz uprawnień wynikających z KSH takich jak: ocena sprawozdań finansowych, ocena wniosków przedkładanych przez Zarząd do rozpatrywania przez Walne Zgromadzenie dotycząca podziału zysku albo pokrycia straty, wybór i odwołanie Członków Zarządu oraz zawieranie i rozwiązywanie z nimi umów, wyrażanie zgody na nabycie i zbycie nieruchomości powyżej 10 mln zł, a także wyrażanie zgód na poszczególne czynności Zarządu. Rada Nadzorcza składa się obecnie z 5 członków. W ramach Rady Nadzorczej MOSTOSTALU ZABRZE S.A. działa Komitet Audytu w którego skład wchodzi 3 członków Rady. W związku z powołaniem Komitetu Audytu, Rada Nadzorcza w dniu 20 października 2017 r. uchwaliła Regulamin Komitetu Audytu, który reguluje powoływanie, zwoływanie posiedzeń oraz podejmowanie uchwał/rekomendacji przez ten komitet.

Zarząd

Sposób działania Zarządu jest opisany w KSH oraz w Regulaminie Zarządu. Zarząd MOSTOSTALU ZABRZE S.A. zgodnie z KSH jest organem wykonawczym i zarządzającym Spółki, prowadzi sprawy Spółki i reprezentuje Spółkę. Prawo członka Zarządu do reprezentowania Spółki dotyczy wszystkich czynności sądowych i pozasądowych Spółki. Walne Zgromadzenie oraz Rada Nadzorcza nie mogą wydawać Zarządowi wiążących poleceń dotyczących prowadzenia spraw Spółki. Zarząd jest zobowiązany zarządzać majątkiem Spółki i wypełniać swoje obowiązki ze starannością wymaganą w obrocie gospodarczym i zgodnie z przepisami prawa, statutem, uchwałami Walnego Zgromadzenia i Rady Nadzorczej. Do kompetencji Zarządu należą wszystkie sprawy niezastrzeżone dla Walnego Zgromadzenia lub Rady Nadzorczej.

Zarząd jest obowiązany uzyskać uprzednią zgodę Rady Nadzorczej na dokonanie między innymi następujących czynności:

1. występowanie z wnioskiem o uchwalenie przez Walne Zgromadzenie emisji obligacji,
2. zawarcie przez Spółkę umowy lub przystąpienie do spółki cywilnej, jawnej lub komandytowej oraz nabycie lub objęcie udziałów lub akcji w spółce z ograniczoną odpowiedzialnością lub spółce akcyjnej za kwotę większą niż 5.000.000 zł w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy,
3. emisji przez Spółkę bonów komercyjnych, weksli i innych dłużnych papierów wartościowych o podobnym charakterze i ryzyku inwestycyjnym powyżej kwoty równej 20.000.000 złotych w jednej lub kilku transakcjach dokonywanych w ciągu kolejnych trzech miesięcy.

Statut nie przewiduje dodatkowych uprawnień osób zarządzających dotyczących emisji akcji lub ich wykupu. W takim przypadku Zarząd obowiązują przepisy ogólne określone w Kodeksie Spółek Handlowych.

Zarząd podejmuje decyzje poprzez uchwały. Uchwały Zarządu są podejmowane we wszystkich sprawach w których wymagają tego przepisy prawa, akty prawa wewnętrznego spółki czy też interes spółki. Uchwały Zarządu zapadają bezwzględną większością głosów członków Zarządu obecnych na posiedzeniu.

Pozostałe akty prawa wewnętrznego spółki

Do aktów prawa wewnętrznego spółki należy ponadto zaliczyć: Zarządzenia Prezesa, Polecenia Prezesa oraz okólniki. Zarządzenia są wydawane w sprawach dotyczących istotnych zagadnień Spółki przewidzianych do stosowania przez dłuższy okres czasu. Dla uregulowania kwestii jednostkowych i o ważności ograniczonej w czasie wydaje się Polecenia. Dokumenty te wydawane są przez Prezesa Zarządu, jednakże w uzasadnionych przypadkach pod nieobecność Prezesa Zarządu dopuszcza się wydawanie aktów prawa wewnętrznego Spółki z mocą zarządzeń i poleceń Prezesa Zarządu przez pozostałych członków Zarządu. Dopuszcza się także wydawanie i podpisywanie „wewnętrznych poleceń służbowych” przez pozostałych członków Zarządu, pod warunkiem, że wydane wewnętrzne polecenie służbowe dotyczy tylko podległego Biura i nie może być sprzeczne z zarządzeniem lub poleceniem służbowym ogólnie obowiązującym. Formę uzupełniającą mają pisma okólnie, które stosuje się w sprawach mniejszej wagi lub w kwestiach, których natura nie wymaga wydania wewnętrznego aktu prawnego w formie Zarządzenia lub Polecenia. Pisma okólnie podpisuje właściwy merytorycznie członek Zarządu.

Komitety

W celu utworzenia spójnego obrazu Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE jako jednego organizmu dążącego do efektywniejszego wykorzystania zasobów jakimi dysponujemy w realizacji zadań operacyjnych powołano komitety oraz nadano im konkretne kompetencje.

Obecnie w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE działają następujące komitety:

1. Rada Konsultacyjna – Rada ta pełni w Grupie Kapitałowej rolę opiniodawczo-doradczą w zakresie kierunków rozwoju oraz strategii, a także stanowi forum wymiany doświadczeń, opinii i wiedzy w zakresie działań operacyjnych i zarządczych. Cykliczne posiedzenia są ukierunkowane na doskonalenie współpracy pomiędzy wszystkim podmiotami w Grupie, efektywniejsze wykorzystanie wewnętrznych zasobów w tym także lepsze zarządzanie kadrami.
2. Komitet Sterujący - aktualnie Zintegrowany Komitet Sterujący ma na celu monitorowanie realizowanych projektów/kontraktów w ramach całej Grupy Kapitałowej ze szczególnym uwzględnieniem bieżącej analizy ryzyka, marży oraz cash flow oraz zatwierdzanie istotnych zmian w realizacji z punktu widzenia ich efektywności ekonomicznej oraz możliwości technicznych. W skład Zintegrowanego Komitetu Sterującego wchodzi przedstawiciele takich spółek jak: MOSTOSTAL ZABRZE S.A., MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A., MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. oraz Przedsiębiorstwo Inżynierskie BIPROHUT Sp. z o.o. Zintegrowany Komitet Sterujący nie obejmuje swoimi działaniami Przedsiębiorstwa Robót Inżynierskich S.A., gdyż spółka ta obecnie nie prowadzi działalności operacyjnej oraz MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A. ze względu na inną specyfikę tej spółki.
3. Komitet Ofertowy – Komitet ten ma na celu ocenę poszczególnych ofert pod kątem możliwości ich realizacji, ocenę różnych ryzyk związanych z daną ofertą oraz ich potencjalny wpływ na wyniki finansowe spółki. Komitet zbiera się w zależności od potrzeb. Od 2018 r. Komitet Ofertowy objął swoim działaniem spółki zależne: MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A., MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. oraz Przedsiębiorstwo Inżynierskie BIPROHUT Sp. z o.o.

Ponadto, MOSTOSTAL ZABRZE S.A. wyznaczył komórkę audytu wewnętrznego, która na bieżąco monitoruje zagadnienia ekonomiczne, środowiskowe i społeczne w całej Grupie Kapitałowej. Komórka podlega bezpośrednio Prezesowi Zarządu. W organizacji wyznaczono również Pełnomocnika ds. CSR, który pośredniczy w konsultacjach kwestii społecznych, ekonomicznych i środowiskowych.

11.5 Zarządzanie ryzykiem

11.5.1 Zarządzanie ryzykiem

W obszarze ryzyk operacyjnych związanych z bieżącą działalnością Grupy w branży budowlanej, prowadzone są aktualnie intensywne prace nad analizą dotychczasowych, działających odrębnie w poszczególnych Spółkach Grupy Kapitałowej oraz opracowaniem i wdrożeniem nowych, jednolitych w ramach Grupy, procedur i mechanizmów działania, których celem jest m.in. uszczelnienie procesów i minimalizacja ryzyk w działalności Grupy.

Docelowo, doskonalony i ujednolicony obecnie model zarządzania ryzykiem zawiera kilka etapów począwszy od identyfikowania poszczególnych ryzyk, ich pomiar, plan działań zapobiegawczych i korygujących oraz ocenę istotności wpływu w przypadku ewentualnego braku możliwych działań zapobiegawczych i korygujących, następnie ich wieloetapowe monitorowanie i kontrolowanie oraz niezwłoczne raportowanie w przypadku ich materializacji. Istotnym elementem jest również przyporządkowanie określonych zakresów odpowiedzialności do poszczególnych właścicieli procesów, w których zidentyfikowano ryzyka. Na poszczególnych etapach w ocenie ryzyka uczestniczą również powołane komitety, w tym:

- Rada Konsultacyjna - na poziomie rozwoju oraz strategii,
- Komitet Ofertowy - na etapie ofertowym,
- Komitet Sterujący - na każdym etapie realizacji bieżących kontraktów.

Dodatkowym elementem procesu związanego z zarządzaniem ryzykiem jest audytor wewnętrzny, który kontroluje poszczególne komórki organizacyjne, poszczególne procesy i obszary działalności zgodnie z przyjętym harmonogramem audytu wewnętrznego a następnie raportuje wszelkie nieprawidłowości występujące we wszystkich podmiotach Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. Audytor w przypadku zidentyfikowania nieprawidłowości inicjuje i współuczestniczy w przygotowaniu działań naprawczych oraz zapobiegawczych.

Poza ryzykiem operacyjnym związanym z prowadzeniem działalności w branży budowlanej oraz finansowym opisanym w sprawozdaniu finansowym za 2017 rok MOSTOSTAL identyfikuje również następujące ryzyka niefinansowe:

1. ryzyko związane z pracownikami:
 - ryzyko związane z bezpieczeństwem i higieną pracy,
 - niedostateczna liczba pracowników posiadających odpowiednie kompetencje lub uprawnienia,
 - ryzyko wystąpienia mobbingu i dyskryminacji.
2. ryzyko związane z ochroną środowiska:
 - kary z tytułu przekroczenia dopuszczalnych norm,
 - możliwość pojawienia się awarii skutkującej skażeniem środowiska.

11.5.2 Zarządzanie etyką oraz przeciwdziałanie korupcji i łapownictwu

W 2017 r. Spółka oraz Grupa Kapitałowa nie posiadała formalnie spisanego oraz zatwierdzonego dokumentu, w którym zawarte zostały zasady etyczne jakimi się kierujemy. Posiadamy jednakże kulturę organizacyjną wypracowaną przez okres 70 lat istnienia, w którą wdrażani są również pracownicy nowoprzyjęci.

W Grupie Kapitałowej nie odnotowaliśmy przypadków wystąpienia nieprawidłowości o podłożu naruszeń standardów etycznych, korupcji oraz łapownictwa.

Sporządzenie i przyjęcie Kodeksu Etycznego dla całej Grupy Kapitałowej jest planowane w 2018 r.

11.6 Pracownicy

11.6.1 Świadczenia dla pracowników

G4-LA1 do G4-LA4, G4-LA13

MOSTOSTAL ZABRZE posiada jasny i przejrzysty system wynagradzania, premiowania i motywowania Pracowników. Jest on oparty o Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy oraz o Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Zakładowy Układ Zbiorowy Pracy reguluje kwestie dotyczące wynagrodzeń pracowników oraz dodatkowych świadczeń z tytułu wykonywania pracy takich jak: dodatki za wykonywanie pracy w warunkach uciążliwych, diety, dopłaty do dojazdów do pracy, posiłki profilaktyczne, dodatki stażowe, nagrody jubileuszowe oraz świadczenia rozłąkowe. Układem są objęci wszyscy pracownicy Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za wyjątkiem członków Zarządów.

Pozostałe świadczenia dla pracowników takie jak: dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci (tzw. zielone szkoły) oraz pracowników (tzw. wczasy pod gruszą), dofinansowanie usług turystycznych, kulturalnych oraz sportowo-rekreacyjnych w ramach systemu MyBenefit, dofinansowanie do działalności kulturalno-oświatowej, dofinansowanie zakupu podręczników, świadczenia świąteczne, przyznawanie zapomóg dla pracowników, rencistów i emerytów, dopłaty do specjalistycznych usług medycznych czy zakupu leków oraz udzielanie pożyczek na cele mieszkaniowe są regulowane przez Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.

Ponadto Grupa Kapitałowa MOSTOSTAL ZABRZE zapewnia pracownikom możliwość ubezpieczenia grupowego.

Dodatkowym świadczeniem przewidzianym dla wyjątkowo uzdolnionych dzieci i młodzieży pracowników Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE jest Program Stypendialny. Program jest finansowany z Funduszu Celowego Darowizn o którym szerzej mowa w pkt 11.8.2 Dokładny regulamin Programu Stypendialnego, punktacja oraz wnioski o przyznanie stypendium są dostępne na stronie internetowej MOSTOSTAL ZABRZE S.A. w zakładce <http://www.mz.pl/pl/page/program-stypendialny>. W roku szkolnym 2017/2018 przeprowadzono już czwartą edycję Programu, w ramach którego wyłoniono 12 laureatów, którym przyznano stypendia.

Dodatkowo dbamy o integrację naszego zespołu. W latach 2014, 2015 i 2016 umożliwiliśmy pracownikom udział w spotkaniach integracyjnych.

Poniżej przedstawiamy tabele przedstawiające strukturę zatrudnienia w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE:

nazwa spółki /skrót/	łącna liczba pracowników	liczba kobiet	liczba mężczyzn
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	538	126	412
Biprohut	98	35	63
MZ KP	563	32	531
MZ GPBP	296	57	239
MZ RP	641	49	592
razem:	2136	299	1837

Tabela 23. Liczba zatrudnionych pracowników w podziale na płeć /wg. stanu na koniec 2017 r./

nazwa spółki /skrót/	najwyższa kadra zarządzająca		dyrektorzy		kierownicy		specjaliści* i projektanci		pozostali pracownicy biurowi* w tym asystenci projektantów		pracownicy fizyczni	
	liczba kobiet	liczba mężczyzn	liczba kobiet	liczba mężczyzn	liczba kobiet	liczba mężczyzn	liczba kobiet	liczba mężczyzn	liczba kobiet	liczba mężczyzn	liczba kobiet	liczba mężczyzn
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	0	2	6	12	20	42	97	100	3	2	0	254
Biprohut	0	3	0	2	2	4	21	30	12	18	0	6
MZ KP	0	3	0	1	3	16			9	59	20	452
MZ GPBP	1	2	1	9	9	36	20	6	20	25	6	161
MZ RP	0	2	1	12	5	41	30	83	1	2	12	452
razem:	1	12	8	36	39	139	168	219	45	106	38	1325

Tabela 24. Liczba pracowników w podziale na kategorie pracownicze i płeć/wg. stanu na koniec 2017 r./

nazwa spółki /skrót/	łącna liczba pracowników	liczba pracowników zatrudnionych na umowę o pracę			Liczba pracowników w podziale na czas pracy	
		na okres próbny	na czas określony	na czas nieokreślony	pełny wymiar pracy	niepełny wymiar
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	538	2	208	328	534	4
Biprohut	98	1	24	73	96	2
MZ KP	563	18	33	512	560	3
MZ GPBP	296	8	40	248	291	5
MZ RP	641	6	92	543	634	7
razem:	2136	35	397	1704	2115	21

Tabela 25. Liczba pracowników w podziale na rodzaj umowy o pracę

nazwa spółki /skrót/	łącna liczba pracowników	liczba pracowników zatrudnionych na umowę o pracę	liczba pracowników zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	545	538	7
Biprohut	109	98	11
MZ KP	563	563	1
MZ GPBP	296	296	13
MZ RP	649	641	8
razem:	2162	2136	40

Tabela 26. Pozostałe formy zatrudnieni

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	łącna liczba pracowników zatrudnionych	kobiety (wg wieku)			mężczyźni (wg wieku)		
		20-30	30-50	pow. 50	20-30	30-50	pow. 50
Zarząd	2					2	
Dyrektorzy, kierownicy	80	1	21	4	6	35	13
Pracownicy umysłowi	202	19	65	16	36	41	25
Pracownicy fizyczni	254	0	0	0	12	120	122

Tabela 27. Pracownicy wg stanowiska z podziałem na płeć i wiek – spółka MOSTOSTAL ZABRZE

Biprohut	łącna liczba pracowników zatrudnionych	kobiety (wg wieku)			mężczyźni (wg wieku)		
		20-30	30-50	pow. 50	20-30	30-50	pow. 50
Zarząd	3					2	1
Dyrektorzy, kierownicy	8		2			4	2
Pracownicy umysłowi	81	10	16	7	7	24	17
Pracownicy fizyczni	6				1	2	3

Tabela 28. Pracownicy wg stanowiska z podziałem na płeć i wiek – spółka Biprohut

MZ KP	łącna liczba pracowników zatrudnionych	kobiety (wg wieku)			mężczyźni (wg wieku)		
		20-30	30-50	pow. 50	20-30	30-50	pow. 50
Zarząd	3					3	
Dyrektorzy, kierownicy	20	1	1	1	3	11	5
Pracownicy umysłowi	70	3	6				
Pracownicy fizyczni	470	0	6	14	68	244	138

Tabela 29. Pracownicy wg stanowiska z podziałem na płeć i wiek – spółka MZ KP S.A.

MZ GPBP	łączna liczba pracowników zatrudnionych	kobiety (wg wieku)			mężczyźni (wg wieku)		
		20-30	30-50	pow. 50	20-30	30-50	pow. 50
Zarząd	3	0	0	1	0	1	1
Dyrektorzy, kierownicy	49	0	3	5	4	25	12
Pracownicy umysłowi	77	12	15	15	15	12	8
Pracownicy fizyczni	167	0	0	6	9	70	82

Tabela 30. Pracownicy wg stanowiska z podziałem na płeć i wiek – spółka MZ GPBP SA

MZ RP	łączna liczba pracowników zatrudnionych	kobiety (wg wieku)			mężczyźni (wg wieku)		
		20-30	30-50	pow. 50	20-30	30-50	pow. 50
Zarząd	2					1	1
Dyrektorzy, kierownicy	59	1	4	1	5	34	14
Pracownicy umysłowi	116	10	16	5	36	34	15
Pracownicy fizyczni	464	5	6	1	56	179	217

Tabela 31. Pracownicy wg stanowiska z podziałem na płeć i wiek – spółka MZ RP SA

nazwa spółki /skróty/	łączna liczba pracowników nowozatrudnionych	kobiety (wg wieku)			mężczyźni (wg wieku)		
		20-30	30-50	pow. 50	20-30	30-50	pow. 50
MOSTOSTAL ZABRZE S.A.	311	15	20	7	40	137	92
Biprohut	9	4	1	1	1	2	0
MZ KP	55	3	1	0	22	29	0
MZ GPBP	24	1	1	0	5	11	6
MZ RP	144	9	3	1	61	35	35
razem:	543	32	26	9	129	214	133

Tabela 32. Pracownicy nowozatrudnieni

11.6.2 Rozwój pracowników

G4-LA9, G4-LA10

Zapewniamy rozwój naszych Pracowników poprzez finansowanie kursów nauki języków obcych, finansowanie lub dofinansowanie wykształcenia uzupełniającego, realizację corocznego programu szkoleń.

Poniżej przedstawiamy średnią liczbę godzin w podziale na płeć i kategorię pracowników:

	liczba pracowników przeszkolonych	liczba kobiet przeszkolonych	liczba mężczyzn przeszkolonych	liczba wszystkich godzin odbytych przez pracowników	liczba godzin szkoleniowych przypadająca na kobiety	liczba godzin szkoleniowych przypadająca na mężczyzn	średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na kobietę	średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na mężczyznę
MOSTOSTAL ZABRZE	237	162	75	2 829	1 732	1 097	10,7	14,6
MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe	46	5	41	872	40	832	8,0	20,3
MOSTOSTAL ZABRZE GPBP	124	30	94	1 206	292	914	9,7	9,7
MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe	44	1	43	2 377	8	2 369	8,0	55,0
PI Biprohut	52	31	21	484	289	195	9,3	9,3

Tabela 33. Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na pracowników w podziale na płeć

	liczba wszystkich godzin odbytych przez pracowników	Liczba pracowników umysłowych	Liczba pracowników fizycznych	liczba godzin przypadająca na pracowników umysłowych	liczba godzin przypadająca na pracowników fizycznych
MOSTOSTAL ZABRZE	2829	237	0	2829	0
MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe	872	11	35	192	680
MOSTOSTAL ZABRZE GPBP	1206	106	18	1031	175
MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe	2377	1	43	8	2369
PI Biprohut	484	51	1	475	9

Tabela 34. Średnia liczba godzin szkoleniowych przypadająca na pracowników w podziale na kategorię

Prowadzimy również szkolenia w zakresie rozwoju i podniesienia kompetencji miękkich kadry managerskiej oraz wiedzy specjalistycznej pozostałych pracowników w ramach prowadzonej Akademii Rozwoju.

11.6.3 Bezpieczeństwo naszych pracowników

W Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE zagadnienia bezpieczeństwa i higieny pracy traktowane są priorytetowo.

- nagrody otrzymane w latach poprzednich: pierwsza nagroda w konkursie „Buduj bezpiecznie” za generalne wykonawstwo inwestycji pn. „Budowa Zakładu Produkcyjnego Podzespołów Metalowych wraz z częścią biurowo-socjalną i obiektami pomocniczymi w Ropczycach” dla Aero Gearbox International, „Contractor

Excellence Award” w ramach projektu „Quo Vadis. BASF Catalysts Plant, Środa Śląska”, „Safety Progress Award” za dotrzymanie wysokich standardów bezpieczeństwa na budowie w elektrowni Maasvlakte w Holandii, której właścicielem jest E.ON oraz nagroda za utrzymanie wysokich standardów bezpieczeństwa - „Bezpieczna Budowa woj. śląskiego” - przy budowie Elektrociepłowni FORTUM w Częstochowie.

- Cykliczne szkolenia pracowników biorących udział w realizacji kontraktów.

Poniżej podajemy podstawowe wskaźniki w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy

1. wskaźnik nieobecności w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE (WN = liczba wszystkich dni nieobecności / liczba pracowników na dzień 31.12. x liczba dni do przepracowania)

$$\mathbf{WN = 0,21}$$

2. wskaźnik częstości wypadków na 1000 zatrudnionych w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE (WW = liczba wypadków / liczbę pracowników x 1000)

$$\mathbf{WW = 13,5}$$

Ponadto warto zaznaczyć, iż wskaźnik ten ma tendencję malejącą. W latach poprzednich wynosił on: w 2016 WW = 14,7, w 2015 WW = 15,8

3. wskaźnik Lost time injury rate na 200 000 roboczogodzin w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE (LTIR = wypadki powodujące absencję / liczbę przepracowanych roboczogodzin x 200 000)

$$\mathbf{LTIR = 1,38}$$

W poprzednich latach wynosił on w 2016 LTIR = 1,48 oraz w 2015 LTIR = 1,61

4. wskaźnik częstotliwości wypadków na 1 000 000 roboczogodzin - injury frequency rate w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE (IF = liczba wypadków powodujących absencję / liczba przepracowanych roboczogodzin x 1 000 000)

$$\mathbf{IF - 6,9}$$

W poprzednich latach wynosił on: w 2016 IF = 7,4, w 2015 IF = 8,1.

5. wskaźniki dni utraconych z powodu wypadków w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE (liczba dni utraconych z powodu wypadków / liczba dni zaplanowanych do przepracowania przez wszystkich pracowników)

$$\mathbf{WDU = 0,003}$$

6. liczba wypadków śmiertelnych w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE – zarówno w 2017 r. jak i w latach poprzednich nie odnotowano wypadków śmiertelnych

11.6.4 Związki zawodowe

W naszej organizacji prowadzimy stały dialog z organizacjami związkowymi. W Grupie Kapitałowej Mostostal Zabrze działają dwa związki zawodowe: NSZZ „Solidarność” oraz ZZ „Budowlani”, z którymi na bieżąco omawiane są sprawy dotyczące pracowników.

11.6.5 Wolontariat pracowniczy

Wolontariat pracowniczy – szerzej wolontariat pracowniczy opisano w pkt. 11.8.2 niniejszego Oświadczenia

11.7 Ochrona środowiska

Grupa Kapitałowa MOSTOSTAL ZABRZE działając w obszarze szeroko pojętej branży budowlanej wpływa na środowisko naturalne, jednakże na bieżąco monitoruje zakres tego wpływu. Ponadto w poszczególnych spółkach monitorujemy emisje gazów cieplarnianych do atmosfery, wytwarzanie odpadów i zużycie mediów. Polityka Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE w zakresie ochrony środowiska ma na celu zapobieżenie ewentualnemu negatywnemu skażeniu środowiska. Główne źródło emisji pochodzi z działalności na realizowanych projektach takich jak spawanie lub cięcie oraz z utrzymaniem własnych źródeł grzewczych (kotły). Ze względu na zróżnicowany zakres działalności poszczególnych spółek w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE, poziom wytworzonych odpadów oraz zużycia energii i wody jest odmienny dla każdej ze spółek.

Polityka oddziaływania na środowisko naturalne jest określona w polityce Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz w normie PN EN ISO 14001.

Odpady

Spółki w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE mają ściśle określony sposób postępowania z odpadami wytworzonymi w procesie produkcji lub użytkowania maszyn czy urządzeń. Wszystkie odpady wytworzone przez MOSTOSTAL ZABRZE S.A. były i są przekazywane do odpowiednich firm zajmujących się zagospodarowywaniem danego rodzaju (kodu) przekazywanego odpadu. Firmy współpracują ze spółką na zasadzie umów stałych lub pojedynczych zleceń na wykonanie usługi. Wybrane jednostki są każdorazowo weryfikowane czy posiadają stosowne uprawnienia lub decyzje/pozwolenia środowiskowe związane z wykonaniem powierzonego zlecenia.

Poniżej zestawiamy wytwarzane przez poszczególne spółki w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE odpady z podziałem na źródła ich wytworzenia. Zestawienie zawiera również procentowy wykaz wzrostu/spadku wytworzenia odpadów w 2017 r. w stosunku do 2016 r.

	Odpady w zależności od źródła ich powstawania	zużycie w GK MZ		zmiana 2017/2016
		2017	2016	
1.	odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej - /grupa 07/	6,80	8,30	82%
2.	odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich / grupa 08/	9,64	16,39	59%
3.	odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych – /grupa 09/	0,00	8,25	0%
4.	odpady z procesów termicznych – /grupa 10/	0,00	0,10	0%
5.	odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych – /grupa 11/	589,24	612,56	96%
6.	odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych – /grupa 12/	428,60	110,82	387%
7.	oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19) – /grupa 13/	2,48	8,60	29%
8.	odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08) – /grupa 14/	3,17	8,25	38%
9.	odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach – /grupa 15/	189,31	93,04	203%
10.	odpady nieujęte w innych grupach – /grupa 16/	8,16	53,13	15%
11.	odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) – /grupa 17/	3 425,50	2 086,76	164%
12.	odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych – /grupa 19/	19,99	11,35	176%

Tabela 35. Zestawienie odpadów wytworzonych w 2016 i 2017 r. wraz z porównaniem (bez PI Biprohut)

* - klasyfikacja przyjęta zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów

W związku ze sprzedażą w dniu 13 grudnia 2017 r. Oddziału „Ocynkownia w Opolu” wykonującego usługi cynkowania ogniowego wyrobów i elementów stalowych oraz wytwarzania barier drogowych i krat pomostowych przewiduje się, iż w 2018 r. niektóre odpady związane z cynkowaniem z grupy 11 i 19 w latach kolejnych nie będą wytwarzane.

Wytworzone odpady przekazywane są do recyklingu lub utylizacji specjalistycznym firmom, które współpracują z Grupą Kapitałową w oparciu o stałą umowę lub pojedyncze zlecenia na wykonanie usługi. Wybrane jednostki są każdorazowo weryfikowane czy posiadają stosowne uprawnienia / decyzje/pozwolenia środowiskowe związane z wykonaniem powierzonego działania.

Emisje

Poniżej zestawiamy emisje gazów cieplarnianych w 2016 i 2017 r. mierzonych zgodnie z wymaganiami corocznej sprawozdawczości do KOBIZE – Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami – systemu krajowej bazy o emisjach gazów cieplarnianych i innych substancjach.

w kg

rodzaj gazów	MOSTOSTAL ZABRZE		MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe		MOSTOSTAL ZABRZE GPBP		zużycie w GK MZ		Zmiana w GK 2017/2016
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	
CO2	96 661,75	2 179 976,36	1 753 164,67	1 765 577,60	201 700,16	128 921,05	2 051 526,58	4 074 475,01	50%
Chrom i jego zw.	5,52	7,09		0,00	0,00	0,00	5,52	7,09	78%
Niemetanowe Lotne Związki Organiczne /NMLZO/		16,80	18 513,38	25 779,84	0,00		18 513,38	25 796,64	72%
Nikiel i jego związki		0,45		0,00		0,00	0,00	0,45	0%
Mangan i jego zw.	58,98	49,42		0,00	1,07	78,43	60,05	127,85	47%
Molibden i jego zw.	6,78	14,51		0,00	0,00	0,00	6,78	14,51	47%
Pierwiastki niemetaliczne z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach	0,59	4,58		0,00	0,00	0,00	0,59	4,58	13%
Pył całkowity	336,58	288,15	1 891,49	2 268,70	73,27	1 382,06	2 301,34	3 938,91	58%
Pył PM10	336,58	288,15	1 891,49	2 268,70	73,27	1 382,06	2 301,34	3 938,91	58%
CO	28,92	33,28	788,51	840,79	43,44	36,63	860,87	910,70	95%
Związki nieorganiczne z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach	0,02	0,10		0,00	284,44	0,00	284,46	0,10	289089%
Pierwiastki metaliczne i ich związki z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach	183,36	48,50		0,00	8,50	283,07	191,86	331,57	58%
Tlenki azotu	104,77	95,64	1 554,94	1 759,05	339,73	255,30	1 999,44	2 109,99	95%
Benzopiren	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,08	0,00	0,08	6%
Tlenki siarki	284,45	33,45	85,30	109,77	34,44	0,71	404,19	143,93	281%
Ołów i jego związki		3,50	0,82	0,87		0,00	0,82	4,37	19%
Fluoform hfc-23 (CHF3)		0,50					0,00	0,50	0%
Cynk i jego związki			217,73	303,80			217,73	303,80	72%
Chlor i jego związki nieorganiczne (jako HCl)			1 745,82	2 047,24			1 745,82	2 047,24	85%

Tabela 36. Zestawienie emisji gazów cieplarnianych w 2017 r.

W 2017 r. w związku z modernizacją oświetlenia wewnętrznego oraz zewnętrznego w zakładzie przemysłowym w Częstochowie Urząd Regulacji Energetyki wydał certyfikat świadectwa efektywności energetycznej zwanym „białym certyfikatem”.

Na żadną ze spółek nie zostały nałożone kary z tytułu wyrządzenia szkód w środowisku.

11.8 Działalność społeczna

Prowadząc działalność biznesową MOSTOSTAL ZABRZE S.A. podejmuje szereg inicjatyw mających na celu nawiązanie współpracy ze środowiskiem lokalnym. Celem tych działań

11.8.1 Działalność w zakresie pozyskiwania i doskonalenia kadr

Współpraca z Politechniką Śląską w Gliwicach oraz pozostałymi placówkami oświatowymi – współpraca w zakresie działań edukacyjno-naukowych, badawczo-rozwojowych, technologicznych, innowacyjnych oraz doradczych. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. współpracę z Politechniką Śląską rozpoczął wiele lat temu, lecz usankcjonował to w 2014 r. podpisaniem Listu Intencyjnego w zakresie wspólnej realizacji projektów badawczo-rozwojowych, tworzenia lub rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej, w tym powołanie podmiotu będącego stałą platformą współpracy. W ramach powyższej współpracy w dniu 16 marca 2017 r. na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach, odbyło się seminarium poświęcone analizie możliwości wykorzystania innowacyjnych rozwiązań opracowanych przez Politechnikę Śląską w działalności Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze pt.: "INNOVATION - Innowacyjne technologie łączenia i kształtowania materiałów w przemyśle." W seminarium uczestniczyli przedstawiciele spółek z Grupy Kapitałowej Mostostal Zabrze oraz Ośrodka Spawalnictwa - specjaliści z zakresu projektowania, zarządzania produkcją, technologii spawania, montażu itd.

Współpraca z Politechniką Śląską w Gliwicach ma również na celu wspieranie procesu kształtowania kariery zawodowej studentów oraz absolwentów oraz działania na rzecz poszukiwania nowych kadr poprzez organizowanie staży i praktyk studenckich. W ramach współpracy z Wydziałem Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach realizujemy projekt studiów dualnych dla jednego studenta w MOSTOSTAL ZABRZE Realizacje Przemysłowe S.A. Ponadto, po przeszkoleniu w zakresie obsługi programów komputerowych do projektowania, zatrudniamy w Przedsiębiorstwie Inżynieryjnym Biprohut Sp. z o.o. grupę 4 stażystów, absolwentów Wydziału Mechaniczno Technologicznego oraz Inżynierii Środowiska Politechniki Śląskiej, którzy po okresie 3-miesięcznego stażu otrzymują zatrudnienie. Współpracujemy również ze szkołami branżowymi I stopnia w Zabrzu i w Gliwicach dla zawodów ogólnobudowlanych (dla MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A.) i ślusarzy (MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe S.A.).

Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa – w marcu 2018 r. MOSTOSTAL ZABRZE Gliwickie Przedsiębiorstwo Budownictwa Przemysłowego S.A. współfinansowało organizację XXXIII Ogólnopolskich Warsztatów Pracy Projektanta Konstrukcji w 2018 roku w ramach „Innowacyjnych i współczesnych rozwiązań w budownictwie”. Głównym organizatorem XXXIII Warsztatów jest Oddział PZITB w Gliwicach przy współpracy oddziałów PZITB w Bielsku-Białej, Katowicach oraz Krakowie.

MOSTOSTAL ZABRZE S.A.

Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017

Urząd Pracy w Zabrze – Ośrodek Spawalnictwa we współpracy z Urzędem Pracy w Zabrze prowadzi szkolenia spawaczy w ramach następujących kursów: Kurs spawania blach i rur spoinami pachwionowymi met. MAG-135 oraz Kurs spawania blach spoinami czołowymi met. MAG – 135. W 2017 r. kursy trwały 35 dni. Ośrodek Spawalnictwa w 2018 r. i w kolejnych latach będzie kontynuować szkolenia dla spawaczy w oparciu o współpracę z Urzędem Pracy w Zabrze.

Program rekrutacyjny dla uczniów szkół średnich – w kwietniu 2018 r. uruchomiony został program rekrutacyjny dla uczniów szkół średnich, którzy posiadają zdolności analityczne i chcieliby pracować w Grupie Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE. Uczniowie, którzy skorzystają z programu, zostaną zatrudnieni wraz ze wszystkim benefitami oraz zostanie im umożliwione dalsze kształcenie.

11.8.2 Działalność sponsoringowa i charytatywna

MOSTOSTAL ZABRZE S.A. prowadzi głównie działalność charytatywną, która jest wspierana ze środków zgromadzonych w ramach utworzonego na ten cel Funduszu Celowego Darowizn. Na Fundusz przeznaczona zostaje część rocznego zysku netto Spółki zgodnie z decyzją Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia. W roku 2017 ze względu na wykazaną w sprawozdaniu za 2016 r. stratę, Fundusz nie został zasilony dodatkowymi środkami.

Na stronie internetowej Emitenta w zakładce <http://www.mz.pl/pl/page/fundusz-celowy-darowizn> zamieszczono regulamin Funduszu Celowego Darowizn wraz z wnioskiem, który wypełnia osoba lub organizacja starająca się o wsparcie. Decyzje o przyznaniu wsparcia oraz jego wysokości podejmuje Zarząd na podstawie Uchwały Zarządu kierując się następującymi celami określonymi w Regulaminie Funduszu Celowego Darowizn:

- i. działalność charytatywna,
- ii. działalność na rzecz osób niepełnosprawnych,
- iii. działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- iv. nauka, szkolnictwo wyższe, edukacja, oświata i wychowanie dzieci i młodzieży,
- v. wsparcie profilaktyki przed uzależnieniami,
- vi. działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- vii. promowanie wartości rodzinnych,
- viii. zdarzenia losowe,
- ix. działalność związana z branżą budowlaną,
- x. wspieranie służby zdrowia i edukacji w przypadkach pośrednio związanych z pracownikami i ich rodzinami,
- xi. wspieranie lokalnych służb np. Straż Pożarna itp.,
- xii. wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej połączonej z edukacją,
- xiii. ratownictwo i ochrona ludności,
- xiv. pomoc ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą,
- xv. promocja i organizacja wolontariatu,
- xvi. działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka,
- xvii. działalność wspierająca kulturę,

- xviii. działalność na rzecz organizacji pozarządowych, podmiotów wymienionych w art. 3 ust 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, stowarzyszeń, jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielni socjalnych, spółek akcyjnych, spółek z o.o.

Jednocześnie MOSTOSTAL ZABRZE S.A. dokumentuje na swojej stronie internetowej większość działań prowadzonych w ramach Funduszu Celowego Darowizn zamieszczając zdjęcia oraz podziękowania otrzymane od osób lub organizacji, którym zostało udzielone wsparcie.

Program EURO SUMMITS ADVENTURE Zdobywanie gór przez osoby niewidome

W 2017 r. MOSTOSTAL ZABRZE S.A. uczestniczył w Programie EURO SUMMITS ADVENTURE, którego celem jest inicjowanie projektów, których celem jest przekraczanie własnych ograniczeń wynikających z niepełnosprawności. Projekt EURO SUMMITS ADVENTURE jest realizowany od 2013 r. i polega na zdobyciu przez osobę niewidomą 46 najwyższych europejskich szczytów górskich, tzw. Korony Europy.

Wolontariat pracowniczy

Pracownicy Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE dobrowolnie angażują się w różnego rodzaju projekty, takie jak malowanie dziecięcych oddziałów onkologicznych. W styczniu 2017 r. 15 pracowników GK wzięło udział w malowaniu Dziecięcego Oddziału Onkologicznego w Samodzielnym Szpitalu Klinicznym nr 1 im. prof. S. Szyszko w Zabrzu. Pomalowane zostały korytarz, kasetony, sale dla małych pacjentów oraz salka lekcyjna. W poprzednich edycjach projektu pracownicy GK wzięli udział w malowaniu również Dziecięcego Oddziału Onkologicznego w Samodzielnym Szpitalu Klinicznym nr 1 im. Prof. S. Szyszko w Zabrzu stanowiącego I etap remontu oraz Dziecięcego Oddziału Onkologicznego w Chorzowskim Centrum Pediatrii i Onkologii w Chorzowie.

11.9 Profil raportu

Niniejszy raport prezentuje wyniki społeczne, środowiskowe i ekonomiczne Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za okres od 01 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r. i jest pierwszym raportem jaki publikuje Grupa Kapitałowa MOSTOSTAL ZABRZE.

Spółka przewiduje kolejne raporty w cyklu rocznym.

Niniejszy raport zawiera wskaźniki przygotowane na podstawie Wytycznych standardu Global Reporting Initiative G4 dotyczących raportów zrównoważonego rozwoju oraz SIN.

W przygotowaniu raportu uczestniczyli Pracownicy Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE i był koordynowany przez Biuro Zarządu.

Poniżej prezentujemy zestawienie wskaźników, którymi kierowała się Spółka w trakcie prac nad raportem:

lp.	nazwa wskaźnika		
1.	GRI	G4-DMA	OGÓLNE INFORMACJE DOTYCZĄCE PODEJŚCIA DO ZARZĄDZANIA
2.	GRI	G4-3	NAZWA ORGANIZACJI.
3.	GRI	G4-4	PODSTAWOWE MARKI, PRODUKTY I USŁUGI.
4.	GRI	G4-5	PROFIL ORGANIZACJI
5.	GRI	G4-6	PROFIL ORGANIZACJI
6.	GRI	G4-7	PROFIL ORGANIZACJI
7.	GRI	G4-9	PROFIL ORGANIZACJI
8.	GRI	G4-10	PROFIL ORGANIZACJI
9.	GRI	G4-11	PROFIL ORGANIZACJI
10.	GRI	G4-16	PROFIL ORGANIZACJI
11.	GRI	G4-20	ZIDENTYFIKOWANE ISTOTNE ASPEKTY ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM GRANICE
12.	GRI	G4-24	ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY
13.	GRI	G4-25	ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY
14.	GRI	G4-26	ZAANGAŻOWANIE INTERESARIUSZY
15.	GRI	G4-28	POFIL RAPORTU
16.	GRI	G4-34	ŁĄD ORGANIZACYJNY
17.	SIN	G.1.1	OPIS PRZYJĘTEJ STRATEGII ROZWOJU Z UWZGLĘDNIENIEM ASPEKTÓW SPOŁECZNYCH I ŚRODOWISKOWYCH
18.	SIN	G.2.1.	OPIS STRUKTURY ZARZĄDCZEJ, ZAWIERAJĄCY INFORMACJĘ O TYM CZY I JAK UWZGLĘDNIONE ZOSTAŁO PODEJŚCIE DO ZARZĄDZANIA ASPEKTAMI NIEFINANSOWYMI (SPOŁECZNYMI, ŚRODOWISKOWYMI), JAK WYGLĄDA SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM I AUDYTU WEWNĘTRZNEGO,
19.	SIN	G.2.2.	WYKAZ CERTYFIKOWANYCH SYSTEMÓW ZARZĄDZANIA (NP. ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, ITD.)
20.	SIN	G.3.2.	LISTA ZIDENTYFIKOWANYCH RYZYK SPOŁECZNYCH LUB ŚRODOWISKOWYCH WRAZ Z ICH KRÓTKĄ CHARAKTERYSTYKĄ
21.	GRI	G4-LA1	ZATRUDNIENIE
22.	GRI	G4-LA2	ZATRUDNIENIE
23.	GRI	G4-LA3	ZATRUDNIENIE
24.	GRI	G4-LA6	BHP
25.	GRI	G4-LA9	SZKOLENIA I EDUKACJA
26.	GRI	G4-EN15	EMISJE
27.	GRI	G4-EN21	EMISJE
28.	GRI	G4-EN23	ŚCIEKI I ODPADY
29.	SIN	E.5.1.	MASA EMITOWANYCH DO ATMOSFERY GAZÓW CIEPLARNIANYCH
30.	SIN	E.6.1.	CAŁKOWITA MASA ODPADÓW W PODZIALE NA NIEBEZPIECZNE I INNE NIŻ NIEBEZPIECZNE Z WYSZCZEGÓLNIENIEM ISTOTNYCH ICH KATEGORII.
31.	SIN	S.2.1.	LICZBA PRACOWNIKÓW W ETATACH WG TYPU UMOWY O PRACĘ (WG. WIEKU I PŁCI) NA KONIEC OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO.
32.	SIN	S.2.2.	LICZBA PRACOWNIKÓW W ETATACH NOWOZATRUDNIONYCH WG TYPU UMOWY O PRACĘ (WG. WIEKU I PŁCI).
33.	SIN	S.4.1.	LICZBA WYPADKÓW PRZY PRACY WŚRÓD PRACOWNIKÓW / WŚRÓD PRACOWNIKÓW PODWYKONAWCÓW PRACUJĄCYCH NA TERENIE ZAKŁADU.
34.	SIN	S.4.2.	WSKAŹNIK CZĘSTOŚCI WYPADKÓW (WYPADKI PRZY PRACY NA 1000 ZATRUDNIONYCH).
35.	SIN	S.4.3.	LICZBA WYPADKÓW ŚMIERTELNYCH WŚRÓD PRACOWNIKÓW / WŚRÓD PRACOWNIKÓW PODWYKONAWCÓW PRACUJĄCYCH NA TERENIE ZAKŁADU.

36.	SIN	S.4.4.	ŁĄCZNA LICZBA DNI NIEZDOLNOŚCI DO PRACY WŚRÓD PRACOWNIKÓW SPOWODOWANEJ WYPADKAMI.
37.	SIN	S.4.5.	WSKAŹNIK CIĘŻKOŚCI WYPADKÓW (ILOŚĆ DNI NIEZDOLNOŚCI/1 WYPADEK).
38.	SIN	S.4.6.	LICZBA STWIERDZONYCH PRZYPADKÓW CHOROÓB ZAWODOWYCH.
39.	SIN	S.5.1.	ŚREDNIA LICZBA GODZIN SZKOLENIOWYCH (LUB DNI SZKOLENIOWYCH) NA PRACOWNIKA (WG PŁCI I KATEGORII PRACOWNIKÓW) – DOTYCZY SZKOLEŃ ORGANIZOWANYCH PRZEZ PRACODAWCĘ.
40.	SIN	S.9.3.	OPIS POLITYKI I KIERUNKÓW ZAANGAŻOWANIA SPOŁECZNEGO SPÓŁKI ORAZ ZREALIZOWANE DZIAŁANIA PROSPOŁECZNE, W TYM TE NA RZECZ LOKALNEJ SPOŁECZNOŚCI, W KTÓREJ PROWADZONA JEST DZIAŁALNOŚĆ.

Tabela 37. Wskaźniki niefinansowe

12. OŚWIADCZENIA

Zarząd MOSTOSTAL ZABRZE S.A. w składzie:

- Dariusz Pietyszuk – Prezes Zarządu,
- Jarosław Pietrzyk – Wiceprezes Zarządu,

oświadcza, iż zgodnie z jego najlepszą wiedzą sprawozdanie finansowe MOSTOSTAL ZABRZE S.A. (Spółka, Emitent) oraz skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy 2017 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Spółki oraz Grupy Kapitałowej Emitenta. Sprawozdanie z działalności Spółki oraz Grupy Kapitałowej zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Emitenta oraz jego Grupy Kapitałowej, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyk.

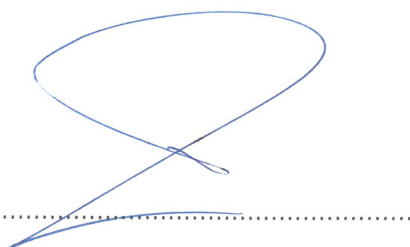
Ponadto oświadczamy, że podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy 2017 roku – UHY ECA Audyt Sp. z o.o. sp. k. został wybrany zgodnie z przepisami prawa. Podmiot ten oraz biegli rewidenci dokonujący tego badania spełniali warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii o badanym rocznym sprawozdaniu finansowym oraz rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym za okres 12 miesięcy 2017 roku zgodnie z obowiązującymi przepisami i standardami zawodowymi.

Zarząd zatwierdza Sprawozdanie z działalności MOSTOSTAL ZABRZE S.A. oraz Grupy Kapitałowej MOSTOSTAL ZABRZE za rok 2017.

Prezes Zarządu

Dariusz Pietyszuk

27 kwietnia 2018 r.....

Podpis

Wiceprezes Zarządu

Jarosław Pietrzyk

27 kwietnia 2018 r.....

Podpis